

RAPORT

o stanie miasta

- 2011 -

(stan na 31 grudnia 2011 r.)

Tarnów 2011 r.

Zebrał i opracował zespół redakcyjny w składzie:
Agnieszka Prochot-Józefów
Angelina Słomska

1. WSTĘP.....	7
2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA.....	9
2.1. Położenie geograficzne, obszar i struktura przestrzenna miasta.....	9
2.2. Demografia.....	12
3. WŁADZE MIASTA.....	13
3.1. Uchwałodawcza - Rada Miejska w Tarnowie.....	13
3.2. Wykonawcza - Prezydent Miasta Tarnowa.....	15
3.3. Jednostki pomocnicze - osiedla.....	16
3.4. Ciała doradcze.....	17
3.5. Miejskie jednostki organizacyjne i jednostki powiązane.....	22
4. GOSPODARKA.....	25
4.1. Gospodarka w liczbach.....	25
4.2. Strefy aktywności gospodarczej.....	26
4.3. Pomoc publiczna.....	30
4.4. Instytucje otoczenia biznesu.....	31
5. RYNEK PRACY.....	33
5.1 Poziom i struktura bezrobocia.....	33
5.2 Działania na rzecz bezrobotnych.....	35
6. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA.....	37
7. FINANSE.....	43
7.1. Gminy Miasta Tarnowa.....	43
7.2. Środki zewnętrzne.....	49
8. MIENIE KOMUNALNE.....	59
8.1. Stan mienia komunalnego.....	59
8.2. Gospodarowanie nieruchomościami komunalnymi.....	60
8.3. Zasoby lokalowe gminy.....	63
9. INWESTYCJE.....	67
9.1. Transport i łączność.....	67
9.2. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.....	68
9.3. Gospodarka mieszkaniowa.....	69
9.4. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.....	69
9.5. Kultura fizyczna i turystyka.....	69
9.6. Ochrona zdrowia.....	70
9.7. Pomoc społeczna.....	70
9.8. Polityka społeczna - pozostałe zadania.....	70
9.9. Edukacyjna opieka wychowawcza.....	71
9.10. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.....	71
9.11. Oświata i wychowanie.....	72
9.12. Administracja publiczna.....	73
9.13. Działalność usługowa.....	73
9.14. Handel.....	74
9.15. Różne rozliczenia.....	74
9.16. Inwestycje spółek miejskich.....	74
10. KOMUNIKACJA I TRANSPORT.....	76
10.1. Organizacja ruchu.....	76
10.2. Stan motoryzacji.....	78
11. GOSPODARKA KOMUNALNA.....	79
11.1. Gospodarka odpadami.....	79
11.2. Działalność jednostek związanych z gospodarką komunalną.....	81

12. ŚRODOWISKO NATURALNE.....	86
12.1. Stan środowiska.....	86
12.2. Działania ekologiczne	87
13. OCHRONA ZDROWIA	88
13.1. Podmioty lecznicze Gminy Miasta Tarnowa	89
13.2. Programy zdrowotne - promocja zdrowia i profilaktyka	90
14. POMOC SPOŁECZNA.....	92
14.1. Pomoc dla osób niepełnosprawnych	92
14.2. Prace społecznie użyteczne	93
14.3. Pomoc dla osób uzależnionych i współuzależnionych	93
14.4. Dodatki mieszkaniowe i świadczenia rodzinne	95
14.5. Działalność miejskich jednostek pomocy społecznej	98
14.6. Niepubliczne domy pomocy społecznej.....	105
15. EDUKACJA.....	105
16.1. Oferta edukacyjna Tarnowa	107
15.2. Pomoc materialna dla uczniów, stypendia i wyróżnienia	114
15.3. Kadry i ich doskonalenie.....	116
15.4. Edukacja, wychowanie i profilaktyka zagrożeń, opieka i bezpieczeństwo, programy edukacyjno-wychowawcze	118
16. KULTURA.....	122
16.1. Miejskie instytucje kultury i ich działalność.....	124
16.2. Pozostałe instytucje kultury działające w Tarnowie	130
17. SPORT, TURYSTYKA I REKREACJA.....	131
17.1. Organizacje kultury fizycznej z siedzibą w Tarnowie	131
17.2. Wydarzenia sportowo-rekreacyjne.....	135
17.3. Stypendia i nagrody sportowe	136
17.4. Sport i wypoczynek dzieci i młodzieży (w tym działalność TOSiR)	137
18. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	140
18.1. Działania Policji i Straży Miejskiej.....	140
18.2. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa.....	144
18.3. Ratownictwo chemiczne, składowanie i utylizacja odpadów niebezpiecznych	145
18.4. Obrona cywilna, sprawy obronne i zarządzanie kryzysowe	146
19. ADMINISTRACJA.....	146
19.1. Organizacja Urzędu Miasta Tarnowa.....	146
19.2. Zatrudnienie i jego jakość w Urzędzie Miasta Tarnowa.....	148
19.3. System zarządzania jakością	149
19.4. Nadzór i kontrola.....	152
19.5. Infrastruktura informatyczna.....	156
20. PROMOCJA MIASTA	158
20.1. Najważniejsze wydarzenia w 2011 r.	159
20.2. Działania promocyjne w mediach	161
20.3. Promocja miasta - wydawnictwa.....	163
20.4. Pozostałe działania promocyjne i informacyjne.....	163
20.5. Działalność Tarnowskiego Centrum Informacji	164
21. WSPÓLPRACA MIĘDZYKRAJOWA I KRAJOWA.....	169
21.1. Miasta partnerskie	169
21.2. Uczestnictwo miasta w związkach/ stowarzyszeniach/ zrzeszeniach miast/gmin oraz innych jednostek samorządu terytorialnego	172
22. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	173
22.1. Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta	173

22.2. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi	173
23. OCHRONA KONSUMENTÓW	175
24. RAPORT W PIGUŁCE	176
25. ŹRÓDŁA PRAWA	182
26. SPIS TABEL I WYKRESÓW	184
26.1. Spis tabel	184
26.2. Spis wykresów.....	186

1. WSTĘP

Mam przyjemność przekazać Państwu kolejną edycję „Raportu o stanie miasta”, przedstawiającego dane dotyczące 2011 roku. Ufam, że materiał ten będzie przydatny zarówno dla osób żywo interesujących się życiem miasta i poszukujących danych źródłowych, jak i dla tych którzy incydentalnie sięgając po ten dokument odkryją interesujące, aczkolwiek szerzej nieznanne elementy funkcjonowania Tarnowa.

Zadanie jakie postawiłem przed zespołem redakcyjnym obejmowało zaprezentowanie możliwie pełnego spektrum aktywności miasta, a więc zarówno tych dziedzin, na które bezpośredni wpływ mają władze miejskie, jak i tych, które nie są związane z zadaniami samorządowymi. Raport ma prezentować zjawiska i procesy zachodzące w mieście w pewnej perspektywie czasowej pozwalającej na dokonywanie porównań.

Zachęcam zatem czytelników Raportu do włączenia się w nurt życia miasta i współpracę z władzami samorządowymi mającą na celu umacnianie zjawisk pozytywnych i eliminację negatywnych.

Prezydent Miasta Tarnowa
Ryszard Ścigała

2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

„Tarnów - miasto komfortu i rozwoju, pomnażające bogactwa” - taki obraz miasta za 10 lat definiuje wizja miasta zawarta w „Strategii Rozwoju Miasta - Tarnów 2020”, uchwalonej przez Radę Miejską w Tarnowie w 2011 r.. Tarnów niedalekiej przyszłości, to miasto systematycznie podnoszące swoją atrakcyjność inwestycyjną, wykorzystujące szanse płynące z otoczenia, aktywnie przyciągające inwestorów i wspierające przedsiębiorczość swoich mieszkańców. To również miasto oferujące swoim mieszkańcom wysoki standard oczekiwanych usług, miasto przyjazne rodzinie, sprzyjające aktywności obywatelskiej, dające szanse osobistego rozwoju. Tarnów A.D. 2020, to miasto posiadające mocną pozycję w regionie, zwiększające powiązania ze swoim obszarem funkcjonalnym, w sposób partnerski współpracujące z otaczającymi go samorządami.

Urzeczywistnienie tak nakreślonej wizji rozwoju Tarnowa zależy od profesjonalizmu i aktywności wszystkich osób i instytucji zaangażowanych w jej realizację. Sprawna koordynacja tego procesu jest głównym zadaniem kolejnych władz miasta. Kluczowym elementem w tym procesie jest wypracowanie takiej kultury pracy, która gwarantuje efektywność w osiąganiu celów strategicznych. Dlatego też określona została misja, którą przedstawiciele lokalnego samorządu kierować się będą przy realizacji zapisów strategii. Misja ta brzmi: „Misją władz samorządowych Tarnowa jest jak najlepsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz podnoszenie poziomu życia w mieście, poprzez świadczenie nowoczesnych usług i wspieranie rozwoju”.

Zgodnie ze „Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020” uchwaloną przez Sejmik Województwa Małopolskiego we wrześniu 2011 r. wzmacnianie funkcji Tarnowa, jako drugiego pod względem potencjału ludnościowego ośrodka w regionie, stanowi podstawową oś strategii postępowania ukierunkowaną na rozwój subregionu tarnowskiego. W „Strategii” tej podkreślony został fakt, iż profil wschodniej części Małopolski zdominowany jest korzystnymi procesami gospodarczymi koncentrującymi się wokół Tarnowa (rosnące znaczenie działalności usługowej, duża aktywność w zakresie przedsiębiorczości, rosnące znaczenie miasta jako ośrodka akademickiego).

Również w „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” Tarnów został ujęty jako istotny ośrodek regionalny. Oznacza to m.in., że Tarnów w swoich planach rozwojowych będzie musiał uwzględnić również obszar funkcjonalny, który zamieszkuje prawie 470 tys. ludzi. Miasto już teraz pełni niektóre funkcje o zasięgu regionalnym, a w przyszłości powinno być w jeszcze większym stopniu gotowe do świadczenia usług publicznych wyższego rzędu dla mieszkańców wschodniej części regionu. Rozwój usług o charakterze ponadlokalnym przyczyni się do zwiększenia aktywności gospodarczej i poprawy jakości życia mieszkańców oraz do wzmocnienia powiązań funkcjonalnych subregionu z Krakowem oraz ośrodkami granicznymi województwa podkarpackiego.

2.1. Położenie geograficzne, obszar i struktura przestrzenna miasta

Tarnów to druga w kolejności aglomeracja w Małopolsce. Jedną z najmocniejszych stron miasta jest jego położenie - na skrzyżowaniu ważnych europejskich szlaków handlowych. Międzynarodowa trasa E4 z zachodu na wschód (Zgorzelec - Medyka) krzyżuje się z drogą krajową nr 73 z północy na południe (Warszawa - Nowy Sącz - granica ze Słowacją). Miasto ma bezpośrednie połączenia kolejowe z Kijowem, Odessą, Bukaresztem, Budapesztem, Koszycami, a także Krakowem, Warszawą, Poznaniem, Szczecinem i Gdańskiem. Najbliższe lotniska znajdują się w odległości około 100 km od Tarnowa:

w Krakowie - Balicach, obsługujące także połączenia międzynarodowe oraz w Jasionce koło Rzeszowa, notujące wzrost znaczenia dzięki obsłudze tanich linii lotniczych.

Miasto zajmuje obszar 72,38 km². Pod względem administracyjnym Tarnów jest gminą miejską i zarazem powiatem grodzkim. Sąsiaduje z 17 miejscowościami, należącymi do 5 gmin.

Dane dotyczące powierzchni miasta, ilości działek i budynków zgodnie z zapisami w bazie Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB), wg stanu na 31 grudnia 2011 r. przedstawiają się następująco:

- powierzchnia	7.238 ha,
- ilość obrębów geodezyjnych	174 szt,
- ilość działek ewidencyjnych	43.510 szt,
- ilość budynków (ujawnionych w bazie EGiB)	22.857 szt,
- ilość lokali	15.212 szt.

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta Tarnowa tworzą:

- 1) zurbanizowana tkanka miejskiej zabudowy usługowo-mieszkaniowej, obejmująca historyczne centrum wraz z przyległymi do niego terenami,
- 2) zlokalizowany we wschodniej części miasta zwarty zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, obejmującej między innymi osiedla: Jasna, Westerplatte, Legionów oraz Zielone i osiedle Tarnowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego,
- 3) zespoły uporządkowanej zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej:
 - Mościc, Koszyc i Zbylitowskiej Góry w zachodniej części miasta,
 - Krzyża i Piaskówki w południowej części,
 - Osiedla Nauczycielskiego we wschodniej części,
 - Zabłocie w części południowej miasta,
- 4) pozbawione kompozycji przestrzennej i podlegające procesom przekształceń tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Klikowej, Chyszowie i Rzędzinie,
- 5) tereny przemysłowe i przemysłowo-składowe zlokalizowane w zachodniej i północno-zachodniej części miasta, w tym Zakładów Azotowych S.A. w Tarnowie-Mościcach, Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A., Zakładów Mechanicznych w Tarnowie i zakładów w obszarze Piaskówki,
- 6) tereny zieleni i krajobrazu bez zabudowy, obejmujące między innymi parki miejskie, rezerwat „Debrza” oraz obszary w rejonie Góry Św. Marcina, Stawów Krzyskich i lasu Lipie.

Istniejący układ miejski charakteryzuje mocno rozczłonkowana struktura przestrzenna, wypełniona niesystemowaną zielenią i terenami bez zabudowy.

Podjęte zostały działania zmierzające do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Tarnowa, ze względu na konieczność:

- skorygowania trasy przebiegu autostrady zgodnie z wydaną decyzją lokalizacyjną,
- zmiany przebiegu połączenia węzła autostrady A-4 z węzłem „Lwowska” obwodnicy południowej miasta (przedłożone przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie warianty przebiegu drogi krajowej nr 73 nie pokrywają się z przebiegiem w „studium”),
- korekty przebiegu projektowanej drogi i obwodowej śródmiejskiej,

- poszerzenia terenów wypoczynku i rekreacji na górze Św. Marcina,
- określenia możliwości zagospodarowania terenu wolnego od zabudowy w rejonie ul. Lotniczej,
- dopuszczenia do zgodności ustaleń z wymogami zmienionych przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.).

Prowadzona w 2011 r. w obszarze miasta działalność inwestycyjna, realizowana była w zgodności z wyznaczonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Tarnowa zasadami polityki przestrzennego rozwoju miasta. Ze względu na potrzebę sukcesywnej poprawy atrakcyjności Tarnowa, jako ośrodka o ponadregionalnym zasięgu obsługi, przystąpiono do prac nad zmianą ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Tarnowa.

W 2011 r. opracowano i uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- terenów produkcyjno- przemysłowych pomiędzy ul. Niedomicką i terenami kolejowymi relacji Tarnów-Szczucin,
- terenu usług ogólnomiejskich w rejonie ulic Jana Pawła II i Błonie oraz lasu Lipie,
- terenu budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego przy ul. Równej.

W opracowaniu pozostają miejscowe plany:

- terenów mieszkalno-usługowych w obszarze tzw. „Sądów zblokowanych” oraz w rejonie ulic: Jana Pawła II, Abp. Ablewicza i Wolańskiej,
- terenów usług ogólnomiejskich, w tym centrum administracyjnego w rejonie ulic: Ks. Romana Sitki, Cegielnianej i Prostopadłej.

W dalszym ciągu można mówić o wzroście działalności inwestycyjnej, biorąc pod uwagę wydane przez Urząd Miasta Tarnowa decyzje w zakresie pozwoleń na budowę.

Tabela nr 1: Wydane pozwolenia na budowę wg rodzajów obiektów (dla wybranych, głównych rodzajów) w latach 2010-2011

Rodzaj budynku	2010	2011	Dynamika [%]
Mieszkalne jednorodzinne	119	116	97,48%
Mieszkalne wielorodzinne	2	9	450,00%
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	0	3	300,00%
Handlowo-usługowe	29	37	127,59%
Transportu i łączności	34	25	73,53%
Przemysłowo-magazynowe	18	17	94,44%
Kultura, zdrowie, edukacja, kultura fizyczna	2	6	300,00%
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	101	99	98,02%

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

2.2. Demografia

Tabela nr 2: Liczba ludności miasta Tarnowa w latach 2010-2011

Wyszczególnienie	2010	2011	Dynamika [%]
Liczba mieszkańców ogółem, w tym:	115.099	114.255	99,26
- zameldowani na pobyt stały	112.267	111.504	99,32
- zameldowani na pobyt czasowy	2.832	2.751	97,14
- kobiety	61.001	60.588	99,32
- mężczyźni	54.098	53.667	99,20
- liczba wyborców	93.068	92.688	99,59

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 3: Migracje w latach 2010-2011

Wyszczególnienie	2010	2011	Dynamika [%]
Przybyli na pobyt stały spoza Tarnowa	903	976	108,08
Przemeldowani na terenie Tarnowa	1.734	1.975	113,90
Wymeldowani z pobytu stałego poza Tarnów	1.507	1.543	102,39
Wymeldowani na pobyt stały za granicę	271	301	111,07
Wymeldowani czasowo za granicę	846	800	94,56

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

W porównaniu z poprzednim rokiem liczba ludności spadła o 844 osoby, w tym: 413 kobiet i 431 mężczyzn. Natomiast o 73 osoby wzrosła liczba mieszkańców przybyłych na stałe spoza Tarnowa. Liczba mieszkańców, którzy wyjechali czasowo za granicę spadła o 46 osób.

Tabela nr 4: Liczba stałych mieszkańców Tarnowa w poszczególnych osiedlach w latach 2010-2011

Wyszczególnienie	2010	2011	Dynamika [%]
Osiedle Nr 1 „Starówka”	10.249	10.086	98,41
Osiedle Nr 2 „Strusina”	15.667	15.507	98,98
Osiedle Nr 3 „Piaskówka”	12.017	11.933	99,30
Osiedle Nr 4 „Grabówka”	13.073	12.817	98,04
Osiedle Nr 5 „Rzędzin”	2.455	2.483	101,14
Osiedle Nr 6 „Gumniska”	6.332	6.347	100,24
Osiedle Nr 7 „Krakowska”	3.118	3.056	98,01
Osiedle Nr 8 „Mościce”	10.081	10.053	99,72
Osiedle Nr 9 „Chyszów”	1.856	1.884	101,51
Osiedle Nr 10 „Klikowa”	2.461	2.452	99,63
Osiedle Nr 11 „Krzyż”	5.613	5.693	101,43
Osiedle Nr 12 „Jasna”	13.256	12.959	97,76
Osiedle Nr 13 „Westerplatte”	5.827	5.854	100,46
Osiedle Nr 14 „Legionów”	2.540	2.474	97,40
Osiedle Nr 15 „Koszyce”	2.432	2.405	98,89
Osiedle Nr 16 „Zielone”	5.290	5.501	103,99
Razem	112.267	111.504	99,32

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 5: Gęstość zaludnienia w latach 2010-2011

Rok	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności	Liczba ludności na 1 km ²
2010	72,4	115.099	1.590
2011	72,4	114.255	1.578

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 6: Przyrost naturalny w latach 2010-2011

Rok	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
2010	1.033	1.028	+ 5
2011	1.052	1.043	+ 9

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wg ksiąg stanu cywilnego w 2011 r. w Tarnowie urodziło się ogółem 2.765 dzieci: 1.410 chłopców i 1.355 dziewczynek, z czego 38% (1.052) to mieszkańcy Tarnowa (w 2010 r. 1.604 chłopców i 1.454 dziewczynek, łącznie 3.058, z czego 34% to mieszkańcy Tarnowa).

Najczęściej nadawane imiona to: Julia, Jakub, Zuzanna, Kacper, Aleksandra, Szymon, Emilia, Lena, Filip, Amelia, Wiktoria, Karol, Michał, Wiktor, Natalia, Karolina, Maja, Oliwia, Milena, Mateusz.

W ubiegłym roku 8 mieszkańców Tarnowa obchodziło swoje 100. urodziny (w 2010 r. - 5). Najstarszy mieszkaniec Tarnowa w sierpniu 2012 r. skończy 105 lat.

W 2011 r. w Tarnowie zawarto 902 małżeństwa (o 68 mniej niż w 2010 r.). Rośnie liczba orzekanych z roku na rok rozwodów i separacji : w 2010 r. na 970 małżeństw zawartych w Tarnowie, sądy orzekły 243 rozwody i separacje, natomiast w 2011 r. na 902 zawarte małżeństwa, sądy orzekły 310 rozwodów i separacji.

W 2011 r. 42 pary małżeńskie (mieszkańcy Tarnowa) zostały uhonorowane przez Prezydenta Miasta Tarnowa Medalami Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie (w 2010 r. - 47 par).

3. WŁADZE MIASTA

3.1. Uchwałodawcza - Rada Miejska w Tarnowie

Rada Miejska w Tarnowie jest organem stanowiącym i kontrolnym Gminy Miasta Tarnowa. Do kompetencji Rady Miejskiej należy w szczególności:

- uchwalanie statutu Gminy Miasta Tarnowa,
- ustalanie wynagrodzenia Prezydenta Miasta Tarnowa, stanowienie o kierunkach jego działania oraz przyjmowanie sprawozdań z jego działalności,
- powoływanie i odwoływanie Skarbnika Gminy Miasta Tarnowa, który jest głównym księgowym budżetu - na wniosek Prezydenta,
- uchwalanie budżetu miasta, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu,
- uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uchwalanie programów gospodarczych,

- tworzenie, w drodze uchwały, jednostek pomocniczych (rad osiedli), po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami lub z ich inicjatywy oraz ustalanie zakresu działania tych jednostek, a także zasad przekazywania im składników mienia do korzystania i przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki,
- podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach,
- podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych miasta, przekraczających zakres zwykłego zarządu,
- określanie wysokości sumy, do której Prezydent Miasta Tarnowa może samodzielnie zaciągać zobowiązania,
- podejmowanie uchwał w sprawie przyjęcia zadań z zakresu administracji rządowej, na podstawie porozumień z organami tej administracji lub z zakresu właściwości powiatu lub województwa, na podstawie porozumień z tymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi gminami oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku,
- podejmowanie uchwał w sprawach współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych,
- podejmowanie uchwał w sprawach herbu miasta, nazw ulic i placów, będących drogami publicznymi lub nazw dróg wewnętrznych, a także wznoszenia pomników,
- nadawanie Honorowego Obywatelstwa Miasta Tarnowa,
- podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów,
- w ramach działań na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców (zwłaszcza wśród młodzieży), Rada Miejska, na wniosek zainteresowanych środowisk, może wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady miejskiej mającej charakter konsultacyjny,
- kontroluje działalność Prezydenta Miasta, miejskich jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych miasta, poprzez działalność komisji rewizyjnej,
- podejmuje uchwały o przeprowadzeniu referendum lokalnego.

W 2011 r. odbyło się łącznie 17 sesji Rady Miejskiej w Tarnowie, na których podjęto 172 uchwały, a radni zgłosili 195 wniosków. Ponadto Rada Miejska w Tarnowie rozpatrywała dwie skargi na działalność Prezydent Miasta Tarnowa. Obie skargi uznano za bezzasadne.

Tabela nr 7: Prace komisji Rady Miejskiej w Tarnowie w 2011 r.

Komisja Rady Miejskiej w Tarnowie	Liczba posiedzeń	Liczba opinii	Liczba wniosków
Komisja Rozwoju Miasta i Spraw Komunalnych	12	87	11
Komisja ds. Strategii Rozwoju Miasta Tarnowa	3	-	-
Komisja Sportu, Rekreacji i Turystyki	9	8	13
Komisja Kultury i Ochrony Zabytków	10	2	7
Komisja Statutowa	5	-	3
Komisja ds. Nazewnictwa Ulic i Placów Publicznych	4	-	3
Komisja Rewizyjna	12	3	16
Komisja Oświaty	11	16	21
Komisja Porządku Publicznego	11	3	5
Komisja Rodziny i Spraw Społecznych	13	42	6
Komisja Zdrowia	10	18	4
Komisja Ekonomiczna	12	145	4

Źródło: Centrum Obsługi Urzędu w Urzędzie Miasta Tarnowa

3.2. Wykonawcza - Prezydent Miasta Tarnowa

Prezydent Miasta Tarnowa jako organ wykonawczy gminy posiada prerogatywy wprost określone w ustawie o samorządzie gminnym. Prezydent wykonuje uchwały Rady Miejskiej w Tarnowie i inne zadania miasta określone przepisami prawa. Do zadań Prezydenta w szczególności należy:

- przygotowywanie projektów uchwał rady miejskiej,
- określanie sposobu wykonywania uchwał i ich wykonywanie,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- wykonywanie budżetu,
- zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Ponadto Prezydent kieruje Urzędem Miasta Tarnowa, reprezentuje miasto na zewnątrz oraz przyjmuje i składa oświadczenia woli w imieniu miasta.

Realizując powyższe kompetencje Prezydent Miasta Tarnowa w 2011 r.:

- wydał 527 zarządzeń,
- udzielił 195 odpowiedzi na wnioski i interpelacje radnych,
- udzielił 93 odpowiedzi na wnioski Komisji Rady Miejskiej,
- przedstawił Radzie Miejskiej pod obrady 172 projekty Uchwał.

Wykonując funkcję kierownika urzędu Prezydent wydał ponadto 625 upoważnień dla pracowników Urzędu do wykonywania określonych zadań. Zakres upoważnień obejmował m.in.:

- powierzenie określonych spraw gminy Miasta Tarnowa,
- wydawanie decyzji administracyjnych oraz postanowień,
- wydawanie zaświadczeń w trybie przepisów o postępowaniu administracyjnym,
- załatwianie w imieniu Prezydenta Miasta Tarnowa określonych spraw,
- przeprowadzanie kontroli,

- wykonywanie wszelkich czynności niezbędnych do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym do powoływania komisji oraz zatwierdzania wszystkich dokumentów,
- wyznaczanie zadań w zakresie kierowania Urzędem,
- podpisywanie dowodów księgowych,
- składanie oświadczeń woli i zaciąganie zobowiązań finansowych w imieniu Gminy Miasta Tarnowa w związku z realizacją projektów.

Działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Tarnowa w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. w Urzędzie Miasta Tarnowa wydano 98.679 decyzji administracyjnych, od których wniesiono 183 odwołania, z czego organ drugiej instancji uchylił 59 decyzji.

Prezydent Miasta Tarnowa udzielił ponadto 91 pełnomocnictw, w tym m.in:

- w trybie art. 96 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.) do składania oświadczeń woli w imieniu Gminy Miasta Tarnowa do zaciągania zobowiązań i zawierania umów - 37 pełnomocnictw oraz 3 upoważnienia dla swoich zastępców,
- do reprezentowania Gminy Miasta Tarnowa w zakresie działania kierowanej jednostki na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) - 10 pełnomocnictw,
- 40 pozostałych - np. do wystosowania wniosku do Sądu Rejonowego w Tarnowie Wydział VI Ksiąg Wieczystych o wpis hipoteki przymusowej w księgach wieczystych zobowiązanego celem spłaty zaległości podatkowych, do reprezentowania Prezydenta Miasta Tarnowa w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Tarnowie, w sprawie ustanowienia kuratora dla nieobecnych w postępowaniach o ich wymeldowanie z lokalu, do uczestniczenia i wykonywania prawa głosu w imieniu Gminy Miasta Tarnowa na nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników.

3.3. Jednostki pomocnicze - osiedla

Osiedla stanowią jednostki pomocnicze Gminy Miasta Tarnowa, wybierane na okres 4-letniej kadencji przez mieszkańców tych osiedli. Do zakresu działania osiedla należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców osiedla oraz wspieranie organów miasta w wykonywaniu ich zadań, w tym w szczególności:

- określanie przedsięwzięć z zakresu infrastruktury technicznej osiedla wymagających sfinansowania z budżetu miasta, w granicach kwot przeznaczonych na te cele, określonych przez Prezydenta Miasta Tarnowa,
- zarządzanie powierzonymi składnikami mienia miasta,
- udział w rozpatrywaniu i przygotowaniu projektów rozstrzygnięć dotyczących zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców osiedla,
- opiniowanie zagadnień poddanych konsultacjom przez Radę Miejską w Tarnowie,
- organizowanie samopomocy mieszkańców, czynów społecznych i imprez osiedlowych,
- organizowanie spotkań radnych Rady Miejskiej w Tarnowie z mieszkańcami osiedla.

W Tarnowie w 2011 r. działało 13 rad osiedli (wybranych w wyborach w 2008 r.):

- Rada Osiedla Nr 2 „Strusina”,
- Rada Osiedla Nr 5 „Rzędzin”,
- Rada Osiedla Nr 6 „Gumniska-Zabłocie”,
- Rada Osiedla Nr 7 „Krakowska”,

- Rada Osiedla Nr 8 „Mościce”,
- Rada Osiedla Nr 9 „Chyszów”,
- Rada Osiedla Nr 10 „Klikowa”,
- Rada Osiedla Nr 11 „Krzyż”,
- Rada Osiedla Nr 12 „Jasna”,
- Rada Osiedla Nr 13 „Westerplatte”,
- Rada Osiedla Nr 14 „Legionów”,
- Rada Osiedla Nr 15 „Koszyce”,
- Rada Osiedla Nr 16 „Zielone”.

Tabela nr 8: Statystyka działalności rad osiedli w 2011 r.

Rada Osiedla	Spotkania Rad Osiedli	Wydane opinie	Ilość uchwał
Nr 2 „Strusina”	4	0	2
Nr 5 „Rzędzin”	5	3	0
Nr 6 „Gumniska-Zabłocie”	12	10	0
Nr 7 „Krakowska”	12	15	15
Nr 8 „Mościce”	20	14	4
Nr 9 „Chyszów”	4	10	0
Nr 10 „Klikowa”	8	3	6
Nr 11 „Krzyż”	11	8	13
Nr 12 „Jasna”	5	0	0
Nr 13 „Westerplatte”	9	5	3
Nr 14 „Legionów Henryka Dąbrowskiego”	12	8	5
Nr 15 „Koszyce”	2	10	8
Nr 16 „Zielone”	10	10	5

Źródło: Centrum Obsługi Urzędu w Urzędzie Miasta Tarnowa

3.4. Ciała doradcze

3.4.1. Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa.

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa działa na podstawie art. 38a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.). Komisja ma charakter opiniodawczo-doradczy dla Prezydenta Miasta, szczególnie w obszarze realizacji zadań Prezydenta z zakresu zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w innych ustawach dotyczących porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

W 2011 r. ukonstytuowała się Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla Miasta Tarnowa IV kadencji. Zgodnie z zarządzeniem Nr 46/2011 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 10 lutego 2011 r. w sprawie składu Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa IV kadencji, Komisję tworzyli:

1) radni delegowani przez Radę Miejską w Tarnowie:

- Adam Sajdak,
- Jan Niedojadło.

2) osoby powołane przez Prezydenta Miasta Tarnowa:

- Stanisław Madeja,
- Bogusław Placek,
- Jerzy Szczepaniec.

3) przedstawiciele delegowani przez Komendanta Miejskiego Policji w Tarnowie:

- Zbigniew Ostrowski,
- Ireneusz Kuta.

4) prokurator wskazany przez Prokuratora Okręgowego w Tarnowie:

- Arkadiusz Bara,

5) do udziału w pracach komisji z głosem doradczym powołani zostali:

- Tadeusz Sitko,
- Tadeusz Pawlik.

Zarządzeniem Nr 479/2011 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 29 listopada 2011 r. ze składu komisji odwołany został (z uwagi na przejście na emeryturę) Ireneusz Kuta, którego zastąpił delegowany przez Komendanta Miejskiego Policji w Tarnowie Witold Ślęzak.

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla Miasta Tarnowa obradowała na trzech posiedzeniach, na których Komisja:

- przyjęła informację o dodatkowych wydatkach z budżetu miasta w ramach uczestniczenia Gminy Miasta Tarnowa w pokrywaniu kosztów funkcjonowania Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie, Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie oraz Straży Miejskiej w Tarnowie,
- zaopiniowała projekt budżetu miasta na 2011 r. i 2012 r. w zakresie dotyczącym zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa na terenie miasta,
- przyjęła założenia do planu posiedzeń Komisji na lata 2011-2012,
- oceniła zagrożenia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie miasta na podstawie sprawozdań z działalności i informacji o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego za 2010 r. Komendanta Miejskiego Policji w Tarnowie, Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie i Komendanta Straży Miejskiej w Tarnowie,
- przyjęła projekt Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2011-2015 dla miasta Tarnowa.

3.4.2. Rada Sportu Gminy Miasta Tarnowa.

Rada Sportu Gminy Miasta Tarnowa powołana została w 2005 r. Do jej zadań należy w szczególności opiniowanie:

- strategii rozwoju Gminy Miasta Tarnowa w zakresie kultury fizycznej,
- projektu budżetu Gminy Miasta Tarnowa w części dotyczącej kultury fizycznej,
- projektów uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie dotyczących rozwoju kultury fizycznej w Gminie Miasta Tarnowa,
- programów dotyczących bazy sportowej na terenie Gminy Miasta Tarnowa,
- planów imprez sportowych i rekreacyjnych organizowanych przez różne organizacje na terenie Tarnowa, a dofinansowywanych z budżetu Gminy Miasta Tarnowa.

W 2011 r. Rada Sportu Gminy Miasta Tarnowa działała w następującym składzie:

- Piotr Skrzyniarz,
- Kazimierz Mróz,
- Krzysztof Janas,
- Waldemar Urban,
- Bogdan Gurgul,
- Edward Rusnarczyk,
- Bogusław Szczepański,
- Marcin Ćwikliński,
- Robert Wardzała (do chwili objęcia mandatu posła),
- Marek Baran.

W 2011 r. odbyły się cztery posiedzenia Rady, na których zajmowano się tematyką:

- wydanie opinii na temat projektu uchwały Rady Miejskiej w Tarnowie w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie miasta,
- wydanie opinii na temat propozycji Prezydenta Miasta Tarnowa dotyczących podziału środków na stypendia, nagrody i wyróżnienia (zgodnie z §9 ust. 3 i §22 ust. 3 uchwały Nr VI/50/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień za osiągnięte wyniki sportowe, a także warunków i trybu przyznawania wyróżnień i nagród pieniężnych za osiągnięcia w działalności sportowej oraz rodzajów tych wyróżnień i wysokości nagród pieniężnych),
- analiza założeń „Strategii Rozwoju Miasta - Tarnów 2020”,
- budżet miasta na 2012 r. w zakresie kultury fizycznej.

3.4.3. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa.

Do zakresu działania Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów miejskich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ocena realizacji programów,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Miejską pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2011 r. zakończyła się poprzednia kadencja Rady. Na mocy zarządzenia Nr 403/2011 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 29 września 2011 r. w sprawie powołania członków Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa ukonstytuowała się na lata 2011-2015 Rada w następującym składzie:

- Dorota Budzyńska,
- Magdalena Drożdż,
- Andrzej Pinc,
- Tomasz Wardzała,
- Andrzej Ziębowski.

W 2011 r. odbyło się dwanaście posiedzeń Rady, na których:

- rozpatrzono i zaopiniowano pozytywnie 3 projekty zgłoszone w ramach programu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) pod nazwą „Program wyrównywania różnic między regionami II”,
- zaopiniowano 5 propozycji uchwał Rady Miejskiej w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki PFRON przyznawane poszczególnym powiatom wg „algorytmu”, oraz wysokość kwot przeznaczonych na poszczególne zadania,
- opracowano dodatkowe kryteria przyznawania przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie dofinansowania środków PFRON (w 2011 r. zmniejszono środki na ten cel),
- zwrócono uwagę na stosowanie ułatwień dla niepełnosprawnych, które należy wprowadzać w czasie przeprowadzanych remontów i modernizacji obiektów użyteczności publicznej.

Członkowie Rady brali udział we wspólnym posiedzeniu Rady Miejskiej w Tarnowie i Rady Powiatu Tarnowskiego, na którym omawiano problemy osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie obu jednostek samorządu terytorialnego.

Ponadto przedstawiciele Rady brali udział w spotkaniach organizowanych przez organizacje pozarządowe (spotkania informacyjne o przysługujących prawach i uprawnieniach dla członków tych organizacji, spotkania okolicznościowe).

3.4.4. Rada Kultury Gminy Miasta Tarnowa.

Powołana w 2007 r. Rada Kultury Gminy Miasta Tarnowa jest organem doradczym Prezydenta Miasta Tarnowa w sferze wspierania i promocji twórczości, działań i inicjatyw kulturalnych. Stanowi platformę współdziałania samorządu Tarnowa ze środowiskiem twórców, animatorów kultury i promotorów wydarzeń artystycznych. Rada powoływana jest na okres trwania kadencji Prezydenta Miasta Tarnowa. Do jej zadań należy w szczególności:

- opiniowanie kierunków działań wpływających na rozwój kultury,
- inicjowanie rozwoju kultury i wskazywanie sposobów rozwiązywania problemów hamujących rozwój kultury,
- poszukiwanie metod promocji miasta w oparciu o działania kulturalne,
- doradztwo w dziedzinie mecenatu kulturalnego,
- inspirowanie i wskazywanie możliwości wspomaganie działań tarnowskiego środowiska twórców i animatorów kultury.

Dnia 25 lutego 2011 r. do Rady Kultury Gminy Miasta Tarnowa Prezydent Miasta Tarnowa powołał następujące osoby:

- Krzysztof Borowiec,
- Barbara Brożek-Czekańska,
- Ks. Tadeusz Bukowski,
- Jerzy Hebda,
- Maria Janik,
- Maria Kanior,
- Piotr Kopa,
- Jacek Kucaba,
- Łukasz Maciejewski,
- Grażyna Nowak,

- Witold Pazera,
- Andrzej Radzik,
- Jerzy Sztyler.

W 2011 r. odbyło się sześć posiedzeń Rady Kultury Gminy Miasta Tarnowa, których tematami były, m.in.:

- „Strategia Rozwoju Miasta - Tarnów 2020”,
- muzyka w Tarnowie,
- konkursy na dyrektorów miejskich instytucji kultury: Tarnowskiego Teatru im. Ludwika Soluskiego, Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie i Biura Wystaw Artystycznych - Galerii Miejskiej w Tarnowie,
- zmiany organizacyjne w Urzędzie Miasta Tarnowa,
- promocja miasta,
- projekt budżetu miasta na 2012 r. z zakresu kultury.

3.4.5. Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna.

Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna powołana została w 2005 r. na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80., poz. 717, z późn. zm.). Komisja powołana została celem opiniowania projektów i zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Tarnowa, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Miasta Tarnowa. Jako organ doradczy opiniuje tematy związane z rozwojem i zagospodarowaniem Gminy Miasta Tarnowa.

W 2011 r. Komisja działała w składzie:

- Krzysztof Madej,
- Barbara Knapik,
- Małgorzata Abramowicz,
- Jolanta Pawlus,
- Małgorzata Przybysz Ławnicka,
- Janusz Jagliński,
- Andrzej Krupiński,
- Zbigniew Pasiecznik,
- Zbigniew Proć.

W 2011 r. odbyły się trzy posiedzenia, na których Komisja opiniowała:

- realizację obiektu usługowego „Info-Tech-Med.Park” o funkcji biurowej, hotelowej, opieki zdrowotnej i odnowy biologicznej w Tarnowie przy ul. Piłsudskiego,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obszarze miasta Tarnowa wyznaczonego ulicami: Szpitalną, Słoneczną, księdza Romana Sitko, Księcia Józefa Poniatowskiego, Franciszka Żwirki, Prostopadłą, Józefa Dwernickiego, Cegielnianą i Bitwy pod Cedynią (2 spotkania),
- koncepcję architektoniczną zadania Bimy.

3.4.6. Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości.

Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości jest platformą współpracy samorządu miasta ze środowiskiem biznesowym, powołaną przez Prezydenta Miasta Tarnowa w 2007 r.

Głównym celem jego działalności jest opiniowanie i inicjowanie przedsięwzięć istotnych dla rozwoju miasta. Współpraca samorządu ze środowiskiem gospodarczym w ramach Forum służy osiągnięciu jak największej zbieżności polityki prowadzonej przez miasto z oczekiwaniami lokalnych przedsiębiorców.

W 2011 r. Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości działało w składzie:

- Zbigniew Proć - Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowie,
- Franciszek Uszko - Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie,
- Leszek Nowicki - Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
- Wojciech Seremet - Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.,
- Jacek Sumera - Naczelna Organizacja Techniczna,
- Zenon Zieliński - Polskie Stowarzyszenie Chrześcijańskich Przedsiębiorców,
- Marek Głuszak - Polskie Stowarzyszenie Chrześcijańskich Przedsiębiorców,
- Marek Steinhof - Zakład Mechaniczny Steinhof,
- Tadeusz Sękowski - Tarnowska Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Roman Kusek - Spółdzielnia Mieszkaniowa Jaskółka,
- Janusz Olesiński - Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji.

W 2011 r. Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości odbyło jedno posiedzenie, na którym omawiano założenia do budżetu na 2012 r., stawki podatkowe na 2012 r., stan zaawansowania prac związanych z remontem ul. Krakowskiej.

3.5. Miejskie jednostki organizacyjne i jednostki powiązane

Tabela nr 9: Wykaz tarnowskich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz jednostek powiązanych wg stanu na 31 grudnia 2011 r.

JEDNOSTKI BUDŻETOWE		Zatrudnienie	
		Ilość osób	Ilość etatów
1	Przedszkole Publiczne Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	26	21,98
2	Przedszkole Publiczne Nr 3 w Tarnowie	22	19,56
3	Przedszkole Publiczne Nr 4 w Tarnowie	16	11,99
4	Przedszkole Publiczne Nr 5 w Tarnowie	22	19,11
5	Przedszkole Publiczne Nr 6 w Tarnowie	25	22,92
6	Przedszkole Publiczne Nr 7 w Tarnowie	19	16,40
7	Przedszkole Publiczne Nr 8 w Tarnowie	36	32,65
8	Przedszkole Publiczne Nr 9 w Tarnowie	14	11,93
9	Przedszkole Publiczne Nr 12 w Tarnowie	29	27,88
10	Przedszkole Publiczne Nr 13 w Tarnowie	23	19,65
11	Przedszkole Publiczne Nr 14 z Oddziałem Integracyjnym w Tarnowie	36	32,66
12	Przedszkole Publiczne Nr 15 w Tarnowie	23	20,93
13	Przedszkole Publiczne Nr 17 w Tarnowie	31	30,25
14	Przedszkole Publiczne Nr 18 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	46	39,94
15	Przedszkole Publiczne Nr 19 w Tarnowie	27	24,28
16	Przedszkole Publiczne Nr 20 w Tarnowie	23	21,20

17	Przedszkole Publiczne Nr 21 w Tarnowie	25	24,40
18	Przedszkole Publiczne Nr 22 w Tarnowie	12	11,27
19	Przedszkole Publiczne Nr 23 w Tarnowie	14	11,43
20	Przedszkole Publiczne Nr 24 w Tarnowie	36	29,82
21	Przedszkole Publiczne Nr 26 w Tarnowie	29	26,17
22	Przedszkole Publiczne Nr 27 w Tarnowie	15	12,52
23	Przedszkole Publiczne Nr 29 im. Marii Konopnickiej w Tarnowie	29	23,63
24	Przedszkole Publiczne Nr 31 w Tarnowie	30	26,53
25	Przedszkole Publiczne Nr 32 w Tarnowie	41	38,51
26	Przedszkole Publiczne Nr 33 w Tarnowie	28	25,25
27	Przedszkole Publiczne Nr 34 w Tarnowie	49	43,83
28	Przedszkole Publiczne Nr 35 z Oddziałem Integracyjnym w Tarnowie	44	41,84
29	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Konarskiego w Tarnowie	39	37,00
30	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Marii Konopnickiej w Tarnowie	68	68,01
31	Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Tadeusza Kościuszki w Tarnowie	48	39,32
32	Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Tarnowie	64	62,40
33	Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Orłąt Lwowskich w Tarnowie	75	72,56
34	Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Romana „Sybiraka” Sanguszki w Tarnowie	29	20,91
35	Szkoła Podstawowa Integracyjna Nr 11 im. Marii Dąbrowskiej w Tarnowie	46	44,87
36	Szkoła Podstawowa Nr 14 im. Stefana Jaracza w Tarnowie	56	53,64
37	Szkoła Podstawowa Nr 15 Gen. Józefa Bema w Tarnowie	56	55,27
38	Szkoła Podstawowa Nr 18 im. Jana Kochanowskiego w Tarnowie	77	68,13
39	Szkoła Podstawowa Nr 19 im. Polskiej Marynarki Handlowej w Tarnowie	30	25,61
40	Gimnazjum Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Tarnowie	79	75,71
41	Gimnazjum Nr 4 im. Jerzego Brauna w Tarnowie	63	58,13
42	Gimnazjum Nr 6 im. Jana Pawła II w Tarnowie	39	39,99
43	Gimnazjum Nr 11 im. Romana Brandstaettera w Tarnowie	77	70,53
44	I Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Brodzińskiego w Tarnowie	86	73,77
45	III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Tarnowie	83	81,76
46	V Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka w Tarnowie	53	46,65
47	VII Liceum Ogólnokształcące w Tarnowie	44	49,20
48	XVI Liceum Ogólnokształcące im. Armii Krajowej w Tarnowie	46	40,98
49	Zespół Szkół Budowlanych w Tarnowie	97	95,39
50	Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych im. Józefa Piłsudskiego w Tarnowie	103	100,88
51	Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych im. Tadeusza Kościuszki w Tarnowie	69	65,55
52	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 1 im. Tadeusza Zwisłockiego w Tarnowie	83	69,54
53	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 2 w Tarnowie	56	38,52
54	Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Tarnowie	71	67,62
55	Zespół Szkół Medycznych im. Hanny Chrzanowskiej w Tarnowie	70	37,72
56	Zespół Szkół Muzycznych im. Ignacego Jana Paderewskiego w Tarnowie	147	136,56
57	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Tarnowie	130	128,55
58	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Tarnowie	76	77,51
59	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4 w Tarnowie	79	69,91
60	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5 w Tarnowie	101	89,27

61	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	80	78,08
62	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Jana Szczepanika w Tarnowie	92	92,61
63	Zespół Szkół Plastycznych w Tarnowie	65	63,56
64	Zespół Szkół Specjalnych dla Nieślyszących i Słabo Słyszających w Tarnowie	36	36,54
65	Zespół Szkół Sportowych im. Polskich Olimpijczyków w Tarnowie	97	94,87
66	Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych w Tarnowie	81	72,26
67	Zespół Szkół Technicznych im. Ignacego Mościckiego w Tarnowie	111	88,23
68	Zespół Specjalnych Szkół Przyszpitalnych w Tarnowie	16	12,89
69	Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Ks. Prymasa Stefana Wyszyńskiego w Tarnowie	43	32,21
70	Tarnowskie Centrum Kształcenia Praktycznego	38	39,85
71	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Eugenii Gierat w Tarnowie	236	228,07
72	Bursa Międzyszkolna w Tarnowie	66	64,50
73	Pałac Młodzieży w Tarnowie	92	66,17
74	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowie	29	28,00
75	Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna w Tarnowie	13	11,65
76	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	17	14,95
77	Izba Wyrzeźwień w Tarnowie	23	21,50
78	Pogotowie Opiekuńcze w Tarnowie	22	21,50
79	Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Tarnowie	7	5,50
80	Dom Dziecka Nr 1 im. Janusza Korczaka w Tarnowie	25	23,50
81	Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom” w Tarnowie	28	27,00
82	Dom Pomocy Społecznej dla osób Przewlekłe Somatycznie Chorych im. Św. Brata Alberta w Tarnowie	138	135,00
83	Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie	56	54,00
84	Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie	7	6,25
85	Zespół Żłobków w Tarnowie	100	97,37
86	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie	98	97,50
87	Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Tarnowie	8	8,00
88	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie	112	109,12
89	Straż Miejska w Tarnowie	64	64,00
90	Targowiska Miejskie Gminy Miasta Tarnowa	24	23,00
91	Tarnowskie Centrum Informacji	9	8,25
92	Tarnowski Zarząd Dróg Miejskich	74	73,17
93	Urząd Miasta Tarnowa	438	436,00

ZAKŁADY BUDŻETOWE	Zatrudnienie	
	Ilość osób	Ilość etatów
1 Miejski Zarząd Cmentarzy w Tarnowie	34	33,08
2 Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji	131	129,50
3 Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie	50	49,25
4 Zarząd Komunikacji Miejskiej w Tarnowie	13	13,00

MIEJSKIE INSTYTUCJE KULTURY		Zatrudnienie	
		Ilość osób	Ilość etatów
1	Biuro Wystaw Artystycznych-Galeria Miejska w Tarnowie	6	6,00
2	Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie	64	63,58
3	Tarnowski Teatr im. Ludwika Solskiego	61	60,00
4	Tarnowskie Centrum Kultury Tarnów	35	30,33

PUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ		Zatrudnienie	
		Ilość osób	Ilość etatów
1	Mościckie Centrum Medyczne Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnowie	83	79,77
2	Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnowie	780	772,15
3	Zespół Przychodni Specjalistycznych Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Tarnowie	240	229,28

SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO		Zatrudnienie	
		Ilość osób	Ilość etatów
1	Miejski Zarząd Budynków Spółka z o.o. w Tarnowie	53	53,37
2	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie	207	207,00
3	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie	110	109,25
4	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie	270	264,75
5	Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	5	4,25
6	Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	14	12,33
7	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	245	245,00

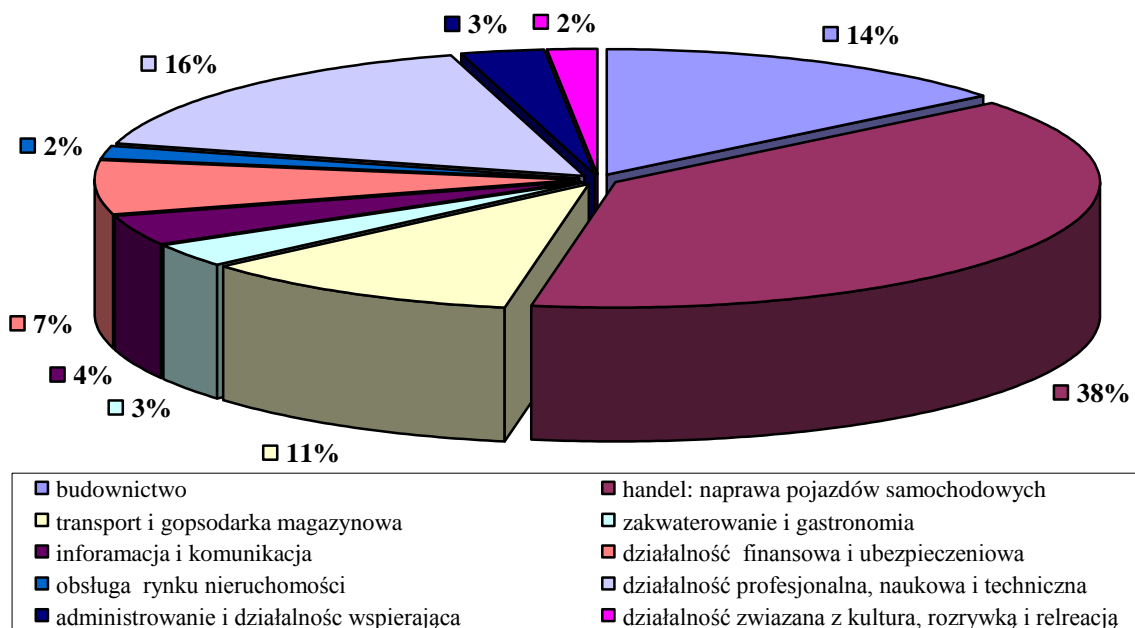
Zródło: Centrum Obsługi Urzędu w Urzędzie Miasta Tarnowa

4. GOSPODARKA

4.1. Gospodarka w liczbach

W 2011 r. do Ewidencji Działalności Gospodarczej (EDG) prowadzonej przez Prezydenta Miasta Tarnowa wpisano 450 przedsiębiorców, natomiast do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Ministra Gospodarki przekazano wnioski 397 przedsiębiorców. Na koniec 2011 r. w ewidencji zarejestrowanych było 9.966 przedsiębiorców, o 8 mniej niż na koniec 2010 r. Zmniejszenie ilości przedsiębiorców związane jest z procesem weryfikacji zgodności danych zawartych w EDG ze stanem rzeczywistym. Brak obowiązku zgłaszania zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej lub zgonu osób prowadzących działalność sprawia, że przedsiębiorcy nie dokonują zgłoszenia zmian. Weryfikacja wpisów znajdujących się w bazie aktualizuje dane przed ich emigracją do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Wykres nr 1: Podmioty Gospodarki Narodowej w Tarnowie wg rejestru REGON

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wg form organizacyjno-prawnych, w Tarnowie działa 11.041 podmiotów gospodarki narodowej, w tym:

- 2 przedsiębiorstwa państwowe,
- 43 spółdzielnie,
- 805 spółek handlowych (w tym 103 spółki z kapitałem zagranicznym),
- 865 spółek cywilnych.

4.2. Strefy aktywności gospodarczej

Atrakcyjność inwestycyjna Tarnowa jest zależna w dużej mierze od jego położenia geograficznego, a także od sieci komunikacyjnej kraju (w tym powstającej autostrady A4). O atrakcyjności miasta świadczy również dobry klimat dla inwestycji tworzony przez władze Tarnowa, a to m.in. udzielana pomoc publiczna, jak też oferty inwestycyjne miasta i sposób ich prezentacji. To również funkcjonujące w mieście instytucje otoczenia biznesu.

Miasto za pośrednictwem spółki miejskiej, jaką jest Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A., tworzy warunki do wszechstronnego rozwoju gospodarczego regionu oraz miejsc pracy, w szczególności poprzez tworzenie w regionie parków przemysłowych, parków technologicznych, stref inwestycyjnych, stref aktywności gospodarczej oraz poprzez inne formy mające na celu optymalizację wykorzystania terenów pod zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej. Działanie spółki ma na celu konsolidację administrowania wszystkimi rozproszonymi terenami inwestycyjnymi w mieście oraz w subregionie tarnowskim w ramach jednego projektu. Spółka zarządza terenami o powierzchni blisko 65 hektarów, ulokowanymi w 4 parkach przemysłowych, a wielkość ta ulega systematycznemu zwiększaniu.

1) Parki Przemysłowe „Czysta I” i „Czysta II”

Tereny, jakie Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. posiada przy zbiegu ul. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego oraz ul. Czystej, znane powszechnie jako „Czysta I” oraz „Czysta

II”, zostały już zagospodarowane przez inwestorów w 96,5%. Wśród firm, które zdecydowały się na nowe przedsięwzięcia inwestycyjne są przedsiębiorstwa reprezentujące kapitał krajowy, jak i zagraniczny. W 2011 r. kolejne dwie firmy z sukcesem zrealizowały na terenie w/w tarnowskiej podstrefy swoje projekty. Są to:

- Zakład Elementów Konstrukcyjnych Sp. z o.o. - etap I zakończony, obecnie realizowany jest etap II inwestycji,
- KON-INS-BUD Montaż Sp. z o.o.

Firmy działające na terenie parków „Czysta I” i „Czysta II”:

- BECKER Farby Przemysłowe Sp. z o.o. (produkcja farb i lakierów przemysłowych, w tym specjalistycznych farb z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne),
- ELMARK - Tarnów (przetwórstwo tworzyw sztucznych),
- CESTOR Sp. z o.o. (produkcja elementów budowlanych o szerokim zastosowaniu),
- Zakład Elementów Konstrukcyjnych Sp. z o.o. (produkcja elementów ze stali, kształtek wieńcowych do zastosowania w branży budowlanej),
- UNIPRESS Mariusz Dobrzański, Marcin Węgrzynek s.c. (branża poligraficzna),
- Summit Packaging Polska Sp. z o.o. (branża przetwórstwa tworzyw sztucznych - produkcja zaworów do aerozoli),
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe MOSKITO Marek Jeleń (produkcja elementów do moskitier ramkowych, okiennych i drzwiowych),
- ZEGAR Wojciech Dzikowski i Alicja Zyder Spółka Jawna (mechanika precyzyjna, produkcja karniszy ze stali nierdzewnej i mosiądzu),
- BERENDSEN Textile Service Sp. z o.o. (serwis odzieży roboczej),
- TIK INVEST Sp. z o.o. (centrum przeładunkowo-magazynowe dla obsługi kołowego transportu towarowego) dla DHL EXPRESS POLAND Sp. z o.o.,
- KON-INS-BUD MONTAŻ Sp. z o.o. (produkcja konstrukcji stalowych),
- UNI – TARPIN Sp. z o.o. (produkcja artykułów chemicznych).

2) Park Przemysłowy „Mechaniczne”

Spółka, w celu zespolenia i uzupełnienia posiadanych terenów pod realizację rozbudowy Strefy Aktywności Gospodarczej Parku Przemysłowego „Mechaniczne”, dokonała zakupu kolejnych 20 działek od prywatnych właścicieli o łącznej powierzchni 3,6193 ha przygotowując w ten sposób dla inwestorów kolejną jednolitą przestrzeń o powierzchni 23,2357 ha. Jednocześnie przygotowywane są kolejne zakupy nieruchomości.

Na terenie Parku Przemysłowego „Mechaniczne” posadowionych jest 28 obiektów - zarówno hal produkcyjno-magazynowych, jak również obiektów infrastruktury, jak np.: drogi, place czy też basen ppoż. Na koniec 2011 r. na terenie Parku Przemysłowego „Mechaniczne” powierzchnia obiektów kubaturowych wynosiła ponad 33 tys. m². Na podstawie długo i krótkoterminowych umów działalność gospodarczą prowadzi tam 21 przedsiębiorców, zatrudniających na tym obszarze 242 osoby.

W dniu 29 sierpnia 2011 r. Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o. wydał zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej Parku „Mechaniczne” dla firmy pod nazwą „DORTECH II” S.C.

Firmy obecne w Parku Przemysłowym „Mechaniczne”:

- Firma Handlowo-Usługowo-Produkcyjna POINTS (branża poligraficzna),
- KRESKA Sp. z o.o. (krawiectwo),

- GPL Projekty Sp. z o.o. (produkcja mebli),
- ELBO Projekty Sp. z o.o. (projektowanie mebli),
- Alien Inspired Technologies „AIT” Sp. z o.o. (produkcja modułów fotowoltaicznych),
- MEBLE - ALEX Przemysł Baza (usługi remontowe),
- GALECO Sp. z o.o. (produkcja systemów rynnowych),
- Firma Handlowo-Usługowa BLACHODACH Janusz i Bartosz Bochnak Sp. Jawna (produkcja systemów rynnowych oraz akcesoriów blacharskich),
- Green House Sp. z o.o. (produkcja altanek ogrodowych),
- Ośrodek Szkolenia Kierowców KRAMEX (plac manewrowy),
- GLOBUS Sp. z o.o. (konstrukcje stalowe),
- REM-WÓZ (serwis wózków widłowych),
- Firma Usługowo-Remontowo-Budowlana REMCAT (usługi remontowo-budowlane),
- Usługi Remontowo-Budowlane Grzegorz Dziedzic,
- Firma Handlowo-Usługowa FLOMARK Import-Eksport (sprzedaż hurtowa i detaliczna),
- Firma Handlowa Wiesław Hebda (chemia budowlana)
- Firma Handlowo-Usługowa Marcin Mróz (sprzedaż części samochodowych i akcesoriów),
- Zakład Usługowo Handlowy PASADYN Marcin Pasadyn (oczyszczanie strumieniowo-ścierne-urządzenia i usługi),
- Przedsiębiorstwo Budowlane EKO-BUD Janusz Koziara (usługi budowlane),
- IRON PUMP A/S (produkcja odlewów żeliwnych),
- DORTECH II S.C. (produkcja uszczelnień do kominków).

3) Zielony Park Przemysłowy „Kryształowy”

W 2009 r. Gmina Miasta Tarnowa wniosła aportem do Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. nieruchomości gruntowe położone w Tarnowie - Krzyżu, obejmujące tereny na północ od ul. Kryształowej oraz Al. Piaskowej w kierunku stawów krzyskich. Teren ten jest potocznie określany mianem Zielonego Parku Przemysłowego „Kryształowy”. Działki leżące w obrębie 66 Tarnów - Krzyż o pow. 4,6705 ha rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 39 poz. 229) zostały objęte statusem specjalnej strefy ekonomicznej.

W marcu 2011 r. Zarząd Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. podpisał z firmą Polski Asfalt Technic Sp. z o.o. umowę przeniesienia własności nieruchomości położonej w Tarnowie - Krzyżu dla realizacji projektu polegającego na budowie wytwórni mas mineralno-bitumicznych na działkach o łącznej pow. 2,9909 ha położonych w obrębie 66 przy ul. Kryształowej w Tarnowie. Do zagospodarowania przez potencjalnych inwestorów pozostaje nadal teren o powierzchni blisko 1,68 ha. Zarząd Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. prowadzi negocjacje w sprawie wydzierżawienia terenu pod projekt biogazowni.

Zarząd Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. zamierza przeznaczyć pod realizację przedsięwzięcia pn.: „Budowa farmy fotowoltaicznej w Tarnowie” kolejny teren, położony w obrębie 67 przy ul. Traktorowej o łącznej pow. 6,9119 ha, oznaczony w części zachodniej jako tereny zielone, a w części wschodniej kompleksu, dopuszcza się możliwość prowadzenia komercyjnej działalności rozrywkowej, sportowej lub

rekreacyjnej. Zarząd Spółki prowadzi obecnie rozpoznanie w zakresie możliwości pozyskania środków na dofinansowanie tego projektu.

Firmy obecne w Zielonym Parku Przemysłowym „Kryształowy”:

- Fabryka Silników Elektrycznych TAMEL S.A. (produkcja silników elektrycznych),
- PROFITECH Sp. z o.o. (sprzedaż maszyn i środków czyszczących),
- DOMEX Spółka Jawna (centrum wyposażenia wnętrz),
- Przedsiębiorstwo Przemysłu Chłodniczego FRITAR S.A. (produkcja mrozonek),
- UNOPOL Spółka Jawna (produkcja chrupek kukurydzianych),
- CEBUD Cegielnia Krzyż (produkcja artykułów budowlanych),
- MS Sp. z o.o. (centrum logistyczne firmy Goodyear),
- Firma Handlowa KWANT (hurtownia elektryczna),
- BRUK-BET Sp. z o.o. (produkcja artykułów budowlanych),
- Huta Szkła EWA (produkcja szkła gospodarczego),
- STALPRODUKT (produkcja stali),
- HUETTER (produkcja artykułów myśliwskich),
- ELTAR (zakład wytwórczy materiałów budowlanych, usługi techniczne),
- Huta Szkła Gospodarczego Grupa Kapitałowa Krosno (produkcja szkła gospodarczego),
- Polski Asphalt TECHNIC Sp. z o.o. (wytwórnia mas mineralno-bitumicznych).

Ważnym dla przyszłości miasta wydarzeniem było podjęcie przez Zarząd Województwa Małopolskiego decyzji o przyznaniu dofinansowania, w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, blisko 18 milionów złotych na realizację projektu pn.: „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap I”. Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej (SAG) w rozumieniu niniejszego projektu obejmuje kompleksowe uzbrojenie nowych terenów Strefy Aktywności Gospodarczej „Mechaniczne” poprzez: budowę drogi publicznej z rondem w miejscu połączenia z ul. Mościckiego i Czystą wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą na odcinku łączącym ul. Kochanowskiego poprzez sieć dróg wewnętrznych w istniejącej strefie. Dodatkowo zaplanowano wykonanie dla potrzeb terenu SAG: odcinka kolektora sanitarnego, odcinka sieci wodociągowej dla zaopatrzenia SAG w wodę do celów produkcyjnych i przeciwpożarowych oraz odcinka kanalizacji wody opadowej wraz z pompowniami przewałowymi dla celów przeciwpowodziowych.

Wnioskodawcą w tym przedsięwzięciu jest Gmina Miasta Tarnowa, a Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. partnerem.

Obecnie na podpis oczekuje wniosek aplikacyjny o dofinansowanie projektu pn.: „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap II” w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego - działanie 4.3B „Strefy aktywności gospodarczej o powierzchni powyżej 20 ha”. Projekt realizowany będzie przez miasto jako beneficjenta oraz Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. jako partnera. Całkowita wartość projektu określona jest na kwotę 11.574.711,84 zł.

Obydwa projekty w ogólnym założeniu mają wpłynąć na stworzenie atrakcyjnego obszaru inwestycyjnego do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania, wyróżniającego się zwartością, dogodną (skomunikowaną z autostradą) lokalizacją oraz przygotowaną infrastrukturą. Realizacja projektów przyczyni się do scalenia i rozszerzenia istniejącej Strefy Aktywności Gospodarczej „Mechaniczne”. Co więcej, rozbudowa SAG „Mechaniczne” umożliwi pozyskanie inwestorów zewnętrznych, zaspokojenie ich potrzeb i stworzenie

warunków do lokowania się kolejnych nowych podmiotów gospodarczych na terenie Tarnowa i tworzenia nowych miejsc pracy.

W opracowaniu jest już koncepcja Programowo-Przestrzenna dla przedsięwzięcia pn.: „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap III”. Zakończenie prac nad koncepcją planowane jest do końca 2012 r. W przypadku możliwości aplikowania z tym projektem w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego - działanie 4.3B „Strefy aktywności gospodarczej o powierzchni powyżej 20 ha”, Gmina Miasta Tarnowa jako beneficjent, będzie ubiegać się o dofinansowanie w/w przedsięwzięcia.

4.3. Pomoc publiczna

Przedsiębiorcy inwestujący w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (SSE) mogą uzyskać pomoc publiczną przyznawaną w formie zwolnienia od podatku dochodowego. Warunkiem niezbędnym do uzyskania pomocy publicznej jest pozyskanie zezwolenia od Krakowskiego Parku Technologicznego na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie SSE. Wysokość pomocy publicznej jest zróżnicowana ze względu na wielkość firmy. Małe firmy otrzymują najwyższy poziom pomocy publicznej, który w województwie małopolskim wynosi 70% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, średnie firmy mogą liczyć na 60%, natomiast duże firmy 50%. Ulgę w podatku dochodowym mogą uzyskać firmy realizujące nowe projekty inwestycyjne, które spełniają równocześnie dwa kryteria:

- minimalna kwota inwestycji na terenie SSE wynosi 100 tys. euro,
- prowadzona działalność gospodarcza spełnia warunki do udzielenia pomocy publicznej, określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2008 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 232, poz. 1552, z późn. zm.).

Na terenie stref aktywności gospodarczej firmy posiadają możliwość uzyskania zwolnienia z opłacania podatku od nieruchomości. Funkcjonujące zwolnienia przysługują na zasadzie praw nabytych, a ulgi stanowią pomoc publiczną regionalną. Ulgi te wynikają z następujących uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie:

- uchwała Nr XII/184/2003 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców działających na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie - Podstrefa Tarnów,
- uchwała Nr LI/983/2006 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 26 października 2006 r. w sprawie udzielania przez Gminę Miasta Tarnowa pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją (Zielony Park Przemysłowy „Kryształowy”; Specjalna Strefa Ekonomiczna w Krakowie-Podstrefa Tarnów, Park Przemysłowy „Mechaniczne”),
- uchwała Nr XL/550/2009 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 22 października 2009 r. w sprawie warunków udzielania przez Gminę Miasta Tarnowa zwolnień od podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną.

Terytorialnie zwolnienia obowiązują na terenie Zielonego Parku Przemysłowego „Kryształowy”, Parku Przemysłowego „Mechaniczne” oraz na terenach Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie - Podstrefa w Tarnowie.

Udzielanie pomocy publicznej postrzegane jest jako zjawisko negatywne, kojarzy się bowiem ze wsparciem tych podmiotów, które radzą sobie najgorzej. Od 2007 r. w Tarnowie obserwujemy tendencję wzrostową w zakresie udzielania pomocy publicznej. Jednak znaczna część tej pomocy (udzielana przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie) dotyczy dotacji na rozpoczęcie lub rozwój działalności gospodarczej. Możemy zatem mówić o udzielaniu pomocy publicznej w pozytywnym (rozwojowym) dla firm znaczeniu. Kwota udzielonej

w 2011 r. pomocy publicznej wyniosła 9.965.971,70 zł (w tym 5.968.338,01 zł stanowi pomoc udzielona przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie).

Pomoc publiczna udzielana przez Gminę Miasta Tarnowa (decyzje wydawane przez Prezydenta Miasta Tarnowa) dotyczy również umorzenia, odroczenia lub rozłożenia na raty podatku od nieruchomości. Z tą sytuacją mamy do czynienia wtedy, kiedy u przedsiębiorcy powstaje zaległość podatkowa, spowodowana np. przejściowymi trudnościami w spłaceniu zobowiązań. Nie bez znaczenia pozostaje jednak ta część pomocy dotycząca zwolnień podatkowych dla firm dokonujących nowych inwestycji i tworzących nowe miejsca pracy. Zwolnienia obejmują tereny Zielonego Parku Przemysłowego „Kryształowy”, Tarnowskiej Podstrefy oraz Parku Przemysłowego „Mechaniczne”. Oczywiście występuje szereg warunków, które firma musi spełnić, aby móc skorzystać ze zwolnienia podatkowego. Warunki te szczegółowo określają uchwały Rady Miejskiej w Tarnowie, a w szczególności są to:

- dokonanie zgłoszenia Prezydentowi Miasta Tarnowa o zamiarze korzystania ze zwolnienia podatkowego,
- dokonanie nowej inwestycji,
- zatrudnienie nowych pracowników,
- podpisanie zobowiązania o utrzymaniu nowej inwestycji przez okres 5 lat (duże firmy) i 3 lat w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw,
- podpisanie zobowiązania o utrzymaniu nowoutworzonych miejsc pracy przez okres 5 lat (duże firmy) i 3 lat w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw.

W 2011 r. pomocy publicznej w spłacie podatków i należności cywilnoprawnych udzielono na kwotę 2.517.704,24 zł. Pomoc ta dotyczyła ulg w postaci zwolnień, umorzeń, odroczeń terminu płatności oraz rozłożenia na raty i była większa niż w 2010 r. (1.842.013,17 zł).

W 2011 r. udzielano również podatnikom ulgi w spłacie podatków w formie umorzeń, odroczeń terminu płatności oraz rozłożenia na raty w łącznej kwocie 2.251.154,40 zł (w 2010 r. - 1.164.470,97 zł).

Udzielono także zwolnień z podatku od nieruchomości, które w ciągu całego roku zamknęły się kwotą 2.335.133,00 zł (w 2010 r. - 1.810.632,00 zł).

W zakresie należności cywilnoprawnych ulgi w postaci umorzeń, odroczeń terminu płatności oraz rozłożenia na raty w 2011 r. zamknęły się kwotą 207.492,51 zł i były większe niż w 2010 r., w którym wyniosły 46.250,37 zł.

4.4. Instytucje otoczenia biznesu

W Tarnowie działają instytucje otoczenia biznesu, mianowicie:

- 1) Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowie,
- 2) Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie,
- 3) Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Tarnowie,
- 4) Polskie Stowarzyszenie Chrześcijańskich Przedsiębiorców w Tarnowie,
- 5) Powszechna Agencja Handlowa w Tarnowie,
- 6) Izba Rolnicza w Tarnowie,
- 7) Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.,
- 8) Naczelna Organizacja Techniczna - Rada w Tarnowie,

- 9) Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji,
- 10) Punkt Informacyjny FEM (Fundusze Europejskie w Małopolsce) w Tarnowie,
- 11) Biuro terenowe Fundacji Rozwoju Regionu Rabka w Tarnowie,
- 12) Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości.

Należy tu również wspomnieć o Biurze Obsługi Przedsiębiorców, działającym w strukturach Urzędu Miasta Tarnowa (Centrum Obsługi Mieszkańców), które w ramach swojej działalności realizuje zadania w następujących blokach tematycznych:

- działania z zakresu Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Tarnowa oraz z zakresu Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Ministra Gospodarki,
- udzielanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- kompleksowa obsługa inwestora,
- projektowanie graficzne i opracowanie merytoryczne ofert inwestycyjnych miasta,
- doradztwo w zakresie środków z Unii Europejskiej,
- pomoc publiczna dla firm (w tym projektowanie programów pomocowych),
- moderowanie sekcji „Biznes” portalu tarnow.pl,
- logistyka imprez gospodarczych oraz organizacja szkoleń dla przedsiębiorców i osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą,
- działalność edukacyjna wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych (prelekcje w klasach o profilu przedsiębiorczości dot. prowadzenia działalności gospodarczej),
- współpraca z inwestorami i developerami w zakresie oferowania gminnych ofert inwestycyjnych.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców, mając na uwadze ułatwienie im procedury rejestracji działalności gospodarczej w ramach istniejących wówczas rozwiązań ustawowych, po podpisaniu umów między Prezydentem Miasta Tarnowa a Urzędami Skarbowymi oraz Urzędem Statystycznym w 2007 r. został uruchomiony Punkt Obsługi Przedsiębiorców, lokalne „jedno okienko”, umożliwiający kompleksowe załatwianie spraw związanych z rejestracją firmy oraz uaktualnianie danych w jednym miejscu. Miasto użyczyło pomieszczenia na stanowiska pracy dla tych instytucji wraz z wyposażeniem biurowym i komputerowym, łączami komputerowymi i telefonicznymi. Przepisy zmienionej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, wprowadzające ustawowo zasadę tzw. „jednego okienka” weszły w życie w dniu 31 marca 2009 r., umożliwiając m.in. dodatkową rejestrację firmy w zakresie zgłoszeń identyfikacyjnych lub aktualizacyjnych NIP bez wizyty w Urzędzie Skarbowym. Od lipca 2011 r., w efekcie zmian przepisów prawnych, funkcjonujące w Punkcie stanowiska ewidencji działalności gospodarczej oraz Urzędu Statystycznego obsługują przedsiębiorców składających wnioski o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. W 2011 r. Punkt Obsługi Przedsiębiorców obsłużył łącznie 9.588 przedsiębiorców, w tym na stanowisku ewidencji działalności gospodarczej - 5.255 przedsiębiorców, a na stanowisku Urzędu Statystycznego - 4.333 przedsiębiorców.

5. RYNEK PRACY

5.1 Poziom i struktura bezrobocia

Na przestrzeni 2011 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 24 osoby z 5.358 w grudniu 2010 r. do 5.334 osób na koniec grudnia 2011 r.

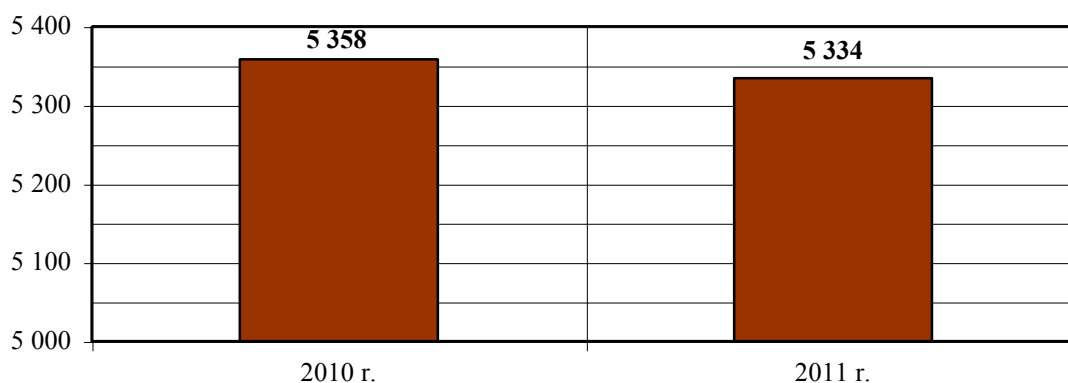
W lutym poziom bezrobocia wzrósł do 5,7 tys. osób, a następnie spadał aż do 4,9 tys. osób (poziom minimalny), który osiągnął na koniec czerwca 2011 r. W następnych miesiącach oscylował pomiędzy 5,1-5,3 tys. osób.

Na rynku pracy w Tarnowie w 2011 r. wystąpiły następujące zjawiska:

- spadek bezrobocia o 24 osoby do poziomu 5.334 osoby,
- stopa bezrobocia w trakcie roku obniżyła się o 0,1 punktu procentowego do poziomu 9,1% (na koniec roku),
- od pracodawców z Tarnowa wpłynęły 3.583 (w całym regionie - 5.640) oferty pracy,
- zatrudnienie podjęło 2.901 bezrobotnych mieszkańców Tarnowa, tj. o 206 osób bezrobotnych mniej niż w 2010 r.,
- pracodawcy z terenu Tarnowa w ramach zwolnień grupowych rozwiązali umowy o pracę z 262 pracownikami (w całym regionie w ramach zwolnień grupowych pracę utraciło 275 osób),
- zmniejszył się odsetek bezrobotnej młodzieży: z 22,6% w 2010 r. do 20,4% w 2011 r.; na koniec 2011 r. bez pracy pozostawało 1.090 osób w wieku do 25 lat, tj. o 121 mniej niż na koniec 2010 r.,
- zwiększył się odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia: z 20,0% w 2010 r., do 20,7% w 2011 r.; na koniec 2011 r. bez pracy pozostawało 1.104 osoby w wieku powyżej 50. roku życia, tj. o 31 więcej niż na koniec 2010 r.,
- spadła liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy o 64 osoby - z poziomu 682 osób w 2010 r. do poziomu 618 osób na koniec 2011 r.

W 2011 r. resort pracy znacznie obniżył urzędem pracy środki finansowe Funduszu Pracy na aktywizację osób bezrobotnych.

Wykres nr 2: Poziom bezrobocia w Tarnowie w latach 2010- 2011

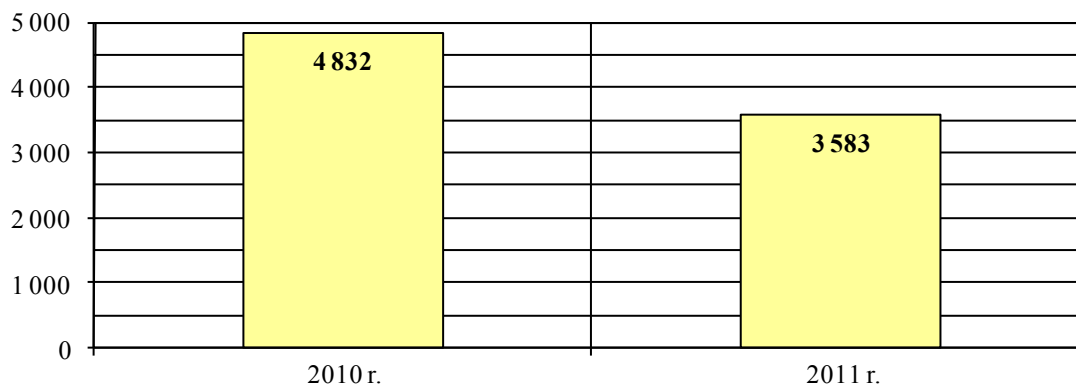

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

Stopa bezrobocia na koniec 2011 r. była o 0,1 punktu procentowego niższa niż w końcu 2010 r. - w Tarnowie wyniosła 9,1% (średnia stopa bezrobocia w Małopolsce - 10,5%, średnia w kraju - 12,5%).

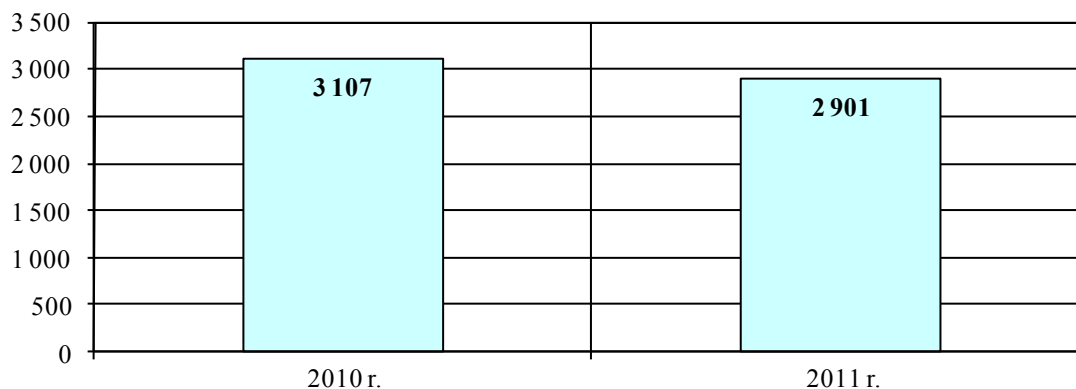
W 2011 r. spadła liczba ofert pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie (PUP) pozyskał 3.583 oferty pracy i stażu od pracodawców z terenu Tarnowa (z całego regionu 5.640 ofert) i było to o 1.249 ofert mniej aniżeli w 2010 r. Spadek liczby ofert pracy spowodowany był głównie spadkiem ofert subsydiowanych, tworzonych w oparciu o środki Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Wykres nr 3: Liczba ofert pracy w Tarnowie w latach 2010- 2011

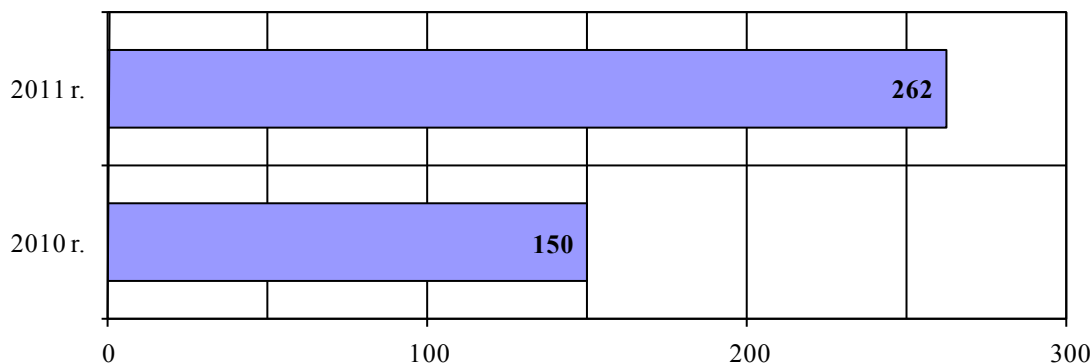
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

Wykres nr 4: Liczba osób podejmujących zatrudnienie w latach 2010-2011

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

Wykres nr 5: Liczba osób zwolnionych w ramach zwolnień grupowych w latach 2010-2011

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

Najliczniejszych zwolnień dokonała likwidowana Spółdzielnia Pracy „Tarkonfex” (68 osób), Zakłady Mechaniczne „Tarnów” S. A. (53 osoby), PPH „Bomi” S.A. (38 osób).

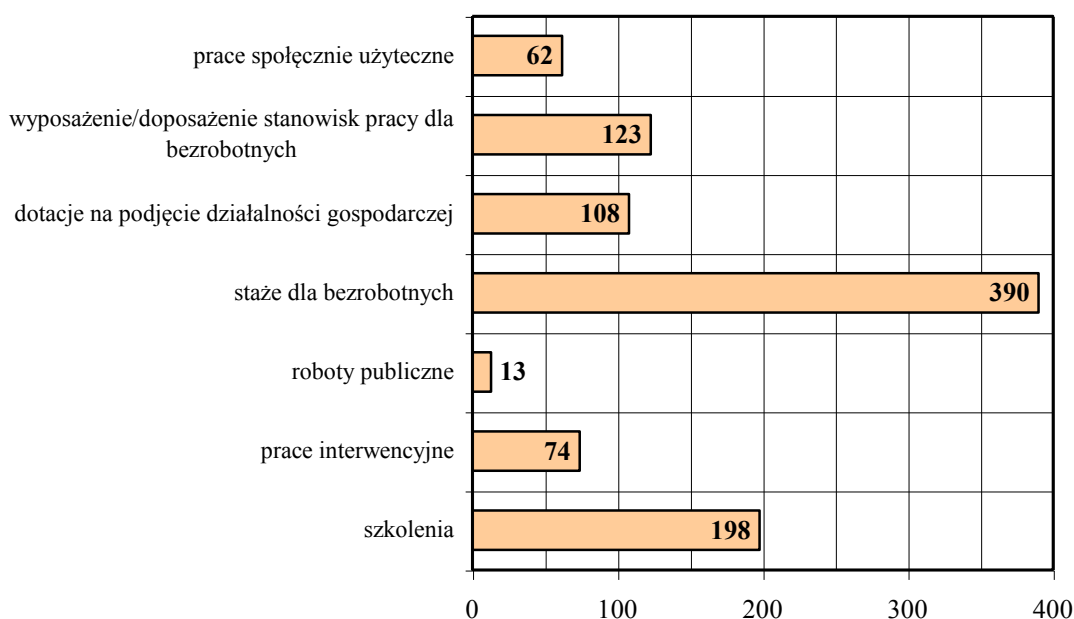
5.2 Działania na rzecz bezrobotnych

W 2011 r. na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia PUP pozyskał kwotę 16.013,4 tys. zł, w tym:

- 5.405,5 tys. zł z EFS na realizację projektu systemowego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL),
- 8.803,6 tys. zł z Funduszu Pracy (środki algorytmowe),
- 180,0 tys. zł - dodatkowe środki z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na realizację programu zwiększającego aktywność zawodową osób w wieku 45/50 plus,
- 972,6 tys. zł na realizację zadań związanych z usuwaniem skutków powodzi,
- 651,7 tys. zł na realizację projektu konkursowego pn. „Akademia pracy”, współfinansowanego ze środków EFS w ramach PO KL.

Ze środków tych zaktywizowano 968 osób bezrobotnych i poszukujących pracy mieszkańców Tarnowa.

Wykres nr 6: Osoby bezrobotne i poszukujące pracy z Tarnowa zaktywizowane w ramach programów wsparcia finansowanych z EFS i FP w 2011 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

Ponadto, PUP prowadził działania aktywizacyjne na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). W ramach tych środków (258,3 tys. zł):

- przyznano 6 dotacji na podjęcie działalności gospodarczej,
- zrefundowano koszty wyposażenia 6 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych,
- przeszkolono 10 osób niepełnosprawnych.

Ogółem w 2011 r. zatrudniono 12 osób niepełnosprawnych na stanowiskach utworzonych w wyniku refundacji kosztów wyposażenia ze środków PFRON.

W 2011 r. PUP kontynuował realizację trzech projektów współfinansowanych z EFS w ramach PO KL 2007-2013 oraz rozpoczął realizację projektu konkursowego „Akademia pracy” również w ramach PO KL.

1. Projekt systemowy „Czas na pracę”

W 2011 r. PUP kontynuował realizację projektu systemowego „Czas na pracę” - PO KL 2007-2013, Poddziałanie 6.1.3 - Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.

Realizacja tego projektu rozpoczęła się w 2008 r. i dotyczy całego okresu wdrażania PO KL, tj. do końca 2013 r. Projekt realizowany jest na podstawie umowy ramowej podpisanej w 2008 r. z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie.

Celem projektu jest pomoc w podjęciu zatrudnienia lub samozatrudnienia oraz reintegracja z rynkiem pracy osób bezrobotnych (zarejestrowanych w PUP) poprzez poprawę ich aktywności i atrakcyjności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia i samozatrudnienia.

Do projektu w pierwszej kolejności rekrutowane były osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, m.in.: osoby powyżej 50. roku życia, niepełnosprawni, długotrwale bezrobotni, osoby bezrobotne do 25 roku życia, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych.

Do końca grudnia 2011 r. do uczestnictwa w projekcie przystąpiło łącznie z regionu tarnowskiego 1.056 osoby, w tym 364 mieszkańców Tarnowa.

Wartość projektu w 2011 r. wynosiła 6.359.411 zł i stanowiła najwyższą przyznaną kwotę dofinansowania na realizację projektu systemowego w województwie.

2. Projekt konkursowy „Nasze kadry - naszym atutem”

Projekt jest realizowany przez PUP w ramach PO KL 2007-2013, Poddziałanie 6.1.2 - Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie, zgodnie z umową o dofinansowanie realizacji projektu z 2009 r. Całkowita wartość projektu wynosi 480.420 zł. Projekt jest finansowany w 85% w ramach EFS i w 15% z krajowych środków publicznych. Realizacja projektu trwa trzy lata: od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2012 r.

Celem projektu jest utrzymanie i wzmocnienie obowiązujących standardów zatrudnieniowych w zakresie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy oraz dalszy rozwój i podnoszenie jakości świadczonych przez PUP usług m.in. poprzez podwyższanie kwalifikacji zawodowych kluczowych pracowników PUP.

W 2011 r. na realizację tego projektu przeznaczono kwotę 161.820 zł. W ramach projektu refundowane są koszty zatrudnienia pięciu doradców zawodowych i jednego pośrednika pracy oraz finansowane koszty szkoleń dla trzech liderów klubu pracy oraz trzech specjalistów ds. rozwoju zawodowego.

3. Partnerski projekt konkursowy „3D - Dojrzali - Doświadczeni - Docenieni”

Od 2009 r. PUP realizuje wraz z innymi urzędami pracy z subregionu projekt „3D-Dojrzali-Doświadczeni-Docenieni”, którego liderem jest Fundacja im. Jana Hetmana Tarnowskiego. Realizacja projektu zakończy się 31 października 2012 r. Przedsięwzięcie to jest realizowane w ramach PO KL 2007-2013, Poddziałanie 6.1.1 - Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy i jest kompleksowo kierowane do osób bezrobotnych, powyżej 45 roku życia, zamieszkujących na terenie miasta Tarnowa lub powiatu tarnowskiego, bocheńskiego, brzeskiego czy dąbrowskiego.

Projekt zakłada osiągnięcie celu poprzez świadczenie wsparcia przede wszystkim w zakresie:

- poradnictwa psychologicznego i zawodowego (indywidualnego i grupowego),
- warsztatów z zakresu technik aktywnego i efektywnego poszukiwania pracy,
- szkoleń dotyczących nabywania kompetencji kluczowych,
- różnotematycznych szkoleń zawodowych (grupowych i indywidualnych),
- staży pozwalających zdobyć niezbędne na rynku pracy doświadczenie zawodowe,
- pośrednictwa pracy.

Całkowita wartość projektu wynosi 3.985,6 tys. zł. Projekt jest współfinansowany w 85% w ramach EFS i w 15% z krajowych środków publicznych.

4. Projekt konkursowy „Akademia pracy”

Projekt jest realizowany przez PUP w ramach PO KL 2007-2013, Poddziałanie 7.2.1 - Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wartość projektu wynosi 1 mln zł i stanowi w 100% kwotę dofinansowania (85% stanowią środki EFS, a 15% - dotacja celowa z budżetu krajowego).

Realizacja projektu rozpoczęła się 1 stycznia 2011 r., a zakończy 31 października 2012 r. W 2011 r. na realizację tego projektu przeznaczono kwotę 651.684, 20 zł.

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna 111 bezrobotnych kobiet, zarejestrowanych nieprzerwanie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie przez ponad 24 miesiące lub też kobiet powracających po urlopach macierzyńskich i wychowawczych, które utraciły zatrudnienie i posiadają status osoby bezrobotnej.

Wszystkie działania organizowane dla kobiet uczestniczących w projekcie mają na celu:

- wzrost umiejętności i kompetencji komunikacyjnych i społecznych oraz podniesienie samooceny,
- zdobycie wiedzy ułatwiającej funkcjonowanie na rynku pracy oraz wzrost aktywności zawodowej,
- nabycie, wzrost, zmianę lub dostosowanie kwalifikacji i umiejętności do potrzeb rynku pracy,
- zdobycie doświadczenia zawodowego,
- wzmocnienie mobilności.

6. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA

„Strategia Rozwoju Miasta - Tarnów 2020” została przyjęta przez Radę Miejską w Tarnowie 30 czerwca 2011 r. uchwałą Nr XI/111/2011. Strategia jest kluczowym dokumentem z punktu widzenia rozwoju miasta. Stanowi ona punkt wyjścia dla wszelkiej aktywności samorządu. Jest tworzona nie tylko dla władz samorządowych, ale również - i przede wszystkim - dla mieszkańców Tarnowa.

W „Strategii Rozwoju Miasta - Tarnów 2020” zaprezentowana została nowa wizja miasta oraz misja samorządu, a cele strategiczne i dokumenty operacyjne dla ich realizacji pozwolą urzeczywistnić stworzoną wizję miasta Tarnowa w 2020 r.

Najważniejsze elementy przedstawianego dokumentu były konsultowane z przedstawicielami miejskiej gospodarki, rad osiedli, ciałami doradczymi Prezydenta Miasta Tarnowa, niezależnymi ekspertami, środowiskiem dziennikarskim oraz mieszkańcami Tarnowa.

Proponując cele operacyjne, kierowano się założeniem, że o rozwoju miasta, jego poziomie i tempie decydują ludzie - ich talenty, wiedza, przedsiębiorczość, inicjatywy i własny wysiłek na rzecz poziomu życia. Dlatego też celem polityki miejskiej będzie wykreowanie miasta, które jest w stanie zapewnić szanse rozwojowe współczesnej gospodarce; miasta komfortowego i przyjaznego, wspierającego kreatywność i przedsiębiorczość swoich mieszkańców, dającego szansę indywidualnego rozwoju.

Wizja przyjęta w „Strategii Rozwoju Miasta - Tarnów 2020” brzmi: „Tarnów - miasto komfortu i rozwoju, pomnażające bogactwa”. Wizja ta jest obrazem Tarnowa za 10 lat, obrazem, który proponowana strategia ma pomóc osiągnąć. Wizję określają trzy słowa klucze, przedstawiające „Tarnów 2020” jako: „Aktywny, Komfortowy, Silny”. Słowa te odpowiadają trzem obszarom polityki rozwoju zawartym w strategii:

- „Aktywny” - Rozwój Gospodarczy - „Tarnów 2020”, to miasto systematycznie podnoszące swoją atrakcyjność inwestycyjną, wykorzystujące szanse płynące z otoczenia, aktywnie przyciągające inwestorów i wspierające przedsiębiorczość swoich mieszkańców.
- „Komfortowy” - Komfort życia - „Tarnów 2020”, to miasto oferujące swoim mieszkańcom wysoki standard oczekiwanych usług, miasto przyjazne rodzinie, sprzyjające aktywności obywatelskiej, dające szanse osobistego rozwoju.
- „Silny” - Regionalne Oddziaływanie - „Tarnów 2020”, to miasto posiadające mocną pozycję w regionie, zwiększające powiązania ze swoim obszarem funkcjonalnym, w sposób partnerski współpracujące z otaczającymi go samorządami.

Oczekuje się, że Tarnów w 2020 r. będzie gwarantował swoim mieszkańcom relatywnie wysoką jakość życia, we wszystkich istotnych dla nich obszarach. Istniejąca w mieście wysoka dostępność i jakość usług, oferta edukacyjna i zdrowotna, oferta czasu wolnego, a także możliwości zamieszkania powinny być magnesem dla wszystkich ceniących sobie wygodę i komfort życia.

Równocześnie, w ciągu najbliższych dziesięciu lat Tarnów powinien znacznie wzmocnić swoją pozycję konkurencyjną w regionie i kraju - wypracować wizerunek silnego i dynamicznego ośrodka gospodarczego. Postawienie na nowoczesną gospodarkę i przedsiębiorczość mieszkańców oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii w zarządzaniu powinno zdynamizować rozwój miasta i stwarzać szerokie możliwości dla stałego podnoszenia statusu materialnego jego mieszkańców.

Tarnów w 2020 r. to miasto podkreślające swoją tożsamość i unikalność, bogate bogactwem swoich mieszkańców, bogate ich aktywnością i kreatywnością. Pożądane jest, by Tarnów stał się miastem szerokiej możliwości partnerskiej współpracy i wysokiej aktywności obywatelskiej, miastem w sposób naturalny przyciągającym do siebie utalentowanych ludzi.

Urzeczywistnienie tak nakreślonej wizji rozwoju Tarnowa zależy od profesjonalizmu i aktywności wszystkich osób i instytucji zaangażowanych w jej realizację. Sprawna koordynacja tego procesu jest głównym zadaniem kolejnych władz miasta. Kluczowym elementem w tym procesie jest wypracowanie takiej kultury pracy, która gwarantuje efektywność w osiąganiu celów strategicznych. Dlatego też określona została misja, którą przedstawiciele lokalnego samorządu kierować się będą przy realizacji zapisów strategii. Misja ta brzmi: „Misją władz samorządowych Tarnowa jest jak najlepsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz podnoszenie poziomu życia w mieście, poprzez świadczenie nowoczesnych usług i wspieranie rozwoju”.

Realizacja założonej wizji będzie przebiegała zgodnie z działaniami skoncentrowanymi w trzech obszarach polityki rozwoju, którymi są:

- Rozwój Gospodarczy,
- Komfort Życia,
- Regionalne Oddziaływanie.

Dla każdego z obszarów wskazano cel strategiczny, będący oczekiwanym wyróżnikiem Tarnowa w danym obszarze i wyrażający jego pożądany stan w 2020 r. Realizacja celów strategicznych będzie przebiegać w sposób ukierunkowany w wyodrębnionych kierunkach polityki rozwoju. Kierunki polityki rozwoju określają priorytety strategiczne danego obszaru, na których winna koncentrować się aktywność samorządu w ciągu najbliższych lat. Aktywność ta, w sposób bezpośredni, wyrażana będzie poprzez realizację celów operacyjnych, które są jednocześnie propozycją rozwiązań głównych problemów, zidentyfikowanych w danym obszarze.

Tabela nr 10: Strategia Rozwoju Miasta - Tarnów 2020

WIZJA TARNOWA 2020		
Tarnów - miasto komfortu i rozwoju, pomnażające bogactwa		
MISJA SAMORZĄDU		
Misją władz samorządowych Tarnowa jest jak najlepsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz podnoszenie poziomu życia w mieście, poprzez świadczenie nowoczesnych usług i wspieranie rozwoju		
OBSZAR I Rozwój Gospodarczy	OBSZAR II Komfort Życia	OBSZAR III Regionalne Oddziaływanie
Cel strategiczny: Tarnów - atrakcyjny inwestycyjnie, innowacyjny, wspierający przedsiębiorczość	Cel strategiczny: Tarnów - komfortowy, przyjazny dla mieszkańca	Cel strategiczny: Tarnów - centrum usług ponadlokalnych
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój miejskich stref aktywności gospodarczej - wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców i rozwój gospodarki opartej na wiedzy - poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Tarnowa - zwiększanie rozpoznawalności Tarnowa, jako atrakcyjnego miejsca do prowadzenia biznesu 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie kreatywnej przestrzeni dla realizacji celów społecznych - zwiększanie atrakcyjności lokalnej infrastruktury społecznej i estetyki miasta - wykorzystanie nowoczesnych technologii w zarządzaniu miastem i świadczeniu usług miejskich - rozwój przyjaznej komunikacji miejskiej - troska o środowisko naturalne - podnoszenie bezpieczeństwa mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój kształcenia akademickiego i ponadlokalnego - stworzenie nowoczesnej oferty wysokospecjalistycznych usług medycznych i profilaktycznych - Tarnów - regionalne centrum czasu wolnego - wzmocnienie atrakcyjności turystycznej miasta - zwiększenie atrakcyjności obszaru miasta - intensyfikacja współpracy z Powiatem Tarnowskim

Źródło: Centrum Rozwoju Miasta w Urzędzie Miasta Tarnowa

Za jeden z kluczowych obszarów wpływających na atrakcyjność i rozwój miasta wskazano gospodarkę. Z tego powodu też „Rozwój Gospodarczy” został wymieniony jako pierwszy z obszarów strategicznych w nowoprojektowanej strategii. Do głównych działań służących realizacji tak przyjętego celu strategicznego należy zaliczyć przede wszystkim eliminację jednej ze słabych stron miasta, jaką jest brak wolnych i atrakcyjnych dla inwestora terenów inwestycyjnych.

Planowana aktywność dotyczyć będzie przede wszystkim rozbudowy stref aktywności gospodarczej, przygotowania planistycznego nowych terenów inwestycyjnych oraz ich udostępnienie komunikacyjne i infrastrukturalne. Ponadto, w celu poprawy zewnętrznej dostępności miasta, przewidziano działania na rzecz wsparcia realizacji krajowych

i regionalnych zamierzeń prowadzących do poprawy standardów oraz rozbudowy infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej.

Jednym z warunków rozwoju gospodarki jest jej innowacyjność, zdolność wdrażania nowych technologii, transfer wiedzy. Niezwykle istotne z punktu widzenia rozwoju miasta w ciągu najbliższych dziesięciu lat będzie zapewnienie odpowiednich warunków dla rozwoju sektora wysokich technologii, rozwijanie powiązań nauki z biznesem oraz posiadanie wykwalifikowanej i zawodowo mobilnej kadry.

Uwzględniając obecne trendy gospodarcze, priorytetem jest także wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, a w szczególności podmiotów kształtujących innowacyjność. Działania przewidziane w zaktualizowanej strategii ukierunkowane zostały na wzmocnienie siły rynkowej podmiotów rodzimych i stworzenie warunków do wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców. Za jeden z priorytetów uznano wspieranie i promowanie inicjatyw pobudzających przedsiębiorczość, głównie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i wyższych.

Jednym z celów przewidzianych do realizacji w tym obszarze jest także wypracowywanie wspólnej oferty inwestycyjnej dla całego obszaru aglomeracji tarnowskiej, która byłaby w stanie zaspokoić bardzo zróżnicowane oczekiwania inwestorów, zarówno pod względem dostępu do terenów, jak i kadry oraz infrastruktury. Dlatego też podejmowane działania ukierunkowane będą na pozyskiwanie inwestorów na podstawie szerokiej, wspólnej oferty aglomeracji tarnowskiej oraz zapewnienie kompleksowej obsługi inwestorów w ramach „Indywidualnego Opiekuna Inwestora”.

Miasto, które chce odnieść długookresowy sukces gospodarczy, musi umieć stworzyć swoim mieszkańcom dobre warunki życia, pracy, funkcjonowania czy pobytu. W odróżnieniu od poziomu życia, będącego pojęciem obiektywnym, możliwym do określenia na podstawie niezależnych danych i wskaźników statystycznych, komfort i jakość życia są pojęciami subiektywnymi, bazującymi na osobistych odczuciach mieszkańców. Wysoka jakość życia w mieście powoduje, że ludzie chętnie decydują się w nim mieszkać i pracować, a inwestorzy chętniej podejmują decyzję o ulokowaniu w nim swojej działalności. Wysoka jakość życia oznacza również dumę i zadowolenie ze swojego miasta.

Do najważniejszych wyznaczników jakości życia można zaliczyć m.in. zróżnicowaną ofertę usług, dostępność wysokiej jakości oferty edukacyjnej, bezpieczeństwo, stan środowiska naturalnego, a także atrakcyjną ofertę „czasu wolnego”. Działania realizowane w ramach tego obszaru zmierzać będą w pierwszej kolejności do stworzenia warunków do aktywizacji społeczności miasta i osobistego rozwoju mieszkańców Tarnowa. Dostrzegając rolę znaczenia tzw. trzeciego sektora (organizacji społecznych, pozarządowych, non-profit) w kształtowaniu życia miejskiego, przyjęty kierunek działań zakłada m. in. wsparcie wzrostu aktywności różnych środowisk, przede wszystkim twórczych oraz wykorzystanie ich różnorodności i potencjału do budowy silnego wizerunku miasta. W szczególności przewidziano działania promujące osiągnięcia utalentowanych mieszkańców, kreujące postawy twórcze.

W planach rozwoju Tarnowa, oprócz różnorodnych działań w sferze niematerialnej, ważne miejsce zajmuje budowa nowoczesnej infrastruktury społecznej i technicznej, która nie tylko zapewni mieszkańcom wysoką jakość życia, ale i w istotny sposób zwiększy atrakcyjność inwestycyjną miasta. Przewidziane zamierzenia dążyć będą do podnoszenia standardów bazy edukacyjnej, zwiększania możliwości i warunków spędzania wolnego czasu, podnoszenia estetyki przestrzeni miejskich, zwiększania atrakcyjnych możliwości zamieszkania oraz poprawy warunków poruszania się po mieście.

Bardzo ważnym czynnikiem rozwoju Tarnowa jest wykorzystanie nowoczesnych technologii i rozwój usług informatycznych oraz stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Postępująca „cyfryzacja życia” stawia nowe wyzwania, również te związane z równością szans i powszechną dostępnością nowoczesnych usług. W dużym uproszczeniu, proces budowy społeczeństwa informacyjnego można podzielić na trzy elementy składowe: rozwój infrastruktury, rozwój treści i usług udostępnianych poprzez tę infrastrukturę oraz wiedzę i umiejętności pozwalające na tworzenie, udostępnianie oraz wykorzystywanie informacji i usług elektronicznych. Założona w strategii aktywność koncentrować się będzie na upowszechnianiu i rozszerzaniu katalogu spraw załatwianych drogą elektroniczną oraz usprawnianiu funkcjonowania administracji publicznej poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii. Przewidziano także działania dążące do eliminacji wykluczenia cyfrowego, spowodowanego brakiem umiejętności posługiwania się komputerem i korzystania z Internetu. W tym celu przewiduje się dalszą informatyzację placówek oświatowych, informatyzację administracji, prowadzenie szkoleń adresowanych do mieszkańców, obejmujących zagadnienia z zakresu podstawowej obsługi komputera i korzystania z Internetu oraz praktycznego wykorzystania Internetu i ICT (technologie informacyjno-komunikacyjne) w pracy i życiu prywatnym.

Kolejny kierunek rozwoju zaplanowany w tym obszarze to przyjazna i bezpieczna komunikacja publiczna. Dla sprawnego funkcjonowania miasta niezbędne są wydajne systemy, umożliwiające mieszkańcom przemieszczanie się. Realizacja tego kierunku polegać będzie na remoncie i rozbudowie sieci drogowej, doskonaleniu systemu zarządzania i sterowania ruchem, usprawnianiu systemu parkingowego poprzez kontynuację programu zwiększenia liczby miejsc postojowych w mieście, w tym również w osiedlach mieszkaniowych. Działania te nie są jednak w stanie rozwiązać wszystkich problemów komunikacyjnych miasta, dlatego też uwzględniono aktywność w zakresie podnoszenia atrakcyjności transportu zbiorowego, aby uczynić go bardziej konkurencyjnym wobec samochodów prywatnych, przyczyniając się tym samym do ograniczenia obciążenia układu ulicznego.

W odróżnieniu od strategii uchwalonej w 2000 r. „ekologia” nie stanowi już odrębnego obszaru strategicznego z racji tego, że większość zadań i celów została już osiągnięta. Niemniej, ze względu na jej wpływ na warunki życia w mieście, jest ona jednym z głównych kierunków polityki rozwoju ujętych w obszarze „Komfort Życia”. Kierunki rozwoju w zakresie ochrony środowiska koncentrują się przede wszystkim na działaniach, które sprawią, że miasto będzie bardziej ekologiczne. Ponieważ podstawą ochrony środowiska jest świadomość ekologiczna, poszanowanie i troska o środowisko, prowadzona będzie szeroko rozumiana edukacja ekologiczna. Ponadto, działania skierowane zostaną na promowanie i popularyzację odnawialnych źródeł energii, współpracę międzygminną w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami, renowację i powiększenie parków oraz terenów zielonych, a także na podniesienie parametrów energetycznych miejskich budynków.

Ostatnim strategicznym zagadnieniem w obszarze „Komfort Życia” jest podnoszenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców. Poczucie bezpieczeństwa ma ogromne znaczenie, gdyż w mieście, w którym go brakuje, nawet najlepsze usługi czy najwspanialsze centra rozrywkowe nie są w stanie spowodować, by mieszkańcy i goście czuli się naprawdę dobrze. Ten kierunek będzie realizowany przede wszystkim poprzez wspieranie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, a także zwiększanie ochrony miasta przed powodzią. Jednym z priorytetów jest też bezpieczeństwo społeczne, czyli sprawny system opieki społecznej, stwarzanie warunków dla rozwoju rodziny oraz integracji w społeczeństwie osób niepełnosprawnych, a także stwarzanie warunków do rozwoju form opieki długoterminowej.

Samorząd miasta traktuje bezpieczeństwo społeczne jako istotny obszar będący odpowiedzią na zapotrzebowanie starzejącego się społeczeństwa.

Tarnów pełni ważną funkcję regionalną, wynikającą z jego potencjału społecznego i ekonomicznego. Pozycja ta kształtuje określone relacje z otoczeniem w strefie oddziaływania Tarnowa i wpływa bezpośrednio na kierunki jego rozwoju. Rezultatem występującej w ostatnich latach migracji jest coraz wyraźniej kształtująca się strefa podmiejska z wszystkimi charakterystycznymi dla niej cechami. W związku z tym strategia rozwoju miasta uwzględnia również potrzeby społeczno-ekonomiczne mieszkańców strefy oddziaływania Tarnowa.

Należy zaznaczyć, że kierunki polityki i cele operacyjne zaproponowane w tym obszarze są komplementarne do analogicznych, zaproponowanych we wcześniejszych obszarach. Wynikają one w większości z trendów zidentyfikowanych wcześniej i mają na celu wzmocnienie ponadlokalnej pozycji miasta.

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na funkcjonowanie i zasięg strefy oddziaływania miasta jest jego oferta edukacyjna, w szczególności szkolnictwo ponadgimnazjalne i wyższe. Należy zaznaczyć, że tarnowskie szkoły cieszą się dużym zainteresowaniem uczniów spoza miasta. Dlatego też jednym z priorytetów proponowanej strategii jest dalsze podnoszenie jakości kształcenia oraz poszerzanie zakresu usług edukacyjnych. Kontynuowane będą także działania zmierzające do zwiększenia atrakcyjności szkolnictwa wyższego, w szczególności przy wykorzystaniu istniejącego już potencjału szkolnictwa artystycznego. Równoległe, za istotną uznano także efektywną współpracę ze szkołami i uczelniami wyższymi oraz instytucjami rynku pracy w kierunku dostosowania działalności edukacyjnej pod kątem potrzeb inwestorów. Niezbędne staje się więc wyzwolenie inicjatywy służącej poprawie posiadanych lub uzyskaniu nowych kwalifikacji zawodowych, a także uelastycznienie systemu kształcenia na wyższych uczelniach.

Starzenie się społeczeństwa oraz dłuższa przeciętna długość życia będą skutkowały wzrostem zapotrzebowania na usługi profilaktyczne oraz medyczne i opiekuńcze. Znajdujące się w Tarnowie dwa szpitale oraz zakłady opieki zdrowotnej świadczące usługi medyczne dla ludności miasta i obszarów otaczających, stanowią ponadlokalne centrum opieki zdrowotnej. Rozwinięciem i uzupełnieniem ich oferty jest funkcjonowanie podmiotów niepublicznych zajmujących się opieką zdrowotną, z usług których korzystają licznie mieszkańcy okolicznych gmin i powiatów. W zaktualizowanej strategii przewidziano rozbudowę dostępnej w mieście oferty medycznej. Ponadto, założono kontynuację działań prozdrowotnych, profilaktycznych oraz promowanie zdrowego stylu życia. Zwrócono szczególną uwagę na pojawiające się zagrożenia cywilizacyjne, a w ich wyniku spadek odporności na stres oraz brak umiejętności radzenia sobie z problemami życiowymi.

Miarą ponadlokalnej pozycji miasta jest także ranga i ilość odbywających się w nim wydarzeń kulturalnych i sportowych. Z oferty kulturalnej Tarnowa korzystają nie tylko tarnowianie. Ponadto występuje silne zainteresowanie tą ofertą ze strony młodego odbiorcy. W projekcie strategii przewiduje się zwiększenie ilości imprez kulturalnych i sportowych, zdolnych przyciągać do Tarnowa zewnętrznego klienta.

Powyższe czynniki wpływają także na atrakcyjność turystyczną miasta stanowiącą kolejny priorytetowy kierunek działań w tym obszarze. Jednym z głównych zaplanowanych w tym zakresie działań jest podniesienie rozpoznawalności Tarnowa jako miejsca atrakcyjnego turystycznie. Stąd też wynika konieczność tworzenia koszyka markowych produktów turystycznych charakterystycznych dla miasta i czyniących je niepowtarzalną atrakcją turystyczną. Jednocześnie dążyć należy do stałego podnoszenia standardów dostępnej w mieście infrastruktury turystycznej, zarówno prywatnej (w szczególności bazy noclegowej

i gastronomicznej), jak i publicznej. W efekcie realizacji założeń strategii przestrzeń miejska powinna być lepiej dostosowana do potrzeb turystyki. Przewidziano m.in. działania mające na celu zapewnienie lepszej informacji turystycznej, lepsze oznakowanie tras turystycznych oraz większe urozmaicenie funkcji centrum miasta.

Niezmiernie ważnym aspektem budującym pozycję miasta i obszaru jego oddziaływania jest współpraca władz samorządowych i innych podmiotów w zakresie promocji obszaru aglomeracji tarnowskiej, wykorzystania jego potencjału i stworzenia klimatu oraz warunków sprzyjających rozwojowi. Proponowane w strategii działania zakładają zdecydowane wzmocnienie istniejących powiązań funkcjonalnych w obszarze aglomeracyjnym Tarnowa. Możliwe to będzie w szczególności poprzez dopasowanie szeroko rozumianych usług społecznych Tarnowa do oczekiwań mieszkańców jego otoczenia, a także lepsze współdziałanie z okolicznymi samorządami. Równolegle, założono intensyfikację współpracy z Powiatem Tarnowskim. W szczególności uznano, że takie obszary jak rozwój gospodarczy, bezpieczeństwo, promocja, edukacja wyższa i ochrona zdrowia wymagają uzgodnienia szczegółowych warunków współdziałania oraz opracowania i prowadzenia spójnej polityki miasta i powiatu.

7. FINANSE

7.1. Gminy Miasta Tarnowa

7.1.1. Środki własne Gminy

Plan budżetu Gminy Miasta Tarnowa wg stanu na 31 grudnia 2011 r. wyniósł po stronie dochodów 487.165.072,70 zł. Łączne, zrealizowane dochody Miasta Tarnowa wyniosły 485.444.595,25 zł, stanowiąc 99,65% uchwalonego planu rocznego.

Tabela nr 11: Budżet 2011 - wykonanie dochodów wg działów klasyfikacji budżetowej

Dział	Wyszczególnienie	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [%]
010	Rolnictwo i łowiectwo	20.734,70	22.494,20	108,49
500	Handel	1.000.200,00	1.167.519,52	116,73
600	Transport i łączność	3.436.304,00	4.375.076,28	127,32
630	Turystyka	814.598,00	429.985,13	52,78
700	Gospodarka mieszkaniowa	25.647.582,00	21.435.528,80	83,58
710	Działalność usługowa	1.031.007,00	1.074.488,96	104,22
750	Administracja publiczna	6.825.307,00	6.645.937,71	97,37
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	213.434,00	211.834,00	99,25
752	Obrona narodowa	2.000,00	1.824,60	91,23
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	13.183.370,00	13.324.425,01	101,07
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	168.116.254,00	174.208.913,84	103,62
758	Różne rozliczenia	173.349.258,00	173.698.189,11	100,20
801	Oświata i wychowanie	18.484.614,00	15.797.032,58	85,46
851	Ochrona zdrowia	8.557.995,00	8.553.820,61	99,95
852	Pomoc społeczna	41.096.004,00	40.984.303,48	99,73

853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	7.802.149,00	7.625.178,54	97,73
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	4.393.515,00	3.396.137,61	77,30
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8.523.337,00	7.739.678,48	90,81
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4.558.737,00	4.240.603,02	93,02
926	Kultura fizyczna	108.673,00	511.623,77	470,79
Ogółem		487.165.072,70	485.444.595,25	99,65

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 12: Budżet 2011 - wykonanie dochodów w podziale na najważniejsze źródła dochodów w porównaniu do 2010 r.

Źródło dochodów	2010 wykonanie [zł]	2011			Dynamika [%] (4:2)	Struktura wykonania [%]	
		plan roczny [zł]	wykonanie [zł]	wykonanie [%]		2010	2011
1	2	3	4	5	6	7	8
Dochody ogółem, z tego:	486.281.817,15	487.165.072,70	485.444.595,25	99,65	99,83	100,00	100,00
a) subwencje	167.059.567,00	173.349.258,00	173.349.258,00	100,00	103,76	34,35	35,71
b) dotacje	68.798.879,49	72.416.800,70	69.418.838,91	95,86	100,90	14,15	14,30
c) dochody pozostałe, w tym:	202.228.294,54	218.067.021,00	222.445.213,56	102,01	110,00	41,59	45,82
-podatki	146.338.430,95	159.051.524,00	164.863.393,39	103,65	112,66	30,09	33,96
-dochody z majątku	17.758.975,44	23.688.486,00	21.759.257,20	91,86	122,53	3,65	4,48
-opłaty	17.614.293,97	17.872.401,00	16.991.494,75	95,07	96,46	3,62	3,50
-pozostałe	20.516.594,18	17.454.610,00	18.831.068,22	107,89	91,78	4,22	3,88
d) środki zewn. pomocowe	48.195.076,12	23.331.993,00	20.231.284,78	86,71	41,98	9,91	4,17

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Plan wydatków na koniec 2011 r. wyniósł 539.973.584,70 zł. Wydatki zostały wykonane w 94,06 % i wyniosły 507.886.956,09 zł.

Tabela nr 13: Budżet 2011 - wykonanie planu wydatków w ujęciu działowym

Dział	Wyszczególnienie	2011			Struktura wykonania [%]
		plan [zł]	wykonanie [zł]	wykonanie [%]	
010	Rolnictwo i łowiectwo	30.734,70	25.472,47	82,88	0,01
020	Leśnictwo	24.500,00	6.994,20	28,55	0,00
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	37.000,00	36.900,00	99,73	0,01
500	Handel	2.005.038,00	1.967.184,56	98,11	0,39
600	Transport i łączność	50.169.533,00	45.390.937,57	90,48	8,94
630	Turystyka	1.043.657,00	959.299,52	91,92	0,19
700	Gospodarka mieszkaniowa	21.216.950,00	19.593.489,76	92,35	3,86
710	Działalność usługowa	3.015.415,00	1.728.777,02	57,33	0,34
720	Informatyka	2.768,00	0,00	0,00	0,00
750	Administracja publiczna	37.247.070,00	34.977.441,21	93,91	6,89

751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	223.666,00	219.507,22	98,14	0,04
752	Obrona narodowa	2.000,00	1.824,60	91,23	0,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	17.311.088,00	17.176.552,75	99,22	3,38
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1.501.460,00	1.351.191,99	89,99	0,27
757	Obsługa długu publicznego	12.841.486,00	10.101.877,90	78,67	1,99
758	Różne rozliczenia	7.678.672,00	2.032.782,55	26,47	0,40
801	Oświata i wychowanie	225.498.781,00	221.743.207,63	98,33	43,66
851	Ochrona zdrowia	12.306.695,00	11.931.754,43	96,95	2,35
852	Pomoc społeczna	67.642.706,00	65.424.443,39	96,72	12,88
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	13.206.023,00	12.376.673,64	93,72	2,44
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	19.909.530,00	18.556.060,03	93,20	3,65
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	21.103.079,00	17.037.645,77	80,74	3,35
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	17.899.823,00	17.423.794,15	97,34	3,43
926	Kultura fizyczna i sport	8.055.910,00	7.823.143,73	97,11	1,54
Ogółem		539.973.584,70	507.886.956,09	94,06	100,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 14: Budżet 2011 - wykonanie wydatków w podziale na działalność bieżącą i majątkową w porównaniu do wykonania za 2010 r.

Rodzaj wydatków	2010 wykonanie [zł]	2011			Dynamika [%] (4:2)	Struktura wykonania [%]	
		plan [zł]	wykonanie [zł]	wykonanie [%]		2010	2011
1	2	3	4	5	6	7	8
Wydatki ogółem, z tego:	547.083.849,76	539.973.584,70	507.886.956,09	94,05	92,83	100,00	100,00
a) majątkowe, w tym:	135.685.251,97	86.767.469,00	77.790.883,41	89,65	57,33	24,80	15,32
-inwestycyjne	133.085.251,97	85.765.469,00	76.790.883,41	89,53	57,70	24,33	15,12
b) bieżące	411.398.597,79	453.206.115,70	430.096.072,68	94,90	104,54	75,20	84,68

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wg stanu na 31 grudnia 2011 r. obciążenie Gminy Miasta Tarnowa z tytułu zaciągniętych pożyczek w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie i kredytów w bankach krajowych wyniosło 243.584.445,82 zł. Od kredytów i pożyczek zostały zapłacone odsetki w łącznej kwocie 10.101.877,90 zł.

7.1.2. Spółki miejskie

Na koniec 2011 r. Gmina Miasta Tarnowa była wyłącznym udziałowcem czterech spółek prawa handlowego, którymi są:

- Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.,

- Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.,

mniejszościowym udziałowcem w spółce Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. (47,5%) oraz większościowym akcjonariuszem w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej S.A. (56,1%).

Powyższe spółki, za wyjątkiem Tarnowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., powołane zostały z początkiem lat 90-tych do realizacji zadań własnych nałożonych na Gminę Miasta Tarnowa ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.). Mają one charakter użyteczności publicznej, a podstawowym celem ich działalności jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Tarnowa i okolic powszechnie dostępnymi usługami o odpowiednim poziomie jakości.

Porównując spółki miejskie działające w sferze użyteczności publicznej można wyodrębnić trzy grupy świadczonych przez nie usług. Pierwsza grupa obejmuje usługi, których świadczenie wiąże się z rozwiniętą infrastrukturą, tworzącą w znacznym stopniu monopol naturalny (wodociągi i kanalizacja, ciepłownictwo). Druga grupa to usługi świadczone w warunkach nasilającej się konkurencji (komunikacja miejska oraz wywóz nieczystości i usługi oczyszczania miasta). Trzecią, specyficzną grupę stanowią usługi związane z zarządem budynkami komunalnymi.

Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. prowadzą działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Tarnowa oraz sąsiednich gmin, zapewniając ciągłość dostawy wody o odpowiedniej jakości oraz niezawodnego odprowadzania ścieków. Jest to największa co do wielkości majątku spółka komunalna.

Druga pod względem wielkości majątku spółka to Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A., która świadczy usługi w zakresie zaopatrywania odbiorców zasilanych ze źródeł i węzłów ciepłych Spółki w energię ciepłą i ciepłą wodę użytkową. Tarnowski MPEC należy do liderów krajowego rynku ciepłowniczego.

Podstawową działalnością Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. jest świadczenie usług w zakresie przewozów pasażerskich. Spółka na potrzeby działalności podstawowej prowadzi również szeroko rozwiniętą działalność pomocniczą.

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. jest spółką działającą w warunkach silnej konkurencji na terenie miasta i okolicznych gmin, świadcząc usługi w zakresie wywozu nieczystości stałych i płynnych oraz letniego i zimowego oczyszczania ulic i placów.

Zarząd zwykły w imieniu Prezydenta Miasta Tarnowa nad budynkami stanowiącymi mienie komunalne miasta oraz budynkami administrowanymi na zlecenie będącymi własnością osób fizycznych sprawuje Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o., zapewniając równocześnie odpowiedni stan techniczny tych zasobów.

Zadania własne z zakresu budownictwa mieszkaniowego miasto realizuje poprzez utworzone do tego celu w 1999 r. Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Od początku swojej działalności Spółka wybudowała 9 budynków mieszkalnych o łącznej liczbie 630 mieszkań, położonych przy ul. M. Dąbrowskiej, Apa J. Ablewicza i Osiedlu Zielonym, nad którymi prowadzi stały zarząd administracyjny.

Miasto posiada również większościowy udział, tj. 98,9% w spółce Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A., której głównym celem działalności jest dążenie do tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu Tarnowa i regionu, m.in. poprzez budowę stabilnego i odpowiadającego potrzebom inwestora systemu zachęt dla uruchamiania na terenie miasta przedsięwzięć produkcyjno-usługowych, a tym samym tworzenia nowych miejsc pracy.

Tabela nr 15: Struktura kapitałowa spółek wg stanu na koniec 2011 r.

Nazwa spółki	Nazwa podmiotu	Wartość udziałów [tys. zł] (udział)
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	Gmina Miasta Tarnowa	150,0 (100%)
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Gmina Miasta Tarnowa	2.703,5 (100%)
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	Gmina Miasta Tarnowa	23.269,5 (100%)
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	Gmina Miasta Tarnowa	7.778,0 (100%)
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	Gmina Miasta Tarnowa	25.681,6 (56,1%)
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	18.000,0 (39,3%)
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2.085,0 (4,6%)
	Ogółem	45.766,6
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	Gmina Miasta Tarnowa	79.692,0 (47,5%)
	Gmina Tarnów	40.237,0 (24,0%)
	Gmina Skrzyszów	26.709,0 (15,9%)
	Zakłady Azotowe S.A.	21.050,0 (12,6%)
	Ogółem	167.688,0
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	Gmina Miasta Tarnowa	27.541,1 (98,9%)
	Pozostali akcjonariusze	317,4 (1,1%)
	Ogółem	27.858,5

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wielkość zaangażowanego przez miasto majątku w spółkach komunalnych wyrażona wartością udziałów/akcji objętych przez miasto w kapitale zakładowym spółek w zamian za wniesioną gotówkę bądź aporty rzeczowe wynosi 166.815,7 tys. zł, co stanowi 60,6% łącznej wartości kapitału zakładowego spółek miejskich stanowiącej kwotę 275.214,1 tys. zł.

Tabela nr 16: Wartość składników majątkowych wg stanu na dzień koniec 2011 r.

Nazwa spółki	Aktywa trwałe [mln zł]	w tym wartości niematerialne i prawne [mln zł]
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	94,9	0,07
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	84,9	0,0
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	334,5	0,2
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	8,0	0,0
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	1,0	0,003
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	21,8	0,003
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	15,6	0,02

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wartość składników majątkowych spółek komunalnych na koniec 2011 r. kształtuje się na poziomie 561 mln zł, w tym wartości niematerialne i prawne stanowią kwotę 0,35 mln zł. Największy majątek posiadają Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o., którego wartość stanowi blisko 60% ogółu majątku spółek.

Tabela nr 17: Przewidywany wynik finansowy miejskich spółek na koniec 2011 r.

Nazwa spółki	Wynik finansowy netto [tys. zł]	
	2010	2011
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	4.300,0	4.291,0
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	598,9	742,2
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	2.217,0	1.610,8
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	940,0	484,0
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	422,0	308,0
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	18,0	-341,8
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	-182,7	-748,4

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego w Urzędzie Miasta Tarnowa

Na koniec 2011 r. pięć spółek komunalnych osiągnęło dodatni wynik finansowy. Kwota zysku wypracowanego przez spółki za 2011 r. wynosi 6,3 mln zł, co stanowi 76,3% zysku osiągniętego za 2010 r., natomiast w porównaniu do 2009 r. stanowił 65,9%.

Stratę na koniec 2011 r. poniosły spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. oraz Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. Przyczyną straty w MPK Sp. z o.o. był znaczny, w stosunku do pierwotnych założeń, wzrost kosztów zakupu paliw, niezbędnych Spółce do prowadzenia działalności podstawowej. Natomiast strata Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. spowodowana jest głównie wzrostem lokalnej konkurencji oraz ogólną sytuacją rynkową, gdzie widoczny jest brak zainteresowania inwestorów obiektami o dużych powierzchniach.

Niższa kwota zysku wypracowana przez spółki za 2011 r. w porównaniu do 2010 r. i 2009 r. wiąże się głównie ze stratą odnotowaną w MPK Sp. z o.o. oraz w Tarnowskim Klasterze Przemysłowym S.A. W okresie ostatnich trzech lat nastąpił również spadek zysku w Tarnowskich Wodociągach Sp. z o.o., wynikający ze zwiększonych kosztów obsługi finansowej zadłużenia inwestycyjnego związanego z realizacją projektu ISPA. Z kolei

wartość zysku w Miejskim Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. uzależniona jest między innymi od przychodów uzyskanych z zimowego oczyszczania miasta, których wielkość warunkuje czynnik pogody. Największy zysk, zarówno za 2011 r. jak i za lata poprzednie, wypracowany został w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej S.A. Zyski ze swojej działalności spółki przeznaczają głównie na działalność inwestycyjną.

7.2. Środki zewnętrzne

Rok 2011 zdominowały działania związane z przygotowaniem i realizacją tarnowskich inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. I, o ile pod koniec 2010 r. niektóre projekty znajdowały się w fazie koncepcyjnej, o tyle obecnie można zobaczyć gołym okiem, jak wiele zmieniło się w pejzażu miasta. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż duże zaangażowanie w proces absorpcji „środków unijnych” wykazywał zarówno sam magistrat, jak i jednostki organizacyjne miasta. Stąd też przekrój, zasięg, jak i skala podejmowanych działań są bardzo urozmaicone. Środki zewnętrzne, które przy zastosowaniu założeń przyjętej w mijającym roku strategii „Tarnów 2020 - Aktywny, Komfortowy, Silny” mają na celu wspomaganie i przyspieszanie zmian strukturalnych, a w konsekwencji umożliwiają zmniejszenie dystansu wobec lepiej rozwiniętych regionów.

Według danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego wynika, że miasto Tarnów prowadzi w rankingu powiatów w województwie pod względem dofinansowania per Capita. Na jednego Tarnowianina przypada aż 1.558 zł pozyskanych w latach 2007-2011 środków, co stawia miasto na pierwszym miejscu zestawienia. Dla porównania, dofinansowanie na jednego mieszkańca Krakowa wynosi 1.425 zł, a dla mieszkańca powiatu Suskiego tylko 426 zł.

7.2.1. Projekty inwestycyjne Gminy Miasta Tarnowa

W 2011 r. realizowano dużą liczbę działań o charakterze inwestycyjnym, ukierunkowanych na podniesienie atrakcyjności gospodarczej Tarnowa poprzez rozwój infrastruktury technicznej, przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia społeczeństwa, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. W realizowanych projektach znajdują się przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury drogowej, energooszczędności, transportu przyjaznego środowisku, bezpieczeństwa transportu, kompleksowego przygotowania terenów pod inwestycje, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, kultury i dziedzictwa kulturowego, bezpieczeństwa zdrowotnego, poprawy efektywności systemu ochrony zdrowia itd.

W ramach projektu: „Modernizacja przedszkoli publicznych w Tarnowie - poprawa efektywności energetycznej” w latach 2011-2012 zmodernizowanych zostanie 11 przedszkoli publicznych. Planowana wartość zadania opiewa na kwotę 10.331.078 zł, (w tym dofinansowanie w wysokości 5 mln zł w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego - MRPO). Z kolei projekt pn. „Modernizacja obiektów użyteczności publicznej w Tarnowie - poprawa efektywności energetycznej” zakłada zmodernizowanie (w latach 2011-2012) 7 obiektów użyteczności publicznej. Planowana wartość zadania to 7.990.481 zł (w tym dofinansowanie w wysokości 3.846.470 zł w ramach MRPO na lata 2007-2013).

Z kolei we wrześniu 2011 r. podpisano umowę dofinansowania projektu „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Gminy Miasta Tarnowa”, w ramach której przeprowadzona zostanie do końca 2013 roku termomodernizacja 23 szkół. Całkowita wartość projektu opiewa na kwotę 30.973.911 zł, w tym dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 9.412.654 zł oraz pożyczka preferencyjna w wysokości 18.186.488 zł.

Z myślą o przedsiębiorcach i inwestorach oraz tworzeniu nowych miejsc pracy miasto przystąpiło do realizacji projektu „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap I”, zakładającego kompleksowe uzbrojenie terenów pod lokowanie inwestycji przemysłowych i usługowych. Obok działań projektowych, ukierunkowanych na poprawę dostępu do terenu strefy, tj. budowę drogi wraz z towarzyszącą infrastrukturą na odcinku łączącym ul. Kochanowskiego (poprzez sieć dróg wewnętrznych w istniejącej Strefie Aktywności Gospodarczej) z planowanym rondem w miejscu połączenia z ul. Mościckiego i Czystą, planowane jest wybudowanie kanalizacji deszczowej dla strefy wraz z uzbrojeniami, kanalizacji sanitarnej oraz dodatkowego odcinka sieci wodociągowej. Powierzchnia rozbudowywanej Strefy zwiększy się z 68 ha do 104 ha, tworząc tym samym nowe obszary przygotowane pod zakładanie działalności gospodarczej. Źródłem finansowania dla projektu jest również MRPO. Wartość zadania wynosi 27.736.510 zł, w tym wysokość dofinansowania została ustalona na poziomie 17.827.932 zł.

Warto w tym miejscu wspomnieć, iż w czasie sporządzania „Raportu” przygotowywany jest projekt zakładający dalszą rozbudowę Strefy (etap II). Przedsięwzięcie, będące kontynuacją działań podjętych w ramach projektu „Rozbudowa SAG w Tarnowie - etap I”, zakłada dozbrojenie, a tym samym poszerzenie kompleksowo przygotowanych terenów inwestycyjnych w celu aktywizacji gospodarczej. Powyższe powinno znaleźć przełożenie na sytuację gospodarczą Tarnowa wskutek uwolnienia dodatkowego transferu technologii i pobudzanie innowacyjności wśród przedsiębiorców działających w obszarze Strefy, a także wykorzystanie potencjału regionalnego sektora akademickiego i naukowo-badawczego dla rozwoju przedsiębiorczości i wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw działających na lokalnym rynku.

Dzięki pozyskaniu środków na realizację projektu „Rewaloryzacja Budynku Bractwa Strzeleckiego w Tarnowie wraz z otoczeniem i adaptacja na potrzeby Galerii Miejskiej” już za niecałe 2 lata Biuro Wystaw Artystycznych - Galeria Miejska w Tarnowie (BWA) przeniesie się do nowej siedziby. Projekt dofinansowany w ramach MRPO na lata 2007-2013 kosztować będzie łącznie 5.456.202 zł, przy dofinansowaniu w wysokości 3.273.721 zł. Inwestycja obejmuje swoim zakresem:

- remont zabytkowego budynku Bractwa Strzeleckiego wraz z wymianą instalacji oraz dostosowanie obiektu do potrzeb niepełnosprawnych,
- adaptację budynku na potrzeby BWA obejmującą prace wykończeniowe, montażowe, instalacyjne,
- wyposażenie zmodernizowanego budynku w sprzęt multimedialny.

W 2011 r. nastąpiło oficjalne otwarcie zmodernizowanego budynku Tarnowskiego Teatru im. Ludwika Solskiego wieńczące realizację inwestycji „Modernizacja Tarnowskiego Teatru”. W wyniku przeprowadzonych prac powstały dodatkowe pomieszczenia, wprowadzono nowoczesne rozwiązania techniczne, ułatwienia dla osób niepełnosprawnych, stworzono lepsze warunki oglądania spektakli, poprawiono stan techniczny i poziom bezpieczeństwa w budynku. To największa tego typu inwestycja w historii placówki. Źródłem dofinansowania dla inwestycji był MRPO na lata 2007-2013, a wartość zadania wyniosła 15.707.832 zł, w tym wysokość dofinansowania - 7.760.317 zł.

W ubiegłym roku trwały również prace przy jednym z największych przedsięwzięć samorządowych w Małopolsce, tj. projekcie „Budowa połączenia autostrady A4 (węzeł Krzyż) z drogą wojewódzką Nr 977”. Inwestycja realizowana w ramach MRPO na lata 2007-2013, o wartości całkowitej około 90 mln zł, dofinansowana jest ze środków europejskich na kwotę 53 mln zł. W 2011 r. trwały intensywne prace nad realizacją IV Etapu projektu (budowa połączenia Al. Jana Pawła II z węzłem Krzyż).

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, miasto pozyskało środki na realizację projektu „Budowa ronda na skrzyżowaniu Al. Jana Pawła II - Błonie w ciągu drogi krajowej nr 73”. Na realizację tego projektu miasto otrzyma dofinansowanie w wysokości 5.489.800 zł. Zakres projektu obejmuje budowę ronda o średnicy 55 m (w tym średnica wyspy 37 m), budowę i oznakowanie przejść dla pieszych, odwodnienie oraz oświetlenie. Lokalizacja przedsięwzięcia ma duże znaczenie dla mieszkańców miasta i ruchu tranzytowego: dzięki realizacji projektu możliwe będzie bezkolizyjne przejście ruchu z budowanej autostrady A4.

Budowanie społeczeństwa informacyjnego jest jednym z priorytetowych działań podejmowanych przez tarnowski samorząd. W tym obszarze wykorzystanie środków europejskich służy rozwiązywaniu głównych kwestii problemowych. Dotyczy to rozwoju e-administracji i zakresu oferowanych przez nią usług publicznych oraz działań edukacyjnych służących ograniczaniu zasięgu zjawiska wykluczenia cyfrowego.

W ramach rozwoju społeczeństwa informacyjnego w 2011 r. kontynuowany był projekt „Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowej systemu EduNet w Tarnowie”. Całkowita wartość zadania wynosi 3.648.036,22 zł, w tym 1.975.526,28 zł wynosi dofinansowanie w ramach MRPO. Projekt zakłada zintegrowanie zarządzania oświatą i edukacją w Tarnowie. W praktyce oznacza to zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych (komputery, switch'e, kamery zewnętrzne), integrację nowych funkcji systemu z już istniejącymi oraz zwiększenie jakości funkcjonowania całego systemu.

Istotą projektu „Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa” jest połączenie w jeden system informatyczny baz danych funkcjonujących w obrębie Urzędu Miasta Tarnowa oraz danych z miejskich jednostek organizacyjnych, wspomagających zarządzanie. Zintegrowany System Informacji Przestrzennej będzie umożliwiał kompilowanie zbiorczych warstw i informacji opisowych pochodzących z rozszerzonych baz danych, m.in. z zakresu geodezji (ewidencja gruntów i budynków, mapa zasadnicza, mapy topograficzne, ortofotomapy), planowania przestrzennego i architektury (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje o warunkach zabudowy, pozwolenia na budowę, zgłoszenia robót budowlanych), gospodarki nieruchomościami i mieniem (Skarbu Państwa, Gminy), ekologii, rolnictwa i ochrony środowiska (decyzje środowiskowe, zezwolenia, wyłączenia gruntów z produkcji rolnej), działalności gospodarczej, inwestycji, komunikacji itp. Szacowana wartość zadania opiewa na kwotę 1.966.885 zł, w tym kwota dofinansowania MRPO na lata 2007-2013 wyniesie 1.474.413 zł.

Przedmiotem projektu „Platforma zintegrowanych e-usług dla mieszkańców Tarnowa z elementami karty mieszkańca” jest zapewnienie mieszkańcom Tarnowa dostępu do usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną przez:

- budowę platformy e-usług,
- uruchomienie 80 Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP), tj. infokiosków,
- wdrożenie Elektronicznej Karty Mieszkańca,
- zintegrowanie platformy z systemami jednostek miejskich.

Systemem udostępniania usług opartych na technologiach teleinformatycznych zostanie objętych 10 tarnowskich instytucji świadczących usługi publiczne. Darmowy dostęp do platformy dla wszystkich odbiorców umożliwią zamontowane PIAP. Źródłem finansowania projektu jest MRPO, a jego wartość wynosi 2.902.643 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 2.055.025 zł.

Miasto zamierza przystąpić do projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - Internet szansą na lepszy start w przyszłość dla uczniów Małopolski”. W ramach „działań głównych” przedmiotowego projektu, w odniesieniu do Tarnowa, przedsięwzięcie niniejsze obejmowało będzie:

- dostarczenie i instalację sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem dla 10 gospodarstw domowych,
- zapewnienie 10 gospodarstwom domowym dostępu do Internetu w okresie realizacji projektu oraz korzystania z Internetu,
- podniesienie stanu wiedzy i umiejętności odbiorców ostatecznych w zakresie obsługi komputera oraz korzystania z Internetu,
- opiekę serwisową sprzętu i oprogramowania.

Ponadto projekt zakłada podjęcie działań koordynujących, tj. dostarczenie sprzętu i poprawę dostępu do nowoczesnych technologii w szkołach, i przez to lepsze wykorzystanie zasobów edukacyjnych. Projekt umożliwi korzystanie z interaktywnych, rozbudowanych kursów cyfrowych pozwalających rozwijać wybrane umiejętności. W dążeniu do tego, aby Małopolska stała się regionem wiedzy, sprzęt w ramach projektu otrzymają także nauczyciele, uzyskując przez to dostęp do użytecznych narzędzi, dzięki którym czas spędzany na czynnościach administracyjnych będzie znacznie krótszy, co pozwoli skoncentrować się na nauczaniu i pomocy podopiecznym.

Źródłem finansowania dla w/w przedsięwzięcia będzie Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (POIG), Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion. Wartość projektu wynosi ponad 38 mln zł dla całej Małopolski, miastu przypadła kwota w wysokości 3.855.712 zł (85% dofinansowanie POIG, 5% - dofinansowanie z budżetu wojewódzkiego).

W 2011 r. kontynuowany był projekt pn. „Program zapewnienia harmonii estetycznej i urbanistycznej centrum miasta” na łączną wartość 15.951.698 zł. Obok zakończonych w poprzednich etapach prac (obejmujących m.in. estetyzację i iluminację skwerów miejskich, budowę przejścia podziemnego, remont Grobu Nieznanego Żołnierza, zagospodarowanie terenu nieruchomości przy ul. Wałowej 7), w 2011 r. zakończono następujące zadania:

- „Renowacja murów miejskich wraz z pracami ziemnymi w podwórkach przy istniejącym murze pierzei południowej”: wykonano prace konserwatorskie zabezpieczające mury przed dalszą degradacją oraz wykonano ich iluminację (koszt zadania - 742.303 zł),
- „Zagospodarowanie południowej pierzei Rynku”: rewitalizacja podwórek kamienic Rynek 7 oraz Rynek 9 (koszt zadania - 233.859 zł),
- „Rewitalizacja przestrzeni publicznej Pl. Rybnego i Bimy”: wykonano prace w zakresie zagospodarowania przestrzennego Placu, badania archeologiczne, częściową rekonstrukcję murów miejskich, ich konserwację i zabezpieczenie (koszt zadania - 1.479.000 zł),
- „Opracowanie i wykonanie ścieżki edukacyjno-historycznej w centrum miasta”: wykonano wyznaczony i oznakowany szlak turystyczny „Średniowieczne mury” - 32 żeliwne plakiety umieszczone w nawierzchni chodników, umożliwiając logiczne przemieszczanie się wzdłuż murów miejskich (koszt zadania - 32.000 zł).

We wrześniu 2011 r. odbyło się uroczyste otwarcie Zespołu Szkół Plastycznych w Tarnowie, który w latach 2007-2011 został kompleksowo rozbudowany i przebudowany oraz wyposażony w najnowocześniejsze wyposażenie w ramach projektu „Rozbudowa i przebudowa budynków Zespołu Szkół Plastycznych w Tarnowie”. Projekt objął swym zakresem rzeczowym wieloetapową modernizację budynków oraz dobudowanie trzech

nowych obiektów oświatowych (m.in. sali gimnastycznej i warsztatów) co umożliwi ujęcie szkoły w jednym kompleksie budynków, przyczyniając się do skuteczniejszej organizacji pracy i zwiększenia bezpieczeństwa uczniów. W ramach poszczególnych etapów wykonane zostaną ponadto niezbędne sieci i przyłącza. Dzięki realizacji projektu Zespół Szkół Plastycznych Tarnowie stał się jedną z najnowocześniejszych szkół artystycznych w Polsce. Wartość zadania wyniosła 16.876.821 zł (dofinansowanie - 14.175.298 zł) w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Również we wrześniu 2011 r. zakończono rozliczanie projektu „Przebudowa i rozbudowa budynku Bursy Międzyszkolnej na ul. Szarych Szeregów 1 w Tarnowie na potrzeby Pogotowia Opiekuńczego”, w ramach którego rozbudowano i zmodernizowano części budynku Bursy Międzyszkolnej dostosowując ją do potrzeb Pogotowia Opiekuńczego oraz zakupiono wyposażenie niezbędne do funkcjonowania pogotowia. Przeprowadzono remont generalny budynku, a w jego ramach przeprowadzono wymianę wszystkich instalacji, okien, podłóg, odmalowanie ścian, wymianę mebli, odnowienie elewacji. Zupełnie nowa jest również kuchnia, która zyskała nowoczesne wyposażenie. Koszt inwestycji zamknął się w kwocie 2.177.491 zł, w tym 1.261.354 zł zostało zrefundowane ze środków MRPO.

Przedmiotem projektu „Małopolski System Informacji Turystycznej”, realizowanego w partnerstwie z 25 gminami i powiatami z Małopolski, jest ujednoczenie standardu informacji turystycznej w całym województwie oraz dostosowanie do światowych standardów. Całkowita kwota projektu w odniesieniu do Tarnowa wynosi 399.897 zł. Prace budowlane dostosowujące istniejący już obiekt do obowiązujących wymogów wraz z nadzorem inwestorskim zostały zakończone w 2010 r., natomiast w 2011 r. prowadzone były prace polegające na wykonaniu aranżacji wewnątrz, zakupie, dostawie i montażu wyposażenia informacji turystycznej oraz oznakowaniu turystycznym regionu.

W 2011 r. prowadzono również prace w ramach kolejnej edycji budowy szkolnych placów zabaw objętych Rządowym Programem „Radosna Szkoła” - powstało 7 nowych placów zabaw przy szkołach podstawowych oraz Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tarnowie. Łączna wartość zadania to 1.188.000 zł, w tym blisko 50% to dotacja pozyskana za środków budżetu państwa. W ramach programu zakupiono ponadto pomoce dydaktyczne do miejsc zabaw w 3 szkołach podstawowych rozwijające u dzieci małą motorykę, koordynację wzrokowo-ruchową, logiczne myślenie, pamięć wzrokową. Łączna wartość pomocy dydaktycznych wyniosła 30.000 zł i w całości sfinansowana została ze środków budżetu państwa.

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie realizuje projekt pn. „Ograniczenie strat i poprawa pewności dostaw ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczej w Tarnowie” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności. Projekt obejmuje kompleksową modernizację systemu ciepłowniczego w Mościcach w latach 2010-2012 oraz modernizację Magistrali Wschodniej Tarnowa w latach 2013-2014. Wartość projektu wynosi 30.919.737 zł, w tym wartość dofinansowania z Unii Europejskiej to kwota 18.991.254 zł.

W ramach projektu „Poprawa jakości transportu publicznego w Tarnowie poprzez zakup ekologicznych autobusów oraz systemów monitoringu i liczenia pasażerów” zakupiono łącznie 10 nowych autobusów. Są to pojazdy nowoczesne, ekologiczne, niskopodłogowe, w pełni klimatyzowane, zasilane ON oraz przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych. Dotacja obejmuje również zakup do 30 autobusów systemów monitoringu wizyjnego oraz systemów pomiaru strumieni pasażerów. Umożliwi to rejestrację poziomu napełnienia autobusów oraz liczby pasażerów wsiadających i wysiadających

na poszczególnych przystankach. Całkowita wartość projektu wynosi 9.833.200 zł, w tym dofinansowanie z MRPO wynosi 5.332.830 zł.

W 2011 r. zakończyła się realizacja projektu „Poprawa jakości i bezpieczeństwa leczenia w Specjalistycznym Szpitalu im. Edwarda Szczeklika w Tarnowie”. Projekt współfinansowany w ramach MRPO swoim zakresem objął remont oddziału anestezjologii i intensywnej terapii, gdzie przebudowano i zmodernizowano wszystkie pomieszczenia oddziału oraz wymieniono wszystkie instalacje, zakupiono nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny. Ponadto w ramach inwestycji doposażono blok operacyjny, centralną sterylizatornię oraz pracownię hemodynamiki. Wartość zrealizowanego projektu wyniosła 7.000.300 zł, w tym wartość dofinansowania wyniosła 4.122.000 zł.

Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika zrealizował również projekt współfinansowany ze środków MRPO pn. „Wdrożenie elektronicznego obiegu i archiwizacji badań obrazowych w Specjalistycznym Szpitalu im. Edwarda Szczeklika w Tarnowie”. Projekt ten stanowi kontynuację procesu informatyzacji Szpitala. W ramach projektu zmodernizowana została pracownia RTG (dotychczasowe zdjęcia na błonach fotograficznych zastąpione zostały obrazem cyfrowym, który może być dalej dowolnie przekształcany dzięki czemu zwiększy się rozpoznawalność schorzeń). Wdrożona została elektroniczna archiwizacja badań oraz przekazywanie badań do systemu informatycznego szpitala. Ułatwi to proces diagnozowania pacjentów (poprzez możliwość podglądu obrazu przez kilku specjalistów), będzie łatwiejszy i szybszy dostęp do badań, możliwość porównywania zdjęć zleconych we wcześniejszym okresie, czy też zdjęć zleconych przez inne oddziały. Projekt o wartości całkowitej 1.150.582 zł uzyskał dofinansowanie z MRPO w wysokości 862.936 zł.

7.2.2. Aktywizacja rynku pracy w Tarnowie

W 2011 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie (PUP) kontynuował realizację projektu systemowego „Czas na pracę”, który jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 (PO KL), Poddziałanie 6.1.3 - Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych. Celem projektu jest pomoc w podjęciu zatrudnienia lub samozatrudnienia oraz reintegracja z rynkiem pracy osób bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP. Do projektu w pierwszej kolejności rekrutowane były osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, m. in.: osoby powyżej 50. roku życia, niepełnosprawni, długotrwale bezrobotni, osoby bezrobotne do 25. roku życia, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych. Wartość projektu w 2011 r. wynosiła 6.359.411 zł i stanowiła najwyższą przyznaną kwotę dofinansowania na realizację projektu systemowego przez powiatowy urząd pracy w Małopolsce.

Projekt „Nasze kadry - naszym atutem”, również realizowany przez PUP w ramach PO KL (Poddziałanie 6.1.2 - Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie) zakłada utrzymanie i wzmocnienie obowiązujących standardów zatrudnieniowych w zakresie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy oraz dalszy rozwój i podnoszenie jakości świadczonych przez Urząd usług, m. in. poprzez podwyższanie kwalifikacji zawodowych kluczowych pracowników Urzędu. Całkowita wartość projektu wynosi 480.420 zł. Projekt jest finansowany w 85% przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i w 15% z krajowych środków publicznych.

W 2011 r. kontynuowane były prace w ramach projektu „3D-Dojrzańsi-Doświadczeni-Docenieni”, którego liderem jest Fundacja im. Jana Hetmana Tarnowskiego, partnerem zaś - PUP. Przedsięwzięcie to jest realizowane w ramach PO KL, Poddziałanie 6.1.1 - Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy i jest kompleksowo

kierowane do osób bezrobotnych, powyżej 45. roku życia, zamieszkujących na terenie miasta Tarnowa lub powiatu tarnowskiego, bocheńskiego, brzeskiego czy dąbrowskiego.

Kolejnym projektem realizowanym w ramach PO KL przez PUP jest „Akademia pracy”. Wartość projektu wynosi 1.000.000 zł i stanowi w 100% kwotę dofinansowania (85% stanowią środki Europejskiego Funduszu Społecznego, 15% to dotacja celowa z budżetu krajowego). Realizacja projektu rozpoczęła się w styczniu 2011 r., a zakończy w październiku 2012 r. W ubiegłym roku na realizację tego projektu przeznaczono kwotę 651.684 zł. Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna 111 bezrobotnych kobiet, zarejestrowanych nieprzerwanie w PUP przez ponad 24 miesiące lub też kobiet powracających po urlopach macierzyńskich i wychowawczych, które utraciły zatrudnienie i posiadają status osoby bezrobotnej.

7.2.3. Edukacja ekologiczna i ochrona środowiska

W 2011 r. zrealizowano następujące zadania:

- program edukacji ekologicznej „Zobacz - zrozum - Ratuj!” realizowano w Szkołach Podstawowych Nr: 2, 5, 18, w Gimnazjach Nr: 7 i 2, Niepublicznym Niepłatnym Gimnazjum „Konarskiego”, Zespole Niepublicznych Niepłatnych Szkół. Koszt programu dofinansowanego z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie (WFOŚiGW) wyniósł 19.327 zł,
- program edukacji ekologicznej „Mały przedszkolak wie, co ekologią się zwie” realizowano w Przedszkolach Publicznych Nr: 17, 23, 31 i 32 w Tarnowie - koszt programu, dofinansowanego z WFOŚiGW wyniósł 15.842 zł,
- „Swobodny oddech - zdrowe życie - codzienne sposoby na poprawę powietrza” - konkurs na szkolną gazetkę o tematyce ekologicznej, koszt 4.831 zł, w tym dofinansowanie z WFOŚiGW w wysokości 4.831 zł,
- Międzypowiatowy konkurs wiedzy ekologicznej „Ochrona środowiska i zagrożenia ekologiczne Ziemi Tarnowskiej w IV LO w Tarnowie” - koszt 5.000 zł, w tym dofinansowanie z WFOŚiGW w wysokości 2.000 zł,
- XII Przegląd Filmów Ekologicznych EKOŚWIAT- 13.000 zł, w tym dofinansowanie z WFOŚiGW - 2.600 zł.

Ponadto w 2011 r. przy wsparciu Agencji Nieruchomości Rolnych (80% dofinansowania) wykonano również sieć wodociągową o długości 828 mb wraz z przyłączami (48 szt.) w rejonie ul. Konnej, za kwotę 238.977 zł.

7.2.4. Kultura i dziedzictwo narodowe

Tarnowski Teatr im. Ludwika Solskiego pozyskał środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 45.000 zł na realizację projektu „SOLSKI - trzecia generacja”, zakładającego zakup wysokiej klasy wyposażenia (oświetlenie, systemy elektroakustyczne, nagłośnienie sceny oraz kabiny akustycznej).

Tarnowskie Centrum Kultury wzorem lat ubiegłych otrzymało dofinansowanie na kwotę 70.000 zł na realizację 25. Tarnowskiej Nagrody Filmowej. Festiwal jest wydarzeniem popularyzującym, promującym, upowszechniającym dorobek polskiej kinematografii i najstarszą po Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni imprezą związaną z polskim filmem.

Biuro Wystaw Artystycznych - Galeria Miejska w Tarnowie uzyskało dofinansowanie na przedsięwzięcie „Tarnów. 1000 lat nowoczesności”. Projekt o wartości całkowitej wynoszącej 145.000 zł podejmuje problematykę modernizmu w jego specyficznym,

prowinjonalnym wymiarze. Referuje intencje i marzenia XX-wiecznych budowniczych miasta i ukazuje tarnowski modernizm w kontekście architektury polskiej i europejskiej.

Zespół Szkół Muzycznych im. Ignacego Jana Paderewskiego w Tarnowie wzbogacił się o trzy nowe fortepiany. Zakup nowych instrumentów został dofinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach projektu „Nowe instrumenty dla Zespołu Szkół Muzycznych w Tarnowie” w kwocie 90.000 zł (całkowita wartość - ponad 200.000 zł).

Ponadto miasto wystąpiło z wnioskiem o dofinansowanie projektu „Odnowienie elewacji budynku I Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie - etap I”. Zadanie niniejsze pozwoli na konserwację i rewaloryzację zabytku, jak również pozwoli na podniesienie stanu bezpieczeństwa wewnątrz i wokół budynku. Całość inwestycji opiewa na kwotę 815.230 zł, przy wnioskowanym dofinansowaniu rzędu 330.000 zł.

7.2.5. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

W zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej złożony został wniosek o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II”. W jego ramach zaplanowano dostosowanie pomieszczeń sanitarno-higienicznych w Specjalistycznym Szpitalu im. Edwarda Szczeklika w Tarnowie w oddziałach: ortopedii, kardiologii, pulmonologii i wewnętrznym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto projekt w założeniach obejmuje zakup pojazdu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych przebywających w Domu Emerytów - Placówce Pielęgnacyjno-Opiekuńczej Caritas Diecezji Tarnowskiej.

Dodatkowo, złożony został wniosek w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” dotyczący remontu pomieszczeń sanitarnych przy pokojach mieszkalnych i przebudowa węzła sanitarnego z przystosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych w internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tarnowie.

W 2011 r. w Zespole Przychodni Specjalistycznych SP ZOZ realizowano działania dofinansowane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego („Realizacja stażu podyplomowego lekarzy stomatologów”), Ministerstwa Zdrowia („Prowadzenie specjalizacji lekarzy stomatologów”), PFRON („Dofinansowanie wynagrodzeń osób niepełnosprawnych”).

Tarnowski Szpital w 2011 r. otrzymał na rezydentury i staże lekarskie łącznie 849.195 zł (680.601 zł z Ministerstwa Zdrowia oraz 168.594 zł z Urzędu Marszałkowskiego).

W 2011 r. r. powiększono o 30 liczbę miejsc w tarnowskich żłobkach. Było to możliwe dzięki przeprowadzeniu adaptacji i modernizacji pomieszczeń w żłobku przy ul. Do Prochowni, użytkowanych poprzednio przez Pałac Młodzieży. Koszt wykonywanych prac został dofinansowany z budżetu państwa, dzięki zakwalifikowaniu do resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 pn. „Maluch”. Ogólna wartość zadania wyniosła 500.696 zł, przy dofinansowaniu w wysokości 141.518 zł.

7.2.6. Projekty edukacyjne

W 2011 r. prowadzone były działania w ramach projektu „Krok wyżej, krok dalej”. Przedsięwzięcie o wartości 747.681 zł realizowane przez Zespół Szkół Budowlanych zakłada dostosowanie kwalifikacji absolwentów pięciu szkół technicznych, kształcących w branży budowlanej i okołobudowlanej do potrzeb tarnowskiego rynku pracy, przy wsparciu dydaktycznym oraz psychologiczno-doradczym. Realizacja projektu służy poprawie wyników egzaminów zewnętrznych absolwentów pięciu techników kształcących się w branży

budowlanej i okołobudowlanej, jak i wsparcie w zakresie planowania kariery zawodowej uczniów.

Dobiega końca projekt „Nauka języków obcych Twoją Szansą na Sukces” w ramach PO KL, skierowany do osób zatrudnionych w urzędach administracji publicznej. W ramach kursu, odbywały się zajęcia z języka angielskiego na 4 różnych poziomach zaawansowania. Kurs obejmował 120 godzin dydaktycznych, które kończyły się międzynarodowym egzaminem zewnętrznym TELC. Koszt projektu, sięgający blisko 500 000 zł, w całości pokryty został ze środków zewnętrznych.

W 2011 r. realizowano projekt „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” skierowany do uczniów tarnowskich szkół zawodowych. Uczniowie tych szkół uczestniczą w zajęciach wzmacniających kompetencje kluczowe (matematyka, język angielski i niemiecki z wykorzystaniem terminologii zawodowej) oraz w kursach zawodowych. W ramach projektu zostały doposażone również w sprzęt techniczny i dydaktyczny pracownie szkolne, takie jak: pracownia budowlana, pracownia geodezyjna, pracownia systemów logistycznych, pracownia usługowo-gastronomiczna, pracownia pojazdów samochodowych oraz pracownia wizażu, kosmetyki i fryzjerstwa. Różnymi formami wsparcia objętych zostało blisko 1.800 uczniów tarnowskich szkół. Łączna wartość projektu w Tarnowie to 7,6 mln zł, a w 2011 r. wydatki wyniosły ok. 3 mln zł, w tym 87,25% to środki zewnętrzne.

Zespół Szkół Budowlanych kontynuował realizację projektu „Fachowcy budowlani pilnie poszukiwani”. W jego ramach uczniowie ZSB odbywają trzytygodniowe staże zawodowe (organizowane w dwóch etapach po 20 osób) w partnerskiej szkole zawodowej w Brunzwicku (Niemcy). Projekt w całości finansowany jest ze środków zewnętrznych w kwocie 390.552 zł. Również w roku ubiegłym ZSB pozyskał środki na projekt „Dodatkowe umiejętności, dodatkowe szanse” w wysokości 335.604 zł. Ten projekt również dotyczył organizacji staży zawodowych dla uczniów technikum w partnerskiej szkole zawodowej, w tym wypadku w Preszowie (Słowacja). Projekt zrealizowano w ramach programu Leonardo da Vinci, w całości sfinansowanym ze środków zewnętrznych.

Z możliwości, jakie niesie ze sobą program „Comenius”, tj. z zakresu rozwijania wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz zrozumienia jej wartości, a także pomagania młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego, w 2011 r. korzystały aktywnie: Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych, Szkoły Podstawowe Nr 3 i 11, III Liceum Ogólnokształcące oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5.

Projekt Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych „Chcę opowiedzieć Ci bajkę” realizowany ze szkołami z Grecji, Turcji, Bułgarii i Rumunii zakładał rozwinięcie umiejętności społecznych oraz poruszenie współczesnych problemów, takich jak: wielokulturowość, rasizm, dyskryminacja, ksenofobia, nietolerancja, równość płci, równe traktowanie dzieci imigrantów oraz brak komunikacji. Zagadnienia te przenikały się między sobą w projekcie i dzięki temu stworzony został nowy codzienny styl życia z szeroką, wielokierunkową świadomością. Każda szkoła biorąca udział w projekcie opracowała w nowoczesnej formie uaktualnioną w stosunku do realiów XXI w. wersję bajki, bazując na tekstach z narodowej lub międzynarodowej literatury i tradycji. Wartość projektu wyniosła 98.092 zł.

Szkoła Podstawowa Nr 3 realizowała w ramach „Comeniusa” projekt „Nasza klasa naszym drugim domem”. Projekt koncentrował się na uczniu i jego najbliższym otoczeniu-rodzinie, szkole, miejscowości w której mieszka. Uczniowie poszerzali swoją wiedzę w zakresie kultury obu partnerów, ucząc się języków obcych. Szczególne miejsce w projekcie zajmowała

umiejętność posługiwania się technologiami informatyczno-komunikacyjnymi. W projekt zaangażowani zostali uczniowie niepełnosprawni. Cele i zadania projektu realizowane były w następujących blokach tematycznych: moje korzenie-moja rodzina, moja szkoła, podobieństwa i różnice naszych rejonów, Unia Europejska. Wartość projektu: 76.582 zł.

Wsparcie z programu „Comenius” Szkoła Podstawowa Nr 11 przeznaczyła na realizację projektu „Świat bajki w moim świecie”. W trakcie jego realizacji uczniowie odwołując się do swojego dzieciństwa, poszerzając zainteresowania czytelnicze zaprezentowali swoim rówieśnikom ze szkół partnerskich ulubione bajki, legendy ze swojego kraju, a także przedstawili ich bohaterów. Dzięki wymianie pomiędzy szkołami zdjęć, prezentacji i prac dzieci, powstanie w każdej placówce „Międzynarodowe Centrum Bajki”. Zgodnie z tytułem projektu uczniowie przedstawili również „swoją świat”, środowisko w jakim żyją, szkołę, swoją miejscowość, kraj, tradycje związane z obchodzonymi świętami w kraju. Wartość projektu: 87.518 zł.

Uczniowie Gimnazjum Nr 4 dzięki realizacji projektu „Legendsy mojego kraju” poznali legendy krajów partnerskich, porównywali je i szukali wspólnych elementów. Razem opracowali materiały do czasopism „comeniusowych”, co pozwala zacieśnić przyjaźnie międzynarodowe i rozwijać umiejętności językowe. Wartość projektu: 81.788 zł.

III Liceum Ogólnokształcące dzięki środkom pozyskanym w ramach programu Comenius realizowało dwa projekty:

- „Imigracja, przeszłość i teraźniejszość w kierunku większej integracji”: projekt realizowany w języku angielskim, dotyczył problemów imigrantów i emigrantów w krajach europejskich oraz sposobów radzenia sobie imigrantów w nowej rzeczywistości. W ramach projektu uczniowie realizowali wiele zajęć na lekcjach, poza lekcjami oraz podczas wyjazdów do krajów partnerskich, np. kręcili filmy, przeprowadzali wywiady z imigrantami w Polsce, Francji i Niemczech, prowadzili dyskusje i uczestniczyli w wykładach na temat projektu. Wartość projektu: 52.955 zł.
- „Budowanie i życie obok ograniczeń”: projekt realizowany jest w języku angielskim i dotyczy budowania, limitów, ograniczeń i sposobów radzenia sobie w zmieniającej się rzeczywistości. W ramach projektu uczniowie wykonywali wiele zadań, m.in. realizowali krótkie filmy, tworzyli plakaty i prezentacje multimedialne. Wartość projektu: 57.084 zł.

Dzięki środkom finansowym z programu „Młodzież w działaniu” realizowany (również przez III Liceum Ogólnokształcące) był projekt: „Równi w różnorodności - bez obawy integracji”. Przewodnym tematem projektu była tolerancja wobec osób o różnorodnej religii, poglądach, narodowości czy też statusie materialnym. Projekt był projektem wyjazdowym, realizowanym w miejscowości Drogheda (Irlandia). Wartość projektu: 43.050 zł (dofinansowanie: 35.000 zł).

III Liceum Ogólnokształcące, VII Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 realizowały projekty w ramach Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży. Inicjatywy podjęte przez tarnowskie szkoły objęły wymianę młodzieży pomiędzy szkołami z Polski i Niemiec oraz zakładały przezwyciężenie barier, uprzedzeń i stereotypów zakorzenionych w mentalności i kulturze obu narodów poprzez lepsze poznanie się młodzieży z obu krajów. Łączna wartość projektu: 105.300 zł (w tym dofinansowanie: 50.895 zł).

W zakresie współpracy z Białą Cerkwią, Tarnów wystąpił z dwoma wnioskami o dofinansowanie projektów z zakresu wzmacniania potencjału administracji samorządowej „Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej w Białej Cerkwi” oraz wymiany kulturalnej „Twinning instytucjonalny Tarnowa i Białej Cerkwi jako narzędzie włączenia

ukraińskich władz lokalnych w europejskie sieci współpracy”. Pierwszy z projektów dotyczy wzmocnienia samorządu Białej Cerkwi w obszarze nowoczesnego zarządzania usługami komunalnymi, energooszczędnością oraz wzmocnienia dialogu pomiędzy terenowymi organami administracji centralnej i samorządem a organizacjami pozarządowymi. Istotą drugiego z projektów jest przygotowanie i test pilotażowego w skali europejskiej twinningu instytucjonalnego między Tarnowem oraz Białą Cerkwią. Przedsięwzięcie niniejsze ma stać się narzędziem włączenia ukraińskich władz lokalnych w europejskie sieci współpracy.

8. MIENIE KOMUNALNE

8.1. Stan mienia komunalnego

Mieniem komunalnym - zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) - „jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych komunalnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw”.

Na mienie Gminy Miasta Tarnowa składają się:

- majątek jednostek i zakładów budżetowych,
- majątek instytucji kultury,
- udziały i akcje Gminy w spółkach prawa handlowego,
- grunty stanowiące własność Gminy, zarówno te będące przedmiotem użytkowania wieczystego, użytkowania, trwałego zarządu jak i te, które pozostają w zasobie i są oddane w dzierżawę, użyczenie, bądź są przygotowywane do zagospodarowania.

Ogólna wartość mienia Gminy Miasta Tarnowa na koniec 2011 r. wyniosła 1.048.050.245,28 zł i będzie wyższa od wartości mienia miasta z końca 2010 r. o 94.889.690,00 zł.

Tabela nr 18: Wielkość mienia rozdysponowanego w latach 2010-2011

Mienie rozdysponowane	Wartość mienia na koniec roku [zł]	
	2010	2011
Jednostki i zakłady budżetowe (bez szkół i przedszkoli)	356.424.373,01	393.208.437,45
Szkoły podstawowe	25.860.456,24	27.613.022,18
Szkoły ponadpodstawowe	86.976.210,72	92.872.613,08
Przedszkola	19.518.675,52	19.939.789,20
Instytucje kultury	9.422.176,58	10.656.319,57
Udziały w Spółkach Gminy	137.754.602,00	139.274.602,00
Udziały i akcje Gminy w innych spółkach	27.883.648,00	27.883.648,00
Ogółem	663.840.142,07	711.448.431,48

Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 19: Wielkość mienia nierozdysponowanego w latach 2010-2011

Mienie nierozdysponowane	Wartość mienia na koniec roku [zł]	
	2010	2011
Budynki pozostające w zasobie i budynki administrowane przez MZB Sp. z o.o.:	107.275.894,68	136.183.188,06
Inne środki trwałe i pozostałe środki trwałe (sieci i inne urządzenia)	45.963.456,36	56.638.226,72

Zródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 20: Wartość gruntów w latach 2010-2011

Grunty	2010	2011
Wartość ogółem	136.081.062,17	143.780.399,02

Zródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości w Urzędzie Miasta Tarnowa

8.2. Gospodarowanie nieruchomościami komunalnymi

Znaczną częścią mienia komunalnego w ogólnym rozumieniu są nieruchomości. Prezydent Miasta Tarnowa prowadzi działania związane z efektywnym ich wykorzystaniem. Do takich działań należą:

- wykupy gruntów - do zasobu, pod planowane inwestycje, pod drogi,
- sprzedaż gruntów - pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne, usługi i przemysł,
- sprzedaż lokali mieszkalnych,
- oddanie w wieczyste użytkowanie - pod usługi, przemysł,
- oddanie w trwały zarząd jednostkom gminnym,
- oddanie w użytkowanie,
- oddanie w dzierżawę,
- przejęcia nieruchomości za zaległości podatkowe,
- przekazanie aportów do spółek.

W 2011 r. władze miasta prowadziły efektywną gospodarkę nieruchomościami komunalnymi obejmującą swoim zakresem następujące działania:

- 1) Na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133 poz. 872, z późn. zm.) wypłacono odszkodowania w łącznej kwocie 122.088,95 zł za nieruchomości stanowiące:
 - część drogi gminnej ul. Błonie w Tarnowie,
 - odcinek drogi gminnej ul. Furmańskiej w Tarnowie,
 - odcinek drogi powiatowej ul. Klikowskiej w Tarnowie,
 - odcinek drogi gminnej ul. Obywatelskiej w Tarnowie,
 - odcinek drogi powiatowej ul. Nowodąbrowskiej w Tarnowie,
 - odcinek drogi gminnej ul. Granicznej w Tarnowie,
 - odcinek drogi gminnej ul. Głębokiej w Tarnowie,
 - odcinek drogi gminnej ul. Kochanowskiego w Tarnowie,
 - odcinek drogi gminnej ul. Rzemieślniczej w Tarnowie.

- 2) Na podstawie art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102 poz. 651, z późn. zm.) wypłacono odszkodowania w łącznej kwocie 369.210,07 zł za nieruchomości nabyte na rzecz Gminy Miasta Tarnowa z mocy prawa obejmujące:
- odcinek drogi gminnej ul. Wolańskiej w Tarnowie,
 - odcinek drogi gminnej ul. Źródlanej w Tarnowie,
 - odcinek drogi gminnej ul. Zagumnie w Tarnowie,
 - odcinek drogi gminnej ul. Zagrodowej w Tarnowie.

- 3) Uregulowano stan prawny nieruchomości poprzez ich wykup na zasób gruntów Gminy Miasta Tarnowa za łączną kwotę 360.108,93 zł:

- odcinka drogi gminnej ul. Karpackiej w Tarnowie,
- drogi gminnej ul. H. Marusarz w Tarnowie (w całości),
- nieruchomości zajętych pod modernizację zakrętu ul. H. Marusarz w Tarnowie,
- odcinków drogi gminnej ul. Źródlanej w Tarnowie,
- odcinków drogi gminnej ul. Dalekiej w Tarnowie,
- odcinka drogi gminnej ul. Św. Wojciecha w Tarnowie.

Ponadto zostały przygotowane do wykupu (wykonano podziały geodezyjne) nieruchomości gruntowe położone w Tarnowie, w ulicach: Ziółowej, Kmiecika, Bielatowicza oraz Romanowicza.

- 4) Ustanowiono lub wygaszono trwałe zarząd na rzecz następujących jednostek organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa:

- ustanowienie dla Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 4 w Tarnowie, Os. Legionów 16 oraz wydzielenie kortów tenisowych,
- wygaszenie w części zbędnej Zespołowi Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych w Tarnowie, ul. Sanguszków 28,
- ustanowienie dla Tarnowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Tarnowie - Park Wodny i Kryta Pływalnia przy ul. Piłsudskiego 30,
- ustanowienie dla Przedszkola nr 31 w Tarnowie (miasteczko komunikacyjne dla dzieci),
- ustanowienie dla Tarnowskiego Zarządu Dróg Miejskich (TZDM) - parking przy ul. Promiennej w Tarnowie,
- ustanowienie dla Zespołu Szkół Budowlanych w Tarnowie na budynek warsztatów przy ul. M. B. Fatimskiej 30,
- ustanowienie dla XVII Liceum Ogólnokształcącego przy Al. Solidarności w Tarnowie,
- ustanowienie dla TZDM - chodnik na Al. Solidarności,
- ustanowienie dla Zespól Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Tarnowie przy ul. Mickiewicza 16 (budowa ronda),
- ustanowienie dla TZDM - parking ul. Dwernickiego,
- ustanowienie dla TZDM - ul. Brandstaettera,
- ustanowienie dla Przedszkola Publicznego Nr 14 w Tarnowie przy ul. Pułaskiego 93,
- wygaszenie dla Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Tarnowie oraz zawarcie umowy najmu dla Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie,
- ustanowienie dla Domu Pomocy Społecznej dla Przewlekłe Somatycznie Chorych im. Św. Brata Alberta przy ul. Szpitalnej 53.

5) W zakresie użytkowania wieczystego:

- udzielono pomocy publicznej dla 5-ciu wieczystych użytkowników nieruchomości Gminy Miasta Tarnowa poprzez przesunięcie terminu zapłaty opłaty rocznej; w wyniku zbywania prawa wieczystego użytkowania nieruchomości na rzecz nowych użytkowników wieczystych dokonano rozliczenia opłaty rocznej w 17 sprawach,
- oddano w użytkowanie wieczyste na rzecz Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. nieruchomości położonej w rejonie ul. Siewnej,
- w 5-ciu przypadkach dokonano aktualizacji stawki procentowej opłat rocznych za użytkowanie wieczyste gruntów Gminy Miasta Tarnowa,
- dokonano aktualizacji wartości dotychczasowych opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości dla 27 podmiotów i w związku z tym w wyniku 6 odwołań przygotowano akta sprawy i uczestniczono w rozprawach przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym; 5 spraw prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Tarnowie dot. aktualizacji opłat rocznych dokonanych w 2010 r. zakończono ugodowo,
- dokonano aktualizacji wartości dotychczasowych opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości Skarbu Państwa dla 17 podmiotów,
- przygotowano warunki umów użyczenia, użytkowania dla wieczystych użytkowników gruntów Gminy Miasta Tarnowa (Gemini Jasna Park Sp. z o.o., MPGK Sp. z o.o., TS „Bractwo Kurkowe”),
- dokonano zbycia prawa wieczystego użytkowania na własność dla 11 podmiotów prawnych,
- przekształcono prawo użytkowania wieczystego w prawo własności gruntów pod garażami (10 spraw),
- wydano 2 decyzje dotyczące przekształcenia prawa wieczystego użytkowania na własność (wszczęto 7 postępowań administracyjnych).

6) Wykupiono na rzecz Gminy Miasta Tarnowa:

- w ramach przeznaczonej w budżecie miasta kwoty ok. 1 mln zł na „Program Ochrony Przeciwpowodziowej Miasta Tarnowa na lata 2010-2015”, wykupiono zabudowane nieruchomości położone przy ul. Rzecznej 6 i 8: po wyburzeniu budynków nieruchomości przeznaczone będą pod polder zalewowy potoku Wątok (wydatkowano łączną kwotę 261.000 zł),
- w związku z planowaną budową obiektu sportowego położonego w sąsiedztwie XVI Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie nabyto nieruchomość położoną przy Al. Solidarności (wydatkowana kwota - 300.000 zł),
- podpisano 2 akty notarialne dotyczące nabycia działek pozostających poza liniami rozgraniczającymi inwestycji drogowej (połączenie Al. Jana Pawła II z węzłem autostrady Krzyż), nie nadających się do prowadzenia na nich dotychczasowej działalności,
- rozpatrywano wniosek PKP S.A. w sprawie przejęcia lokali mieszkalnych na rzecz Gminy Miasta Tarnowa - przejęto 1 lokal mieszkalny od PKP S.A.

7) W zakresie regulacji stanu prawnego nieruchomości:

- uregulowano stan prawny Zespołu Przychodni Specjalistycznych SP ZOZ poprzez przekazanie nieruchomości przy ul. Mostowej i ul. M. Curie-Skłodowskiej w nieodpłatne użytkowanie oraz Szpitalowi Specjalistycznemu im. Edwarda Szczeklika lokalu dla Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego przy ul. Szpitalnej 53,

- przygotowano regulację stanu prawnego nieruchomości dla: Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej S.A., Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Tarnowskich Wodociągów Sp. z o.o., Zakładów Azotowych w Tarnowie-Mościcach S.A., TAURON Polska Energia S.A., Tarnowskiego Teatru im. Ludwika Solskiego, Tarnowskiego Centrum Kultury.
- 8) Przeprowadzono 11 przetargów na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Tarnowa , ponadto dokonano zbycia:
 - działek uzupełniających dla „Caritas” Diecezji Tarnowskiej oraz dla Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, a także podpisano 8 umów notarialnych dotyczących zbycia działek uzupełniających do przyległych nieruchomości celem poprawy warunków ich zagospodarowania,
 - działek pod budowę stacji transformatorowych,
 - 8 nieruchomości położone przy ulicy Starodąbrowskiej, zabudowanych obiektami handlowymi,
 - nieruchomości położone przy ulicy Pułaskiego i Tuchowskiej,
 - 126 lokali mieszkalnych w 53 budynkach komunalnych.
 - 9) Dokonano 4 zamian nieruchomości (w tym zamiana pomiędzy Gminą a Trading Estates Polska Sp. z o.o. na kwotę 5.356.650 zł).
 - 10) Dokonano analizy prawa własności pod kątem możliwości zwrotu na rzecz byłych właścicieli nieruchomości położonych przy ul. Szklanej (teren tzw. byłej Mleczarni) oraz teren przy ul. Cmentarnej (wywłaszczonych pod strefę wysypiska śmieci oraz planowany cmentarz).
 - 11) Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wydano 15 decyzji o ustaleniu i wypłacie odszkodowania za nieruchomości przejęte z mocy prawa na rzecz miasta zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194 z późn. zm.).
 - 12) Przeprowadzono 42 windykacje należności z tytułu zaległego czynszu dzierżawnego gruntów Gminy Miasta Tarnowa i Skarbu Państwa.
 - 13) Sporządzono 1.268 dokumentów: umów dzierżawy i protokołów naliczających opłaty za bezumowne użytkowanie terenu oraz rozwiązanie umów dzierżaw.

8.3. Zasoby lokalowe gminy

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266, z późn. zm.) nakłada na gminę obowiązki w zakresie tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, w szczególności zapewniania lokali socjalnych i zamiennych w wypadkach przewidzianych w ustawie oraz zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach.

Zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Tarnowa reguluje Uchwała Nr XXVI/389/2008 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 23 października 2008 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Miasta Tarnowa na lata 2008-2012. Natomiast realizację zadań nałożonych na Gminę umożliwia podjęta przez Radę Miejską w Tarnowie Uchwała Nr XXXIV/452/2009 z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa.

Mieszkaniowy zasób miasta stanowi ogółem 2.863 lokale o łącznej powierzchni użytkowej 123.325 m², w tym 310 lokali socjalnych i 10 pomieszczeń tymczasowych. Lokale te położone są w 124 budynkach stanowiących w 100% własność miasta oraz w 143 budynkach stanowiących własność miasta i osób fizycznych (wspólnoty mieszkaniowe).

Mieszkaniowym zasobem Tarnowa zarządza Miejski Zarząd Budynków Spółka z o. o. w Tarnowie, którego zakres działania ogranicza się do sprawowania zwykłego zarządu budynkami stanowiącym mienie komunalne.

Tabela nr 21: Wielkość mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa w 2011 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia
1.	Liczba lokali mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa	2.553
	Powierzchnia lokali [m ²]	114.367
2.	Liczba lokali socjalnych	310
	Powierzchnia lokali [m ²]	8.958
3.	Liczba pomieszczeń tymczasowych	10
	Powierzchnia pomieszczeń tymczasowych [m ²]	106
4.	Ogółem liczba mieszkań	2.863
	Ogółem powierzchnia [m ²]	123.325

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

Źródło finansowania kosztów utrzymania zasobu mieszkaniowego miasta stanowią wpływy z czynszów za lokale mieszkalne i użytkowe, które w całości pozostają w dyspozycji zarządcy.

Tabela nr 22: Wpływy i wydatki w mieszkaniowym zasobie Gminy Miasta Tarnowa w 2011 r.

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia
Należne wpływy z lokali mieszkalnych [zł]	4.928.976
Koszty utrzymania mieszkaniowego zasobu [zł]	6.187.371
SALDO	-1.258.395
Procentowe pokrycie kosztów należnymi wpływami	79,67%
Należne wpływy z lokali użytkowych [zł]	4.067.200
Koszty utrzymania lokali użytkowych [zł]	1.771.255
SALDO	+2.295.945
Rzeczywiste wpływy z lokali mieszkalnych [zł]	4.631.050
Procentowa ściągłość z lokali mieszkalnych	93,96%
Rzeczywiste wpływy z lokali użytkowych [zł]	3.935.458
Procentowa ściągłość z lokali użytkowych	96,76%

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

Zgodnie z zarządzeniem Nr 102/2011 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych z wyłączeniem lokali socjalnych, od 1 lipca 2011 r. obowiązuje miesięczna maksymalna stawka bazowa czynszu w wysokości 4,72 zł. Po uwzględnieniu czynników obniżających maksymalnie o 45%, jej minimalna wartość wynosi 2,59 zł za 1 m² powierzchni użytkowej. Natomiast stawka czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego wynosi 1,29 zł,

co stanowi - zgodnie z ustawą - 50% najniższej stawki czynszu za lokal na czas nieoznaczony. Poprzednio do końca czerwca 2011 r. obowiązywała miesięczna maksymalna stawka bazowa czynszu w wysokości 4,50 zł, a jej minimalna wartość wynosiła 2,47 zł za 1 m² powierzchni użytkowej. Tym samym stawka czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego była na poziomie 1,23 zł.

Zasady wynajmu lokali mieszkalnych należących do miasta reguluje uchwała w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa, która określa m. in. wymogi, jakie muszą spełniać wnioskodawcy, czyniący starania o wynajem lokalu.

W 2010 r. do Urzędu Miasta Tarnowa wpłynęło łącznie 187 wniosków o wynajem lokali mieszkalnych, w tym 48 o wynajem lokali socjalnych. Powyższe wnioski zgodnie z uchwałą zostały ostatecznie rozpatrzone i 8 czerwca 2011 r. opracowano listy osób uprawnionych, na których ujęto 60 osób do wynajmu lokali na czas nieoznaczony oraz 34 do wynajmu lokali socjalnych.

Na koniec 2011 r. na wynajem lokalu na czas nieoznaczony oczekiwało łącznie 96 wnioskodawców ujętych na listach osób uprawnionych do wynajmu takiego lokalu (w 2010 r. 38 uprawnionych i w 2011 r. 58 uprawnionych). Natomiast na wynajem lokalu socjalnego oczekiwało łącznie 60 wnioskodawców ujętych na listach osób uprawnionych do wynajmu takiego lokalu (w tym: 1 osoba uprawniona w 2006 r., 26 uprawnionych w 2010 r. i 33 uprawnionych w 2011 r.). Do końca 2011 r. zrealizowano łącznie 22 wnioski o wynajem lokalu mieszkalnego na czas nieoznaczony z tytułu niskich dochodów i niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych oraz 2 wnioski o wynajem lokalu socjalnego z tytułu bardzo niskich dochodów. Należy dodać, że o kolejności realizacji wniosków osób uprawnionych do wynajmu lokalu na czas nieoznaczony oraz lokalu socjalnego decyduje system punktacji.

W 2011 r. do Urzędu Miasta Tarnowa wpłynęło łącznie 130 wniosków, w tym 87 o wynajem lokalu na czas nieoznaczony, a 43 o wynajem lokalu socjalnego. Wnioski te zostaną ostatecznie rozpatrzone do końca czerwca 2012 r.

Oprócz wynajmu lokali na czas nieoznaczony na rzecz osób objętych listą, realizowany jest również wynajem takich lokali osobom uprawnionym w trybie szczególnym (osoby te nie są wykazywane na przedmiotowych listach). Oczekujących na wynajem lokalu na czas nieoznaczony w tym trybie było 21 wnioskodawców.

Podsumowując: na koniec 2011 r. na wynajem lokalu na czas nieoznaczony oczekiwało łącznie 117 wnioskodawców, a na wynajem lokalu socjalnego oczekiwało 60 wnioskodawców. Osoby te zostały uprawnione do wynajmu lokali na podstawie przepisów w/w uchwały.

Oczekiwanie na wynajem lokalu socjalnego to średnio ok. 3 lata. Obecnie wydłuża się również okres oczekiwania na wynajem lokalu na czas nieoznaczony średnio do 2 lat. Do tej pory wynajem tej kategorii lokali odbywał się znacznie płynniej, a okres oczekiwania wynosił ok. 1 roku. Powyższe spowodowane jest poszerzeniem kręgu osób spełniających kryteria do wynajmu przedmiotowego lokalu oraz odnotowanym mniejszym odzyskiem lokali.

Ponadto lokale na czas nieoznaczony wynajmowane są również jako lokale zamienne na rzecz rodzin zamieszkujących w budynkach komunalnych, np. przeznaczonych do remontu, z uwagi na planowane przez miasto inwestycje lub gdy zachodzi konieczność opróżnienia lokali położonych w miejskich budynkach szkół, placówek oświatowych czy też w przypadku zapewnienia lokalu w związku z klęską żywiołową. W 2011 r. wynajęto łącznie 9 lokali zamiennych, w tym: 3 lokale zamienne z tytułu zbycia nieruchomości przez miasto, 1 lokal zamienny w związku z wykwaterowaniem z budynku szkoły, 1 lokal w związku

z rozbiórką budynku, 1 lokal na czas remontu oraz zapewniono 3 lokale zamienne w związku z klęską żywiołową (pożar).

Osoby, które uzyskały uprawnienie do lokalu socjalnego w wyroku sądowym, uprawnione są do zawarcia umowy najmu bez uprzedniego objęcia listą. W tym przypadku o kolejności realizacji wyroków decyduje nie tylko data wpływu wyroku i liczba odzyskiwanych lokali socjalnych, ale również metraż tych lokali, czy też porozumienia z wierzycielami. Ustawodawca określił, że przez lokal socjalny należy rozumieć lokal nadający się do zamieszkiwania ze względu na wyposażenie i stan techniczny, którego powierzchnia pokoi przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m², a w wypadku gospodarstwa jednoosobowego - 10 m², przy czym lokal ten może być o obniżonym standardzie. Parametry te muszą być zachowane przy wskazywaniu lokalu do zasiedlenia.

Na dzień 31 grudnia 2010 r. łączna liczba niezrealizowanych wyroków eksmisyjnych wynosiła 205. Tylko w 2011 r. do Urzędu Miasta Tarnowa wpłynęły 34 wyroki eksmisyjne, natomiast zrealizowano 58 wyroków. Tym samym do realizacji pozostało 181 wyroków orzekających eksmisję z prawem lub bez do lokalu socjalnego, które wpłynęły od wierzycieli z różnych zasobów. Ok. 50% z ogólnej liczby wyroków stanowią wyroki eksmisyjne z lokali należących do zasobu mieszkaniowego miasta, a głównym powodem eksmisji pozostają zaległości w opłatach czynszowych pomimo daleko idącej pomocy świadczonej najemcom mieszkań pozostającym w niedostatku (rozkładanie zaległości na raty, umarzanie części bądź całości odsetek naliczanych za nieterminowe wnoszenie czynszu i opłat, wypłacanie dodatków mieszkaniowych). Uwzględniając powyższe, już w 2009 r. wprowadzono zmiany w uchwale w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa, umożliwiające ponowne zawarcie umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony z osobą, której wypowiedziano najem z powodu zwłoki z zapłatą czynszu, czy też objętej już z tego tytułu wyrokiem eksmisyjnym. Jakkolwiek zapis ten odnosi się do zasobów miasta, to należy podkreślić, że połowa orzeczonych wyroków nie dotyczy tego zasobu. W 2010 r. z tej formy skorzystało 12 rodzin, a w 2011 r. 14 rodzin. Jest to nie tylko szansa skierowana do rodzin, które miały przejściowe problemy w opłatach czynszowych, ale również zmniejsza się przez to zapotrzebowanie na lokale socjalne.

Należy podkreślić, że w przypadku orzeczonych sądowo wyroków eksmisyjnych, w których sąd przyznał uprawnienie do lokalu socjalnego, przy braku ich realizacji właścicielowi lokalu przysługuje od gminy pełne roszczenie odszkodowawcze. W 2011 r. Gmina Miasta Tarnowa z tego tytułu wypłaciła odszkodowanie w wysokości 119.359,75 zł.

Należy zaznaczyć, że 16 listopada 2011 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, konsekwencją której jest poszerzenie katalogu obowiązkowych zadań mieszkaniowych gmin o obowiązek zapewniania pomieszczeń tymczasowych na realizację wyroków eksmisyjnych osób, którym sąd nie przyznał prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego oraz obowiązek tworzenia przez gminy zasobu tego typu pomieszczeń. Mogą one pochodzić z mieszkaniowego zasobu gminy, albo być wynajmowane przez gminę od innych właścicieli. Ponadto, zgodnie z nowelizacją, w przypadku wykonywania przez komornika obowiązku opróżnienia lokalu przez osobę objętą wyrokiem bez prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego, gmina ma obowiązek wskazania tymczasowego pomieszczenia albo noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe, chyba że pomieszczenie odpowiadające wymogom tymczasowego pomieszczenia wskazał wierzyciel lub dłużnik albo osoba trzecia.

Podsumowując: na koniec 2011 r. Gmina Miasta Tarnowa, aby zrealizować ustawowe obowiązki, winna zapewnić łącznie 212 lokali socjalnych (z czego 152 lokale socjalne z tytułu realizacji sądowych wyroków eksmisyjnych i 60 lokali socjalnych na rzecz wnioskodawców objętych listami uprawnionych do wynajmu takiego lokalu) oraz 117 lokali na czas nieoznaczony (z czego 96 na rzecz wnioskodawców objętych listami uprawnionych do wynajmu takiego lokalu i 21 na rzecz wnioskodawców uprawnionych w trybie szczególnym). Ponadto miasto, po wcześniejszym wezwaniu przez komornika sądowego realizującego wyrok, może być zobowiązane do zapewnienia 29 tymczasowych pomieszczeń na rzecz osób objętych wyrokami eksmisyjnymi bez prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego. Należy podkreślić, że miasto zapewnia lokale socjalne i zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw o niskich dochodach wykorzystując posiadany zasób mieszkaniowy. Lokale mieszkalne pozyskiwane są w wyniku naturalnego ruchu ludności i przeznaczone są na wynajem, jako lokale na czas nieoznaczony oraz lokale socjalne. W dalszym ciągu odczuwalny jest duży deficyt lokali socjalnych niezbędnych do płynnej realizacji ustawowych obowiązków gminy. W związku z pozyskaniem budynku przy ul. Dąbrowskiego 18 w Tarnowie, należącego wcześniej do Skarbu Państwa, uzyskano 4 wolne lokale, które otrzymały status lokali socjalnych. Również 2 takie lokale uzyskano po adaptacji budynku przy ul. Równej 2 w Tarnowie. Ponadto uzyskiwane w wyniku naturalnego odzysku lokale mieszkalne o obniżonym standardzie przekwalifikowywane są na lokale socjalne, co ma na celu zwiększenie tego zasobu.

Realizowane jest również zadanie inwestycyjne mające na celu adaptację budynku przy ul. Pszennej w Tarnowie z przeznaczeniem na mieszkania komunalne na czas nieoznaczony. Realizacja tej inwestycji umożliwi pozyskanie 46 lokali mieszkalnych pełnostandardowych. Kolejnym przedsięwzięciem będzie realizacja inwestycji przy ul. Konnej. Przedmiotowa nieruchomość jest budynkiem wielorodzinnym, dwukondygnacyjnym, podpiwniczonym i obecnie mieści się w nim 20 lokali mieszkalnych. Zakłada się, że do nowopowstałych lokali przekwaterowane zostaną rodziny zamieszkujące w budynkach o niższym standardzie, a uzyskane w ten sposób lokale zostaną przekwalifikowane na lokale socjalne.

9. INWESTYCJE

9.1. Transport i łączność

Zadania inwestycyjne z zakresu transportu i łączności obejmowały drogi publiczne w miastach na prawach powiatu i drogi gminne. Nakłady inwestycyjne na zadania z tego zakresu w 2011 r. wyniosły łącznie 21.490.339,91 zł

Tabela nr 23: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Transport i łączność

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Budowa połączenia autostrady A4 (węzeł Krzyż) z drogą wojewódzką nr 977	
budowa połączenia Al. Jana Pawła II z (węzłem Krzyż) autostrady A4	12.011.981,29
budowa połączenia węzła autostrady Krzyż z drogą krajową nr 73 stanowiącą Al. Jana Pawła II	47.660,00
przebudowa ulic: Gumniskiej, Dąbrowskiego i Ziaji	24.199,99
2. Droga krajowa nr 73: rozbudowa (ul. Błonie-etap I) i remont (ul. Nowodąbrowska)	2.595.965,31
3. Budowa ronda na skrzyżowaniu Al. Jana Pawła II - Błonie w ciągu drogi krajowej nr 73	267.752,72

4.	Budowa łącznika w ciągu drogi krajowej nr 73 pomiędzy autostradą A-4 w węźle Krzyż i drogą krajową w węźle Lwowska	565.598,37
5.	Remont drogi powiatowej KI 356 - ul. Koszycka	60.000,00
6.	Rozbudowa ul. Spokojnej na odcinku od ul. Nowodąbrowskiej do ul. Krzyskiej	93.039,03
7.	Integracja centrum komunikacyjnego z drogami wojewódzkimi	
	przebudowa skrzyżowania ulic Szujskiego - Szkotnik	16.120,44
	rozbudowa ul. Dworcowej i ul. Bandrowskiego	13.996,40
8.	Rewitalizacja wybranych obszarów miasta: program zapewnienia harmonii estetycznej i urbanistycznej centrum miasta rozwiązanie problemów komunikacyjnych w centrum miasta - modernizacja ul. Krakowskiej	3.488.048,97
9.	Modernizacja i rozbudowa sieci parkingów na terenie miasta Tarnowa	566.740,20
10.	Rozbudowa ulic Rolniczej i Źródlanej - dokumentacja	38.499,00
11.	Budowa ul. Owocowej - dokumentacja	74.789,00
12.	Budowa ul. Tęczowej oraz ulic w rejonie ul. Rydza Śmigłego - ul. Błonie	61.231,96
13.	Odbudowa przepustu ul. Ostrogskich w Tarnowie	495.783,43
14.	Budowa kanalizacji opadowej w ul. Dunikowskiego	43.050,00
15.	Wykupy	297.810,00
16.	Dokumentacje drogowe	597.587,50
17.	Zwrot dotacji	130.486,30

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.2. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska w 2011 r. wyniosły łącznie 4.516.894,22 zł.

Tabela nr 24: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Gospodarka ściekowa i ochrona wód	
poprawa infrastruktury służącej odprowadzaniu wód opadowych i ochronie przed powodzią	748.859,35
opracowanie koncepcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego potoku Wątok wraz z dopływami na terenie Tarnowa, Gminy Skrzyszów i Gminy Ryglice	44.564,92
przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Konnej	241.677,25
2. Gospodarka odpadami	
zakup pojazdów specjalistycznych - śmieciarek napędzanych CNG	520.000,00
rekultywacja IV sektora składowiska w Zakładzie Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie przy ul. Cmentarnej	487.990,02
3. Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	
wykonanie ścieżek i dróg rowerowych oraz dostosowanie chodników do ruchu rowerowego na terenie miasta	409.856,34
poprawa estetyki i funkcjonalności terenów zielonych	1.251.425,40
budowa i modernizacja placów zabaw na terenach zieleni	128.005,00
zwrot dotacji	17.344,30

4.	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu - wykorzystanie ekologicznych źródeł energii (zmiana systemu ogrzewania, zakup kolektorów słonecznych)	242.362,00
5.	Oświetlenie ulic, placów i dróg -dobudowa oświetleń	424.809,64

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.3. Gospodarka mieszkaniowa

W 2011 r. nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki mieszkaniowej wyniosły łącznie 18.313.656 zł.

Tabela nr 25: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Gospodarka mieszkaniowa

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Gospodarka gruntami i nieruchomościami	
wykupy	6.963.629,97
termomodernizacja miejskich obiektów użyteczności publicznej	7.241.560,87
modernizacja obiektów użyteczności publicznej - poprawa efektywności energet.	2.876.536,09
adaptacja budynku przy ul. Pszennej na lokale komunalne	965.694,73
budowa budynku komunalnego przy ul. Konnej - dokumentacja	67.822,50
wymiana parkietu w hali sportowo-widowskiej przy ul. Gumniskiej	123.700,57
2. Uporządkowanie zaniedbań urbanistycznych tarnowskich osiedli mieszkaniowych	74.711,27

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.4. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej w 2011 r. wyniosły łącznie 295.474,49 zł.

Tabela nr 26: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Zakup sprzętu i wyposażenia na potrzeby Komendy Miejskiej Policji	55.000,00
2. Zakup sprzętu i wyposażenia dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej	99.984,84
3. Zakup hydraulicznego sprzętu ratowniczego oraz aparatów ochrony górnych dróg oddechowych z przeznaczeniem dla ochotniczych straży pożarnych	31.499,99
4. Straż Miejska: wymiana wyeksploatowanych urządzeń systemu monitoringu oraz zakup samochodu	108.989,66

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.5. Kultura fizyczna i turystyka

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu kultury fizycznej i turystyki w 2011 r. wyniosły łącznie 1.734.766,18 zł.

Tabela nr 27: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Kultura fizyczna i turystyka

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Modernizacja budynków i budowli oraz zakup wyposażenia obiektów sportowo-rekreacyjnych	1.074.257,70

2.	Budowa boiska przy Szkole Podstawowej Nr 11	400.000,00
3.	Zakup wraz z montażem kontenera na terenie boiska na os. Westerplatte	35.610,00
4.	Prace modernizacyjne w obiekcie KS ISKRA	50.900,00
5.	Zwrot dotacji	15.274,10
6.	Zadania w zakresie upowszechniania turystyki - Małopolski System Informacji Turystycznej	158.724,38

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.6. Ochrona zdrowia

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu ochrony zdrowia w 2011 r. wyniosły łącznie 563.778,67 zł.

Tabela nr 28: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Ochrona zdrowia

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Adaptacja pomieszczeń budynku Specjalistycznego Szpitala im. Edwarda Szczeklika na zakład opiekuńczo-leczniczy wraz z zakupem wyposażenia	448.378,67
2. Zakup sprzętu i aparatury medycznej na potrzeby Zespołu Przychodni Specjalistycznych SP ZOZ	100.000,00
3. Zakup defibrylatora na potrzeby Izby Wytrzeźwień	15.400,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.7. Pomoc społeczna

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu pomocy społecznej w 2011 r. wyniosły łącznie 1.312.371,50 zł.

Tabela nr 29: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Pomoc społeczna

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Budowa Domu dla bezdomnych	989.998,50
2. Adaptacja budynku służbowego przy Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych przy ul. Szpitalnej 53 na dzienny dom pobytu oraz wymiana windy osobowej	322.373,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.8. Polityka społeczna - pozostałe zadania

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu innych zadań polityki społecznej w 2011 r. wyniosły łącznie 927.459,58 zł.

Tabela nr 30: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Polityka społeczna - pozostałe zadania

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Żłobki	
remont i adaptacja części pomieszczeń obiektu Żłobka Nr 10 oraz zakup wyposażenia (utworzenie nowego oddziału o 30 miejscach)	337.746,30
wymiana stolarki okiennej w budynkach Zespołu Żłobków	19.475,23
izolacja ścian północnej i południowej piwnic Żłobka Nr 3	36.180,02

	roboty budowlane, elektryczne i instalacyjne w Żłobku Nr 5	84.179,71
2.	Rozbudowa i przebudowa budynku Warsztatów Terapii Zajęciowej	394.119,82
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie: zakup i montaż przeciwpożarowego wyłącznika prądu w budynku oraz zakup samochodu osobowego	55.758,50

Zródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.9. Edukacyjna opieka wychowawcza

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej w 2011 r. wyniosły łącznie 141.070,51 zł.

Tabela nr 31: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Edukacyjna opieka wychowawcza

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Utworzenie szkolnego placu zabaw przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym	124.903,44
2. Internaty i bursy szkolne - zakup sprzętu kuchennego na potrzeby Bursy Międzyszkolnej oraz Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych	16.167,07

Zródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.10. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w 2011 r. wyniosły łącznie 7.309.213,64 zł.

Tabela nr 32: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Zakup fortepianu na potrzeby Tarnowskiego Teatru	35.000,00
2. Biuro Wystaw Artystycznych - Galeria Miejska	
zakup dzieł sztuki w ramach projektu „Tarnów 1000 lat nowoczesności”	73.459,00
zakup i montaż systemu ekspozycyjnego	35.881,00
3. Zakup fortepianu elektronicznego na potrzeby Tarnowskiego Centrum Kultury	30.000,00
4. Rewitalizacja wybranych obszarów miasta: program zapewnienia harmonii estetycznej i urbanistycznej centrum miasta	
rewitalizacja przestrzeni publicznej placu Rybnego i Bimy	1.479.785,58
renowacja murów miejskich wraz z pracami ziemnymi w podwórkach przy istniejącym murze pierzei południowej	742.302,83
opracowanie i wykonanie ścieżki edukacyjno-historycznej w centrum miasta	20.295,00
zagospodarowanie południowej pierzei Rynku	233.859,00
promocja projektu	7.534,98
5. Rewaloryzacja budynku Bractwa Strzeleckiego w Tarnowie wraz z otoczeniem i adaptacja na potrzeby Galerii Miejskiej	318.162,93
6. Modernizacja budynku Tarnowskiego Teatru	4.193.468,32
7. Zakup instrumentów dla Zespołu Szkół Muzycznych w Tarnowie	139.465,00

Zródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.11. Oświata i wychowanie

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu oświaty i wychowania w 2011 r. wyniosły łącznie 13.100.639,49 zł.

Tabela nr 33: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Oświata i wychowanie

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Szkoły podstawowe	
budowa placów zabaw przy Szkołach Podstawowych Nr 3 i 18 oraz przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 4	565.745,23
przebudowa sanitariatów w Szkole Podstawowej Nr 8	144.559,39
utworzenie szkolnych placów zabaw przy Szkołach Podstawowych Nr: 9, 10 i 17	511 455,75
przebudowa drenażu w Szkole Podstawowej Nr 10	26.281,40
2. Szkoły podstawowe specjalne: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy - zakup kotła	9.840,00
3. Przedszkola	
modernizacja przedszkoli publicznych - poprawa efektywności energetycznej	3.990.375,22
wymiana stolarki okiennej w Przedszkolu Publicznym Nr 5 i Nr 20	67.491,44
budowa nowego budynku Przedszkola Publicznego Nr 8	3.778.599,99
wymiana instalacji węglowej na ogrzewanie gazowe i modernizacja kotłowni w Przedszkolu Publicznym Nr 15	89.287,01
przebudowa drenażu w Przedszkolu Publicznym Nr 24	23.999,99
założenie kamer do monitoringu terenu przy Przedszkolu Publicznym Nr 29	2.999,99
zakup pralnicy przemysłowej na potrzeby Przedszkola Publicznego Nr 35	21.894,00
4. Gimnazja	
zakup sprzętu kuchennego na potrzeby Gimnazjum Nr 7	5.000,00
wykonanie trybun przy boisku sportowym przy Gimnazjum Nr 11	10.000,00
wykonanie nawierzchni wokół budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2	28.000,00
5. Licea ogólnokształcące	
odnowienie elewacji budynku I Liceum Ogólnokształcącego (dokumentacja)	22.500,00
Zespół Szkół Medycznych: wykonanie izolacji pionowej i drenażu wraz z dokumentacją techniczną budynku oraz zakup defibrylatora AED do pracowni	50.497,52
modernizacja pionu sanitarnego w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 1	50.000,00
wykonanie nawierzchni wokół budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2	72.000,00
wymiana stolarki okiennej w budynku XVI Liceum Ogólnokształcącego	4.500,00
6. Szkoły zawodowe	
budowa budynku szkolno-dydaktycznego w Zespole Szkół Budowlanych	141.196,36
modernizacja systemu ogrzewania budynku przy ul. Siewnej	3.956,49
budowa Poligonu energooszczędności wraz z modernizacją przyległych warsztatów i zagospodarowaniem otoczenia	56.606,30
wymiana pokrycia dachowego i rynien w budynku Zespołu Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych	83.640,00
modernizacja węzłów ciepłowniczych oraz wykonanie instalacji wewnętrznej hydrantów przeciwpożarowych w budynku Zespołu Szkół Technicznych	47.901,24
wykonanie izolacji pionowej i drenażu wraz z dokumentacją techniczną budynku Zespołu Szkół Medycznych	6.813,27

	zakup kosiarki do trawy na potrzeby Zespołu Szkół Mechaniczno-Elektrycznych	4.498,00
	wykonanie instalacji wewnętrznej hydrantów przeciwpożarowych w budynku głównym Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 1	19.993,65
7.	Budowa budynku szkolno-dydaktycznego w Zespole Szkół Muzycznych	45.015,00
8.	Stołówki szkolne	
	zakup sprzętu i wyposażenia kuchennego na potrzeby Szkół Podstawowych Nr 3 i Nr 18 oraz Zespołu Szkół Sportowych	38.710,44
	modernizacja kuchni w Przedszkolu Publicznym Nr 1	174.832,36
	zakup sprzętu kuchennego na potrzeby Przedszkoli Publicznych Nr: 3, 14, 19 i 24	27.707,09
9.	Rozbudowa i przebudowa budynków Zespołu Szkół Plastycznych w Tarnowie	2.974.742,36

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.12. Administracja publiczna

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu administracji publicznej w 2011 r. wyniosły łącznie 5.770.064,51 zł.

Tabela nr 34: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Administracja publiczna

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	5.744.478,51
1. Budowa Centrum Administracji	6.286,05
2. Platforma zintegrowanych E-usług dla mieszkańców Tarnowa z elementami Karty Mieszkańca	2.436.079,11
3. Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowych systemu EDUNET	2.909.494,70
4. Zakup sprzętu komputerowego oraz oprogramowania	287.251,15
5. Zakup samochodu	91.960,50
6. Wymiana stolarki okiennej w budynku przy ul. Mickiewicza 2	13.407,00
7. Zakup obiektywu do aparatu fotograficznego oraz dodatkowego wyposażenia	5.586,00
8. Zakup systemu wystawienniczego	20.000,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.13. Działalność usługowa

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu działalności usługowej w 2011 r. wyniosły łącznie 751.816,40 zł.

Tabela nr 35: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Działalność usługowa

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa - miasta na prawach powiatu poprzez zwiększenie zakresu i dostępności do zasobów informacyjnych miasta	498.806,40
2. Odtworzenie cmentarza wojennego nr 202 w Tarnowie przy ul. Szpitalnej - II etap	77.310,00
3. Budowa instalacji odwadniającej na cmentarzu komunalnym w Tarnowie Krzyżu	175.700,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.14. Handel

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu handlu w 2011 r. wyniosły 563.338,31 zł.

Tabela nr 36: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Działalność usługowa

Zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1. Budowa placu handlowego Chyszów - etap II	467.941,31
2. Wykup pawilonów oraz przebudowa placu handlowego Burek	95.397,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.15. Różne rozliczenia

W 2011 r. został podwyższony kapitał zakładowy Tarnowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. do 2 mln zł. Tytułem objęcia udziałów w Spółce miasto wydatkowało kwotę 1 mln zł.

9.16. Inwestycje spółek miejskich

W 2011 r. wartość ogółem zrealizowanych nakładów inwestycyjnych wyniosła 51,6 mln zł, tj. o 32% więcej od nakładów poniesionych w 2010 r.

Tabela nr 37: Przewidywana wielkość inwestycji w spółkach zrealizowanych w 2011 r.

Nazwa spółki	Nakłady inwestycyjne [mln zł]	
	2010	2011
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	8,7	16,0
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	12,6	12,7
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	16,9	12,6
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	0,1	6,7
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	0,4	2,7
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	0,0	0,7
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	0,3	0,2

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.16.1. Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

W 2011 r. nakłady inwestycyjne Tarnowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (TTBS) wyniosły łącznie 16 mln zł. Objęły one budowę trzech budynków mieszkalnych przy ul. Abp. J. Ablewicza w Tarnowie, tj. budynku nr 8/TTBS obejmującego 28 mieszkań i 10 podziemnych miejsc postojowych, który został oddany do użytkowania w sierpniu 2011 r., budynku nr 7/TTBS obejmującego 96 mieszkań i 32 podziemne miejsca postojowe, który został oddany do użytku w listopadzie 2011 r. oraz budynku nr 10/TTBS, obejmującego 48 mieszkań i 22 podziemne miejsca postojowe, który zostanie oddany do użytkowania w 2012 r.

Źródłem finansowania powyższych inwestycji są środki własne TTBS (pochodzące z dokapitalizowania przez miasto i partycypacji przyszłych najemców) oraz kredyt bankowy.

9.16.2. Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie (MPEC) w 2011 r. zrealizowało szereg zadań inwestycyjnych związanych z modernizacją systemu

ciepłowniczego w Mościcach oraz przyłączeniem nowych odbiorców. Do najważniejszych zadań inwestycyjnych wykonanych przez MPEC należą:

- Modernizacja sieci i węzłów systemu ciepłowniczego „Mościce” w ramach programu inwestycyjnego „Ograniczenie strat i poprawa pewności dostaw ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczej w Tarnowie” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko. W ramach programu wykonano 4,5 km sieci ciepłowniczej w technologii rur preizolowanych oraz 43 węzły ciepłownicze. Kompleksowa modernizacja systemu ciepłowniczego na osiedlu mieszkaniowym w Mościcach zakończy się w 2012 r.
- Przyłączenia nowych odbiorców do systemu ciepłowniczego MPEC. Do 7 grudnia 2011 r. do systemu ciepłowniczego MPEC Tarnów przyłączono m. in. budynki: Sądu, Zakładu Karnego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Technikum Odzieżowego, budynek administracyjny Carpatia - Podkarpackiej Instytucji Gospodarki Budżetowej w Rzeszowie oraz 2 budynki mieszkalne TTBS. Łączna długość sieci wybudowanych na potrzeby przyłączenia nowych odbiorców na dzień 31 października 2011 r. wynosi 2,442 km, a łączna ilość węzłów ciepłowniczych wybudowanych w związku z tymi inwestycjami wynosi 46 szt.
- Poszerzenie rynku odbiorców i rozbudowa instalacji centralnej ciepłej wody w ramach realizacji programu „Centralna Ciepła Woda + komfort i bezpieczeństwo”. Do 31 października 2011 r. do sieci centralnej ciepłej wody w ramach programu przyłączonych zostało 242 nowych odbiorców o łącznej mocy zamówionej 0,26 MW (wcześniej odbiorcy ci korzystali z alternatywnych form podgrzewania wody użytkowej - piecyków gazowych i elektrycznych podgrzewaczy wody).
- Rozbudowa telemetrycznego systemu nadzoru i sterowania sieci i węzłów w sieci miejskiej Tarnowa w ramach kontynuacji wieloletniego programu rozwojowego MPEC „Modernizacja sieci i węzłów ciepłych”.
- Rozwój metropolitalnej sieci światłowodowej Tarnowa. W 2011 r. wybudowano 6 km nowych sieci światłowodowych magistralnych i 8 km sieci światłowodowych rozdzielczych.

W 2011 r. łącznie poniesione nakłady inwestycyjne zaplanowano na poziomie 12,7 mln zł.

9.16.3. Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.

Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o. (Spółka) w 2011 r. realizowały zadania związane z rozbudową oraz modernizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Modernizowane były odcinki sieci wodociągowej, które charakteryzowały się dużą awaryjnością, w związku z planowaną modernizacją dróg oraz celem poprawy systemu zaopatrzenia w wodę. W zakresie sieci kanalizacyjnej modernizacje prowadzone były z uwagi na planowane remonty dróg oraz ze względu na zły stan techniczny odcinków systemu kanalizacyjnego. Wśród inwestycji o charakterze sieciowym, które pochłonęły znaczne środki finansowe w 2011 r. należy wymienić budowę magistrali w ulicy Kwiatkowskiego, modernizację sieci wodociągowej oraz budowę kanalizacji deszczowej w ulicy Krakowskiej, a także wymianę wodociągów azbestowo-cementowych na rurociągi z polietylenu (1.661 mb).

Poza inwestycjami o charakterze sieciowym Spółka realizowała również zadania związane z modernizacją Zakładu Produkcji Wody, Zakładu Oczyszczalni Ścieków, modernizowano obiekty budowlane i energetyczne, hydrofarmy i przepompownie ścieków oraz rozbudowywano monitoring obiektów ruchomych na sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Spółka dokonywała zakupów związanych z usprzętowieniem i komputeryzacją.

Łącznie planowane nakłady inwestycyjne w 2011 r. wyniosą 12,6 mln zł.

9.16.4. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (Spółka) w 2011 r. dokonała zakupu 8 nowoczesnych niskopodłogowych autobusów marki OTOKAR wyposażonych w klimatyzację oraz silniki spełniające normę emisji spalin EURO 5. Wydatki na to zadanie wyniosły 5,7 mln zł. W grudniu 2011 r. zakupiono systemy monitoringu i liczenia pasażerów do 30 autobusów (koszt - ok. 0,7 mln zł). Powyższe zadania inwestycyjne współfinansowane są przez Unię Europejską w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego.

Pozostałe zadania inwestycyjne Spółki związane były głównie z zakończeniem budowy Stacji Paliw LPG, modernizacją 7 autobusów, zakupem 2 dystrybutorów dla Stacji Mpetrol 2 i modernizacją drogi przejazdowej na placu przy ul. Okrężnej.

W 2011 r. łącznie poniesione nakłady inwestycyjne wyniosły 6,7 mln zł.

9.16.5. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

Największe nakłady inwestycyjne Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie (MPGK) w wysokości 1,8 mln zł poniesiono na budowę Regionalnej Stacji Segregacji Odpadów Komunalnych (prace budowlane oraz zakup linii sortowniczej), która została oddana do użytku we wrześniu 2011 r. Pozostałe nakłady inwestycyjne stanowiły zakupy pojazdów i urządzeń do prowadzenia podstawowej działalności MPGK. Łącznie w 2011 r. na inwestycje przeznaczono kwotę 2,7 mln zł.

9.16.6. Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.

Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. w 2011 r. w celu zespolenia i uzupełnienia terenu pod realizację przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie” dokonał zakupu 8 działek od prywatnych właścicieli o łącznej powierzchni 0,9716 ha, tworząc tym samym jednolitą przestrzeń o powierzchni 23,2357 ha. Łącznie wydatkowano na ten cel kwotę 0,7 mln zł. Dalsze prace w tym zakresie będą kontynuowane w latach kolejnych.

9.16.7. Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.

Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o. w Tarnowie (Spółka) w 2011 r. wydatkował na inwestycje kwotę 0,2 mln zł. Zadania inwestycyjne dotyczyły m.in. ociepleń ścian budynków (0,06 mln zł), wykonania centralnego ogrzewania etażowego i instalacji gazowej w lokalach komunalnych i użytkowych (0,06 mln zł), wyposażenia biurowego (0,04 mln zł) oraz wykonania ogrodzeń nieruchomości (0,03 mln zł).

Spółka corocznie ponosi koszty remontów w celu utrzymania w należytym stanie technicznym zasobów mieszkaniowych, będących w zarządzie Spółki. Przewidywane koszty tych prac wyniosą 4,3 mln zł.

10. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

10.1. Organizacja ruchu

Zgodnie z przepisami dotyczącymi ruchu na drogach publicznych obejmujących w szczególności: planowanie budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony urządzeń bezpieczeństwa ruchu oraz uzgadnianie rozwiązań komunikacyjnych, zarządzanie ruchem na drogach publicznych w granicach miasta, prowadzenie spraw w zakresie projektów organizacji ruchu drogowego, załatwianie spraw dotyczących wykorzystania dróg w sposób szczególny oraz opiniowanie zakresu prac i wydatków związanych z bieżącym utrzymaniem

oznakowania pionowego i poziomego ulic oraz sygnalizacji świetlnej należy do zadań Tarnowskiego Zarządu Dróg Miejskich, który w 2011 r. podejmował następujące zadania:

- 1) prowadzono 323 sprawy dotyczące bieżących zadań w zakresie nadzoru nad organizacją ruchu i sprawnym funkcjonowaniem systemu drogowego, analizą istniejącej organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa i efektywności, kontroli prawidłowości zastosowania i funkcjonowania znaków drogowych, drogowej sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym:
 - rozpatrzono i zatwierdzono 132 projekty stałej organizacji ruchu i jej zmian na czas wykonywania robót,
 - wydano 6 decyzji administracyjnych zezwalających na wykorzystanie dróg w sposób szczególny (zawody, przemarsze i inne imprezy na drodze),
- 2) opracowano i wprowadzono w życie projekty zmian stałej organizacji ruchu, m.in. na ulicach: Narutowicza, Staffa, Cegielnianej (kontrapas dla rowerów) i Krakowskiej (droga dla rowerów), wprowadzono również zmiany w centrum miasta w ograniczeniach dla samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 8 ton,
- 3) niezależnie od zmian organizacji ruchu wynikających z prowadzonych robót, opracowano i wprowadzono w życie projekty czasowych zmian organizacji ruchu w rejonie cmentarzy komunalnych w Krzyżu, Mościcach, Klikowej i przy ul. Lwowskiej,
- 4) wydano 329 zezwolenia na przejazd pojazdów o tonażu większym niż wskazany znakami drogowymi i uzgodniono 127 przejazdów pojazdów nienormatywnych,
- 5) wyznaczono 7 nowych przejść dla pieszych przez ulice: Czarna Droga, Zbylitowską, Klikowską, Tuchowską, Konarskiego i Al. Matki Bożej Fatimskiej,
- 6) zamontowano i odtworzono progi zwalniające (9 szt.) na ulicach: Chemicznej, Kościuszki, Pienińskiej, Promiennej, Strzałkowskiego i Św. Katarzyny; po rozpatrzeniu wniosków zlikwidowano 2 progi zwalniające na ulicach Hłaski i Pułaskiego.

W zakresie prawidłowości oznakowania, zmian organizacji i dla poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego Tarnowski Zarząd Dróg Miejskich w 2011 r. podejmował działania:

- wymieniono i ustawiono nowe znaki pionowe: znaki (615 szt.), słupki (610 szt.), tablice drogowskazowe (10 szt.), progi zwalniające (9 szt.), przejścia dla pieszych (7 szt.), miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych (10 szt.),
- dokonywano czasowej zmiany organizacji ruchu na czas zawodów żużlowych i innych imprez (1.294 szt. znaków ze słupkami),
- odnowiono i wymalowano nowe oznakowanie poziome (21.251 m²),
- prowadzono bieżące utrzymanie sygnalizacji świetlnej (ogółem 46 szt.), w tym wymiana masztów (2 szt.), sterowników (2 szt.), latarni sygnalizacyjnych (14 szt.) i przycisków dla pieszych (19 szt.) oraz korekta programów sygnalizacji (5 szt.), wykonanie pętli indukcyjnych (186 mb.) i montaż kamer wideodetekcji (7 szt.).

10.2. Stan motoryzacji

Tabela nr 38: Szczegółowy wykaz ewidencji pojazdów w latach 2010-2011

Rodzaj pojazdu:	stan na 31 grudnia	
	2010	2011
samochody osobowe	43.338	44.636
samochody ciężarowe	7.342	7.486
ciągniki samochodowe	382	432
samochody specjalne	434	443
autobusy	287	266
naczepy	370	392
przyczepy	990	1.006
przyczepy lekkie	2.629	2.675
motorowery	1.528	1.642
motocykle	1.792	1.910
ciągniki rolnicze	449	453
pojazdy samochodowe inne	124	125
Ogółem	59.665	61.466

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 39: Stan ewidencji prowadzonych w Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa, lata 2010-2011

Rodzaj ewidencji	stan na 31 grudnia	
	2010	2011
Liczba zarejestrowanych pojazdów	59.665	61.466
Liczba osób uprawnionych do kierowania pojazdami	57.787	59.121
Liczba uprawnionych stacji kontroli pojazdów na terenie miasta	18	20
Liczba uprawnionych ośrodków szkolenia kierowców na terenie miasta	28	26
Liczba uprawnionych diagnostów	49	52
Liczba uprawnionych instruktorów nauki jazdy	290	295
Liczba kart parkingowych wydanych dla osób niepełnosprawnych oraz placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych	3.483	3.907
Liczba przedsiębiorców, dla których wydano zaświadczenia uprawniające do wykonywania krajowych przewozów drogowych rzeczy i osób na potrzeby własne	289	278
Liczba przedsiębiorców, którym udzielono licencji uprawniających do wykonywania krajowego transportu drogowego rzeczy, osób lub taksówką	576	609
Liczba zezwoleń wydanych na linie komunikacyjne, podlegające kompetencji Prezydenta Miasta Tarnowa, obejmujące obszar wyłącznie miasta lub miasta i powiatu sąsiadującego	148	157

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

11. GOSPODARKA KOMUNALNA

Gospodarka komunalna obejmuje cały szereg zadań z zakresu użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych. Zadania Gminy Miasta Tarnowa z tego zakresu obejmują m. in.: gospodarkę wodno-ściekową, utrzymanie zieleni miejskiej, oświetlenie uliczne (omówione w części dotyczącej inwestycji) oraz gospodarkę odpadami i oczyszczanie miasta, a także cmentarnictwo wojenne na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Prezydentem Miasta Tarnowa a Wojewodą Małopolskim.

11.1. Gospodarka odpadami

W 2011 r. Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie (ZSOK) przyjął:

- do unieszkodliwienia przez składowanie - 47.668,20 Mg odpadów (cena unieszkodliwiania: zmieszane odpady komunalne - 182 zł/Mg, odpady z mechanicznej obróbki odpadów - 142 zł/Mg),
- do odzysku przez kompostowanie - 2.598,94 Mg (dla mieszkańców Tarnowa i gmin objętych porozumieniem komunalnym bezpłatnie, dla pozostałych kontrahentów cena 80 zł/Mg),
- do odzysku na terenie składowiska - 3.668,68 Mg (bezpłatnie),
- ziemia wykorzystana do budowy obwałowań V sektora oraz stosowana do przesypania odpadów - 15.105,36 Mg (bezpłatnie).

Przychód ZSOK z tytułu przyjmowania odpadów w 2011 r. wyniósł 7.809.706,95 zł (netto), z czego opłata za korzystanie ze środowiska odprowadzana do Urzędu Marszałkowskiego wyniosła 4.974.816,00 zł.

Tabela nr 40: Ilość i rodzaj odpadów przyjętych na składowisko w 2011 r.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa [Mg]
Do unieszkodliwienia przez składowanie		
19 12 12	Inne odpady, w tym zmieszane substancje i przedmioty z mechanicznej obróbki odpadów	3.884,16
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	42.400,28
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	281,80
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	1.101,96
	Razem	47.668,20
Do odzysku przez kompostowanie		
02 01 03	Odpadowa masa roślinna	1,06
03 01 05	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir	9,54
10 01 03	Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	1,38
16 03 80	Produkty spożywcze przeterminowane lub nieprzydatne do spożycia	0,50
19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	81,10
20 01 38	Drewno	2,52
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	2.502,84
	Razem	2.598,94

Do odzysku na terenie składowiska		
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	972,00
17 01 02	Gruz ceglany	802,76
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	1.234,40
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	40,16
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie	619,36
Razem		3.668,68

Źródło: Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie

Stan wypełnienia V sektora składowiska odpadów:

- przewidywana pojemność sektora 274.500 Mg,
- ilość odpadów przyjętych na sektor (od 17.11.2009 r.) 128.400 Mg.

Tabela nr 41: Selektywna zbiórka odpadów w 2011 r.

Selektywna zbiórka odpadów z pojemników typu „igloo” z terenu miasta		
ilość pozyskanych surowców wtórnych		
	papier	35,83 Mg
	szkło	131,32 Mg
	plastik	60,18 Mg
ilość pojemników na terenie miasta - 228 szt., rozstawionych w 79 gniazdach, w tym		
	żółte	83 szt.
	białe	83 szt.
	niebieskie	25 szt.
	zielone	24 szt.
	brązowe	13 szt.
Selektywna zbiórka odpadów do kontenerów na terenie Zakładu		
	papier	89,18 Mg
	szkło	2,12 Mg
	plastik	0,38 Mg
	metal	23,51 Mg

Źródło: Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie

Wzorem lat poprzednich, w 2011 r. przeprowadzono:

- wiosenną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych z terenu miasta (zebrano 345 ton),
- jesienną zbiórkę liści z terenu miasta (zebrano 375 ton),
- usuwanie dzikich wysypisk (zebrano 420 ton).

Łączne wydatki na zbiórkę odpadów wielkogabarytowych, usuwanie dzikich wysypisk, odbiór liści od mieszkańców i selektywną zbiórkę w 2011 r. wyniosły 273.000 zł.

W ramach prowadzonej zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zebrano łącznie 12,5 ton tych odpadów.

Za kwotę 27.379,80 zł zakupiono 110 szt. betonowych ulicznych koszy na śmieci oraz 60 szt. zapasowych wkładów do tych koszy z blachy ocynkowanej. Kosze zostały rozmieszczone

w miejscach szczególnie uczęszczanych przez pieszych - głównie w rejonie przystanków komunikacji miejskiej, w parkach i na zieleńcach.

11.2. Działalność jednostek związanych z gospodarką komunalną

11.2.1. Tarnowski Zarząd Dróg Miejskich

Tarnowski Zarząd Dróg Miejskich (TZDM) jest jednostką budżetową Gminy Miasta Tarnowa, której zakres działalności obejmuje planowanie, budowa, modernizacja, utrzymanie i ochrona dróg publicznych w granicach administracyjnych miasta Tarnowa, w tym parkingów miejskich oraz wykonywanie obowiązków zarządcy dróg krajowych w granicach administracyjnych miasta.

W ramach działań prowadzonych w 2011 r. przez TZDM, na podstawie postępowania o udzieleniu zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego dla zadania pn. „Remont dróg gminnych i powiatowych w Tarnowie”, wykonano prace związane z remontem jezdni i chodników. W ramach tego zadania zrealizowano:

- wykonanie nawierzchni bitumicznych o łącznej powierzchni ok. 35.512 m² na ulicach: Narutowicza, Niska, Jara, Jaracza, Przemysłowa, Kołłątaja, Os. Legionów, Braci Saków, Sienkiewicza, Pułaskiego, Norwida, Bitwy o Wał Pomorski, Krakowska,
- budowę lub przebudowę chodników o łącznej powierzchni ok. 7.856 m² na ulicach: Narutowicza, Jaracza, Kołłątaja, Sienkiewicza, Pułaskiego, Norwida, Bitwy o Wał Pomorski, Krakowska.

W ramach środków przeznaczonych dla rad osiedli, TZDM zrealizował następujące zadania:

- remont chodników o łącznej powierzchni ok. 1.941 m² na ulicach: Legionów, Asnyka, Spadzista, Garbarska, Tuchowska, Reja, Buczka, Os. Westerplatte, Bitwy pod Studziankami,
- budowa nowego chodnika w ciągu ulicy Czarna Droga o łącznej powierzchni ok. 300 m² (planowane zakończenie prac w 2012 r.),
- wykonanie poszerzenia ulicy na Os. Zielonym o powierzchni ok. 212 m²,
- remont i budowa nowych miejsc parkingowych o łącznej liczbie 56 miejsc na ulicach: Raclawickiej, Bitwy pod Studziankami, na Os. Zielonym,
- budowa chodnika na ulicy Bitwy pod Studziankami o łącznej powierzchni ok. 320 m²,
- utwardzenie łącznika pomiędzy ulicami Marii Dąbrowskiej i Wolańską.

W ramach działań prowadzonych w 2011 r. przez TZDM kontynuowano prace związane z realizacją projektu pn. „Budowa połączenia autostrady A4 (węzeł Krzyż) z drogą wojewódzką nr 977”, na realizację którego miasto otrzymało dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach MRPO na lata 2007-2013 w wysokości 53.405.000 zł. W ramach tego projektu kontynuowano prace związane z budową połączenia Al. Jana Pawła II z węzłem Krzyż autostrady A4 w zakresie budowy kanalizacji opadowej oraz budowy nowego połączenia drogowego o łącznej długości 1500 mb z obustronnymi ciągami pieszo-rowerowymi, obustronną drogą serwisową stanowiącą dojazd do pobliskich nieruchomości, jak również budowę oświetlenia ulicznego.

Rozpoczęto prace związane z remontem ul. Krakowskiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Targową, Katedralną i Wałową do ul. Krasieńskiego, na który miasto otrzymało dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach MRPO na lata 2007-2013 w wysokości 2.889.910 zł. W ramach remontu wykonano wymianę podbudowy nawierzchni jezdni i chodników oraz prowadzone są prace związane z ułożeniem nawierzchni z płyt granitowych na jezdni. Remont ulicy poprzedzony został wykonaniem remontu sieci

urządzeń uzbrojenia podziemnego przez ich właścicieli, jak również wykonano przebudowę sieci kanalizacji opadowej niezainwentaryzowanej na mapach.

Wykonano również remont ul. Nowodąbrowskiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Błonie do ul. Wilczej poprzez wzmocnienie podbudowy siatką stalową i ułożeniu nawierzchni bitumicznej warstwy wiążącej i ścieralnej. Odcinek od ul. Wilczej do granicy miasta będzie realizowany po przeniesieniu przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad ruchu z ul. Nowodąbrowskiej na odcinek autostrady.

Rozpoczęto prace związane z budową ronda na skrzyżowaniu Al. Jana Pawła II z ul. Błonie, na budowę którego miasto otrzymało dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w wysokości 5.489.800,27 zł. Jednak z uwagi na fakt, że cena najkorzystniejszej oferty była niższa od wartości zamówienia dofinansowanie ulegnie zmianie i będzie wynosiło 3.496.076,82 zł. Z uwagi na konieczność dostosowania ul. Błonie do budowanego ronda rozpoczęto również prace związane z rozbudową ul. Błonie na odcinku od skrzyżowania do pierwszego wjazdu na teren parkingu centrum handlowego.

W ramach opracowanego „Programu budowy i modernizacji miejsc postojowych na terenie miasta Tarnowa” wykonano nowe parkingi przy ul. Kwiatkowskiego oraz na Os. 25-lecia 1-2. Dokończono budowę parkingu przy ul. Mostowej oraz przy ul. Żurawiej.

Opracowano projekty techniczne rozbudowy ul. Tęczowej, budowy ekranów akustycznych przy południowej obwodnicy miasta, budowy kanalizacji w ul. Dunikowskiego, remontu Placu Kazimierza oraz zlecono opracowanie dokumentacji rozbudowy ul. Wolańskiej, Owocowej, Sudeckiej. Kontynuowane są również prace projektowe dla zadania pn. „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej- etap I”, na realizację którego miasto otrzymało dofinansowanie z Europejskiego Programu Rozwoju Regionalnego w ramach MRPO na lata 2007-2013r. w wysokości 17.827932,34 zł

Ponadto w 2011 r.:

- realizowano odbudowę przepustu w ciągu ulicy Ostrogskich (planowane zakończenie prac w 2012 r.)
- wykonano remont ulicy Westwalewicza (1.240 m² nawierzchni bitumicznej oraz 350 m² z kostki betonowej).
- wykonano remont chodników wzdłuż ulic: Matejki, Skowronków, Wojska Polskiego, łącznika ulicy Kolejowej i ulicy Ledóchowskich,
- wykonano mury oporowe w ulicy Krzyska/Gruszkowa oraz Ks. A. Kmiecika,
- wykonano korytowanie i podbudowę na ulicach: Harasymowicza, Grabowskiego, Siewna,
- realizowano bieżące utrzymanie czystości ulic (w tym utrzymanie zimowe) oraz w zakresie pielęgnacji zieleni wysokiej w pasach drogowych, a także utrzymanie nawierzchni ulic nieutwardzonych na terenie miasta poprzez uzupełnianie ubytków w nawierzchni kruszywem oraz korą asfaltową.

11.2.2. Zarząd Komunikacji Miejskiej w Tarnowie

Zarząd Komunikacji Miejskiej w Tarnowie (ZKM) jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Tarnowa działającą w formie zakładu budżetowego, powołaną do realizacji zadania obejmującego zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie lokalnego transportu zbiorowego.

W 2011 r. ZKM był organizatorem 31 linii komunikacyjnych o łącznej długości 372 km. Łączna długość tras wyniosła 178 km (w tym na terenie miasta 107 km). Ilość autobusów w ruchu w rannym szczycie przewozowym wynosiła 79 szt. Średnio-miesięcznie w 2011 r. autobusami komunikacji miejskiej w Tarnowie przewożono 1,258 mln pasażerów.

W 2011 r. rozstrzygnięto postępowanie przetargowe na obsługę linii 11 i 14, wszczęte jeszcze w 2010 r. Zamówienia udzielono dla Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. w Tarnowie (MPK), okres umowy to 4 lata od 1 kwietnia 2011 r. do 31 marca 2015 r. Drugie postępowanie przetargowe zostało wszczęte we wrześniu 2011 r. na obsługę linii 0a, 0b, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 19, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 38, 39, 41 i 42. Zamówienie było podzielone na trzy części. Do dwóch części ofertę złożyło tylko MPK, na trzecią część zamówienia oferty złożyło dwóch wykonawców. Ostatecznie w wyniku rozstrzygnięcia tego przetargu na wszystkie trzy części udzielono zamówienia MPK. Okres obowiązywania umowy na linie 5, 6, 8, 25 i 27 wynosi 2 lata (do 31 grudnia 2013 r.), na pozostałe linie okres obowiązywania umowy wynosi jeden rok (do 31 grudnia 2012).

W 2011 r. linie komunikacyjne nr 4, 5, 7, 11, 12, 14, 22, 29, 39 i 42 obsługiwało przedsiębiorstwo PKS Sp. z o.o. (linie 11 i 14 do dnia 31.03.2011 r.), pozostałe linie komunikacyjne (w tym 11 i 14 od 01.04.2011 r.) obsługiwało MPK.

Wysokość osiągniętych w 2011 r. przychodów ogółem wyniosła 22.565.467,59 zł, w tym 9.170.000 zł stanowiła dotacja przedmiotowa Gminy Miasta Tarnowa na dofinansowanie zakupu usług przewozowych komunikacji miejskiej. 57,6% ogólnej kwoty przychodów, tj. 12.993.182,36 zł stanowi sprzedaż biletów (bilety przeznaczone do kasowania - 5.334.173 szt., bilety okresowe - 34.223 szt.).

Dodatkowo, uwzględniając uprawnienie do bezpłatnych przejazdów nadane przez Radę Miejską w Tarnowie dla Honorowych Dawców Krwi przez 30 dni od dnia oddania krwi, za okres 12 miesięcy 2011 r. wydano łącznie 5.019 takich uprawnień na równowartość 400.712 zł.

Koszty działalności ZKM w 2011 r. ogółem wyniosły 22.560.374,28 zł. 92,8% tej kwoty stanowią koszty zakupu usług przewozowych, które są pochodną cen za jeden kilometr na liniach komunikacyjnych i wynikają z zawartych umów.

Na wszystkich liniach organizowanych przez ZKM w całym 2011 r. wykonano 5.014.269,5 km, w tym przewozy pasażerskie na terenie miasta zrealizowano w ilości - 4.316.737,6 km, Gminy Tarnów - 595.317,6 km, Gminy Lisia Góra - 60.462,0 km oraz Gminy Pleśna - 41.752,3 km. Tereny gmin: Tarnów, Lisia Góra i Pleśna były obsługiwane na podstawie zawartych porozumień.

W 2011 r. ZKM zakupił 9 nowych wiat autobusowych na łączną kwotę 70.098,47 zł. Przeprowadzono również remonty i modernizacje istniejących wiat przystankowych (koszt - 22.682,60 zł).

11.2.3. Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie

Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie jest jednostką zarządzającą składowiskiem odpadów komunalnych zlokalizowanym przy ul. Cmentarnej w Tarnowie. Przedmiotem działania Zakładu jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie prowadzenia miejskiego wysypiska odpadów komunalnych w celu składowania i segregacji odpadów komunalnych, odzyskiwaniu surowców wtórnych, utylizacji odpadów komunalnych oraz prowadzenia działalności gospodarczej w dziedzinie usług komunalnych.

Informacje na temat eksploatacji miejskiego składowiska odpadów komunalnych zostały omówione wyżej.

We wrześniu 2011 r. rozpoczęto zadanie inwestycyjne pod nazwą: „Rekultywacja IV sektora składowiska w Zakładzie Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie przy ul. Cmentarnej”. Zakończenie tego zadania planowane jest w połowie 2012 r. Na całe zadanie przeznaczono sumę 1.167.840,76 zł.

Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie prowadzi również azyl dla bezdomnych zwierząt, co stanowi zadanie własne Gminy Miasta Tarnowa.

Azyl dysponuje 31 boksami dla psów, z czego 27 boksów służy do przetrzymywania psów zdrowych, 2 boksy służą jako izolatki dla psów chorych oraz 2 boksy są przeznaczone na kwarantannę dla nowo przyjmowanych psów. Celem ochrony przed opadami i promieniowaniem słonecznym boksy są zadaszone. Podłozę stanowi betonowa, skanalizowana posadzka. Boksy wyposażone są w drewniane podesty i ocieplone budy, które zimą wyścielane są słomą owsianą. Azyl przystosowany jest do pobytu 60-70 psów.

Do przetrzymywania kotów służy kontener o wymiarach 6x3 m z osiatkowanym wybiegiem, co umożliwia przetrzymywanie maksymalnie 20 kotów.

Wszystkie zwierzęta w azylu są szczepione przeciwko wściekliźnie, a szczenięta i kocięta są szczepione przeciwko chorobom wirusowym. Nowoprzyjęte zwierzęta poddaje się zabiegowi odpchlania i odrobaczenia. Dezynfekcję boksów i dezynsekcję zwierząt przeprowadza się systematycznie wg harmonogramu. Azyl objęty jest całoroczną deratyzacją. Mycie boksów dla psów odbywa się 2 razy dziennie, a w okresie letnim 3 razy dziennie.

Psy karmione są głównie suchą karmą, natomiast karma mokra z puszki podawana jest dodatkowo szczeniętom, sukcom karmiącym i psom starym. Koty karmione są karmą suchą oraz karmą mokrą z puszki.

W 2011 r. do azylu przyjęto 392 zwierzęta: 331 psów oraz 61 kotów. 252 psy i 49 kotów oddano do adopcji, natomiast 51 psów i jednego kota odebrali dotychczasowi właściciele. Na koniec 2011 r. w azylu przebywało 58 psów i 12 kotów.

11.2.4. Miejski Zarząd Cmentarzy w Tarnowie

Miejski Zarząd Cmentarzy w Tarnowie (MZC) jest miejską jednostką organizacyjną powołaną w celu wykonywania zadań Gminy Miasta Tarnowa w zakresie utrzymania i zarządzania cmentarzami komunalnymi istniejącymi i założonymi na terenie Gminy Miasta Tarnowa. Miejski Zarząd Cmentarzy zarządza i utrzymuje cmentarze komunalne zlokalizowane w Tarnowie:

- cmentarz zabytkowy Stary przy ul. Narutowicza,
- cmentarz w Krzyżu przy ul. Krzyskiej,
- cmentarz w Mościcach przy ul. Czarna Droga,
- cmentarz w Klikowej przy ul. Zagumnie 34 A.

MZC w ramach swojej statutowej działalności świadczy usługi cmentarne i pogrzebowe. W 2011 r. wykonano 720 pogrzebów, w tym 310 przez MZC oraz 410 przez cztery prywatne zakłady pogrzebowe.

W 2011 r. MZC prowadził ze środków własnych inwestycję na Cmentarzu Starym pod nazwą „Przebudowa i modernizacja alei głównej” (ukończono w marcu). W ramach bieżącego utrzymania cmentarzy wykonano następujące prace remontowo-konserwatorskie:

1) Cmentarz Stary:

- konserwacja czterech zabytkowych nagrobków: śp. Antoniego Gryffa Ofinowskiego, śp. Kamila Bauma, śp. Ludwika z Weinbrenerów Giebułtowskiej, śp. Stefanii Slatynówny oraz kapliczki z rzeźbą Matki Bożej na murze cmentarnym,
- remont parkingu i podjazdu przy cmentarzu,
- remont punktu czerpania wody,
- remont pomieszczeń socjalnych,

2) Cmentarz Krzyż:

- remont alejek,
- remont ogrodzenia cmentarza,
- wykonanie śniegołapu na dachu kaplicy,
- wykonanie projektu przebudowy ronda,
- budowa 17 grobów murowanych sprzedanych w przetargu ofertowym,

3) Cmentarz Mościce:

- remont alejek,
- remont ściany frontowej kaplicy,
- remont punktu czerpania wody,
- wykonanie krzyża ozdobnego na ścianę frontową kaplicy,
- wykonanie iluminacji krzyża i pomnika,

4) Cmentarz Klikowa:

- wykonanie ekspertyzy geotechnicznej poziomu wody,
- dokończenie budowy kolumbarium - wykonanie płyt zamykających komory urnowe i podstaw pod znicze.

Na cmentarzach komunalnych w Krzyżu, Mościcach i Starym prowadzone były prace w drzewostanie polegające na ścinie drzew, ograniczeniu koron i usuwaniu systemów korzeniowych, a na cmentarzu w Klikowej pielęgnacja klombów z dekoracyjną roślinnością.

Ponadto z wypracowanych środków własnych cmentarze doposażone zostały w sprzęt niezbędny do utrzymania porządku i świadczenia usług. Do wyremontowanych pomieszczeń zakupiono meble. Wykonano wentylację i klimatyzację pomieszczeń biurowych.

Tabela nr 42: Koszt najważniejszych wykonanych prac remontowo-konserwatorskich w 2011 r.

Lp.	Wykonane prace	Kwota [zł]
1.	Przebudowa alei głównej na Cmentarzu Starym	155.080,97
2.	Wykonanie wentylacji i klimatyzacji	32.500,00
3.	Konserwacja zabytkowych nagrobków na Cmentarzu Starym	39.290,20
4.	Prace elektryczne na Cmentarzu Mościce	3.100,00
5.	Roboty ślusarskie na cmentarzach, naprawa ogrodzenia	9.582,53
6.	Remont alejek, parkingu i punktu czerpania wody - cmentarze: Krzyż, Mościce, Stary	135.530,08
7.	Remonty kaplic na cmentarzach: Krzyż, Mościce i Starym	9.936,90
8.	Budowa 17. grobów murowanych na Cmentarzu Krzyż	78.116,26
9.	Prace wykończeniowe przy kolumbarium w Klikowej	17.926,43
10.	Ekspertyza geotechniczna w Klikowej i projekt ronda	12.400,00
11.	Prace pielęgnacyjne drzewostanu i roślinności	13.638,20
12.	Wyposażenie meblowe i sprzętowe cmentarzy	6.479,27
13.	Zakup krzyża na kaplicę i sprzęt komputerowy	13.547,48

Źródło: Miejski Zarząd Cmentarzy w Tarnowie

12. ŚRODOWISKO NATURALNE

12.1. Stan środowiska

Jakość powietrza w Tarnowie, na tle innych miast naszego województwa, przedstawia się dobrze. Z uzyskanych w 2011 r. wyników pomiarów zanieczyszczeń powietrza w mieście wynika, że za wyjątkiem pyłu zawieszonego PM10, którego stężenie średnioroczne wyniosło $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (o $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ mniej niż w 2010 r.) i było na granicy normy, wartości dopuszczalne stężeń zanieczyszczeń podstawowych (dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla) w powietrzu są dotrzymane. Stężenie dwutlenku siarki kształtuje się na poziomie niższym o $2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ niż w 2010 r. i wynosi $9 \mu\text{g}/\text{m}^3$, stężenia dwutlenku azotu jest o $2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wyższe niż w 2010 r. i wynosi $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$, stężenie tlenku węgla w porównaniu z poprzednim rokiem jest mniejsze o $0,06 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i wynosi $0,44 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Źródłem pyłu zawieszonego w powietrzu jest przemysł, energetyczne spalanie węgla i komunikacja. W związku z tym, że przekroczenia dopuszczalnych norm dla pyłu zdarzają się w okresie zimowym, czyli w trakcie sezonu grzewczego, właśnie w spalaniu węgla (nie zawsze dobrej jakości) oraz niekorzystnych warunkach atmosferycznych (inwersji) należy dopatrywać się przyczyn gorszej jakości powietrza.

Stan wód powierzchniowych został określony na podstawie najnowszych dostępnych wyników pomiarów przeprowadzonych na rzece Dunajec na odcinku od zbiornika Czchów do ujścia, na rzece Biała na odcinku od Rostówki do ujścia oraz na potoku Wątok. W wyniku przeprowadzonej klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych dla Tarnowa stwierdzono, że:

- w jednolitej części stan wód Wątoku był zły, przy słabym potencjale ekologicznym i dobrym stanie chemicznym,
- stan chemiczny wód dwóch badanych jednolitych części wód (Dunajec od zbiornika Czchów do ujścia, Wątok) osiągnął stan dobry, w jednej jednolitej części (Biała od Rostówki do ujścia) stan chemiczny wód był zły.

Ocena jakości wód ujmowanych dla celów zaopatrzenia ludności wykazała, iż wody w punkcie Dunajec - Piaski Drużków odpowiadały kategorii A2, tzn. że w celu pozyskania wody przeznaczonej do spożycia, z uwagi na jej zanieczyszczenie, woda ta wymaga uzdatniania fizycznego i chemicznego.

Ocena przydatności wód do bytowania ryb, wykonana na podstawie badań monitoringowych wykazała, że wody Dunajca nie spełniały wymagań przydatności do bytowania ryb, ze względu na ponadnormatywne stężenia substancji biogenych.

Ocena stopnia eutrofizacji wód wykazała występowanie zjawiska eutrofizacji w punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w dwóch jednolitych częściach wód Biała (od Rostówki do ujścia) i Wątok.

Ocena stanu chemicznego wód podziemnych wykazała, że jedynie w Zawadzie zanieczyszczenie wód może mieć charakter neogeniczny, natomiast wody w Tarnowie-Świerczkowie i Kępie Bogumiłowickiej zanieczyszczone są związkami chemicznymi - chloroorganicznymi, ropopochodnymi i formaldehydem. W Kępie Bogumiłowickiej, po okresie intensywnych opadów, wysokich stanów wód i przejściach fal powodziowych stwierdzono również obecność pestycydu atrazyna, w stężeniach odpowiadających IV klasie jakości.

Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych według wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykazała, że wody we wszystkich badanych punktach nie spełniały wymagań rozporządzenia.

Na podstawie ostatnich przeprowadzonych badań gleb na terenie 4 ogrodów działkowych stwierdzono, że większość gleb na terenie Tarnowa wykazuje zawartość zanieczyszczeń określaną jako „stopień 0”, czyli gleby niezanieczyszczone, o naturalnej zawartości metali ciężkich.

12.2. Działania ekologiczne

W 2011 r., podobnie jak w latach poprzednich, przeprowadzono szereg działań zmierzających do poprawy i utrwalenia postaw proekologicznych wśród mieszkańców Tarnowa. Jednym z najistotniejszych zadań w tym zakresie jest edukacja ekologiczna. Stosując różne środki oddziaływania (lokalne media i internet, konkursy w placówkach edukacyjnych, współpraca z organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorstwami oraz osobami prywatnymi) władze miasta starają się dotrzeć do każdej grupy odbiorców, poczynając od dzieci w wieku przedszkolnym, przez uczniów wszystkich rodzajów szkół, a skończywszy na osobach dorosłych. Podejmowane przez miasto działania przyczyniają się do podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz kształtowania przyjaznych dla środowiska nawyków i codziennych postaw mieszkańców. W 2011 r. na edukację ekologiczną przeznaczono 114 tys. zł i zrealizowano m.in. następujące zadania:

1) cykliczne akcje ekologiczne

- Sprzątanie Świata - Polska 2011 (koszt 2.915,10 zł),
- wiosenne sprzątanie Wątku (koszt 3.729,46 zł),
- zbiórka i unieszkodliwienie zużytych baterii oraz zbiórka plastikowych opakowań PET (koszt 10.359,50 zł),
- zbiórka i utylizacja leków przeterminowanych (koszt 5.429,25 zł),
- zbiórka elektrośmieci (koszt 1.889,20 zł).

2) działania edukacyjne - programy edukacji ekologicznej

- Zobacz-zrozum-Ratuj!: realizowany w tarnowskich szkołach - SP Nr 2, 5, 18, w Gimnazjach Nr 7 i 2, Niepublicznym Niepłatnym Gimnazjum „Konarskiego”, Zespole Niepublicznych Niepłatnych Szkół (koszt programu - 19.327,26 zł),
- Mały przedszkolak wie, co ekologią się zwie: realizowany w Przedszkolach Publicznych Nr 17, 23, 31 i 32 (koszt programu - 15.842,87 zł).

3) konkursy ekologiczne

- Wakacyjna przyroda: konkurs fotograficzny (koszt 5.688,22 zł),
- Swobodny oddech-zdrowe życie - codzienne sposoby na poprawę powietrza: konkurs na gazetkę szkolną o tematyce ekologicznej (koszt 4.831, 71 zł),
- Zielony Tarnów:- konkurs na najpiękniejszy ogród i balkon (koszt 14.061,99 zł),
- Międzypowiatowy konkurs wiedzy ekologicznej: Ochrona środowiska i zagrożenia ekologicznej Ziemi Tarnowskiej (koszt 5.000 zł).

4) inna działalność związana z ekologią

- przyznano (po raz piąty) statuetkę „Tarnowskiego Ekologa” za promowanie idei ochrony środowiska i prowadzenie edukacji ekologicznej, przyznawaną i wręczaną przez Prezydenta Miasta Tarnowa,
- zorganizowano XII Przegląd Filmów Ekologicznych „EKOŚWIAT” (koszt 13.000 zł),
- kontynuowano prenumeratę czasopisma „Aura” dla tarnowskich szkół (koszt 8.248,36 zł),
- kontynuowano akcję usuwania odpadów zawierających azbest, w wyniku której unieszkodliwiono 65,28 ton odpadów azbestowych (koszt 17.167,33 zł),
- kontynuowano akcję zbierania starych, nieużytecznych leków - w pojemnikach udostępnionych w 14 aptekach zebrano 563 kg farmaceutyków,
- realizowano program likwidacji niskiej emisji, polegający na zmianie ogrzewania na bardziej proekologiczne przez mieszkańców Tarnowa - z mieszkańcami podpisano 21 umów na łączną kwotę dofinansowania 42.240 zł,
- realizowano program dofinansowania instalacji kolektorów słonecznych - z mieszkańcami podpisano 52 umowy na łączną kwotę dofinansowania 204.802 zł.

13. OCHRONA ZDROWIA

Sytuacja zdrowotna ludności z terenu miasta Tarnowa i powiatu tarnowskiego nie odbiega znacząco od ogólnych trendów chorobowości, zachorowalności i zgonów występujących w skali województwa małopolskiego oraz kraju. Do najważniejszych problemów zdrowotnych mieszkańców miasta zaliczyć należy:

- choroby układu krążenia (11.238 osób leczonych),
- choroby układu mięśniowo - kostnego i tkanki łącznej (3.185 osób leczonych),
- cukrzycę (2.440 osób leczonych),
- choroby tarczycy (1.887 osób leczonych).

Od lat dominującymi przyczynami umieralności mieszkańców Tarnowa są:

- choroby układu krążenia, stanowiące (46,3% zgonów), zachorowalności i chorobowości - choroby te są najważniejszą przyczyną hospitalizacji,
- choroby nowotworowe, stanowiące drugą co do wielkości przyczynę zachorowalności i zgonów osób dorosłych (28,3% zgonów),

- urazy i zatrucia, które ze względu na częstość występowania i wysoki stopień inwalidztwa stanowią istotny problem zdrowotny (5,7% zgonów).

Kolejnymi najczęściej wykrywanymi schorzeniami są: cukrzyca, choroby układu mięśniowo-stawowego, choroby układu nerwowego, choroby tarczycy oraz choroby nowotworowe.

Miasto Tarnów, podobnie jak region tarnowski, charakteryzują stosunkowo niskie współczynniki umieralności w porównaniu z innymi województwami, co świadczy o nieco korzystniejszej sytuacji zdrowotnej populacji naszego regionu.

13.1. Podmioty lecznicze Gminy Miasta Tarnowa

13.1.1. Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika

Tarnowskie szpitale zajęły wysokie lokaty w rankingu „Bezpieczny Szpital”, organizowanym corocznie przez dziennik „Rzeczpospolita” oraz Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia. Jest to najbardziej prestiżowy ranking szpitali w Polsce. Oba szpitale znalazły się po raz kolejny w tzw. „złotej setce” krajowych szpitali. Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika został sklasyfikowany na 16. pozycji, a Szpital Wojewódzki im. Świętego Łukasza na 22. wśród zabiegowych wielospecjalistycznych i onkologicznych szpitali publicznych w kraju. Wśród szpitali w województwie małopolskim, które zgłosiły udział w rankingu, Szpital im. Edwarda Szczeklika został sklasyfikowany na 2., a Szpital im. Świętego Łukasza na 3. miejscu - wyprzedził je tylko Szpital Specjalistyczny im. Rydygiera w Krakowie. Do tak dobrej pozycji „starego” szpitala (awans z 35. miejsca) w dużym stopniu przyczyniło się uzyskanie akredytacji medycznej.

Wysoka pozycja szpitali w ogólnopolskim rankingu dla mieszkańców Tarnowa oznacza, że gwarantują one wysoką jakość usług medycznych oraz bezpieczeństwo procesu leczenia.

Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika pomyślnie zakończył procedurę akredytacyjną i w I półroczu 2011 r. (po przeglądzie akredytacyjnym) otrzymał Certyfikat akredytacyjny Ministra Zdrowia, potwierdzający spełnienie przez Szpital standardów akredytacyjnych dla lecznictwa szpitalnego. Akredytację medyczną uzyskały dotychczas 104 szpitale - na prawie 800 szpitali wielospecjalistycznych w Polsce.

Zdobycie akredytacji medycznej wymaga ogromnego zaangażowania całej kadry medycznej, wiąże się także z ponoszeniem większych kosztów utrzymania placówki. Względy te powodują, że część placówek nie decyduje się na taki wysiłek i nie wszystkie placówki ubiegające się o akredytację ją uzyskują. Wdrożenie wszystkich standardów medycznych do bieżącego funkcjonowania Szpitala ma na celu przede wszystkim podniesienie jakości procesu diagnozowania i leczenia, zwiększenie bezpieczeństwa pacjentów, zmniejszenie ryzyka występowania błędów i powikłań.

W 2011 r. Szpital świadczył opiekę zdrowotną wykorzystując bazę 417 łóżek (w tym 17 łóżeczek neonatologicznych) rozlokowanych w 13 oddziałach oraz stacji dializ. W Szpitalu hospitalizowano łącznie 15.826 pacjentów, wykonując 104.142 osobodni. Wykonano 4.548 dializ, 1.456 koronarografii, 691 zabiegów koronaroplastyki oraz 50 arteriografii.

W czerwcu 2011 r. rozpoczął działalność Zakład Opiekuńczo-Leczniczy (ZOL) o 30 łózkach, uruchomiony na bazie zmodernizowanych pomieszczeń Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych im. Św. Brata Alberta. Łączny koszt dostosowania pomieszczeń oraz ich wyposażenia wyniósł 1.060.936 zł i został w całości poniesiony ze środków budżetu miasta. ZOL został włączony do struktury organizacyjnej Specjalistycznego Szpitala im. Edwarda Szczeklika. Oba tarnowskie Zakłady Opiekuńczo-

Lecznice, podległe Gminie Miasta Tarnowa (drugi funkcjonuje w Mościckim Centrum Medycznym), dysponują łącznie 70 łózkami. Uruchomienie nowego zakładu opiekuńczo-leczniczego poprawiło dostępność do stacjonarnych form opieki długoterminowej, na które występuje bardzo duże zapotrzebowanie.

W 2011 r. Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika zakupił m.in. aparat do tomografii komputerowej za 1.411.225 zł oraz aparat do artroskopii za 219.240 zł. Ponadto, kosztem 593.000 zł zmodernizowano pomieszczenia apteki szpitalnej.

13.1.2. Zespół Przychodni Specjalistycznych

Zespół Przychodni Specjalistycznych Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnowie (Zespół Przychodni) jest jednym z największych zakładów ambulatoryjnego leczenia specjalistycznego w Małopolsce i najważniejszą placówką tego typu w Tarnowie. Zakład pełni wiodącą rolę wśród publicznych podmiotów leczenia specjalistycznego. Swoje usługi świadczy na rzecz mieszkańców Tarnowa i regionu. W 2011 r. Zespół Przychodni udzielił łącznie 282.497 porad lekarskich, w tym 277.421 porad w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz zrealizował 240.302 zabiegi fizykoterapeutyczne. Zrealizował 51.453 badań USG i prób wysiłkowych, 35.266 osobodni z zakresu: psychiatrii (w oddziale dziennym), w oddziale dziennym rehabilitacji oraz tlenoterapii w warunkach domowych i 1.134 zabiegi w chirurgii jednego dnia.

W 2011 r. Zespół Przychodni Specjalistycznych doposażył gabinet chirurgii twarzowo-szczękowej i chirurgii ogólnej, poradnię ginekologiczną oraz urologiczną za łączną kwotę 128.000 złotych, z czego 100.000 złotych stanowiło wsparcie miasta. Dokonano również wymiany sprzętu komputerowego za 76.000 złotych.

13.1.3. Mościckie Centrum Medyczne

Mościckie Centrum Medyczne Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnowie (MCM) świadczy usługi z zakresu, m. in. podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej, rehabilitacji leczniczej, opieki psychologicznej. Obszar działania MCM obejmuje miasto Tarnów i powiat tarnowski.

W Mościckim Centrum Medycznym w 2011 r. udzielono łącznie 75.252 porad lekarskich, w tym 57.984 porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, wykonując świadczenia medyczne o łącznej ilości 796.607 punktów rozliczeniowych.

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Mościckiego Centrum Medycznego w 2011 r. stacjonarną opiekę zdrowotną sprawował w oparciu o bazę 40 łóżek, realizując 21.115 punktów rozliczeniowych. W 2011 r. w Zakładzie przebywało 84 pacjentów.

Z własnych środków Mościckie Centrum Medyczne zakupiło w 2011 r. zestaw do badań wysiłkowych o wartości 27.000 zł. Ponadto ze środków miasta wykonano parking przed budynkiem MCM.

13.2. Programy zdrowotne - promocja zdrowia i profilaktyka

Mając na względzie potrzebę dbania o podnoszenie stanu zdrowotnego mieszkańców Tarnowa opracowano „Miejski Program Promocji Zdrowia i Profilaktyki Chorób Społecznych na lata 2011-2015”, obejmujący różnorodne projekty adresowane do około 36.000 pacjentów na kwotę blisko 2 mln zł. W 2011 r. na realizację programów zdrowotnych miasto przeznaczyło 240.000 zł. Wykonawcami programów zdrowotnych były publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze wybrane w drodze konkursu.

Tabela nr 43: Programy zdrowotne realizowane w Tarnowie w 2011 r.

Lp.	Nazwa programu	Liczba uczestników	Wartość umowy [zł]
1	„Wczesna profilaktyka raka piersi”	600	40.000
2	Program badań przesiewowych w kierunku wczesnego wykrywania miażdżycy, choroby nadciśnieniowej, choroby niedokrwiennej serca oraz cukrzycy	620	14.000
3	Program ochrony narządu żucia u dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie miasta Tarnowa w przedziale wieku 3-6 lat	3 600	30.000
4	Program szczepień ochronnych w populacji zwiększonego ryzyka -szczepienia przeciw grypie u kobiet i mężczyzn od 65. roku życia	1.556	40.000
5	Kształtowanie prozdrowotnych postaw u przyszłych rodziców	150	4.000
6	Podnoszenie świadomości zdrowotnej kobiet w zakresie raka szyjki macicy	200	8.000
7	Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych w grupie wcześniaków zamieszkałych na terenie miasta Tarnowa	120	61.000
8	Program badań przesiewowych w kierunku wczesnego wykrywania raka jajnika	100	15.000
9	Program badań przesiewowych w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów jelita grubego i gruczołu krokowego	200	20.000
10	Kampania edukacyjna promująca zasady racjonalnego stosowania antybiotyków i innych leków (80 + 200 ulotek oraz 500 plakatów)	200	2.000
11	Promocja zdrowia psychicznego i przeciwdziałania zaburzeniom psychicznym (liczba uczestników trudna do oszacowania)	9 500	6.000
RAZEM		16.926	240.000

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

W 2011 r., w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, wykonanie zadań z zakresu ochrony zdrowia zostało zlecone stowarzyszeniom (13 programów) na ogólną wartość 141.000 zł. Programy te skierowano do:

- kobiet po mastektomii,
- chorych na stwardnienie rozsiane i reumatoidalne zapalenie stawów,
- dzieci autystycznych,
- dzieci po porażeniu mózgowym,
- dzieci i dorosłych - z wadą słuchu (programy oddzielnie dla dzieci oraz dla dorosłych),
- chorych na astmę oskrzelową i inne schorzenia alergiczne,
- uczniów klas integracyjnych Szkoły Podstawowej Nr 9 w Tarnowie - „Przekraczamy barierę zmysłów” oraz do rodzin sprawujących opiekę nad obłożnie i terminalnie chorymi, którym wypożyczany jest sprzęt rehabilitacyjny przydatny podczas tej opieki.

Kolejny program dotyczy edukacji w zakresie transplantacji i dawstwa szpiku kostnego. Podkreślić należy dużą aktywność młodzieży w przeprowadzonej akcji i żywe zainteresowanie środowiska. W 2011 r. przebadano grupę 543 osób, potencjalnych przyszłych dawców szpiku kostnego.

Programami edukacyjno-rehabilitacyjnymi realizowanymi we współdziałaniu z organizacjami pozarządowymi (wsparcie ze środków budżetowych Gminy Miasta Tarnowa) w 2011 r. objętych było około 970 mieszkańców Tarnowa.

14. POMOC SPOŁECZNA

14.1. Pomoc dla osób niepełnosprawnych

14.1.1 Punkt Informacyjny dla osób niepełnosprawnych

W Urzędzie Miasta Tarnowa (Biuro Pomocy Społecznej w Centrum Spraw Społecznych) funkcjonuje punkt informacyjny dla osób niepełnosprawnych i osób opiekujących się niepełnosprawnymi. Informacje udzielane w 2011 r. dotyczyły praw i uprawnień osób niepełnosprawnych. Najwięcej pytań dotyczyło programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Osobom zainteresowanym wydawano druki wniosków oraz pomagano przy ich wypełnianiu. Doradzano w dobieraniu odpowiednich przedmiotów ułatwiających funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym i kompensujących ich braki fizyczne (odpowiedni model komputera z wyposażeniem, wózek ręczny, elektryczny, przedmioty ułatwiające czytanie, buty, gorsety itp.). Udzielano pomocy przy pisaniu pism do różnych instytucji w sprawach osobistych.

14.1.2. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych

W ramach wykorzystania środków PFRON przyznanych miastu w 2011 r. na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych zrealizowano następujące cele:

- 10 osób zostało przeszkolonych i uzyskało nowe kwalifikacje zwiększające ich szanse zatrudnienia (koszt - 11.000 zł),
- 6 osób niepełnosprawnych zostało zatrudnionych w związku z utworzeniem stanowisk pracy przez pracodawców, którzy otrzymali zwrot kosztów wyposażenia stanowisk na łączną kwotę 112.100 zł,
- 6 osób niepełnosprawnych otrzymało środki finansowe na podjęcie działalności gospodarczej w łącznej wysokości 135.000 zł,
- 120 osób niepełnosprawnych korzystało z rehabilitacji zawodowej i społecznej w trzech Warsztatach Terapii Zajęciowej - koszt rehabilitacji tych osób wyniósł 1.986.365 zł (w tym 1.787.678 zł - środki PFRON, 198.687 zł - środki miasta),
- 554 osób (395 osób dorosłych oraz 67 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej) oraz 92 opiekunów skorzystało z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych (łącznie dofinansowanie - 376.782 zł),
- 23 osoby niepełnosprawne uzyskały dotację na likwidację barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w swoich domach i mieszkaniach (łącznie kwota 175.292 zł),
- 1270 osób niepełnosprawnych, w tym 112 dzieci, otrzymało dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, zgodnie z ich potrzebami (łącznie - 461.478 zł),
- zawarto 7 umów na dofinansowanie sportu, kultury i turystyki dla osób niepełnosprawnych, z imprez skorzystało 342 osoby (łącznie koszt - 15.452 zł).

W 2011 r. na rehabilitację zawodową i społeczną ze środków PFRON łącznie wydatkowano kwotę 3.074.782 zł (w 2010 r. - 2.942.238 zł).

14.1.3. Udział w Programie Wyrównywania Różnic Między Regionami

W 2011 r. w ramach programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami II” podpisano umowy dotyczące realizacji następujących projektów:

- 1) zakup pojazdu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych przebywających w Domu Emerytów - Placówce Pielęgnacyjno-Opiekuńczej Caritas Diecezji Tarnowskiej,
- 2) „Remont pomieszczeń sanitarnych przy pokojach mieszkalnych i przebudowa węzła sanitarnego z przystosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych w internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tarnowie”.

14.1.4. Przewozy osób niepełnosprawnych

Jednym z zadań realizowanych w 2011 r. przez miasto na rzecz osób niepełnosprawnych było dofinansowanie przewozów osób niepełnosprawnych samochodem będącym własnością miasta, dostosowanym do przewozu osób na wózkach inwalidzkich. Z usług przewozowych skorzystało 2.516 osób niepełnosprawnych (w tym 847 osoby na wózkach inwalidzkich). Dofinansowanie z budżetu miasta wyniosło 41.830 zł.

14.2. Prace społecznie użyteczne

W 2011 r., w ramach aktywizacji zawodowej, 47 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej, znalazło zatrudnienie w ramach prac społecznie użytecznych w czterech miejskich jednostkach pomocy społecznej, t.j. w:

- Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tarnowie,
- Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych im. Świętego Brata Alberta w Tarnowie,
- Domu Pomocy Społecznej w Tarnowie,
- Domu Dziecka Nr 1 im. Janusza Korczaka w Tarnowie.

W zakresie prac społecznie użytecznych osoby te wykonywały następujące rodzaje prac: opieka i pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego osobom starszym i niepełnosprawnym, prace porządkowe, remontowo-malarskie, a także sprzątanie i pomoc przy pielęgnacji podopiecznych domów pomocy społecznej.

Łączna kwota świadczeń pieniężnych wypłacona osobom bezrobotnym za wykonywanie prac społecznie użytecznych w 2011 r. wyniosła 111.773 zł, w tym refundacja ze środków Funduszu Pracy - 60% tej kwoty, tj. 67.063,80 zł.

14.3. Pomoc dla osób uzależnionych i współuzależnionych

14.3.1. Miejski Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie

Miejski Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie, działający przy Urzędzie Miasta Tarnowa w 2011 r. czynny był przez cztery dni w tygodniu w godzinach popołudniowych. W ramach dyżurów w Punkcie specjaliści z zakresu terapii uzależnień i prawa oferowali mieszkańcom miasta następujące formy pomocy:

- poradnictwo w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- pomoc prawną z zakresu prawa rodzinnego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, udzielali pomocy w przygotowaniu pism procesowych,
- pomoc terapeutyczną oraz poradnictwo psychologiczne,
- wsparcie po odbytych leczeniach,
- wskazywanie ośrodków, w których można podjąć leczenie odwykowe.

Do Miejskiego Punktu Konsultacyjnego Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie zgłosiło się ogółem 916 osób, w tym 526 osób skorzystało z porad psychologicznych i terapeutycznych. Najczęściej zgłaszanymi problemami była trudna sytuacja rodzinna osób współuzależnionych związana z nadużywaniem alkoholu przez jednego z członków rodziny, brak wiedzy o możliwościach podjęcia leczenia odwykowego i miejscach, gdzie taką pomoc można uzyskać, jak postępować z osobą nadużywającą alkoholu.

Dyżurujący w Punkcie prawnicy w 2011 r. udzielili 390 porad. Z porad prawnych najczęściej korzystają osoby, które nie posiadają wiedzy, w jaki sposób rozstrzygnąć sprawy finansowe w związku z nadużywaniem alkoholu przez członka rodziny, m.in. podziału kosztów bieżącego utrzymania mieszkania, trudności w wyegzekwowaniu należnych świadczeń alimentacyjnych.

14.3.2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie

W 2011 r. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach swojej ustawowej działalności odbyła 52 posiedzenia zespołów, w trakcie których rozpatrywano wnioski o wydanie postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu osób nadużywających alkohol. W ciągu 2011 r. do Komisji wpłynęło 181 wniosków o podjęcie czynności zmierzających do zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego. Wnioskodawcą w 93 przypadkach była Policja. Od członków rodzin osób uzależnionych wpłynęło 59 wniosków. W 2011 r. Komisja otrzymała 12 wniosków z Prokuratury Rejonowej, od pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie wpłynęło 8 wniosków. Liczba wniosków złożonych przez kuratorską służbę sądową z okresie objętym zestawieniem wyniosła 9. W ogólnej liczbie otrzymanych wniosków 156 dotyczyło mężczyzn, pozostałe 25 wniosków dotyczyło kobiet.

W 2011 r. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydała 178 skierowań do biegłego psychologa i biegłego psychiatry w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Na badania zgłosiło się 71 osób.

W 69 przypadkach Komisja wystąpiła w 2011 r. do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

W 2011 r. odbyło się 19 posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na których zaopiniowano 230 wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydając opinię o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z obowiązującymi na terenie miasta uchwałami Rady Miejskiej w Tarnowie.

W roku ubiegłym członkowie Komisji wspólnie z funkcjonariuszami Policji przeprowadzili kontrole na terenie miasta Tarnowa w 66 placówkach handlowych i gastronomicznych posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

14.3.3. Programy profilaktyczne

Działania podejmowane w ramach realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na 2011 r.” służyły przede wszystkim podnoszeniu świadomości i odpowiedzialności różnych grup społecznych w zakresie spożywania alkoholu, przeciwdziałania narkomanii i agresji oraz zażywania środków psychoaktywnych z uwzględnieniem tzw. dopalaczy.

Cennym uzupełnieniem profilaktyki szkolnej były działania w postaci ogólnopolskich kampanii inicjowanych przez rządowe agencje, a mianowicie Państwową Agencję

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Miasto przystąpiło również do IV edycji społecznej kampanii „Trzeźwa Małopolska NO PROMIL NO PROBLEM”.

Kolejne działania profilaktyczno-edukacyjne to cykl szkoleń z zakresu wpływu spożywania alkoholu na bezpieczeństwo w ruchu drogowym, w których wzięło udział ok. 1.600 kursantów szkolących się w tarnowskich ośrodkach szkolenia kierowców.

W 2011 r. Biuro Pomocy Społecznej w Centrum Spraw Społecznych podjęło inicjatywę realizacji szkolenia pn. „Wszczęcie i realizacja procedury ‘Niebieska Karta’ - kontakt z osobą doznającą przemocy oraz stosującą przemoc” adresowanego do członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, dyrektorów, wychowawców i pedagogów tarnowskich szkół.

Łączna kwota przeznaczona na edukację dzieci, młodzieży, wychowawców, pedagogów oraz kandydatów na kierowców wyniosła 85.000 zł. Materiały niezbędne do przeprowadzenia kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł” zakupiono za kwotę 3.660 zł.

14.3.4. Zakup i przekazanie Komendzie Miejskiej Policji w Tarnowie testów do detekcji narkotyków i alkoholu

W 2011 r. Gmina Miasta Tarnowa zakupiła dla Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie 980 jednorazowych testów do wstępnej identyfikacji narkotyków NARK II, 20 neutralizatorów do zużytych testów NARK II oraz 3 walizki do przechowywania testów NARK II (łącznie koszt - 10.000 zł). Narkotestery przeznaczone są do jakościowej detekcji następujących narkotyków: opium, heroina, morfina, barbiturany, LSD, marihuana, haszysz, kokaina, efedryna, valium, rophynol ketamina, metamfetaminy/ecstasy, kodeina, methadone, oxycodone, methaqualone. Wykrywają również dużą ilość pochodnych ww. narkotyków.

14.4. Dodatki mieszkaniowe i świadczenia rodzinne

14.4.1. Dodatki mieszkaniowe

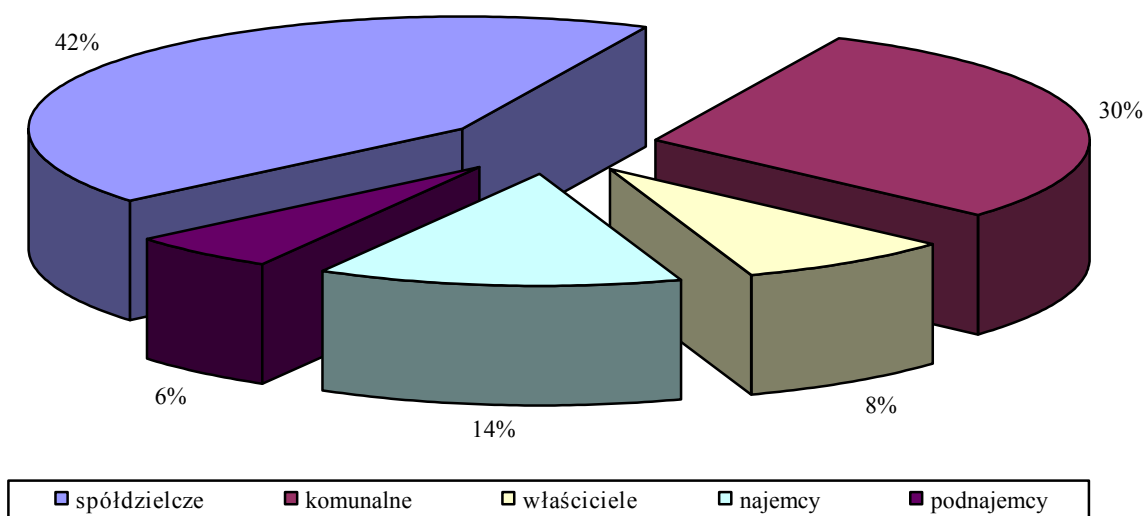
W 2011 r. do Urzędu Miasta Tarnowa wpłynęło 4.463 wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W tym zakresie wydano łącznie 4.931 decyzji administracyjnych. Dofinansowano wydatki mieszkaniowe dla 4.369 gospodarstw domowych na ogólną kwotę 5.338.995 zł. Znaczna większość rodzin (3.662) otrzymało pomoc w wysokości powyżej 100 zł miesięcznie. Największą grupę korzystającą z dofinansowania do wydatków mieszkaniowych stanowiły rodziny czteroosobowe oraz gospodarstwa jedno i dwuosobowe, które w większości tworzą emeryci, renciści oraz osoby niepełnosprawne (objęte również pomocą MOPS). Minimalna kwota wypłaconego dodatku mieszkaniowego wyniosła 15,08 zł, a maksymalna 793,72 zł miesięcznie.

Tabela nr 44: Realizacja wypłat dodatków mieszkaniowych w 2011 r.

Typ zasobu	Kwota wypłaconych dodatków [zł]	Liczba wypłat dodatków
Spółdzielcze	2.275.726,61	11.369
Komunalne	1.590.468,38	7.724
Wspólnoty	493.244,19	3.134
Prywatne i inne	979.556,24	4.121
Ogółem	5.338.995,24	26.348

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wykres nr 7: Wnioski o dodatek mieszkaniowy z podziałem na tytuł prawny/typ zasobu mieszkaniowego - 2011 r.

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

14.4.2. Świadczenia rodzinne

W 2011 r. do Urzędu Miasta Tarnowa wpłynęło 7.401 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 156 wniosków przyjęto od osób niepełnosprawnych, w miejscu ich zamieszkania. Ogółem w 2011 r. z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano 10.641 decyzji administracyjnych. Ponadto wykonano ponadplanowe zadanie związane z przyznaniem i wypłaceniem dodatkowych środków dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Dotyczyło to blisko 400 świadczeniobiorców, których objęła ponowna, dodatkowa i pełna procedura administracyjna na mocy uchwały Nr 182/2011 Rady Ministrów z dnia 27 września 2011 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

Tabela nr 45: Wykonanie świadczeń rodzinnych w latach 2010-2011

Nazwa zadania - wydatku	2010 [zł]	2011 [zł]
Wypłaty świadczeń rodzinnych	18.379.037	16.722.815
Składki na ubezpieczenie społeczne	287.107	382.975
Składki na ubezpieczeni zdrowotne	91.000	128.924
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych	546.726	456.158

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 46: Świadczenia rodzinne wypłacone w 2011 r.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota [zł]
Zasiłki rodzinne	68.822	5.887.927
Urodzenie dziecka	431	431.000
Opieka nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	3.714	1.413.275
Samotne wychowywanie dziecka	4.244	744.420
Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	4.246	328.560
Rozpoczęcie roku szkolnego	4.136	413.600
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	281	16.890
Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	9.595	767.600
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	980	980.000
Zasiłki pielęgnacyjne	32.682	5.000.346
Świadczenia pielęgnacyjne	4.534	2.337.739
Dodatki do świadczeń pielęgnacyjnych	761	76 100
Składki na ubezpieczenie społeczne	4.007	421.629
Koszty od świadczeń rodzinnych	-	590.892
Świadczenia rodzinne ogółem	126.121	19.409.978

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7, z późn. zm.) wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji. W związku z tym prowadzone były działania wobec ok. 800 dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie miasta. Wydano 554 decyzje administracyjne w sprawie zwrotu należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do wszystkich dłużników wysłano wezwania na wywiad alimentacyjny, przeprowadzono 198 wywiadów alimentacyjnych i odebrano 198 oświadczeń o stanie majątkowym, podjęto działania w celu aktywizacji zawodowej 160 bezrobotnych dłużników, w 57 przypadkach wystąpiono do prokuratury z wnioskiem o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), do Biura Informacji Gospodarczej zgłoszono 520 dłużników wraz z informacją o zobowiązaniach alimentacyjnych. W wyniku prowadzonych postępowań egzekucyjnych wystawiono 997 tytułów wykonawczych. Prowadzone działania wobec dłużników alimentacyjnych skutkują systematycznym wzrostem ściągłości należności z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost ściągłości o 16%.

Tabela nr 47: Fundusz alimentacyjny - wykonanie w latach 2010-2011

Nazwa zadania - wydatku	2010 [zł]	2011 [zł]
Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego	3.921.850	4.129.005
Koszty obsługi funduszu alimentacyjnego	117.655	130.683
Fundusz alimentacyjny zwrócony przez dłużników (ogółem)	597.409	693.410
- w tym przekazane na dochody budżetu państwa (w tym odsetki)	370.709	439.060
- w tym przekazane na dochody budżetu gminy	226.700	222.383

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wypłaty świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego były finansowane ze środków budżetu państwa w formie dotacji celowej i w 2011 r. wykonanie wyniosło 23.593.566 zł.

14.5. Działalność miejskich jednostek pomocy społecznej

14.5.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

W 2011 r. wydatki na pomoc społeczną wyniosły 18.025.115 zł, w tym: 17.833.823 zł na realizację zadań własnych (łącznie z dotacjami z budżetu państwa) oraz 191.292 zł na realizację zadań zleconych.

Na przestrzeni roku różnorodnymi formami pomocy społecznej objęto 3.632 rodziny. Najwięcej osób skorzystało z:

- zasiłków celowych (2.922 osób),
- zasiłków celowych z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (2.273 osoby),
- zasiłków okresowych (1.349 osób),
- pomocy w formie posiłków (1.316 osób, w tym 1.179 dzieci i młodzieży).

Podobnie jak w latach ubiegłych MOPS udzielał również pomoc w naturze, poprzez zakup dla swoich podopiecznych opału (z przywozem na miejsce). Powyższa pomoc trafiła do 564 rodzin, a koszt wyniósł 314.240 zł.

W 2011 r. usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania objęto 519 osób. Do różnego typu domów pomocy społecznej skierowano 58 osób.

W ubiegłym roku na terenie miasta funkcjonowały 93 rodziny zastępcze, w których umieszczonych było 129 dzieci. Wśród rodzin zastępczych były 2 zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze - specjalistyczna oraz wielodzietna. Łączna kwota wypłaconych przez MOPS świadczeń dla rodzin zastępczych na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci wyniosła 841.428 zł.

Ponadto, na podstawie podpisanych porozumień, zostały przekazane środki w wysokości 209.383 zł do 9 powiatów na utrzymanie 25 dzieci pochodzących z Tarnowa, a umieszczonych w 17 rodzinach.

Wysokość udzielonej pomocy pieniężnej na usamodzielnienia dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych wyniosła 13.176 zł, na kontynuowanie nauki - 189.782 zł oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej (wyprawka) - 48.513 zł. Dla pełnoletnich wychowanków pozostałych placówek opiekuńczo-wychowawczych na usamodzielnienia wydatkowano 28.058 zł, na kontynuowanie nauki - 115.931 zł oraz za zagospodarowanie w formie rzeczowej (wyprawka) - 38.681 zł.

Pracownicy MOPS utrzymują również stały kontakt z całodobowymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi funkcjonującymi na terenie innych powiatów, w których przebywają dzieci z terenu Tarnowa.

Stalą formą działania jest powoływanie i praca w Zespołach Interdyscyplinarnych złożonych z przedstawicieli wszystkich instytucji, które w danej chwili zajmują się rodziną i dzieckiem (placówka, szkoła, Sąd, Policja itp.).

W tarnowskich domach dziecka spotykał się „Zespół ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka”. W skład Zespołu wchodzi pracownicy Działu Pomocy Rodzinie MOPS, danego domu dziecka, Sędziego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Tarnowie, kurator zawodowy i inni zaproszeni specjaliści. Zespół dokonuje analizy sytuacji dziecka i jego rodziny naturalnej oraz podejmuje decyzje w sprawie zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce, proponując równocześnie inne formy opieki. Ze względu na specyfikę placówki (interwencyjna), w Pogotowiu Opiekuńczym Zespół ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka spotyka się średnio 2 razy w miesiącu. W skład Zespołu wchodzi pracownicy Pogotowia Opiekuńczego i Kierownik Działu Pomocy Rodzinie MOPS.

Obowiązujące od 1 sierpnia 2010 r. zmiany ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) realizowane są były zgodnie z zaleceniami, tj.: uchwałą Nr IX/85/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: MOPS i innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Specjalistycznej Poradni Profilaktyczno-Terapeutycznej, Biura Pomocy Społecznej w Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa, Specjalistycznego Szpitala im. Edwarda Szczeklika, Policji, Straży Miejskiej, Prokuratury, I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej oraz Tarnowskiego Towarzystwa Zapobiegania Patologiom Społecznym. Ponadto wystąpiono do Policji, Sądu i Prokuratury z propozycją zawarcia porozumienia w sprawie Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa. Do grudnia 2011 r. założono 29 Niebieskich Kart i powołano 24 Grupy Robocze. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Grup Roboczych zapewnia MOPS.

Ponadto Dyrektor MOPS wprowadził procedurę odebrania dziecka przez pracownika socjalnego MOPS w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie. Od tego czasu miał miejsce jeden przypadek wymagający podjęcia przez pracownika socjalnego interwencji odebrania dziecka z rodziny w związku z przemocą domową.

W 2011 r. MOPS realizował również zadania wynikające z programów rządowych, m.in. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży, jak też lokalnych programów, w tym:

- Programu Działań na Rzecz Pomocy Dziecku i Rodzinie dla Miasta Tarnowa na lata 2008-2013,
- Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na 2011 r.,
- Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Tarnowie na lata 2011-2015,

- Programu Współpracy Gminy Miasta Tarnowa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2011.

W ramach wykorzystania środków finansowych PFRON, w 2011 r. MOPS realizował zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Po raz kolejny realizowano projekt systemowy pn. „Stawiamy na aktywność. Działania aktywizujące klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Zaplanowane i zorganizowane zostały również działania środowiskowe, w tym organizacja pikniku rodzinnego, który poprzez wspólną zabawę miał prowadzić do zmiany wizerunku rodziny w środowisku lokalnym.

Zostało zawartych 120 kontraktów socjalnych, 8 aneksów do IPU (indywidualny program) oraz 34 umowy uczestnictwa w Programie Aktywności Lokalnej, na realizację którego wydatkowano 996.597 zł (w tym dotacja - 900.426 zł).

W 2011 r., wzorem lat ubiegłych, na podstawie wniosku Prezydenta Miasta Tarnowa do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie skierowano 37 osób bezrobotnych do wykonywania prac społecznie użytecznych. W ramach wykonywania prac społecznie użytecznych przepracowano 11.678 roboczogodzin.

14.5.2. Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Tarnowie (TOIKiWOP) jest jedyną w Tarnowie i regionie placówką całodobowej pomocy i interwencji psychologiczno-socjalnej. Placówka udziela pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, przede wszystkim uwikłanym w przemoc domową. Udziela schronienia ofiarom przemocy domowej, prowadzi działalność o charakterze edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i stanom kryzysowym. Placówka pełni funkcje:

- ośrodka interwencji kryzysowej, w ramach którego udziela pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych,
- specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy, w ramach którego udziela kompleksowej pomocy: psychologicznej, prawnej i socjalnej (w tym schronienia), osobom - ofiarom przemocy domowej, prowadzi działalność o charakterze edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2011 r. łączna liczba przeprowadzonych interwencji wyniosła 4.401 (2.680 w ramach interwencji kryzysowej i 1.721 w ramach zadań specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy). Pomocy udzielono łącznie 1.082 osobom. Z całodobowej opieki w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy, z prowadzonym jednocześnie programem terapeutycznym, skorzystało 61 osób (22 matki i 39 dzieci). Liczba klientów ambulatoryjnych w ciągu całego roku wyniosła 64 osoby. Ogółem w 2011 r. TOIKiWOP objął pomocą łącznie 1.207 osób.

W ramach środków finansowych przeznaczonych na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie TOIKiWOP prowadził:

- program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy - skazanych, przebywających w tarnowskich zakładach karnych - łącznie 96 skazanych,
- punkt konsultacyjno-informacyjny w Szpitalu Wojewódzkim im. Świętego Łukasza - Ośrodek Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia dla sprawców przemocy w rodzinie -

w formie ambulatoryjnej w zajęciach grupowych uczestniczyły 23 osoby stosujące przemoc.

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy współpracuje z miejskimi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W znacznym zakresie pełni rolę koordynatora działań Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa.

14.5.3. Dom Dziecka Nr 1 im. Janusza Korczaka w Tarnowie

Dom Dziecka Nr 1 im. Janusza Korczaka w Tarnowie funkcjonował w 2011 r. jako publiczna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego przeznaczona dla 30 dzieci. W 2011 r. w Domu przebywało łączne 36 dzieci w wieku od 3,5 roku do 18 lat, w tym 5 wychowanków zostało usamodzielnionych, a 4 wychowanków przeniesiono do Pogotowia Opiekuńczego w celu dodatkowych obserwacji i zmiany placówki.

W trosce o prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny swoich podopiecznych, w Domu Dziecka Nr 1 prowadzone były zróżnicowane zajęcia realizowane w kołach zainteresowań: teatralnym, filatelistycznym, sportowym, młodego artysty, plastycznym, kulinarnym.

Dla dzieci mających trudności w nauce szkolnej prowadzone były zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, wspierające proces uczenia się i przygotowania do zajęć szkolnych. Prowadzony był program zajęć wyrównawczych i rewalidacyjnych oraz program terapii pedagogicznej z wychowankami z deficytami rozwojowymi. Dzieci z nadpobudliwością psychoruchową uczestniczyły w zajęciach o charakterze relaksacyjnym, wyciszającym oraz w zajęciach ruchowych, które stwarzają możliwość rozładowania nadmiar emocji i wyciszenie. Młodzież z Grupy Usamodzielnienia uczyła się samodzielnego życia pod opieką wychowawców. Praca wychowawcza ukierunkowana była na stworzenie odpowiedniej atmosfery i prawidłowych relacji pomiędzy wychowankami, adaptację wychowanków w nowym środowisku, naukę współpracy i współdziałania w grupie oraz naukę tolerancji i akceptacji siebie. Prowadzone były zajęcia i pogadanki wychowawcze.

14.5.4. Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom” w Tarnowie

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom” w Tarnowie (WPOW „Przyjazny Dom”) wykonuje zadania przewidziane dla placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego i typu socjalizacyjnego.

W grudniu 2011 r. zakończono prace termo-modernizacyjne budynku. Wymieniono drzwi i okna, docieplono ściany i dach, wykonano odwodnienie, nową elewację, zmodernizowano instalację ciepłowniczą w budynku na system bardziej przyjazny dla środowiska oraz zamontowano kolektory słoneczne wraz z instalacją przygotowania ciepłej wody użytkowej w oparciu o zastosowany system solarny. Modernizacja budynku odbyła się w ramach dwóch zadań dofinansowanych z MRPO Działanie 7.2 - Poprawa jakości powietrza i zwiększenie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Ponadto w ramach dodatkowo pozyskanych środków finansowych z Urzędu Miasta Tarnowa wykonano chodniki i dojścia, przepompownie wód drenażowych.

W 2011 r. WPOW „Przyjazny Dom” objęła opieką 49 wychowanków, w tym 19 dzieci wymagających specjalistycznej opieki. Po uregulowaniu sytuacji prawnej, 5 dzieci zostało adoptowanych, 5 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych, 3 dzieci zostało przeniesionych do innej placówki.

W roku ubiegłym w WPOW „Przyjazny Dom” realizowane były programy profilaktyczne, m.in.: „Drabina Miłości”, „Alkohol - świat zatopionych marzeń”, „Blżej siebie - dalej

od narkotyków", „Miłość, serce, płeć” oraz programy edukacyjno wychowawcze, m.in.: „Nie jesteś sam potrzebujemy siebie nawzajem”.

Poza formami zajęć pozalekcyjnych placówka organizowała wychowankom wycieczki, realizując razem z Zespołem Szkół Publicznych w Bruśniku program „Poznaj swój region”, który rozwija zainteresowania i pogłębia wiedzę poprzez zajęcia przyrodnicze, rajdy, ogniska, quizy, konkursy itp. Ponadto dzięki współpracy z różnymi firmami i instytucjami oraz dzięki staraniom wychowawców, wychowankowie korzystali bezpłatnie z krytej pływalni, siłowni, jak również mieli możliwość bezpłatnego wejścia na zawody żużlowe.

Wychowankowie Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej „Przyjazny Dom” od czterech lat są gospodarzami „Pikniku Rodzinnego”, który ma na celu integrację ze środowiskiem lokalnym. W 2011 r. Piknik „Powitanie Lata” połączony był z wizytą holenderskiej Fundacji STICHTING INTENTIO. Placówka współpracuje z Pogotowiem Opiekuńczym w ramach prowadzonego projektu profilaktycznego „Alkohol - świat zatopionych marzeń” oraz z Towarzystwem Zapobiegania Patologiom Społecznym. W 2011 r. WPOW „Przyjazny Dom” podjęła również współpracę z Ochotniczymi Hufcami Pracy w Tarnowie w ramach projektu „Nasza Przyszłość 3”. Udział w projekcie zaowocował również wyjazdem 4 wychowanków na obóz do Wisły.

W grudniu 2011 r. odbyło się uroczyste zakończenie prac modernizacyjnych WPOW „Przyjazny Dom”, w którym uczestniczyły władze miejskie, media, sponsorzy, holenderska Fundacja STICHTING INTENTIO oraz Agencja Marketingowa My Land.

14.5.5. Pogotowie Opiekuńcze w Tarnowie

Pogotowie Opiekuńcze w Tarnowie (Pogotowie) to koedukacyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu interwencyjnego, jedyna w regionie placówka diagnostyczno-kwalifikacyjna obejmująca całodobową opieką dzieci w wieku 11-18 lat. Dysponuje 30 miejscami. Dzieci przyjmowane są do Pogotowia na podstawie postanowień sądów rodzinnych lub prośby rodziców. Świadczona jest kompleksowa pomoc psychologiczno-pedagogiczna, m.in. w ramach Społecznej Poradni dla Dzieci, Nauczycieli i Rodziców, dzięki której w 2011 r. udzielono pomocy 37 osobom. Placówka zajmuje się kompleksową diagnozą dziecka, opracowuje opinię dla szkół, sądów oraz prowadzi terapię rodzin.

W 2011 r. Pogotowie Opiekuńcze objęło całkowitą opieką 143 dzieci i młodzieży. Od 7 lat placówka jest pomysłodawcą i głównym realizatorem projektu profilaktycznego „Alkohol - świat zatopionych marzeń”. W 2011 r. w w/w projekcie uczestniczyło ponad 700 osób.

W 2011 r. Pogotowie Opiekuńcze w Tarnowie nawiązało ścisłą współpracę ze Stowarzyszeniem „Szlachetna Paczka”, dzięki któremu objęto programem wsparcia 9 rodzin wychowanków placówki oraz 9 wychowanków indywidualnie.

14.5.6. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Tarnowie

Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Tarnowie do końca 2011 r. był jednostką budżetową Gminy Miasta Tarnowa, świadcząca pomoc psychologiczną i pedagogiczną w rozwiązywaniu różnorodnych problemów życiowych i trudności wychowawczych dla rodzin adopcyjnych i zastępczych, placówek rodzinnych i rodzin wychowujących własne dzieci. W 2011 r. Ośrodek zgromadził szczegółowe informacje o 13 dzieciach zgłoszonych do zastępczych rodzinnych form opieki i wychowania, z których 12 zakwalifikował do adopcji. Za pośrednictwem Ośrodka 11 dzieci zostało umieszczonych w zastępczych rodzinnych formach opieki, w tym 10 dzieci w rodzinach adopcyjnych, a 1 dziecko w rodzinie zastępczej niespokrewnionej. Ośrodek pozyskał 63 osoby do sprawowania

zastępczej opieki rodzinnej, z których 43 osoby to kandydaci na rodziców adopcyjnych, 20 osób to kandydaci na rodziny zastępcze, w tym 9 osób na rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem. Ośrodek przeprowadził szkolenia dla 64 osób, w tym dla 38 kandydatów na rodziców adopcyjnych, 10 kandydatów na rodziców zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem oraz 16 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej z dzieckiem.

W 2011 r. Ośrodek wydał 28 opinii psychologiczno-pedagogicznych w sprawach opiekuńczych na zlecenie sądów, MOPS oraz placówek socjalizacyjnych. Na zlecenie sądu lub na prośbę rodzin zastępczych, pracownicy Ośrodka organizowali i monitorowali 60 kontaktów rodzin biologicznych z dziećmi.

W Ośrodku prowadzono poradnictwo rodzinne dla rodzin zastępczych, adopcyjnych i naturalnych, udzielając porad psychologicznych, pedagogicznych, prawnych oraz porad z zakresu udzielania świadczeń socjalnych. Ośrodek prowadził także dwie grupy wsparcia dla rodzin adopcyjnych oraz rodzin zastępczych.

W I półroczu 2011 r. Ośrodek prowadził intensywne działania promujące rodzicielstwo zastępcze dla osieroconych i opuszczonych dzieci. W ubiegłym roku z usług Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Tarnowie skorzystało ogółem 620 osób.

14.5.7. Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie

Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie (DPS) jest placówką o zasięgu ponadgminnym, przeznaczoną dla osób, które ze względu na wiek i stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku. Placówka świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w niej przebywających. Placówka jest przeznaczona dla 87 osób. W ciągu 2011 r. przybyło 16 nowych mieszkańców, zmarło 13 osób, 1 osoba zrezygnowała z pobytu w DPS.

Mieszkańcy DPS korzystali z różnorodnych form terapii zajęciowej (m.in.: muzykoterapia, kulturoterapia, malarstwo, prace ręczne) oraz udział w wielu spotkaniach i imprezach kulturalnych.

Celem utrzymania obowiązującego standardu świadczonych usług, w 2011 r. przeprowadzono prace remontowe w dyżurkach pielęgniarskich, ogrodu, w pomieszczeniach kuchni oraz w kotłowni (koszt - ok. 20.000 zł).

Ponadto od czerwca 2011 r. placówka korzysta z pomocy osadzonych w Zakładzie Karnym w Tarnowie, którzy wykonują prace porządkowe oraz remontowe na terenie DPS.

14.5.8. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych im. Św. Brata Alberta w Tarnowie

Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych im. Św. Brata Alberta w Tarnowie jest miejską jednostką organizacyjną o zasięgu ponadgminnym, przeznaczonym dla osób przewlekle somatycznie chorych. Dom przeznaczony jest dla 164 osób. W ciągu 2011 r. przybyło 36 osób, zmarło 33 osób, 1 osoba przeniosła się do innego domu, 3 osoby wróciły do środowiska, 1 osoba została przeniesiona do Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego działającego w strukturach Specjalistycznego Szpitala im. Edwarda Szczeklika w Tarnowie.

W placówce, oprócz sprawowania całodobowej opieki oraz zaspokajania niezbędnych potrzeb bytowych i opiekuńczych, prowadzona jest rehabilitacja. Do dyspozycji podopiecznych jest sala gimnastyczna wyposażona w specjalistyczny sprzęt, a także gabinet rehabilitacji

i masażu. Pracownicy rehabilitacji współpracują z lekarzami pierwszego kontaktu i biorą czynny udział w zespołach terapeutyczno-opiekuńczych. Mieszkańcy Domu korzystają z różnorodnych form terapii zajęciowej, które mają charakter grupowy i indywidualny.

Od dwóch lat przy Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych im. Św. Brata Alberta w Tarnowie działa stowarzyszenie „Srebrne Skronie”, którego jednym z głównych celów jest wspieranie działalności placówki w zakresie dostępu do kultury, edukacji, rekreacji, rehabilitacji leczniczej i społecznej, wykraczającym poza statutową działalność Domu.

W październiku 2011 r. do zaadaptowanego budynku (użytkowanego wcześniej przez Siostry Albertynki), zlokalizowanego w obrębie posesji Domu, został przeniesiony Dom Dziennego Pobytu z ulicy PCK. Wszedł on w struktury Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych im. Św. Brata Alberta w Tarnowie. Dzienny Dom Pobytu pomaga w trybie dziennej opieki mieszkańcom Tarnowa, którzy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Połączenie działalności obu placówek to również właściwe wykorzystanie bazy gospodarczej Domu. Większa powierzchnia użytkowa, możliwość korzystania z ogrodu, wspólne imprezy i spędzanie czasu wolnego z mieszkańcami Domu to bardzo dobra forma aktywizacji i integracji społecznej, zarówno dla jednej, jak i drugiej grupy osób korzystających z usług obydwu placówek. Docelowo z opieki dziennej może korzystać 50 osób. Na parterze i głównym hollu ukończono prace modernizacyjne związane z powstaniem Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, który od czerwca 2011 r. działa w strukturach Specjalistycznego Szpitala im. Edwarda Szczeklika w Tarnowie.

14.5.9. Izba Wytrzeźwień w Tarnowie

W 2011 r. w Izbie Wytrzeźwień w Tarnowie zatrzymano do wytrzeźwienia 3.789 osób, w tym 28 nieletnich. Nie przyjęto do wytrzeźwienia 114 osób, z czego 37 osób skierowano do szpitala z uwagi na zagrożenie życia. 49% zatrzymanych pochodziło spoza Tarnowa. Aż 78,7% zatrzymanych do wytrzeźwienia stanowiły osoby niepracujące. Największą liczbę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 30-50 lat (1.986 zatrzymań). 1.026 zatrzymań to osoby bezdomne. 107 osób zatrzymano więcej niż 5 razy, w tym 1 osoba zatrzymana była aż 90 razy. Z każdą osobą zatrzymaną (po wytrzeźwieniu) przeprowadzana była rozmowa o szkodliwości nadużywania alkoholu, a lekarz dyżurny informował o wstępnej diagnozie ewentualnego zagrożenia osoby chorobą alkoholową. Zainteresowani podjęciem leczenia otrzymywali informację o placówkach, w których można podjąć leczenie odwykowe oraz o instytucjach i organizacjach zajmujących się pomocą osobom uzależnionym.

Najczęstszymi przyczynami dowiezienia do wytrzeźwienia były: zakłócenia porządku publicznego (1.349 osób), wywołanie zgorszenia w miejscu publicznym (1.185 osób), zagrożenie życia (644 osób), awantury domowe (587 osób).

14.5.10. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie jest jednostką budżetową Gminy Miasta Tarnowa, której zadaniem jest orzekanie o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności. W 2011 r. złożono 2.797 wniosków, w tym 2.615 o ustalenie stopnia niepełnosprawności (dla osób powyżej 16. roku życia) - w 45% dla odpowiedniego zatrudnienia i w 23% w celu korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Rozpatrując powyższe sprawy łącznie z postępowaniami wszczętymi z końcem 2010 r. wydano 2.867 decyzji, w tym 2.612 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (w tym 1.231 orzeczeń wydanych po raz pierwszy).

Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności wśród dorosłych mieszkańców Tarnowa są upośledzenia narządu ruchu, a także choroby układu oddechowego i krążenia. Ponadto w 2011 r. złożono 182 wnioski o ustalenie niepełnosprawności dla dzieci (osób do 16. roku życia), głównie w celu nabycia uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego. Wydano 180 orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych. Przyczyną niepełnosprawności u dzieci były schorzenia endokrynologiczne, a następnie neurologiczne, oraz choroby układu oddechowego i krążenia.

14.6. Niepubliczne domy pomocy społecznej

Oprócz domów pomocy społecznej prowadzonych przez Gminę Miasta Tarnowa, na terenie miasta działalność prowadzą dwa niepubliczne domy pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie przy ul. Robotniczej 4, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo - placówka posiada 80 miejsc statutowych,
- Dom Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie przy ul. Modrzejewskiej 48, prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - placówka dysponuje 17 miejscami statutowymi.

Wyżej wymienione Domy posiadają stałe zezwolenie Wojewody Małopolskiego na prowadzenie działalności.

Ponadto na terenie miasta funkcjonuje Środowiskowy Domu Samopomocy im. Św. Kingi przy Al. M. B. Fatimskiej 6, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu. Placówka ta ma charakter ośrodka wsparcia dziennego, zapewnia opiekę dzienną i rehabilitację oraz naukę i uczestnictwo w terapii zajęciowej. Dom ma charakter ponadlokalny. Z usług placówki korzystało 65 osób niepełnosprawnych intelektualnie.

15. EDUKACJA

Tarnów pełni funkcję ponadregionalnego ośrodka edukacji. Jego system oświaty jest bardzo zróżnicowany i zawiera większość placówek, o których mówi ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572, z późn. zm.).

Tabela nr 48: Liczba szkół i placówek oświatowych publicznych, dla których Gmina Miasta Tarnowa jest organem prowadzącym - 2011 r.

Wyszczególnienie	2011
Przedszkola	28
Szkoły i zespoły szkół	41
Poradnie	2
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	1
Bursa Międzyszkolna	1
Pałac Młodzieży	1
Tarnowskie Centrum Kształcenia Praktycznego	1
Centrum Kształcenia Ustawicznego	1
Ogółem	76

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 49: Liczba szkół i placówek oświatowych niepublicznych - 2011 r.

Wyszczególnienie	2011
Punkt przedszkolny	-
Przedszkola	9
Oddziały przedszkolne przy szkołach	2
Szkoły podstawowe	4
Gimnazja	6
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	1
Technika dla młodzieży	1
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży	2
Licea ogólnokształcące dla dorosłych	7
Uzupełniające licea ogólnokształcące	5
Niepubliczne technika dla dorosłych	1
Szkoły policealne	22
Bursy dla młodzieży	2
Ogółem	62

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 50: Liczba dzieci i młodzieży uczącej się w tarnowskim systemie edukacji ogółem w roku szkolnym 2010/11 i 2011/12

Wyszczególnienie	2010/11	2011/12
Szkoły i placówki oświatowe publiczne		
Przedszkola	3.309	3.286
Szkoły podstawowe	5.924	5.709
Gimnazja	3.326	3.328
Szkoły ponadgimnazjalne	11.512	11.278
Razem	24.071	23.601
Szkoły i placówki oświatowe niepubliczne		
Przedszkola	377	426
Szkoły	5.600	5.720
Razem	5.977	6.146
Uczelnie wyższe	9.503	7.911
Ogółem	39.551	37.658

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

W 2011 r. w szkołach publicznych kształciło się 20.315 uczniów (o 447 uczniów mniej niż w 2010 r.). Zmniejszająca się od kilku lat liczba uczniów tarnowskich szkół związana jest głównie z niżem demograficznym. Zjawisko to ma w ostatnich latach tendencję rosnącą, zwłaszcza w szkołach ponadgimnazjalnych i podstawowych. W 2011 r. obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w 28 przedszkolach publicznych realizowało 815 dzieci 6-letnich, 921 dzieci 5-letnich (w 2010 r. - 904 dzieci 6-letnich i 915 dzieci 5-letnich).

We wszystkich szkołach niepublicznych kształciło się średniomiesięcznie 5.720 uczniów (120 średniomiesięcznie uczniów więcej niż w 2010 r.). Do przedszkoli niepublicznych w 2011 r. uczęszczało średniomiesięcznie 426 dzieci (w 2010 r. - 377). Liczba szkół i placówek niepublicznych oraz ich wychowanków wykazuje tendencję rosnącą.

Widoczny spadek studentów zanotowały tarnowskie wyższe uczelnie o 1.592 w stosunku do roku ubiegłego.

Tabela nr 51: Liczba studentów tarnowskich szkół wyższych (stan na 31 grudnia 2011 r.)

Nazwa uczelni	Liczba studentów
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa	4.290
Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna	2.183
Wyższa Szkoła Biznesu - National Louis University w Nowym Sączu Wydział Zamiejscowy w Tarnowie	513
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie Wydział Zamiejscowy w Tarnowie	53
Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Tarnowie	394
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie	92
Małopolska Szkoła Wyższa w Brzesku Wydział Nauk Stosowanych w Tarnowie	181
Wyższe Seminarium Duchowne	205
Razem	7.911

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa w oparciu o dane z wyższych uczelni

W 2011 r. miasto wydatkowało na oświatę kwotę 245,43 mln zł (w tym wydatki majątkowe - 20,26 mln zł). Subwencja oświatowa wyniosła 166,79 mln zł, pozostałe 78,63 mln zł stanowiły środki własne miasta. W 2010 r. na oświatę wydatkowano kwotę 226,5 mln zł (w tym: subwencja oświatowa - 161 mln zł, 65,5 mln zł - środki własne miasta). W stosunku do roku ubiegłego miasto dopłaciło do brakującej subwencji kwotę wyższą o 18%, co roku wielkość ta zwiększa się.

16.1. Oferta edukacyjna Tarnowa

W 2011 r. dalszym zmianom podlegał kształt sieci szkół publicznych na terenie miasta (zmniejszenie liczby szkół o 2):

- utworzono Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi, w którego skład weszły: Gimnazjum Nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi oraz XX Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi,
- włączono Szkołę Podstawową Nr 17 do Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1.

Oddano do użytku w pełni zmodernizowany kompleks Zespołu Szkół Plastycznych. Umożliwia on utworzenie Centrum Artystycznego o charakterze zawodowym z dużą perspektywą rozwojową (ponadregionalną) we współpracy z wyższymi uczelniami: Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnowie i uczelniami artystycznymi w Polsce. Podjęto działania zmierzające do utworzenia na terenie miasta Centrum Budowlanego w Zespole Szkół Budowlanych.

W 2011 r. miały miejsce zmiany w sieci szkół i placówek oświatowych niepublicznych. Na terenie miasta powstały 2 placówki: Przedszkole Niepubliczne „Pałacyk Malucha” oraz Centrum Edukacji „Sigma”. Natomiast Punkt Przedszkolny „Bajadurka” przekształcił się w Przedszkole Niepubliczne „Bajadurka”.

Zmniejszyła się ilość niepublicznych szkół dla dorosłych: zaprzestał działalności Tarnowski Ośrodek Sztuk Walk „Skorpion” - Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony, a na bazie 5 szkół „Cosinus” utworzono jedną Zaoczną Policealną Szkołę „Cosinus”.

W 2011 r. po raz kolejny wydano informatory z ofertą edukacyjną miejskich placówek oświatowych: „Oferta Edukacyjna tarnowskich szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2011/2012” oraz „Oferta Edukacyjna tarnowskich szkół gimnazjalnych w roku szkolnym 2011/2012”.

Odbyły się VIII Miejskie Targi Edukacyjne zorganizowane przez Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa przy współpracy z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży Ochotniczych Hufców Pracy oraz Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Tarnowie. W Targach uczestniczyło ponad 2.500 uczniów z 35 gimnazjów z regionu i miasta, rozdano ok. 850 informatorów. Podczas Targów zorganizowano seminarium i warsztaty „Orientacja zawodowa kluczem do przyszłości”.

Po raz czwarty, odbyły się Tarnowskie Spotkania Gimnazjalistów w Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 2. Szkoły zawodowe, prowadzone przez miasto, przedstawiły na nich swój dorobek oraz ofertę kształcenia dla uczniów klas trzecich gimnazjów.

Pomocy w wyborze dalszego kierunku kształcenia na terenie miasta udzielali nauczyciele w szkołach, doradcy zawodowi w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tarnowie i Pałacu Młodzieży w Tarnowie oraz fachowcy w ramach projektu „Szkolny Ośrodek Kariery - Szansa na sukces SZOK”, którego realizację zakończono w 2011 r. W latach 2008-2011 SZOK prowadził doradztwo zawodowe w grupach na terenie szkół oraz w siedzibie ośrodka (Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Tarnowie). Doradcy i psychologowie obsłużyli: 4.434 uczniów oraz 1.001 uczniów korzystających z programów doradczych przy komputerze, 1.195 rodziców i 84 nauczycieli. Odbyło się 280 spotkań doradztwa grupowego w szkołach z uczniami, a ponadto 48 spotkań z rodzicami oraz 9 z wychowawcami. W siedzibie ośrodka udzielono 1.062 konsultacji indywidualnych i 505 grupowych.

W listopadzie w I Liceum Ogólnokształcącym odbyły się pierwsze Tarnowskie Spotkania Edukacyjne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych w formie targów. Uczestniczyło w nich 15 szkół ponadgimnazjalnych. Blisko 1.000 uczniów skorzystało z szansy bezpośredniego kontaktu z uczelniami, które przygotowały profesjonalną ofertę. Pracownicy działów promocji oraz studenci poszczególnych uczelni przedstawiali zasady rekrutacji, warunki studiowania, zakwaterowanie, stypendia oraz wymianę studencką z uczelniami zagranicznymi.

Od stycznia 2010 r. trwały przygotowania do wcześniejszego posyłania 6-latków do szkół (m.in. organizowanie spotkań z rodzicami na terenie przedszkoli). W 2011 r. przygotowano informator „Tak, idę do szkoły. Sześciolatek” dla rodziców 6-latków zamierzających posłać je do szkoły od 1 września 2011 r. W efekcie tych działań liczba sześciolatek w tarnowskich szkołach wzrasta. W roku szkolnym 2009/2010 edukację rozpoczęło 20 najmłodszych uczniów, 2010/11 - blisko 60, natomiast w 2011/2012 - 111 rozpoczęło naukę w szkole podstawowej - na 927 aktualnie zameldowanych w mieście dzieci 6-letnich.

W 2011 r. w efekcie wielorakich starań do szkół ponadgimnazjalnych w Tarnowie przyjęto 69% uczniów z gmin i powiatów ościennych. Oferta szkół z roku na rok bardziej uwzględnia preferencje młodzieży i rodziców oraz zmiany w edukacji i na rynku pracy. W roku szkolnym 2011/2012 uatrakcyjniły ją szczególnie następujące czynniki:

- II Liceum Ogólnokształcące otrzymało akredytację International Baccalaureate Organization i od 1 września 2011 r. przygotowuje uczniów do Matury Międzynarodowej (egzamin IB) - jest jedyną szkołą w południowo-wschodniej Polsce, finansowaną ze środków publicznych, która posiada odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia do realizowania programu Diploma Programme w zakresie szkoły średniej,

- powstał Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi,
- uruchomiono nowe kierunki w szkolnictwie zawodowym: technik prac biurowych, technik gazownictwa, technik sztukatorstwa i kamieniarstwa artystycznego, monter instalacji gazowych, kamieniarz, technik kelner, technik handlowiec, technik organizacji reklamy, technik energetyk, elektromechnik pojazdów samochodowych, technik obsługi turystycznej.

W ubiegłym roku do najważniejszych programów i projektów edukacyjnych korzystających ze środków zewnętrznych należały:

1) projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

- „Szkolny Ośrodek Kariery - Szansa na sukces SZOK”, wyrównywanie szans młodzieży na rynku pracy poprzez wsparcie umiejętności samodzielnego zarządzania swoją ścieżką zawodową (projekt zakończony w 2011 r.),
- „Krok wyżej, krok dalej”, dostosowanie kwalifikacji absolwentów szkół technicznych w branży budowlanej do potrzeb tarnowskiego rynku pracy (projekt zakończony w 2011 r.),
- „Nauka języków obcych - Twoją szansą na sukces”, wzrost znajomości języka angielskiego wśród pracowników urzędów administracji publicznej (projekt w trakcie realizacji),
- „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”, podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez wsparcie szkół kształcących w Małopolsce w branżach zawodowych (projekt w trakcie realizacji),

2) program Comenius „Uczenie się przez całe życie”, rozwijanie wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich, pomaganie młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych:

- „Chcę opowiedzieć Ci bajkę” (projekt zakończony),
- „Nasza klasa naszym drugim domem” (projekt w trakcie realizacji),
- „Budowanie i życie obok ograniczeń” (projekt w trakcie realizacji),
- „Świat bajki w moim świecie” (projekt w trakcie realizacji),
- „Legendsy mojego kraju” (projekt w trakcie realizacji),
- „Elementy kultury masowej jako składnik dialogu młodzieży” (projekt w trakcie realizacji),

3) program Leonardo da Vinci „Uczenie się przez całe życie”, zdobywanie nowych kwalifikacji w czasie staży i praktyk zawodowych oraz doskonalenie umiejętności wg nowoczesnych standardów. W ramach programu Zespół Szkół Budowlanych zrealizował projekty:

- „Fachowcy budowlani pilnie poszukiwani”,
- „Dodatkowe umiejętności, dodatkowe szanse”,

4) program „Młodzież w działaniu”, przezwyciężanie barier, uprzedzeń i stereotypów wśród młodych ludzi, wspieranie ich mobilności oraz promowanie aktywności obywatelskiej:

- „Równi w różnorodności - bez obawy integracji” (projekt zakończony),

5) wizyta studyjna - projekt „Wspieranie zdolności i pasji uczniów - wyzwanie współczesnej szkoły” (projekt zakończony),

6) cztery projekty Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, wymiany młodzieży pomiędzy szkołami z Polski i Niemiec (projekt zakończony),

- 7) projekt „Radosna Szkoła”, w jego ramach w 2011 r. doposażono 3 kącki zabaw w 3 tarnowskich szkołach na kwotę 30 tys. zł, przy szkołach podstawowych za kwotę 1.188 tys. zł wykonano 7 placów zabaw (w tym 50% stanowi dotacja z budżetu państwa).

Tabela nr 52: Działania Gminy Miasta Tarnowa w zakresie kształcenia specjalnego w latach 2010-2011

Działania	2010	2011	Uwagi
Skierowania do oddziałów integracyjnych			Na podstawie orzeczeń do kształcenia specjalnego wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Tarnowie (PPP) i wniosków rodziców
liczba rozpatrywanych spraw	66	78	
liczba skierowań	61	75	
skierowania do nauczania indywidualnego	116	85	
skierowania do wczesnego wspomagania dziecka w rozwoju	13	12	Na podstawie opinii PPP. Od 2008 r. w Przedszkolu Publicznym Nr 18 działa Zespół Wczesnego Wspomagania Dziecka w Rozwoju. W 2011 r. z pracy Zespołu korzystało 44 dzieci w wieku 2-6 lat
Zespół Szkół Specjalnych dla Nieślyszących i Słabo Słyszających			Na podstawie opinii PPP i wniosków rodziców. Skierowania wydawane są tylko do szkoły podstawowej i gimnazjum. Do szkół ponadgimnazjalnych naboru dokonuje szkoła.
liczba skierowań	7	0	
skierowania do nauczania indywidualnego	1	0	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy			Na podstawie orzeczeń PPP i wniosków rodziców lub postanowień sądu. Skierowania wydawane są tylko do szkoły podstawowej i gimnazjum. Do szkół ponadgimnazjalnych naboru dokonuje szkoła.
liczba skierowań	62	64	
skierowania do zajęć rewalidacyjnych.	8	12	
skierowania do nauczania indywidualnego	16	16	
Resocjalizacja			Na podstawie orzeczenia Sądu Rejonowego Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Tarnowie. Współpraca z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie - wskazania ośrodków w Polsce: MOW, MOS.
liczba rozpatrywanych spraw	39	37	
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW)	20	24	
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii (MOS)	2	2	

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Kształcenie specjalne jest specyficzną formą wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania, deficytami rozwojowymi psychofizycznymi lub schorzeniami.

Tabela nr 53: Nadzorowane przez miasto placówki zajmujące się szkolnictwem specjalnym w latach 2010-2012

Szkoły/Przedszkola	2010/2011	2011/2012	Uwagi
Oddziały integracyjne			Funkcjonują: w 4 przedszkolach (1, 14, 18 i 35), 3 szkołach podstawowych (3, 9, 11), 2 gimnazjach (1, 5 i 7) oraz w 2 szkołach ponadgimnazjalnych (XIV LO, XX LO). W 2011 w SP 14 (bez klas integracyjnych) uczyło się 5 dzieci z orzeczeniami PPP
liczba oddziałów	45	48	
liczba uczniów ogółem	923	895	
liczba uczniów niepełnosprawnych	213+5	214	

Oddziały specjalne dla uczniów autystycznych			Oddziały specjalne dla uczniów autystycznych istnieją w SOSW w P, SP i G. W każdej grupie przedszkolnej jest 4 dzieci, w tym 2 dzieci z autyzmem. W roku szkolnym 2011/12 w SOSW jest 8 oddziałów z 25 dziećmi. 1.09.2011 otworzono jedną klasę specjalną (klasa I), dla uczniów autystycznych (4 dzieci) w SP 11 Integracyjnej.
liczba oddziałów	8	9	
liczba uczniów niepełnosprawnych	26	29	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy			
liczba oddziałów	63	59	
liczba uczniów	332	338	
liczba wychowanków w internacie	120	92	
Zespół Szkół Specjalnych dla Niesłyszących i Słabo Słyszących			
liczba oddziałów	13	12	
liczba uczniów	77	76	

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Od 1 września 2011 r. w przedszkolach i gimnazjach zaczęła obowiązywać nowa formuła kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w przyszłym roku obejmie ona pozostałe typy szkół). Najistotniejsza zmiana to zespołowe planowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży w przedszkolu, szkole i placówce przez nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem. Zmieniły się również zasady wydawania przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów. Każda szkoła zapewnia niepełnosprawnemu uczniowi obowiązkowe i dodatkowe zajęcia edukacyjne oraz zajęcia specjalistyczne wspomagające rozwój dzieci i młodzieży z zaburzeniami, a także integrację ze środowiskiem rówieśniczym.

We wszystkich miejskich szkołach publicznych na 20.233 uczniów (stan na 10 października 2011 r.) 1.893 posiada opinie poradni psychologiczno-pedagogicznych, a 867 uczniów orzeczenia. W przedszkolach publicznych na 3.287 wychowanków, 47 posiada orzeczenie do kształcenia specjalnego, 53 opinie o wczesnym wspomaganie dziecka w rozwoju. Liczba dzieci objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną wynosi 117, natomiast wczesnym wspomaganie dziecka w rozwoju objętych jest 44 dzieci w Przedszkolu Publicznym Nr 18.

Tarnów to miasto ludzi młodych. Dzięki rozwijającym się uczelniom wyższym młodzież może zdobywać wiedzę w pobliżu miejsca zamieszkania. W efekcie starań, między innymi władz Tarnowa, szkolnictwo wyższe ma coraz większy wpływ na życie i obraz miasta. Gmina Miasta Tarnów wspiera projekt utworzenia Akademii Tarnowskiej oraz Wyższej Szkoły Artystycznej na bazie istniejących uczelni. Rozbudowuje się Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa (kompleks sportowo-dydaktyczny Instytutu Ochrony Zdrowia).

Tabela nr 54: Liczba studentów tarnowskich szkół wyższych wg rodzajów studiów (stan na 31 grudnia 2011 r.)

Wyszczególnienie		studenci			
		ogółem	kobiety	mężczyźni	
studia licencjackie	Ogółem	5.901	4.323	1.578	
	w tym:	stacjonarne	3.028	2.257	771
		niestacjonarne	2.873	2.066	807
studia inżynierskie	Ogółem	642	62	580	
	w tym:	stacjonarne	619	61	558
		niestacjonarne	23	1	22
studia magisterskie	Ogółem	1.093	612	481	
	w tym:	stacjonarne	412	164	248
		niestacjonarne	681	448	233
studia podyplomowe	Ogółem	275	210	65	
Razem		7.911	5.207	2.704	

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa w oparciu o dane z wyższych uczelni

Tabela nr 55: Oferta edukacyjna tarnowskich uczelni wyższych

Nazwa uczelni	Kierunki
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie	<u>Studia I stopnia (licencjackie):</u> Administracja, Filologia polska, Chemia, Ochrona środowiska, Pielęgniarstwo, Ekonomia, Filologia, Matematyka, Fizjoterapia, Wychowanie fizyczne
	<u>Studia I stopnia (inżynierskie):</u> Elektronika i telekomunikacja, Elektrotechnika, Informatyka, Inżynieria materiałowa
	<u>Studia II stopnia (magisterskie):</u> Filologia polska
	<u>Studia podyplomowe:</u> Efektywne użytkowanie energii - audyt energetyczny na potrzeby termomodernizacji oraz oceny energetycznej budynków
	W ofercie Uczelni studia stacjonarne i niestacjonarne.
Nazwa uczelni	Kierunki
Wyższa Szkoła Biznesu - National-Louis University w Nowym Sączu Wydział Zamiejscowy w Tarnowie	<u>Studia I stopnia (licencjackie):</u> Zarządzanie
	<u>Studia I stopnia (inżynierskie):</u> Inżynieria chemiczna i procesowa
	W ofercie Uczelni studia stacjonarne i niestacjonarne.
Nazwa uczelni	Kierunki
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie Wydział Zamiejscowy w Tarnowie	<u>Studia I stopnia (licencjackie):</u> Finanse i rachunkowość
	W ofercie Uczelni studia niestacjonarne.

Nazwa uczelni	Kierunki
Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Tarnowie	<p><u>Studia I stopnia (licencjackie):</u> Zarządzanie, Turystyka i rekreacja, Pedagogika, Ekonomia</p> <p><u>Studia II stopnia (magisterskie):</u> Zarządzanie</p> <p><u>Studia podyplomowe:</u> Zarządzanie finansami publicznymi, Doradztwo zawodowe i personalne, Kwalifikacyjne studium pedagogiczne, Edukacja dla bezpieczeństwa, Logopedia, Reedukacja posturalna, Zarządzanie oświatą, Mediacje i negocjacje, Pośrednictwo w obrocie nieruchomościami, Rachunkowość i zarządzanie finansami przedsiębiorstw, Wycena nieruchomości, Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy, Zarządzanie nieruchomościami, Zarządzanie projektami Unii Europejskiej, Zarządzanie turystyką i rekreacją</p> <p>W ofercie Uczelni studia stacjonarne i niestacjonarne.</p>

Nazwa uczelni	Kierunki
Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Tarnowie	<p><u>Studia I stopnia (licencjackie):</u> Pedagogika społeczno-opiekuńcza z pedagogiką szkolną, Pedagogika z edukacją dla bezpieczeństwa i wiedzą o społeczeństwie, Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, Politologia</p> <p><u>Studia podyplomowe:</u> Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z diagnozą i terapią pedagogiczną, Edukacja dla bezpieczeństwa, Socjoterapia, Matematyka</p> <p>W ofercie Uczelni studia niestacjonarne.</p>

Nazwa uczelni	Kierunki
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie	<p><u>Studia jednolite magisterskie:</u> Teologia</p> <p>W ofercie Uczelni studia stacjonarne.</p>

Nazwa uczelni	Kierunki
Małopolska Szkoła Wyższa w Brzesku Wydział Nauk Stosowanych w Tarnowie	<p><u>Studia I stopnia (licencjackie):</u> Pedagogika Specjalna, Kosmetologia</p> <p>W ofercie Uczelni studia niestacjonarne.</p>

Nazwa uczelni	Kierunki
Wyższe Seminarium Duchowne w Tarnowie	<p><u>Studia jednolite magisterskie:</u> Teologia</p> <p>W ofercie Uczelni studia stacjonarne.</p>

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa w oparciu o dane z wyższych uczelni

15.2. Pomoc materialna dla uczniów, stypendia i wyróżnienia

Pomoc materialna dla uczniów ma charakter socjalny (stypendium szkolne i zasiłek szkolny, wyprawka szkolna, dożywianie oraz dowóz do szkoły) lub motywacyjny.

Miasto, w myśl ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572, z późn. zm.), przyznaje szkolne stypendia socjalne, do których uprawnieni są uczniowie będący w trudnej sytuacji materialnej. Wysokość stypendium zależna jest od kryterium dochodowego na jednego członka rodziny i określona jest w regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uchwalonym przez Radę Miejską w Tarnowie (uchwała Nr XXXIV/578/2005 Rady Miejskiej w Tarnowie). Jednorazowy zasiłek szkolny, na podstawie ustawy o systemie oświaty, może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Stypendia szkolne o charakterze socjalnym za okres styczeń-czerwiec 2011 r. wypłacono dla 689 uprawnionych uczniów na kwotę 378.167 zł, a zasiłki szkolne 14 uczniom na kwotę 5.496 zł. Za okres wrzesień-grudzień 2011 r. wypłacono kwotę w wysokości 234.821 zł dla 671 uczniów, a zasiłki szkolne w kwocie 5.643,00 zł dla 16 uczniów.

Tabela nr 56: Stypendia socjalne przyznane w latach 2010-2011

Wyszczególnienie	2010	2011
Liczba uczniów	1.892	1.390
Wypłacona kwota stypendium razem z jednorazowymi zasiłkami szkolnymi, w tym jednorazowy zasiłek szkolny:	915.267 zł	624.127 zł
- liczba uczniów	22	30
- kwota	9.045 zł	11.643 zł
Dotacja z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego	651.443 zł	499.300 zł
Własne środki Gminy Miasta Tarnowa	254.779 zł	124.827 zł

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Od maja do listopada 2011 r. realizowano Rządowy program pomocy uczniom „Wyprawka szkolna” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów 25 maja 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników (Dz. U. Nr 111, poz. 652).

Dofinansowanie do zakupu podręczników realizowano dla uczniów z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, w klasach I-III szkoły podstawowej, w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, w klasie III gimnazjum, w klasie III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, w których dochód na osobę nie przekraczał 351 zł. na osobę w rodzinie, zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późn. zm.),

Dofinansowanie do zakupu podręczników mogli otrzymać bez względu na kryterium dochodowe w rodzinie, uczniowie słabo widzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, posiadający orzeczenie publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego. Wielkość dofinansowania zakupu podręczników w 2011 r. wynosiła od 180 zł do 390 zł.

Dofinansowanie do zakupu podręczników przyznano 464 uczniom (2010 r. - 556), w tym:

- z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej: 229 uczniom szkół podstawowych (2010 r. - 285) i 82 uczniom gimnazjum (2010 r. - 109),
- bez względu na kryterium dochodowe z orzeczeniem publicznej poradni o potrzebie kształcenia specjalnego z tytułu niepełnosprawności - 153 uczniów (w 2010 r. - 162) ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Łączny koszt pomocy finansowej na zakup książek dla uczniów z III klas gimnazjum wyniósł 98.692,34 zł (2010 r. - 107.178,33 zł.).

W 2011 r. dzieci i młodzież tarnowskich szkół i placówek oświatowych korzystały z wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Łącznie programem zostało objętych 1.316 dzieci i uczniów z 56 placówek, tj. (27 przedszkoli, 18 szkół podstawowych i 9 gimnazjów). Posiłki wydawane były w postaci śniadań (33 uczniów) i pełnych obiadów (1.283 uczniów).

Jako zadanie wynikające z art. 17 ustawy o systemie oświaty, realizowany jest dowóz dzieci do szkoły tam, gdzie odległości w ramach obwodów są większe niż wymagają przepisy. W roku szkolnym 2011/2012 miasto refunduje koszty biletów komunikacji miejskiej 18 uczniom z Gimnazjum Nr 11 (ponad 4 km). Ponadto 78 dzieci niepełnosprawnych ma zapewniony transport do szkół publicznych (koszt: 304.475,43 zł.) oraz 7 dzieci do szkół niepublicznych (koszt 19.615,93 zł.). Równocześnie 10 rodziców korzysta ze zwrotu kosztów dowozu dziecka do szkoły (koszt 14.347,10 zł.). Dowozy realizowane były na podstawie umów z przewoźnikiem i rodzicami. Realizowano też bezpłatne przejazdy 46 uczniów niepełnosprawnych do szkół w ZSO Nr 6 autobusami komunikacji miejskiej. W 2011 r. Zarząd Komunikacji Miejskiej wydał 31 legitymacji dla rodziców dowożących niepełnosprawnych uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego do szkoły (darmowe przejazdy) oraz 46 dla rodziców uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 6 (ulgowe przejazdy).

26 uczniów w roku szkolnym 2010/2011 otrzymało stypendia Prezesa Rady Ministrów (25 uczniów z 20 szkół publicznych oraz 1 uczeń ze szkoły niepublicznej), a 5 uczniów z 4 szkół publicznych otrzymało stypendium Ministra Edukacji Narodowej.

Na początku 2011 r. 91 uczniów spośród 187 kandydatów zgłoszonych przez dyrektorów jednostek oświatowych, otrzymało stypendium za szczególne osiągnięcia naukowe, sportowe i artystyczne. Jednorazowa kwota 2.000 zł. została wypłacona zgodnie z postanowieniami regulaminu. Wysokość wsparcia uzależniona jest od ilości kandydatów spełniających kryteria regulaminowe i zabezpieczonej na ten cel kwoty w budżecie Gminy Miasta Tarnowa, przy czym nie może ona przekroczyć kwoty 3.000 zł. brutto na jednego ucznia.

Ustawa o systemie oświaty umożliwia wspieranie edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w drodze tworzenia programów lokalnych lub regionalnych. Na tej podstawie Rada Miejska w Tarnowie w dniu 22 września 2011 r. podjęła uchwałę w sprawie „Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży” w Gminie Miasta Tarnowa. Zakłada się, że realizacja „Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży” przyniesie efekty, przede wszystkim dla uczniów, ale też i dla szkół oraz całej gminy. Spowoduje wzrost motywacji uczniów oraz rozwój kreatywności i umiejętności.

W 2011 r. po raz piąty rozstrzygnięto Konkurs o Nagrodę im. Tadeusza Tertila. Inicjatywa ta realizowana jest wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Tarnowie. Nagrodę przyznaje się za najlepszą pracę dyplomową licencjacką i magisterską o tematyce związanej z miastem Tarnowem lub Powiatem Tarnowskim, obronioną w roku akademickim, w którym odbywa się

konkurs. Mogą o nią ubiegać się absolwenci małopolskich szkół wyższych, zamieszkali na stałe w Tarnowie lub w powiecie tarnowskim.

W piątej edycji Konkursu przyznano trzy nagrody:

- najlepsza praca magisterska w dziedzinie humanistyczno-społecznej: „Etymologia ludowa oraz naukowa nazw miejscowych i terenowych gminy Skrzyszów w powiecie tarnowskim” (absolwentka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie),
- najlepsza praca magisterska w dziedzinie techniczno-przyrodniczej: „Tarnów - miasto sieć - koncepcja rozwoju” (absolwent Politechniki Krakowskiej),
- najlepsza praca licencjacka: „Rekreacja ruchowa kobiet po 50. roku życia z Tarnowa” (absolwentka Małopolskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie).

Wyróżniono dodatkowo pracę magisterską „Opracowanie skutecznej metody mieszania rudy magnetytowej z aktywatorami” za nowatorskie i oryginalne ujęcie problemu oraz bogaty zakres badań własnych (absolwentka Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie).

Łączna pula nagród wyniosła 8.000 zł, odpowiednio po 3.000 zł za prace magisterskie, 1.500 zł za licencjackie i 500 zł za pracę wyróżnioną.

15.3. Kadry i ich doskonalenie

W 2011 r. w tarnowskich jednostkach oświatowych było 2.714 etatów nauczycieli (w 2010 r. - 2.729 etatów), w tym 80,5% (w 2010 r. 80%) to nauczyciele posiadający stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i dyplomowanego.

W 2011 do Urzędu Miasta Tarnowa zgłosiło się w ciągu ostatniego roku 205 nauczycieli poszukujących pracy (w 2010 r. - 380). Osoby te zarejestrowały się w programie pozwalającym na samodzielne wyszukiwanie ofert opublikowanych na stronach portalu EduNet - systemu wspomagania zarządzania edukacją. Dzięki tej aplikacji kilka osób znalazło zatrudnienie, głównie na zastępstwa za nieobecnych nauczycieli.

W 2011 r. komisje egzaminacyjne powołane zarządzeniami Prezydenta Miasta Tarnowa przeprowadziły 92 egzaminy dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy na stopień nauczyciela mianowanego, wydano tyleż samo aktów nadania stopnia awansu zawodowego na ten stopień. Zorganizowano 11 konkursów na stanowiska dyrektorów szkół i placówek.

Tarnowski samorząd dba o nagradzanie najlepszych nauczycieli poprzez: Nagrody Prezydenta Miasta Tarnowa, rekomendacje Prezydenta Miasta Tarnowa do nagród Ministra Edukacji Narodowej, Kuratora Oświaty oraz odznaczeń np. Medal Komisji Edukacji Narodowej. Od 2009 r. Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddział w Tarnowie organizuje konkurs na „Najlepszego wychowawcę roku”, w którym przyznawane są nagrody za programy wychowawcze.

Tabela nr 57: Nagrody, odznaczenia i wyróżnienia pracowników oświaty w 2011 r.

Rodzaj wyróżnienia	Ilość przyznanych
Nagrody Prezydenta Miasta Tarnowa	86
Najlepszy wychowawca roku 2011	3
Nagrody specjalne tzw. menadżerskie	5

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

W 2011 r. po raz pierwszy zostały przyznane nagrody specjalne, tzw. menadżerskie (7.500 zł) dla dyrektorów tarnowskich szkół i placówek, którzy w roku szkolnym 2010/11 wywiązywali się wzorowo z powierzonych im funkcji. Wzięto pod uwagę głównie aspekt ekonomiczny:

racjonalizację wydatków, solidne nadzorowanie prac inwestycyjnych, pozyskanie zewnętrznych środków pozabudżetowych.

W efekcie działań wszystkich dyrektorów dokonano etatyzacji i standaryzacji zatrudnienia. Zmniejszono o ok. 1 mln zł dopłaty do średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez miasto. W 2011 r. kwota ta wyniosła 3.623.759 zł (w 2010 r. - 4.522.874 zł).

Wyrazem dbałości miasta o kadry w tarnowskiej oświacie jest miejski system wspierania oraz doskonalenia nauczycieli. Ma on na celu motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Organ prowadzący szkoły i placówki oświatowe opracowuje na każdy rok budżetowy plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, biorąc pod uwagę wnioski dyrektorów zgłoszone do dnia 30 listopada danego roku. Maksymalna kwota wynosi 1.000 zł na jednego nauczyciela. W 2010 r. przy przyznawaniu tego dofinansowania preferowano takie specjalności jak: pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, specjalności związane z kształceniem w klasach integracyjnych i specjalnych, przedmioty zawodowe. Natomiast w 2011 r. priorytetami były: terapia pedagogiczna, logopedia, doradztwo zawodowe i wczesne wspomaganie dziecka w rozwoju. W okresie od stycznia do listopada 2011 r. na doksztalcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli wydatkowano kwotę 500.425,96 zł (2010 r. - 543.469,02 zł). Co roku też przyznawana jest kwota na dodatki leżące po stronie samorządu: motywacyjny, funkcyjny, specjalny i za wychowawstwo.

Miejski system wspierania oraz doskonalenia nauczycieli tarnowskich szkół i placówek oświatowych obejmuje Tarnowską Inicjatywę Oświatową e-ducaTIO oraz modernizację systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół zawodowych.

Podstawę funkcjonowania e-ducaTIO stanowi Zespół Liderów Przedmiotowych miasta Tarnowa (13 osób). Miejszem jego spotkań (szkoleń, dyżurów i wspólnej pracy) jest 12 miejskich placówek edukacji szkolnej oraz Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Tarnowie.

W ramach Tarnowskiej Inicjatywy Oświatowej w 2011 r. odbyły się, m.in.:

- Dni Niemieckie w Tarnowie - dwudniowy cykl spotkań wykładów i szkoleń, popularyzujący kulturę i naukę języka niemieckiego oraz cykl innych szkoleń opartych na współpracy z Instytutem Goethego w Krakowie,
- Tarnowska Akademia Edukacji Medialnej - cykl warsztatów dotyczących kształtowania kompetencji posługiwania się przez nauczyciela narzędziami TIK (m.in. umiejętności wykorzystywania tablicy interaktywnej oraz Internetu w procesie dydaktycznym z poszczególnych przedmiotów oraz warsztaty poświęcone umiejętności wykorzystania filmu, jako narzędzia dydaktycznego),
- II Spotkanie z historią najnowszą - cykl zajęć dla uczniów i nauczycieli dotyczące edukacji historycznej, patriotycznej oraz obywatelskiej połączone z konferencją,
- II Piknik Matematyczno-Techniczny - cykl szkoleń i warsztatów dla uczniów i nauczycieli kształtujących umiejętności uczenia praktycznych kompetencji,
- cykl szkoleń dotyczących bezpieczeństwa przy współpracy z Komendą Miejską Policji,
- szkolenia z zakresu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci i nauczycieli oraz pracy z uczniami dysfunkcyjnymi,
- szkolenia z zakresu edukacji ekologicznej przy współpracy z Fundacją Wspierania Inicjatyw Ekologicznych w Krakowie,

- lekcje otwarte dla tarnowskich nauczycieli organizowane przez Liderów Przedmiotowych.

Dodatkowo organizowane były szkolenia z zakresu wsparcia przedmiotowego, np. nowej podstawy programowej, umiejętności pisania programów nauczania itp. W 2011 r. w ramach e-ducaTIO odbyło się w sumie 48 form szkoleniowych z udziałem 1.162 uczestników.

„Modernizacja Systemu Doskonalenia Kadr Szkół Zawodowych w Małopolsce” to projekt systemowy Województwa Małopolskiego z działania 9.4 POKL, współfinansowany ze środków europejskich, realizowany przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli wśród nauczycieli i dyrektorów szkół zawodowych w Małopolsce. Uczestniczy w nim 13 szkół zawodowych prowadzonych przez Gminę Miasta Tarnowa. Ponadto projektem objęta jest szkoła niepubliczna prowadzona przez Izbę Rzemieślniczą oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie. Planowana liczba uczestników, jaką obejmie projekt to ponad 2.000 uczniów. Projekt ma na celu dostosowanie kwalifikacji kadr szkół zawodowych do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju Małopolski w zakresie kształcenia zawodowego. Obejmuje w szczególności branże: mechaniczno-mechatroniczną, budowlaną, informatyczno-elektroniczną, turystyczno-gastronomiczną, rolno-przetwórczą, społeczno-medyczną, usługową. Projekt jest realizowany w latach 2010-2014, a swoim zakresem obejmuje w szczególności:

- przygotowanie szkół i nauczycieli do wdrażania nauczania modułowego,
- przygotowanie jednostek samorządu terytorialnego do wspierania realizacji programów rozwojowych szkół,
- zbudowanie systemu doskonalenia nauczycieli szkół zawodowych,
- przygotowanie trenerów szkolnych z przedmiotów ogólnokształcących do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych z uczniami i szkolących innych nauczycieli w tym zakresie,
- przygotowanie nauczycieli do egzaminowania w specjalnościach w zawodzie nadających kwalifikacje na terenie całej Unii Europejskiej.

W 2011 r. w ramach projektu zorganizowano 32 kursy i szkolenia, w których uczestniczyło 140 tarnowskich nauczycieli. Projekt zawiera zajęcia dotyczące kompetencji kluczowych: matematyka z wykorzystaniem technik informatycznych oraz język obcy branżowy. Ponadto uczniowie naberą nowe umiejętności zawodowe potwierdzone stosownymi dokumentami, np. prawo jazdy, kurs Autocad, barmański, kelnerski.

15.4. Edukacja, wychowanie i profilaktyka zagrożeń, opieka i bezpieczeństwo, programy edukacyjno-wychowawcze

Od 2003 r. Urząd Miasta Tarnowa kontynuuje systemowe działania z zakresu wychowania i profilaktyki zagrożeń dzieci i młodzieży na terenie Tarnowa. Nadzoruje je Zespół Koordynacyjny obejmujący Specjalistyczną Poradnię Profilaktyczno-Terapeutyczną, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną i Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa. W ramach tych działań dokonywane są:

- analiza i diagnoza sytuacji wychowawczej, edukacyjnej (raporty, informacje),
- organizowanie miejskich konferencji dot. wychowania i profilaktyki zagrożeń, których celem jest pokazanie istotnych problemów, obszarów wspólnego działania, wytyczenie priorytetów i zadań na dany rok szkolny oraz okresowe podsumowanie aktywności (wiosna, jesień),
- realizowanie priorytetów wychowawczych i zadań z nich wynikających,

- doskonalenie zawodowe dyrektorów i kadry pedagogicznej w relacji do uczniów i w zakresie współdziałania z rodzicami,
- poszukiwanie środków finansowych na realizowanie powyższych celów (projekty edukacyjno-wychowawcze).

Wyrazem dobrej współpracy wielu podmiotów w 2011 r. było zorganizowanie 22 konferencji, 3 sesji, seminariów, sympozyjów oraz 12 szkoleń (2010 r. - 11 konferencji miejskich i 4 szkolenia). Wysoką frekwencją cieszyły się np.:

- VI Forum Nauczycieli i Wychowawców „Wychowanie i wolność” w ramach Jubileuszu 225-lecia Diecezji Tarnowskiej i 15-lecia Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców - org. KSW (marzec) - ukazanie różnych spojrzeń na wolność w nauczaniu Biblii i jako element procesu wychowania; zwrócono uwagę na granice wolności i współczesne zniewolenia,
- XVIII Miejska Konferencja „Profilaktyka zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży” (maj) - ukazanie modelu profilaktyki zintegrowanej, pokazanie kilku programów profilaktycznych jako przykładów dobrych praktyk i ich efektywności,
- XIX Miejska Konferencja „Przemoc rówieśnicza w szkole - skuteczna interwencja wychowawcza” (październik) - zwrócenie uwagi na znaczenie stawiania granic w wychowaniu; zjawisko mobbingu i bullingu w tarnowskich szkołach oraz na skuteczną interwencję wychowawczą w sytuacji przemocy rówieśniczej,
- Konferencja „Aksjologiczne wymiary wychowania. Współczesne szanse i zagrożenia” (listopad).

W roku szkolnym 2010/2011 oraz 2011/2012 położono nacisk na pogłębienie współpracy z rodzicami i wzmacnianie funkcji wychowawczej szkoły/placówki. Przyjęto 2 priorytety - doskonalenie współpracy z Radami Rodziców i rodzicami oraz wzmacnianie kompetencji wychowawczych zarówno rodziców jak i wychowawców. Zespół Koordynacyjny zaprosił do włączenia się miejskie instytucje i stowarzyszenia w większym zakresie niż w roku ubiegłym. Realizowanej tematyce służy EduNet zakładka „Wychowanie w Tarnowie”. Realizowane działania priorytetowe obejmowały:

1) Wspomaganie rodziny przez szkołę i Kościół

W 2011 r. kontynuowano warsztatowe spotkania z Radami Rodziców szkół i placówek publicznych i niepublicznych: przedszkoli i szkół podstawowych oraz gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych organizowane przez Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa i Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną z udziałem instytucji i stowarzyszeń, w tym Kurii Diecezjalnej. Tematyka spotkań obejmowała profilaktykę zagrożeń i bezpieczeństwo dzieci i młodzieży oraz agresję w relacjach międzyosobowych w szkole i w domu, a ponadto warsztat dla rodziców „Czego boi się i dlaczego buntuje się nastolatek”.

Ponadto miały miejsce 3 konferencje, na których prezentowano systemowe działania miejskie w zakresie pomocy rodzinie oraz wartościowe pod względem wychowawczym regionalne formy aktywności, np.: VI naukowa konferencja katechetyczna „Rodzina jako środowisko wychowania religijnego” pod patronatem Biskupa Tarnowskiego, Konferencja miejska „Rodzina - ostoją, opoką”, Konferencja naukowa „Wychowanie w kształtowaniu etosu regionalnego” (Warsztaty Terapii Zajęciowej im. Jana Pawła II).

2) Wychowanie do kultury, patriotyczne, w tym regionalizm

W 2011 r. miasto obchodziło Rok Hetmana Jana Tarnowskiego. Towarzyszyło temu szereg uroczystości np.: konferencje naukowe, urodziny miasta; 450. rocznica śmierci Hetmana, 480. rocznica bitwy pod Obertynem - spotkanie polsko-ukraińskie, uroczystość odsłonięcia

tablicy upamiętniającej to wydarzenie, konferencja naukowa i plenerowy program artystyczny (sierpień). Działania Bractwa Rycerskiego Hetmana Jana Tarnowskiego, np. barwny korowód ulicami miasta, pokaz walki rycerskiej, igrce, występ chóru dziewczęcego, III Międzyszkolny Turniej Wiedzy O Hetmanie Janie Tarnowskim, II Wieczorne Spotkanie z Hetmanem.

Na różny sposób przeżywano i świętowano beatyfikację Jana Pawła II (maj) - na szczeblu miejskim, szkół i placówek oświatowych we współpracy z parafiami, innymi środowiskami np. sympozjum „Nauczycielowi sztuki pomagania Janowi Pawłowi II w hołdzie” (październik), sesja naukowa „Człowiek w nauczaniu bł. Jana Pawła II (październik)

Bogate i rozmaite aspekty edukacji regionalnej, wychowania do kultury i patriotycznego pokazują: portal www.tarnow.pl, EduNet, strony internetowe szkół i placówek oświatowych, galeria miejska, przykłady współpracy ze środowiskami kombatanckimi, wydawnictwa okolicznościowe i in. Warto tu wymienić np. obchody Roku Marii Skłodowskiej-Curie, Roku Czesława Miłosza, 110. rocznicy urodzin Jerzego Brauna patrona Gimnazjum Nr 4. Na uwagę zasługuje ogólnopolski program „Katyń - ocalić od zapomnienia”, realizowany przez wybrane szkoły tarnowskie, opiekujące się Aleją Dębów Katyńskich i kultywujące pamięć o ofiarach zbrodni.

Ministerstwo Zarządzania i Sprawiedliwości na Węgrzech w hołdzie tradycyjnej przyjaźni między tymi narodami ogłosiło konkurs historyczny „Współpraca Węgiersko-Polska 2011” (Veszprém, wrzesień). W finale konkursu uczestniczyła młodzież z Polski, Węgier i Rumunii (169 uczniów, w tym 9 drużyn z Tarnowa).

Uczestniczono w kilku jubileuszach, eksponujących dokonania szkół i placówek oraz postaci wybitnych patronów, m.in.: jubileusz 110-lecia II Liceum Ogólnokształcącego im. Hetmana Jana Tarnowskiego i 10-lecia Gimnazjum Dwujęzycznego im. Św. Kingi; 45-lecia istnienia i działalności Szkoły Podstawowej Nr 18 im. Jana Kochanowskiego, 40-lecia Szkoły Podstawowej Nr 23 im. Jana Pawła II, 100-lecia Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych im. Józefa Piłsudskiego; 100-lecia Związku Harcerstwa Polskiego, 60-lecia Pałacu Młodzieży, 30-lecia Poradni Specjalistycznej i Telefonu Zaufania „Arka”, 30-lecia Pogotowia Opiekuńczego. Jako pierwsze wśród przedszkoli przyjęło patrona w osobie Marii Konopnickiej Przedszkole Publiczne Nr 29.

3) Wspieranie przedsiębiorczości i samodzielności uczniów

To wspomaganie nabywania doświadczenia zawodowego przez młodzież w formie staży, praktyk zawodowych i pracy sezonowej np. Akcja 2 Wolontariatu Europejskiego EVS z programu „Młodzież w działaniu” (maj).

Miasto popiera wszelkie formy aktywności wolontariatu: udział w małopolskim projekcie „Mieć wyobraźnię miłosierdzia”, akcje charytatywne np. w ramach Stowarzyszenia „Kropla”, „Pola nadziei”, działalność w Domowym Hospicjum, oddawanie krwi, tworzenie Szkolnych Kół „Caritas”, Finał WOŚP oraz pomoc zwierzętom okrutnie potraktowanym przez los.

Urząd Miasta Tarnowa pomaga w rozwijaniu szkolnych programów kształcenia postaw przedsiębiorczych, przy aktywnym udziale lokalnego biznesu. Przykładem takiej samorządności uczniów jest Młodzieżowa Rada Miejska, która zakończyła II kadencję. 26 października 2011 r. odbyły się wybory do Rady III kadencji. Opiekę pedagogiczną nad Młodzieżową Radą Miejską sprawuje Pałac Młodzieży w Tarnowie. Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych zorganizował I Forum Samorządów Szkolnych szkół techniczno-zawodowych „Zagrożenia młodzieży szkolnej we współczesnym świecie”. Tematem przewodnim obrad młodych ludzi XI Sejmiku Uczniowskiego Szkół

Podstawowych były prawa dziecka „Czy rzeczywiście dzieci i ryby głosu nie mają?”(organizator Szkoła Podstawowa Nr 9).

Rok 2011 został ogłoszony przez Ministerstwo Edukacji Narodowej Rokiem Odkrywania Talentów. Stwarza on możliwość uzyskania przez szkoły i placówki oświatowe zaszczytnego tytułu „Szkoły Odkrywców Talentów” lub „Miejsca Odkrywania Talentów”. W Tarnowie tytuł „Szkoły Odkrywców Talentów” otrzymało 9 szkół i 1 przedszkole, a tytuł „Miejsca Odkrywania Talentów” - Pałac Młodzieży.

Miasto od lat systematycznie wspomaga uczniów zdolnych i podejmuje działania wykraczające poza obowiązkowe zadania edukacyjne (m.in. konkursy, tworzenie specjalistycznych oddziałów np. klasy językowe, indywidualny tok nauki). Wspieranie rozwoju talentów to jedno z najważniejszych zadań edukacyjnych. W 2011 r. realizowano 2 duże przedsięwzięcia:

- realizacja zajęć dodatkowych dla uzdolnionych uczniów tarnowskich szkół ponadgimnazjalnych (umowa z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnowie), obejmujących wykłady i ćwiczenia z matematyki, chemii, fizyki oraz informatyki. Celem było przygotowanie uczniów do uczestnictwa w olimpiadach przedmiotowych oraz nawiązanie współpracy z uczelnią.

Tabela nr 58: Zajęcia dodatkowe dla uczniów zdolnych w latach 2010-2011

Wyszczególnienie	2010	2011
Liczba uczniów	303	265
Liczba szkół	8	11
Liczba godzin	528	468
Wydatkowana kwota	44.080	39.160

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

- Tarnowska Akademia Młodych - przedsięwzięcie kontynuowane przez Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnowie od września 2011 r. do maja 2012 r., w ramach którego zostanie zrealizowanych 15 odpłatnych interaktywnych wykładów z różnych dziedzin naukowych: humanistyki, matematyki, ochrony środowiska, techniki, ekonomii, psychologii, archeologii, medycyny i promocji zdrowia. To oferta zajęć dydaktycznych dla dzieci w wieku 7-12 lat. Jej celem jest popularyzacja wiedzy i rozbudzenie aktywności poznawczej u najmłodszych.

Ponadto kontynuowanie systemowego małopolskiego projektu „DiAMEnT. Dostrzec i aktywizować możliwości, energię i talenty”.

4) Profilaktyka i bezpieczeństwo

Każda szkoła posiada program wychowawczy i profilaktyki zagrożeń oraz reguły postępowania obowiązujące w jej życiu społecznym zawarte w statucie (w tym szkolny system oceniania, nagród i kar). W ciągu roku systematycznie odbywały się spotkania warsztatowe obu tarnowskich poradni z pedagogami szkolnymi.

Przy współpracy z Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa w 2011 r. w tarnowskich szkołach i przedszkolach realizowano szereg programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy i agresji. Objęto nimi ok. 6.300 uczniów, 170 nauczycieli oraz 2.700 rodziców. Wszystkie były propozycjami dyrektorów i pedagogów tarnowskich szkół i placówek oświatowych. Po raz czwarty dzieci i młodzież z Tarnowa wzięła udział w kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł” (1.500 uczniów).

Pogotowie Opiekuńcze realizowało VI edycję projektu profilaktycznego „Alkohol - świat zatopionych marzeń” dla placówek zajmujących się młodzieżą zagrożoną wykluczeniem, m.in. poznając rozmieszczenie i zakres kompetencji instytucji pomocowych w Tarnowie.

Od kilku lat szkoły i przedszkola realizują ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2011 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którym znajduje się 5 przedstawicieli edukacji. W ramach Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa przeszkolono 12 pedagogów szkolnych (wdrażanie procedury „Niebieska Karta”).

Praktyczną realizację procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach kryzysowych na terenie szkoły pokazywali przedstawiciele Wydziału Prewencji Zespół ds. Nieletnich Komendy Miejskiej Policji na spotkaniach z nauczycielami oraz rodzicami. W minionym roku Policja realizowała kilka programów prewencyjnych wśród dzieci i młodzieży: „Unikanie zagrożeń”, „Czy psy muszą gryźć?”, „Uwaga zagrożenie”, „Narodowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”, „Krajowy program przeciwdziałania narkomanii” oraz „Kibice i doping - tak, pseudokibice i agresja - nie”.

Tarnów podjął w szkołach i placówkach oświatowych realizację „Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce”, koordynowanego w mieście przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Zorganizowano m.in. konferencję „Ograniczanie zdrowotnych następstw palenia tytoniu” (wrzesień).

16. KULTURA

Tarnów to prężny ośrodek na kulturalnej mapie Polski. To miasto ciekawych wydarzeń kulturalnych, imprez plenerowych, kameralnych, prezentacji plastycznych.

W 2011 r. w Tarnowie miały miejsce ważne, ogólnopolskie i międzynarodowe, wydarzenia artystyczne, współorganizowane i współfinansowane przez miasto:

- koncert zespołu „Scorpions”,
- 25. Jubileuszowa Tarnowska Nagroda Filmowa,
- Festiwal Art-Fest,
- Ogólnopolski Festiwal Komedii „Talia”,
- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Odnalezionnej,
- Ogólnopolski Festiwal Laureatów Konkursów Muzycznych „Tydzień Talentów”,
- Ogólnopolski Festiwal Artystyczny dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Śpiewaj z nami”,
- Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego „Klasa-Leliwa”,
- Dni Pamięci Żydów Galicyjskich „Galicianer Sztetl”,
- 4th Azoty Tarnów International Jazz Contest,
- Festiwal Paschalny „Musica Poetica”,
- I Ogólnopolska Gala Muzyków Chrześcijańskich „Muzyczne Dary 2011”.

W Tarnowie widoczne jest liczne środowisko plastyczne, którego przedstawiciele wystawiają swoje prace nie tylko w Polsce, ale także w wielu innych krajach (w 2011 r. tarnowski artysta malarz Jacek Janicki obchodził 45-lecie pracy twórczej). W ubiegłym roku Związek Polskich Artystów Plastyków Okręg Krakowski Oddział w Tarnowie przekształcony został w Związek Polskich Artystów Plastyków Okręg Tarnowski uzyskując osobowość prawną.

W Tarnowie działają m.in. dwa chóry katedralne o międzynarodowej renomie: chłopięcy „Pueri Cantores Tarnovienses” (w 2011 r. obchodził 30-lecie działalności) i dziewczęcy „Puellae Orantes”, Tarnowski Chór Gos.pl., zespół wokalny MONK, Zespół Pieśni i Tańca „Świerczkowiacy”, zespoły rockowe: Totentanz, Anvision, Bardzo Orkiestra Wojtka Klicha, Ziyó.

W dziedzinie kultury w mieście prężnie działają stowarzyszenia, np. Teatr Nie Teraz (w 2011 r. obchodził 30-lecie działalności), Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Teatralnych, Stowarzyszenie Jazzu Tradycyjnego „Leliwa”, Tarnowska Orkiestra Kameralna (w 2011 r. obchodziła 20-lecie działalności), ArtContest.

Miasto w ciągu całego 2011 r. współorganizowało i współfinansowało wiele imprez kulturalnych, koncertów, wystaw organizowanych w Tarnowie, wśród których wymienić można:

- 1) Największe wydarzenie muzyczne w 2011 r.: w lipcu z polską publicznością na Stadionie Miejskim w Tarnowie żegnał się legendarny zespół „Scorpions” - było to największe wydarzenie kulturalne w historii Tarnowa i jeden z największych koncertów tego roku w Polsce, którego słuchało i oglądało ok. 15.000 fanów rocka.
- 2) Zderzenia 2011: od 1 do 3 lipca odbywał się po raz kolejny cykl imprez w ramach święta miasta. Podczas imprezy odbyły się m.in. koncerty plenerowe: Zbigniewa Wodeckiego, Kim Nowak, Abradab, Męska Muzyka: Waglewski, Fisz, Emade.

Podczas imprezy przyznano Nagrody Miasta Tarnowa: w dziedzinie twórczości artystycznej (Chłopięcy Chór Katedralny „Pueri Cantores Tarnovienses”), „Mecenas Kultury Tarnowa” (Jan Kudelski), Nagrodę Honorową (ś.p. Jacek Wróbel), „Nadzieja Roku” (Justyna Pawłowska).
- 3) Azoty Grand Festiwal, który 10 września na tarnowskim Rynku rozpoczął się występem Arki Noego oraz licznymi atrakcjami przygotowanymi z myślą o najmłodszych uczestnikach imprezy. Następnie zaprezentował się zespół Golec uOrkiestra, tarnowski zespół rockowy Totentanz oraz wykonujący piosenki Marka Grechuty w nowej instrumentalnej odsłonie zespół Plateau. Gwiazdą wieczoru była Orkiestra Adama Sztaby, w repertuarze której znalazła się muzyka filmowa oraz nowoczesne aranżacje światowych przebojów.
- 4) 4th Azoty Tarnów International Jazz Contess: w dniach 2 - 5 listopada po raz czwarty odbył się festiwal, który od początku istnienia prezentuje różnorodny klimat i style jazzowe. Gośćmi tegorocznej edycji były takie gwiazdy jak: Billy Harper, Grażyna Łobaszewska, Jan Ptaszyn Wróblewski, Henryk Miśkiewicz. Popularyzacja jazzu w wykonaniu najwybitniejszych światowych i polskich artystów oraz wsparcie edukacji i promocji młodych muzyków rozpoczynających swoją karierę na scenie jazzowej, to główne cele Festiwalu, w ramach którego odbywa się konkurs dla zespołów jazzowych oraz warsztaty dla młodych muzyków.
- 5) 11 listopada odbyła się Kabaretowa Noc Listopadowa Tarnów'2011 - jedna z najważniejszych i najchętniej oglądanych imprez kabaretowych, transmitowana na żywo przez TVP2. Specjalnie przygotowywany na tę okazję przez Roberta Górskiego (Kabaret Moralnego Niepokoju) scenariusz, stworzony na kanwie filmu „Rejs” Marka Piwowskiego, zapewnił wysoki poziom rozrywki, co potwierdziła wypełniona po brzegi publicznością sala oraz doskonałe wyniki oglądalności (ponad 3.6 mln widzów).

16.1. Miejskie instytucje kultury i ich działalność

16.1.1. Tarnowskie Centrum Kultury

Tarnowskie Centrum Kultury (TCK) w 2011 r. zorganizowało:

- 2.704 spotkań edukacyjnych i zajęć stałych (310 uczestników),
- 32 koncerty i imprezy kabaretowe (8.297 widzów),
- 8 wystaw (2.413 odwiedzających),
- 30 imprez filmowych (1.676 uczestników, bez Tarnowskiej Nagrody Filmowej),
- 25. Tarnowską Nagrodę Filmową (10.870 uczestników),
- 1.224 seanse w kinie „Marzenie” (102.794 widzów),
- 8 imprez współorganizowanych (25.000 uczestników).

Ogółem w przedsięwzięciach organizowanych przez TCK wzięło udział 151.360 osób.

W Tarnowskim Centrum Kultury w ramach edukacji kulturalnej działają:

- Szkoła Muzyków Rockowych „S.M.Rock”: jedna z niewielu szkół w Polsce, oferująca aktualnie naukę we wszystkich podstawowych klasach instrumentalnych (śpiew, gitara, bas, instrumenty klawiszowe, perkusja) - w zajęciach indywidualnych S.M. Rock stale uczestniczy 60 osób,
- Autorska Pracownia Plastyczna Witolda i Elżbiety Pazerów - w 2011 r. przeprowadzono 194 zajęcia ze stałym udziałem 52 osób (średnio w skali miesiąca),
- PracOFFnia - Animacja Czasu Wolnego: cykle 1, 2, 3-dniowych warsztatów z zakresu rękodzieła artystycznego, w 2011 r. odbyło się 7 warsztatów z udziałem 130 osób,
- „CineMarzenie”: cykl projekcji kina niekomercyjnego, filmów ambitnych i wyróżnionych na najlepszych festiwalach. Projekcjom towarzyszą spotkania i dyskusje. W 2011 r. odbyło się 30 imprez z cyklu „CineMarzenie” z udziałem 1.676 os.

W maju odbyła się 25. Jubileuszowa Tarnowska Nagroda Filmowa (TNF) - najstarsze po Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni wydarzenie związane z polskim filmem. W ramach Tarnowskiej Nagrody Filmowej przeprowadzono:

- 20 projekcji filmów konkursowych z udziałem ponad 4.370 widzów,
- 13 projekcji dla dzieci w ramach projektu „Kino Młodego Widza” z udziałem 916 widzów,
- 9 projekcji plenerowych i specjalnych z udziałem 893 widzów,
- 15 spotkań z twórcami filmów prezentowanych na TNF z udziałem 375 słuchaczy,
- 6 imprez festiwalowych (m.in. Gala Wręczenia Nagród, koncert inauguracyjny, koncerty, wystawy) z łącznym udziałem 4.580 widzów,
- 2 debaty z udziałem 30 uczestników.

W ramach TNF zorganizowano 36 seansów, wyświetlono 44 filmy, które obejrzało 6.290 widzów. Łącznie w całym programie tegorocznej TNF uczestniczyło ok. 10.870 widzów. Tarnowską Nagrodę Filmową uświetniło swoją obecnością wielu wybitnych aktorów, reżyserów, ludzi filmu, teatru i telewizji, m. in.: Danuta Szaflarska, Filip Bajon, Dorota Kędzierzawska, Antoni Krauze, Joanna Krauze, Marek Lechki, Janusz Majewski, Lech Majewski, Paweł Sala, Wiesław Saniewski, Andrzej Seweryn, Paweł Wendorff, Mariusz Wilczyński, Marcin Wrona i inni. Ponadto, Tarnów odwiedzili krytycy i dziennikarze filmowi, m.in.: Ryszard Jaźwiński, Łukasz Maciejewski, Roman Gutek, jak też muzycy, m.in.: Tomasz Stańko, Ania Dąbrowska, Andrzej Smolik, Renata Przemyk, Tomek Makowiecki, Maciej Maleńczuk.

Koszt organizacji Tarnowskiej Nagrody Filmowej zamknął się kwotą 521.469,17 zł (w tym środki pozyskane m. in. z: Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej - 40 tys. zł, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego - 70 tys. zł, Stowarzyszenia Filmowców Polskich - 30 tys. zł oraz od sponsorów - łącznie 150 tys. zł).

W 2011 r. Tarnowskie Centrum Kultury dokonało kilku znaczących inwestycji, które wpłynęły na jakość i komfort klientów. Wśród nich wymienić należy remont sali kina „Marzenie” oraz instalacja klimatyzacji w Pracowni Plastycznej TCK.

W czerwcu, po ceremonii otwarcia 36. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Teatrze Muzycznym w Gdyni, zostały rozdane roczne Nagrody Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Kapituła Nagrody w kategorii „Krajowe Wydarzenie Filmowe” uhonorowała statuettą 24. edycję Tarnowskiej Nagrody Filmowej. Nagrodę z rąk Doroty Kędzierskiej odebrali organizatorzy tarnowskiego Festiwalu: Anna Grygiel (Dyrektor TNF), Tomasz Kapturkiewicz (Dyrektor TCK) oraz Jerzy Armata (Dyrektor Artystyczny TNF). Roczne Nagrody PISF przyznawane są od 4 lat i są wręczane za osiągnięcia w upowszechnianiu i promocji polskiej sztuki filmowej. Tarnowska Nagroda Filmowa do Nagród PISF nominowana była trzy razy: za lata 2006 i 2007 (jako pierwsza), 2008 i 2010.

16.1.2. Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie

Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie (MBP), jako lokalne centrum informacji, edukacji i kultury obsługuje czytelników poprzez sieć 10 filii i 8 działów udostępniania zbiorów. Wykonuje również zadania biblioteki powiatowej dla powiatu ziemskiego, obejmując zasięgiem działania 16 bibliotek gminnych i ich filii (łącznie 64 placówki). W lipcu zlikwidowana została Filia nr 7 przy ul. Błotnej.

W 2011 r. prenumerowano 101 tytułów czasopism, zakupiono 2.278 książek, 14 kaset książki mówionej i 129 audiobooków. W wypożyczalniach zarejestrowano 27.165 czytelników. W ciągu roku zanotowano 235.512 odwiedzin w Bibliotece. Wypożyczono na zewnątrz: 413.034 książek, 9.495 czasopism bieżących, 26.625 kaset książki mówionej, 1.061 audiobooków, 103 dok. elektroniczne. W czytelniach udostępniono 64.711 książek, 70.252 czasopism, 63 jednostek zbiorów specjalnych. Łącznie (na zewnątrz i na miejscu) udostępniono 585.281 jednostek.

W największych działach MBP, tj.: Wypożyczalni dla Dorosłych i Czytelni Naukowej, w ramach realizacji porozumienia o wzajemnej współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie - Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Tarnowie, prowadzono dyżury doradcy zawodowego i warsztaty pn. „Internet - narzędziem poszukiwania pracy”.

MBP prowadzi 11 Telecentrów z dostępem do Internetu. Każde Telecentrum wyposażone jest w 4 komputery, skaner, drukarkę, faks, kserokopiarkę i bindownicę. W 2011 r. z usług telecentrów skorzystało łącznie 21.157 osób. Ze stanowisk komputerowych z darmowym dostępem do Internetu (3 stanowiska) skorzystało 1.617 osób.

Biblioteka pełni funkcję ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej i regionalnej. W formie baz danych prowadzi i udostępnia bazy bibliograficzne: „Bibliografia miasta Tarnowa” (od 1997 r.) oraz „Zawartość czasopism regionalnych”.

Biblioteka systematycznie uzupełniana zasób Tarnowskiej Biblioteki Cyfrowej, do której w ubiegłym roku dodano 96 pozycji (m.in. listy ze zbiorów Oddziału Starych Druków i Książki XIX-wiecznej, maszynopisy Witolda Gryła z kolekcji „Tarnoviana” i in.).

W 2011 r. MBP uzyskała dofinansowanie na realizację następujących projektów:

- zakup nowości wydawniczych (53.650 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego),
- Literatura Europy (24.500 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego),
- wydanie książki „Karol Wojtyła w Diecezji Tarnowskiej” (3.000 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego),

W ramach własnej działalności wydawniczej w 2011 r. MBP wydała publikacje:

- Barbara Sawczyk „Karol Wojtyła w Diecezji Tarnowskiej”,
- Kazimierz Braun „Tarnowski wiatr niepodległości”,
- cykliczne pismo Klubu Młodych Autorów „Aspiracje - Magazyn Literacki Młodych” (wydano dwa numery),
- „Kot – bohater literacki” (publikacja pokonkursowa).

Tabela nr 59: Wybrane przedsięwzięcia MBP w 2011 r.

Forma działalności	Liczba	
	form/spotkań	uczestników
Spotkania autorskie, promocje książek	26	1.546
Dyskusyjne Kluby Książki	18	241
Dyskusyjny Klub Książki Mówionej (dla inwalidów wzroku)	10	120
Klub Literacki „13” (dla seniorów)	10	184
Grupa Młodych Autorów	8	91
Klub Moli Książkowych „Różowe Moliki”	22	153
Lekcje biblioteczne dla uczniów	92	1.593
Biblioteczne przedszkola (zajęcia literacko-plastyczne)	62	1.831
Pasowanie na czytelnika	33	760
Wykłady i prelekcje (nt. zbiorów, tematyczne)	124	917
Przyjmowane wycieczki	27	418
Konkursy literackie i tekstowe	11	258
Konkursy plastyczne i fotograficzne	14	1.498
Wystawy pokonkursowe	16	1.375
Wystawy rocznicowe, okolicznościowe	90	6.441
Zajęcia biblioterapeutyczne	31	265
Zabawy edukacyjne dla dzieci przedszkolnych	20	417
Zajęcia komputerowe dla dzieci i młodzieży	28	181
Szkolenia komputerowe osób starszych	167	217
Zajęcia dla dzieci w czasie ferii zimowych	76	532
Zajęcia dla dzieci w czasie wakacji	60	792
Sesje naukowe i seminaria	5	300
Salony literackie	1	100
Dzień Bibliotekarza	1	120
Inne	150	2.552
Razem	1.102	22.902

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie

16.1.3. Biuro Wystaw Artystycznych - Galeria Miejska

W 2011 r. Biuro Wystaw Artystycznych - Galeria Miejska brała udział w 59 zdarzeniach artystycznych, w tym zorganizowała 46 wystaw w Tarnowie (we własnej siedzibie i na terenie miasta) oraz 13 wystaw i zdarzeń artystycznych w Polsce i za granicą (m.in. Warszawa, Kraków, Gliwice, Gdynia, Wojnicz, Jabłonna, Dębica, Norwegia, Islandia).

Zgodnie z założeniami statutowymi, Galeria przygotowała wystawy prezentując działania wybitnych polskich artystów, takich jak: Ryszard Horowitz, Wojciech Prażmowski, Jerzy Skolimowski, Andrzej Dudziński, Monika Sosnowska, Paulina Ołowska, Wilhelm Sasnal, Jerzy Nowosielski.

Galeria przedstawiła tarnowskiej publiczności najnowszą twórczość rodzimego środowiska artystycznego, promując tarnowskich artystów (w tym młodych debutantów). Swoje prace na indywidualnych wystawach prezentowali: Kamil Kukła, Anna Adamiak, Waldemar Żuchnicki, Łukasz Biliński, Aleksandra Zuba-Benn, Witold Pazera.

W trakcie tradycyjnej Wigilii środowisk twórczych swoje prace zaprezentowali artyści nagrodzeni na dorocznych Salonach w przedziale ostatnich 10 lat. Prezentacja była zwieńczeniem tarnowskich imprez związanych z jubileuszem 100-lecia Związku Polskich Artystów Plastyków.

W ramach współpracy Galeria użyczała swoich lokali wystawienniczych i współpracowała przy obsłudze technicznej oraz organizacji imprez z licznymi organizacjami oraz instytucjami na terenie miasta.

Galeria aktywnie prowadziła działalność edukacyjną. Przeprowadziła warsztaty i zajęcia dla młodzieży szkolnej z Tarnowa i okolic, wykłady otwarte, wykłady z zagadnień sztuki nowoczesnej dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku. Każda ekspozycja stanowiła materiał edukacyjny.

Instytucja kontynuowała również projekt „Alfabet polski”, który jest jedynym w Polsce cyklicznym projektem edukacyjnym prezentującym polską sztukę współczesną. W ramach drugiej odsłony „Alfabetu” do Tarnowa przyjechali m.in.: Kinga Araya i Hubert Czerepok (twórca filmu o pierwszym transporcie więźniów do obozu zagłady KL Auschwitz).

Nowością w działalności była interaktywna wystawa „Berek! Szukam!”, przygotowana wspólnie z Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu. Była to udana próba ożywienia przestrzeni galeryjnej, przełamanie schematów funkcjonowania instytucji galeryjno-muzealniczej, aktywnego uczestnictwa odbiorcy w aranżacji przestrzeni oraz współtworzenia artefaktów. Była to również pierwsza w historii tarnowskiej Galerii ekspozycja przygotowana z myślą o najmłodszych odbiorcach (rodzina, przedszkola, szkoły podstawowe). Wyjątkowość wystawy polegała również na tym, że w jej przygotowaniu uczestniczył międzynarodowy zespół artystów z Holandii, Japonii, USA. Patronat nad wystawą objęła Ambasada Królestwa Niderlandów.

Najważniejszym zdarzeniem w 2011 r. była realizacja projektu „Tarnów 1000 lat nowoczesności”, na którą złożyły się liczne prezentacje oraz zdarzenia oscylujące wokół historii oraz współczesności tarnowskiej dzielnicy Mościce. Oprócz wystawy typowo dokumentacyjnej („Życie codzienne w Mościcach w latach 1927-39”) zaproszeni artyści zrealizowali liczne projekty, które znalazły swoje miejsce w przestrzeni publicznej Tarnowa i Mościc. Po raz pierwszy w historii tarnowskiego Biura Wystaw Artystycznych miała miejsce tzw. rezydencja artystyczna. Na zaproszenie Galerii grupa studentów California College of Art. realizowała monumentalną kompozycję eksponowaną na terenie Zakładów Azotowych w Tarnowie-Mościcach S.A. W ramach projektu miały miejsce liczne zajęcia,

warsztaty i wykłady prezentujące ciekawą historię Mościc oraz ich unikalną, modernistyczną architekturę. Zdarzeniu towarzyszyły również dwa projekty muzyczne - koncert zespołu „Pustki” na dworcu PKP w Mościcach oraz eksperymentalny występ angielskiego artysty Jima Campbela (muzyka, filmy) w ramach międzynarodowego projektu Industrial on Tour. Wydawnictwo towarzyszące zdarzeniu - książka „Tarnów. 1000 lat nowoczesności” otrzymała wyróżnienie w 51. Konkursie Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Książek „Najpiękniejsze Książki Roku”.

Również inne wydawnictwo Galerii zostało docenione - „Alfabet Polski 2” w ogólnopolskim konkursie „Reminiscencje. Konkurs katalogów i Albumów o Sztuce” (w kategorii „Album o Sztuce”) otrzymał II Nagrodę.

W 2011 r. miała miejsce kontynuacja festiwalu sztuki „Art. Fest” (8. edycja), w tym roku po raz pierwszy imieniem Bogusława Wojtowicza. Formuła festiwalu ciągle ewoluuje i w tym roku po raz pierwszy pojawiła się tak zwana „scena offowa”, gdzie swoje działania zaprezentować mogli młodzi artyści oraz studenci szkół artystycznych.

Niewątpliwie wiodącym zdarzeniem artystycznym o zasięgu ogólnopolskim była wystawa retrospektywna malarstwa Jerzego Nowosielskiego (pierwsza po śmierci artysty). Na bazie materiału wystawienniczego zostało zrealizowanych kilkadziesiąt zajęć edukacyjnych o charakterze warsztatów przeznaczonych dla licealistów i studentów.

Do ważnych wydarzeń należały koncerty, które połączone były z otwarciem kolejnych wystaw: „Maciej Fortuna Quartet” - „Rysowanie myśli” studenci Uniwersytetu Rzeszowskiego, Czesław Mozil „Czesław Śpiewa Miłosza” - Wojciech Prażmowski „Miłosz tutejszy”, Gaba Kukla - Andrzej Dudziński „Kino Andrzeja Dudzińskiego”.

Kolejnym ważnym punktem festiwalu były spotkania autorskie, którym towarzyszyła promocja nowości wydawniczych (wykład historyk sztuki Krystyny Czerni na temat życia i twórczości Jerzego Nowosielskiego, promocja najnowszej biografii artysty „Nietoperz w Świątyni” oraz wieczór autorski z pisarzem i felietonistą Andrzejem Stasiukiem i promocja jego najnowszej książki „Dziennik Pisany Później”).

Należy też wspomnieć o spektaklu teatralnym „Skarpetki, opus 124” w reżyserii Macieja Englerta z udziałem Piotra Fronczewskiego i Wojciecha Pszoniaka.

Partnerami Galerii przy organizacji festiwalu było Centrum Sztuki Mościce oraz Międzynarodowe Stowarzyszenie Passe-Partout.

W 2011 r. kontynuowano współpracę z wybitnymi artystami polskimi, dla których przez ostatnie lata Galeria była głównym organizatorem i realizatorem tras wystawienniczych oraz innych zdarzeń artystycznych (np. pokaz obrazów Jerzego Skolimowskiego na krakowskim festiwalu „Off Plus Camera” oraz w norweskiej galerii „Oslo - Studio V” towarzyszący premierze filmu „Essental Killing”, wystawa fotografii artystycznej Ryszarda Horowitza zrealizowana w Galerii Miejskiego Ośrodka Sztuki w Dębicy, wystawy z okazji czterdziestolecia pracy twórczej Andrzeja Dudzińskiego).

W 2011 r. Galeria pozyskała środki zewnętrzne na projekty:

- „Tarnów.1000 lat nowoczesności” z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (145.000 zł),
- Objazdowy festiwal kina polskiego na Islandii „What`s the difference between Pawel and Wawel” z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (30.000 zł) i Stowarzyszenia Autorów ZAiKS (4.000 zł),
- Wystawa „Berek! Szukam!” z Ambasady Królestwa Niderlandów (8.000 zł),

- na inne projekty od sponsorów i partnerów (łącznie 34.000 zł).

16.1.4. Tarnowski Teatr im. Ludwika Solskiego

W 2011 r. Tarnowski Teatr im. Ludwika Solskiego przygotował 8 premier:

- Frances Hodgson Burnett „Tajemniczy ogród”, reż. Tomasz Obara (premiera 16 kwietnia),
- Karol Wojtyła „Brat naszego boga”, reż. Tomasz Piasecki (premiera 8 maja),
- Antoine de Saint-Exupéry „Mały książe”, reż. Cezary Domagała (premiera 4 czerwca),
- Kazimierz Braun „Cela Ojca Maksymiliana”, reż. Kazimierz Braun (premiera 18 czerwca),
- Tomasz Jachimek „Kolega Mela Gibsona”, reż. Tomasz Piasecki (premiera 4 września),
- Michael Frayn „Czego nie widać”, reż. Jan Tomaszewicz (premiera 6 października),
- Zinaida Zagner „Powrot Krasnoludków”, reż. Zinaida Zagner (premiera 10 grudnia),
- William Szekspir „Makbet”, reż. Rafał Matusz (premiera 17 grudnia).

Zagrano ogółem 191 spektakli (w tym 16 poza tarnowską sceną), które obejrzało łącznie 32.598 widzów. Działalność teatralną wzbogaciły liczne koncerty, spotkania, konkursy, warsztaty teatralne, wystawy. Wpływy ze sprzedanych biletów wyniosły łącznie 498.573 zł.

Najważniejszym wydarzeniem teatralnym w 2011 r. był XV Ogólnopolski Festiwal Komедii Talia. Podczas Festiwalu zaprezentowano 19 spektakli (10 tytułów), w tym 7 spektakli konkursowych i 3 w ramach imprez towarzyszących. W tegorocznej edycji Festiwalu gwiazdami byli, m. in.: Ewa Kasprzyk, Artur Barciś, Krzysztof Tyniec, Szymon Bobrowski, Zbigniew Zamachowski, Wojciech Malajkat i Grupa MoCarta. Głos decydujący o nagrodzie głównej oraz nagrodach indywidualnych należał do jury Festiwalu. Swoje nagrody przyznała również publiczność.

W 2010 r. Tarnowski Teatr uzyskał dofinansowanie z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego w wysokości ok. 1 mln zł na realizację trzyletniego projektu „Cztery Talie Roku”. W 2011 r. w ramach projektu odbyły się:

- Talia bez barier - adresowana do dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz dzieci i młodzieży pełnosprawnej, zorganizowana na zasadzie warsztatów,
- Mała Talia - adresatami tej części projektu są dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, spektakle zostały zaprezentowane w trybie objazdowym, a poprzedziła je premiera Tarnowskiego Teatru „Mały Książe” w reż. C. Domagały,
- Ogólnopolski Festiwal Komедii Talia - organizacja konkursu różnorodnych gatunków i form spektakli komediowych,
- Talia - Korzenie - w ramach wydarzenia przegląd zespołów amatorskich o charakterze regionalnym (8 najlepszych zespołów i indywidualnych wykonawców zostało zakwalifikowanych do udziału w Festiwalu Talia - Korzenie); ta część projektu odbyła się przy współdziałaniu Małopolskiego Centrum Kultury Sokół w Nowym Sączu

Powyższe wydarzenia będą realizowane w 2012 r. Założeniem jest wyłonienie 72 laureatów, którzy wraz z profesjonalnymi twórcami przygotowują wspólną produkcję w 2013 r.

W związku z modernizacją siedziby Teatru, do kwietnia 2011 r. spektakle prezentowano w Sali Teatralnej w Pałacu Młodzieży oraz w Tarnowskim Centrum Kultury. W kwietniu, po gruntownej modernizacji, oddano do użytku budynek teatru, który zyskał nowoczesną, oszkloną fasadę od ul. Mickiewicza, duże foyer oraz możliwość wystawiania sztuk na trzech scenach (Mała, Duża i „Pod Sceną”).

Obecnie, w zmodernizowanej siedzibie odbywają się liczne wystawy (przy współpracy innych miejskich instytucji kultury), konferencje (np.: Forum Inwestycyjne), koncerty, warsztaty i wiele innych imprez, mających znaczenie dla promocji miasta i samego Teatru. W czerwcu w Tarnowskim Teatrze Jubileusz 50-lecia pracy twórczej świętował prof. Kazimierz Braun.

W 2011 r. Tarnowski Teatr z wykorzystaniem środków zewnętrznych, realizował projekty:

- THEATRUM SACRUM - wokół jubileuszu prof. Kazimierza Brauna (70.000 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego),
- SOLSKI - trzecia generacja (45.000 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego),
- Cztery Talie Roku (435.890 zł w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego).

Ponadto w 2011 r. od sponsorów Teatr pozyskał łącznie 123.100 zł.

16.2. Pozostałe instytucje kultury działające w Tarnowie

W Tarnowie działają dwa muzea:

- Muzeum Okręgowe w Tarnowie z siedzibą w renesansowej kamienicy na tarnowskim Rynku i w Ratuszu (instytucja kultury województwa małopolskiego),
- Muzeum Diecezjalne - najstarsze muzeum kościelne w Polsce (założone w 1888 r.) posiadające cenne zabytki sztuki sakralnej.

Muzeum Okręgowe zorganizowało w 2011 r. wiele imprez cyklicznych, wśród nich m. in.:

- „Malowana chata” - konkurs organizowany w Zalipiu,
- Dni Pamięci Żydów Galicyjskich - „Galicjaner Sztetl”,
- Europejskie Spotkania Rycerskie na zamku w Dębnie,
- Międzynarodowy Tabor Pamięci Romów.

Wydarzenia artystyczne organizowane przez Muzeum Okręgowe w 2011 r. miasto dofinansowało kwotą 29.000 zł (konferencja naukowa i wystawa dotycząca Hetmana Jana Tarnowskiego, koncerty w ramach „Dni Pamięci Żydów Tarnowskich, wystawa „Początki wieku”).

W Centrum Sztuki Mościce (dawne Mościckie Centrum Kultury) - instytucji kultury województwa małopolskiego działa Zespół Pieśni i Tańca „Świerczkowiacy” (od 1963 r.), a od 1999 r. funkcjonuje Kino „Millennium”.

W Tarnowie od 1990 r. działa Centrum Paderewskiego Tarnów - Kąsna Dolna. Placówka organizuje festiwale i koncerty muzyki kameralnej, w których biorą udział sławy muzyki poważnej z kraju i zagranicy. Niezwykle istotną częścią działalności instytucji jest edukacja młodego pokolenia muzyków - stąd liczne plenery, warsztaty muzyczne i kursy mistrzowskie. W 2011 r. miasto dofinansowało kwotą 25.000 zł. festiwale muzyki poważnej (Mistrzowskie Wieczory w Kąsnej oraz XXIX Ogólnopolski Festiwal Laureatów Konkursów Muzycznych „Tydzień Talentów”).

17. SPORT, TURYSTYKA I REKREACJA

Miasto wspiera rozwój kultury fizycznej finansowo i organizacyjnie na wielu płaszczyznach. Do najważniejszych obszarów wsparcia należą:

- inicjowanie, finansowanie i współorganizowanie wielu imprez sportowych o znaczeniu ponadlokalnym,
- realizacja sportowo-rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych w tarnowskich szkołach oraz rozgrywek międzyszkolnych tarnowskich szkół w różnych dyscyplinach sportu,
- realizacja programów feryjnego i wakacyjnego wypoczynku dzieci i młodzieży, o charakterze sportowo-rekreacyjnym,
- prowadzenie systemu stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień dla zawodników, trenerów i działaczy sportowych,
- wspieranie zadań realizowanych w zakresie sportu kwalifikowanego,
- współpraca w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.) z organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie kultury fizycznej,
- prowadzenie inwestycji w zakresie infrastruktury sportowej, z udziałem środków zewnętrznych.

17.1. Organizacje kultury fizycznej z siedzibą w Tarnowie

W mieście działa wiele podmiotów związanych z kulturą fizyczną, sportem i rekreacją, które aktywnie uczestniczą w życiu miasta w zakresie swoich statutowych działań.

Tabela nr 60: Uczniowskie kluby sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Międzyszkolny Klub Sportowy „Pałac Młodzieży” w Tarnowie	koszykówka, piłka ręczna, wspinaczka, szermierka, judo
2.	Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy przy Gimnazjum Nr 8 w Tarnowie	lekka atletyka
3.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „1811” w Tarnowie	koszykówka
4.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „IKS”	sport i rekreacja
5.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Iskierka-Krzyż” przy Gimnazjum Nr 6 w Tarnowie	piłka siatkowa
6.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” przy Gimnazjum Nr 1 w Tarnowie	rekreacja
7.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Sokół-Gumniska” przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Tarnowie	piłka siatkowa
8.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Hesed”	piłka nożna
9.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Karolina” przy Parafii Błogosławionej Karoliny w Tarnowie	szachy, rekreacja
10.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy przy Parafii Świętej Trójcy w Tarnowie	tenis stołowy, rekreacja
11.	Uczniowski Klub Sportowy „Sokół-Mościce” przy Zespole Szkół Sportowych w Tarnowie	pływanie, dwubój i trójbój
12.	Uczniowski Klub Sportowy „Akademia Futsal” Tarnów	futsal

13.	Uczniowski Klub Sportowy „19” przy Szkole Podstawowej Nr 19 w Tarnowie	rekreacja
14.	Uczniowski Klub Sportowy „Atlant” przy Szkole Podstawowej Nr 10 w Tarnowie	rekreacja
15.	Uczniowski Klub Sportowy „Baskila” w Tarnowie	strzelectwo
16.	Uczniowski Klub Sportowy „Budowlanka” przy Zespole Szkół Budowlanych w Tarnowie	rekreacja
17.	Uczniowski Klub Sportowy „Dwudziestka” przy Zespole Szkół Sportowych w Tarnowie	piłka nożna, lekka atletyka
18.	Uczniowski Klub Sportowy „Hatrick”	sport i rekreacja
19.	Uczniowski Klub Sportowy „Jaskółka” przy Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 1 w Tarnowie	piłka nożna
20.	Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” przy i Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie	piłka siatkowa, piłka nożna
21.	Uczniowski Klub Sportowy „JMT Westerplatte”	sport i rekreacja
22.	Uczniowski Klub Sportowy „Kazik” przy Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Tarnowie	piłka nożna
23.	Uczniowski Klub Sportowy „Kobra”	kolarstwo
24.	Uczniowski Klub Sportowy „Kserkom Tenis Klub”	tenis ziemny
25.	Uczniowski Klub Sportowy „Leliwa” przy Gimnazjum Nr 4 w Tarnowie	piłka ręczna
26.	Uczniowski Klub Sportowy „Lider” przy Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Tarnowie	piłka siatkowa
27.	Uczniowski Klub Sportowy „Maraton” przy III Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie	koszykówka, piłka siatkowa
28.	Uczniowski Klub Sportowy „Maraton” przy Szkole Podstawowej Nr 9 w Tarnowie	rekreacja
29.	Uczniowski Klub Sportowy „Mechanik” przy Zespole Szkół Agrotechnicznych i Samochodowych w Tarnowie	rekreacja
30.	Uczniowski Klub Sportowy „Ogrodnik” przy Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych w Tarnowie	rekreacja
31.	Uczniowski Klub Sportowy „Orlik”	tenis ziemny
32.	Uczniowski Klub Sportowy „Ósemka” przy Szkole Podstawowej Nr 8 w Tarnowie	rekreacja, piłka ręczna
33.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Przystań”	speedrowery
34.	Uczniowski Klub Sportowy „Sprawni Razem” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tarnowie	narciarstwo, piłka siatkowa, pływanie, badminton
35.	Uczniowski Klub Sportowy „Starówka” przy Gimnazjum Nr 2 w Tarnowie	rajdy turystyczne, biegi na orientację
36.	Uczniowski Klub Sportowy „Staś” przy VII Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie	strzelectwo
37.	Uczniowski Klub Sportowy „Technik” przy Zespole Szkół Technicznych w Tarnowie	piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka
38.	Uczniowski Klub Sportowy „Westovia”	sport i rekreacja, futsal
39.	Uczniowski Klub Sportowy przy IV Liceum Ogólnokształcącym i Gimnazjum Nr 10 w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Tarnowie	rekreacja

40.	Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Tarnowie	tenis stołowy, piłka nożna, rekreacja
41.	Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej Nr 15 w Tarnowie	rekreacja
42.	Uczniowski Klub Sportowy „Junak”	sport i rekreacja
43.	Uczniowski Klub Sportowy „Sanda Team”	sztuki walki i samoobrony
44.	Uczniowski Klub Sportowy „A.C.T - Sport”	tenis
45.	Uczniowski Klub Sportowy „Przystań”	futsal, speedrower
46.	Uczniowski Klub Sportowy Kung-Fu „Vo Thuat Than Quyen”	Kung-Fu
47.	Uczniowski Klub Sportowy „Tasman Team”	karate i sporty walki
48.	Uczniowski Klub Sportowy „Tarnowskie Gwiazdy”	rekreacja
49.	Uczniowski Klub Sportowy „Lumaro”	futsal
50.	Uczniowski Klub Sportowy „Karate Sei Budokai”	karate, judo

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 61: Ogniska TKKF

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Azoty”	rajdy turystyczne, narciarstwo, rekreacja
2.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Delfin”	strzelectwo, pięciobój
3.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Iskra”	rajdy turystyczne
4.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Legiony”	rekreacja
5.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Maraton”	rekreacja
6.	Tarnowskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej	rekreacja

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 62: Towarzystwa sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Polskie Towarzystwo Boksu	boks
2.	Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół - Świat Pracy”	kolarstwo górskie, turystyka piesza i rowerowa, biegi, narciarstwo biegowe
3.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół”	kolarstwo górskie, turystyka rowerowa, biegi, narciarstwo biegowe
4.	Stowarzyszenie Przyjaciół Piłki Nożnej Unii Tarnów „Wierni”	wspieranie sekcji piłki nożnej ZKS „Unia” Tarnów
5.	Stowarzyszenie Yacht Club „Bezan”	żeglarstwo
6.	Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Pogórze”	kręgle, turystyka, rekreacja
7.	Tarnowskie Towarzystwo Piłkarskie	wspieranie rozwoju piłki nożnej w Tarnowie

8.	Tarnowskie Towarzystwo Piłki Ręcznej	wspieranie rozwoju piłki ręcznej w Tarnowie
9.	Tarnowskie Towarzystwo Sportowe „FUTAR”	halowa piłka nożna
10.	Tarnowskie Towarzystwo Żużlowe „Unia Tarnów”	wspieranie rozwoju żużla w Tarnowie
11.	Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Start”	podnoszenie ciężarów, lekka atletyka, pływanie
12.	Towarzystwo Narciarskie „Mościce”	narciarstwo

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 63: Związki sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Tarnowski Okręgowy Związek Piłki Nożnej	piłka nożna
2.	Tarnowski Szkolny Związek Sportowy	realizacja rozgrywek międzyszkolnych
3.	Tarnowski Związek Brydża Sportowego	brydż sportowy

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 64: Kluby sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Auto Moto Klub Tarnowski	sporty motorowe
2.	Jacht Klub „Orion”	żeglarstwo
3.	Klub Sportowy „Błękitni” w Tarnowie	judo, piłka nożna
4.	Klub Sportowy „Capoeira” Tarnów	capoeira
5.	Klub Sportowy „Iskra”	piłka nożna
6.	Klub Sportowy „Metal”	piłka nożna
7.	Klub Sportowy „Legion Team Tarnów”	sztuki walki
8.	Klub Sportowy „Perfekcja” przy Agencji Ochrony „Perfekcja”	muay thai, muay boran
9.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie	tenis stołowy, piłka nożna, piłka siatkowa, koszykówka, pływanie
10.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Wyższej Szkoły Biznesu w Tarnowie	piłka nożna, piłka siatkowa, koszykówka, tenis stołowy i ziemny, pływanie, turystyka, narciarstwo, bilard, szachy, aerobik
11.	Ludowy Klub Jeździecki „Klikowa” przy Stadzie Ogierów w Klikowej	jeździectwo
12.	Miejski Klub Sportowy „Tarnovia”	tenis stołowy, piłka siatkowa, piłka nożna, wspinaczka sportowa,
13.	Tarnowska Szkoła Bokserska	boks
14.	Tarnowski Klub Modelarstwa Samochodowego	modelarstwo samochodowe

15.	Tarnowski Klub Modelarzy R/C Cars	modelarstwo samochodowe
16.	Tarnowski Klub Sportowy „Kyokushin Karate”	karate kyokushin
17.	Tarnowski Klub Sportowy „Oyama Karate”	oyama karate
18.	Tarnowski Klub Strzelecki LOK	strzelectwo
19.	Tarnowski Klub Tenisowy	tenis ziemny
20.	Klub Sportowy „ZKS Unia” Tarnów	pływanie, lekka atletyka, piłka nożna, koszykówka

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 65: Zakład budżetowy

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji (TOSiR)	sport i rekreacja

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

17.2. Wydarzenia sportowo-rekreacyjne

Od wielu lat miasto jest organizatorem lub współorganizatorem wielu imprez, zarówno o znaczeniu lokalnym, ponadlokalnym i ponadregionalnym.

Tabela nr 66: Najważniejsze wydarzenia sportowo-rekreacyjne w 2011 r.

Nazwa przedsięwzięcia	Termin	Główny organizator (środki z budżetu miasta w zł)
System szkolnego współzawodnictwa sportowego: Igrzyska Młodzieży Szkolnej, Gimnazjada, Licealiada	styczeń-czerwiec, wrzesień-grudzień	TOSiR, Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa (60.000)
III Mistrzostwa Szkół Ponadgimnazjalnych w Narciarstwie Alpejskim o Puchar Prezydenta Miasta Tarnowa	luty	IV LO w Tarnowie (3.500)
Mistrzostwa Tarnowa w Slalomie Gigancie o Puchar Prezydenta Miasta Tarnowa	luty	Szkoła Narciarska Ski-Tenis Dębica (4.300)
Ferie zimowe Tarnów 2011	luty	Koordinacja - Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa (129.200)
Program masowej nauki pływania dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych	marzec-maj, wrzesień-listopad	TOSiR, Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa (36.000)
Akcja „Już pływam”	kwiecień-czerwiec	Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa, UKS Sokół Mościce (9.100)

Puchar Tarnowa w Kolarstwie Górskim	kwiecień, maj, czerwiec, sierpień, wrzesień	Stowarzyszenie Sportowe Sokół (38.000)
Puchar Polski Juniorów we Wspinaczce Sportowej, Puchar Tarnowa Amatorów we Wspinaczce na Czas	kwiecień	MKS Tarnovia (3.000)
Indywidualne Mistrzostwa Polski Osób Niepełnosprawnych Ruchowo w Podnoszeniu Ciężarów Juniorów i Seniorów	maj	TZSN Start w Tarnowie (5.000)
Puchar Europy Juniorów we Wspinaczce Sportowej	maj	TOSiR
Mistrzostwa Polski Seniorów i Młodzieżowców we Wspinaczce Sportowej, Puchar Polski w Boulderingu	maj	MKS Tarnovia (15.000)
XVII Sportowy Turniej Miast i Gmin 2011	maj/ czerwiec	Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa (20.000)
XI Tarnowska Olimpiada Przedszkolaków	czerwiec	UKS Lider przy ZSME w Tarnowie, Wydziały Sportu i Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa (15.000)
IV Kryterium Kolarskie im. Eugeniusza Kwiatkowskiego	czerwiec	Małopolski Związek Kolarski (15.000)
Lato w mieście bezpieczne wakacje Tarnów 2011	czerwiec, lipiec,	Koordinacja - Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa (335.000)
Tauron Tennis Cup 2011 r.	wrzesień	TOSiR
XX Bieg Leliwitów	październik	Stowarzyszenie Sportowe Sokół (25.000)
Międzynarodowy Turniej Karate Shinkyokushinkai o Buławę Hetmana Jana Tarnowskiego Tarnów 2011	listopad	TKS Kyokushin Karate (6.000)

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

17.3. Stypendia i nagrody sportowe

W 2011 r. Prezydent Miasta Tarnowa przyznał stypendia sportowe, nagrody i wyróżnienia za osiągnięte w 2010 r. wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym i krajowym:

- 54 stypendia sportowe w wysokości od 1.290 zł do 8.000 zł (od 645 zł do 2.000 zł miesięcznie), przyznane na okres od 2 do 4 miesięcy,
- 71 nagród (wysokość od 400 zł do 1.500 zł),
- 22 wyróżnienia (w tym 5 zawodników oraz 17 osób zasłużonych dla rozwoju tarnowskiego sportu).

Tabela nr 67: Przyznane w 2011 r. stypendia sportowe, wyróżnienia i nagrody wg klubów

Klub	Wyróżnienie
Auto Moto Klub Tarnowski	4 nagrody
Klubu Liwi	5 nagród
Klub Uczelniany AZS PWSZ	2 stypendia, 1 nagroda
KS Błękitni	2 nagrody
Muay Thai	2 nagrody
MKS Pałac Młodzieży	13 stypendiów, 3 nagrody
MKS Tarnovia	9 stypendiów, 5 nagród, 1 wyróżnienie
MLUKS Tarnów	3 stypendia, 5 nagród
Polskie Towarzystwo Boksu	2 stypendia
PTG „Sokół Świat Pracy”	1 nagroda
Tarnowska Szkołka Bokserska	2 stypendia, 1 nagroda
Tarnowski Klub Modelarstwa Samochodowego	3 nagrody
Tarnowski Klub Strzelecki LOK	6 nagród
Tarnowski Klub Tenisowy	3 stypendia
Tarnowski Związek Brydża Sportowego	9 nagród
Tarnowskie Towarzystwo Sportowo-Kulturalne	1 nagroda
TZSN Start	1 stypendium, 16 nagród
UKS Jedyńka	1 stypendium
UKS Sokół Mościce	1 stypendium, 2 nagrody, 1 wyróżnienie
UKS Akademia Futsal Tarnów	2 stypendia, 1 nagroda
UKS Kung-Fu Vo Thuat Thanh Quyen	5 stypendiów, 1 nagroda
UKS Sanda Team	2 stypendia
Unia Tarnów SSA	4 stypendia, 1 nagroda
Unia Tarnów ŻSSA	1 stypendium, 2 nagrody
KS ZKS Unia Tarnów	3 stypendia, 3 wyróżnienia

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Nagrody i wyróżnienia dla tarnowskich zawodników, trenerów i osób zasłużonych dla rozwoju tarnowskiego sportu, a także stypendia sportowe dla zawodników i trenerów zostały wręczone we wrześniu 2011 r. podczas Gali Tarnowskiego Sportu.

17.4. Sport i wypoczynek dzieci i młodzieży (w tym działalność TOSiR)

W 2011 r. miasto realizowało dwa programy na rzecz dzieci i młodzieży z zakresu oferty czasu wolnego, obejmujące m.in. zajęcia sportowe i rekreacyjne.

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Tarnowa w 2011 r. zaplanowano 980.000 zł. Kwota została przeznaczona na:

- 1) wspieranie (w formie dotacji) programów realizowanych w zakresie kultury fizycznej przez podmioty działające w sferze pożytku publicznego,

2) finansowanie zajęć (sportowo-rekreacyjne, koła zainteresowań itp.) pozalekcyjnych prowadzonych w placówkach oświatowo-wychowawczych i miejskich zakładach budżetowych, w tym:

- realizacja części Programu „Ferie zimowe Tarnów 2011” (organizacja zajęć i imprez sportowo-rekreacyjnych dla uczniów tarnowskich szkół),
- organizacja przez TOSiR całorocznych sportowych rozgrywek międzyszkolnych,
- realizacja części Programu „Lato w mieście bezpieczne wakacje Tarnów 2011” (organizacja zajęć i imprez sportowo-rekreacyjnych dla uczniów),
- realizacja rocznego kalendarza zajęć oraz imprez rekreacyjnych i sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.

W 2011 r. realizowano również Programu Działań na Rzecz Pomocy Dziecku i Rodzinie dla Miasta Tarnowa na lata 2008-2013, w ramach którego zrealizowano szereg zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 68: Zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych w 2011 r.

Lp.	Zadanie	Opis
1.	Masowa nauka pływania dla uczniów tarnowskich szkół podstawowych, gimnazjalnych	Kwota 60.000 zł 300 uczestników, marzec-listopad (poza wakacjami)
2.	Sportowe talenty: wyszukiwanie dzieci i młodzieży uzdolnionych sportowo, prowadzenie naboru i selekcji kandydatów oraz wspieranie rozwoju sportowych talentów przez udział w zawodach, rozgrywkach organizowanych przez kluby i związki sportowe	Zawarto 26 umów dotacji na łączną kwotę dotacji 470.000zł
3.	Sportowe talenty: wspieranie rozwoju sportowych talentów przez organizację wyjazdowych zgrupowań sportowych	Zawarto 11 umów dotacji na łączną kwotę 149.981zł
4.	Sportowe talenty: wspieranie rozwoju sportowych talentów poprzez organizację na terenie miasta Tarnowa zgrupowań sportowych	Zawarto 2 umowy dotacji na łączną kwotę 2.930 zł
5.	Organizacja imprez turystycznych dla mieszkańców Tarnowa	Zawarto 3 umowy dotacji na łączną kwotę 16.000 zł
6.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród niepełnosprawnych mieszkańców Tarnowa	Zawarto 1 umowę dotacji na łączną kwotę 40.000 zł
7.	„Niepełnosprawny - sprawny w wodzie”: bezpłatne zajęcia pływania dla niepełnosprawnych ruchowo dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, mieszkających w mieście lub uczących się w tarnowskich szkołach	Zawarto 1 umowę na kwotę 16.000 zł
8.	Organizacja wyjazdowego wypoczynku z elementami sportu, rekreacji i turystyki dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów - mieszkańców Tarnowa	Zawarto 1 umowę na kwotę 10.000 zł

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 69: Wypoczynek dzieci i młodzieży niekorzystających z wyjazdowych form wypoczynku w 2011 r.

Lp	Zadanie	Opis
1.	Zimowy wypoczynek dla dzieci i młodzieży	16.660 uczestników. Koszt: 129.225,58 zł
2.	Letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży	37.131 uczestników. Koszt: 330.911 zł (bez wpłat uczestników półkolonii)

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

W realizacji Programu „Ferie zimowe Tarnów 2011” brały udział następujące podmioty: TOSiR, Tarnowski Klub Tenisowy, Tarnowski Klub Strzelecki LOK, UKS Jedyńka przy ILO, MKS Pałac Młodzieży, MKS Tarnovia, PUKS Karolina, Tarnowski Związek Brydża Sportowego, KCEM KANA Winter 2011, KCEM KANA Ski fun 2011, TTSK- K-Team, Akademia Futsal, ZHP, UKS ACT Sport, Pałac Młodzieży.

W ramach Programu „Lato w mieście bezpieczne wakacje Tarnów 2011” organizowano zajęcia i imprezy sportowo-rekreacyjnych oraz półkolonie.

Tabela nr 70: Półkolonie zorganizowane w ramach Programu „Lato w mieście bezpieczne wakacje Tarnów 2011”

Lp.	Organizator	Liczba dzieci	Liczba wychowawców
1.	Szkoła Podstawowa Nr 19	78	6
2.	ZSO Nr 4 – Szkoła Podstawowa Nr 23	113	8
3.	Szkoła Podstawowa Nr 18	80	7
4.	Szkoła Podstawowa Nr 5	115	8
5.	Szkoła Podstawowa Nr 1	112	8
6.	Szkoła Podstawowa Nr 14	137	10
7.	Szkoła Podstawowa Nr 9	150	10
8.	Szkoła Podstawowa Nr 17	113	9
Razem		898	66

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

W realizacji Programu „Lato w mieście bezpieczne wakacje Tarnów 2011” brały udział następujące podmioty: KS Iskra, KCEM KANA, TTSK K-Team, KS Błękitni, KS „ZKS Unia” Tarnów, PPUH Montech, Tarnowski Klub Tenisowy, PUKS Karolina, TKS Kyokushin Karate, MKS Tarnovia, UKS Jedyńka przy ILO, MKS Tarnovia, PUKS Hesed, Pałac Młodzieży, TOSiR.

W 2011 r. zrealizowano również cały szereg międzyszkolnych rozgrywek sportowych, w których udział wzięło łącznie 15 tys. uczniów, a koszt przeprowadzenia wyniósł 60.000 zł. Rozgrywki organizowane były przez TOSiR, Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa oraz Tarnowski Miejski Szkolny Związek Sportowy, a rozgrywki realizowane były na trzech poziomach: szkoły podstawowe (Igrzyska Młodzieży Szkolnej), gimnazja (Gimnazjada) i szkoły ponadgimnazjalne (Liceazjada).

18. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

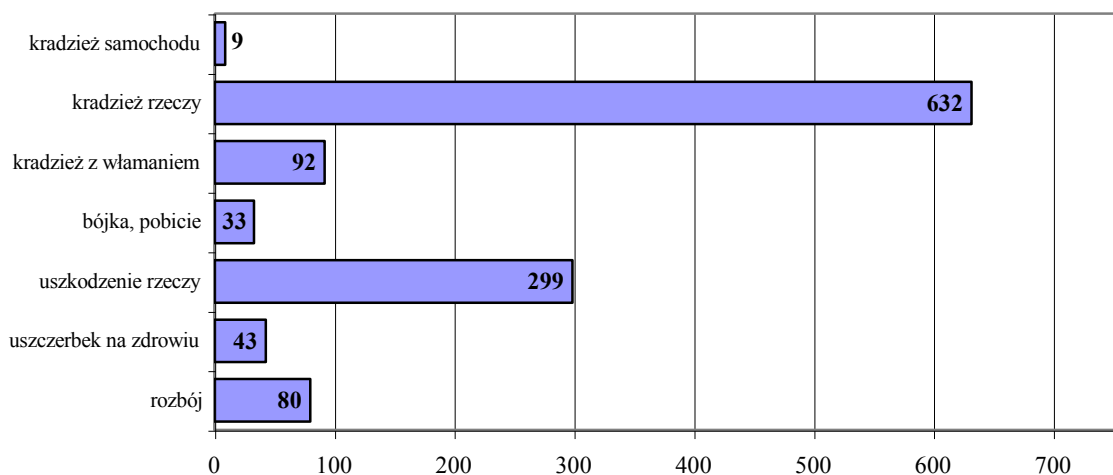
18.1. Działania Policji i Straży Miejskiej

18.1.1. Działalność Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie

Komenda Miejska Policji w Tarnowie (KMP) obejmuje swoim działaniem obszar 1.416 km². Pod względem powierzchni powiat tarnowski zajmuje w województwie małopolskim trzecie miejsce po nowosądeckim i nowotarskim. W strukturze KMP obszar podzielony jest na cztery międzygminne komisariaty policji, mające swoje siedziby w Tuchowie, Ciężkowicach, Wojniczu i Żabnie oraz dwa komisariaty miejskie tj.: Komisariat Policji Tarnów-Centrum i Komisariat Policji Tarnów-Zachód, obsługujące również ościenne miejscowości Gminy Tarnów, Skrzyszów, Lisia Góra, Wierzchosławice i Pleśna.

W 2011 r. na terenie podległym KMP stwierdzono ogółem 7.491 przestępstw, co przy 6.844 czynach w 2010 r. daje wzrost o 647 zdarzeń. Z ogólnej liczby stwierdzonych w powiecie tarnowskim przestępstw, 5.761 (76,9%) czynów zostało stwierdzonych na terenie Tarnowa i gmin znajdujących się w rejonie działania Komisariatu Policji Tarnów-Centrum i Komisariatu Policji Tarnów-Zachód (w tym 4.666 na terenie miasta). Pozostałe czyny przestępcze, tj. 1.730 (23,1%), zostały stwierdzone w rejonie działania międzygminnych Komisariatów Policji w Tuchowie, Ciężkowicach, Wojniczu i Żabnie.

**Wykres nr 8: Przestępstwa stwierdzone w Tarnowie w 2011 r.
(7 wybranych kategorii)**

Źródło: Komenda Miejska Policji w Tarnowie

W ramach szeroko pojętej profilaktyki, prowadzone były działania na rzecz poprawy i promowania bezpieczeństwa w szkołach. Policjanci prowadzili spotkania w przedszkolach i szkołach podstawowych, gimnazjalnych, średnich (dla dzieci, młodzieży, pedagogów, rodziców) na temat odpowiedzialności nieletnich, uzależnień wśród nieletnich, procedur postępowania przez nauczycieli w sytuacji zagrożenia. Spotkania prowadzone były w ramach realizacji własnych programów: „Unikaj zagrożeń”, „Uwaga zagrożenie”, „Kibice i doping TAK - Pseudokibice i agresja NIE”.

Na terenie działania KMP, oprócz programów prewencyjnych, policjanci z Zespołu ds. Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji uczestniczyli w działaniach, akcjach, kampaniach o charakterze profilaktycznym („Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Dzień wagarowicza”, „Alkohol - Nieletnim dostęp wzbroniony”, „Dzielnicowy przyjacielem szkoły”) oraz w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „Pozory mylą, dowód NIE”.

W ramach działań na rzecz poprawy i promowania bezpieczeństwa osób małoletnich w szkole i środowisku policjanci Zespołu oraz dzielnicowi w 2011 r. współpracowali ze szkołami podstawowymi, gimnazjalnymi i ponadgimnazjalnymi, Kuratorium Oświaty w Tarnowie, lokalnymi mediami, Samorządowym Centrum Edukacji, Urzędem Miasta Tarnowa, urzędami gmin, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym, Tarnowskim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy. Działania podejmowane na rzecz poprawy bezpieczeństwa wynikały z inicjatywy Policji oraz podmiotów współpracujących.

W 2011 r. na terenie działania KMP przeprowadzono łącznie 1.022 spotkania:

- 911 spotkań z młodzieżą,
- 60 spotkań z pedagogami,
- 51 spotkań z rodzicami.

Ponadto funkcjonariusze uczestniczyli w 24 festynach dla dzieci i młodzieży.

Tabela nr 71: Przemoc w rodzinie, procedura „Niebieskiej Karty”, lata 2010-2011

Wyszczególnienie		2010	2011	
Ilość przeprowadzonych interwencji domowych		2.686	2.495	
Ilość sporządzonych niebieskich kart		450	537	
Sprawcy	Ogółem	452	537	
	- kobiety	22	32	
	- mężczyźni	430	505	
	- pod wpływem alkoholu	175	291	
	- doprowadzono do Izby Wytrzeźwień	64	102	
	- zatrzymano w PDOZ	66	76	
Pokrzywdzeni	Ogółem	911	994	
	- małoletni	do 13 lat	246	230
		13 - 18 lat	149	127
	- dorośli	516	637	

Źródło: Komenda Miejska Policji w Tarnowie

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta są istniejące w strukturach KMP grupy typu: „Blokery”, Zespół Wywiadowców Wydziału Prewencji KMP, Nieetatowa Grupa Realizacyjna oraz Zespół Przewodników Psów Służbowych.

- Blokery: Policjanci tej grupy działają na terenie największych tarnowskich osiedli mieszkaniowych oraz w innych lokalizacjach - miejscach najbardziej zagrożonych na terenie miasta. Dobra, a zarazem zorganizowana praca grupy, jak i odpowiednie rozpoznanie osobowe, przyczynia się do zaniechania działalności grup chuliganów osiedlowych oraz pseudokibiców oraz do zatrzymywania na gorącym uczynku sprawców przestępstw.
- Zespół Wywiadowców: jego działanie ukierunkowane jest podobnie jak grupy Blokery i często współdziała z tą formacją. Ze względu na fakt, że policjanci pełnią służbę po cywilnemu (pojazdami nieoznakowanymi), dokonują wstępnego rozpoznania rejonu służbowego, przekazując informację policjantom z grupy Blokery, która następnie podejmuje czynności w związku z naruszeniem porządku prawnego, przy asyście wywiadowców. Zespół ten działa również samodzielnie. Przykładowe osiągnięcia: zatrzymanie w bezpośrednim pościgu dwóch sprawców rozboju, zatrzymanie

w bezpośrednim pościgu sprawcy usiłowania rozboju z użyciem noża, do którego to zdarzenia doszło w sklepie spożywczym, zatrzymanie w bezpośrednim pościgu dwóch sprawców, którzy dokonali uszkodzenia ciała z użyciem niebezpiecznego narzędzia, zatrzymanie wspólnie z funkcjonariuszami Wydziału dw. z Przystępnością przeciwko Życiu i Zdrowiu KMP czterech osób podejrzewanych o dokonanie zbiorowego gwałtu.

- Nieetatowa Grupa Realizacyjna: grupa podejmuje działania i interwencje w przypadku szczególnego zagrożenia życia i zdrowia, jak również celem zatrzymania szczególnie niebezpiecznych przestępców. W ubiegłym roku grupa brała udział w kilku akcjach, polegających na zatrzymaniu szczególnie niebezpiecznych przestępców - przykładem jest zatrzymanie 5 sprawców dokonujących przestępstw w postaci wymuszeń rozbójniczych (wymuszanie haraczy) na terenie miasta (w tym 4 sprawców było narodowości ormiańskiej), zatrzymanie niezrównoważonego psychicznie mężczyzny, który odgrażał się wysadzeniem budynku, zatrzymanie 2 sprawców, którzy dokonali najścia na posesję w miejscowości Zgłobice, żądając od jego właściciela tzw. haraczu za ochronę, wspólnie z policjantami Wydziału Kryminalnego KMP oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie zatrzymanie w miejscowości Stojanowice złodziei samochodowych, którzy dokonywali przestępstw kradzieży samochodów na terenie województwa podkarpackiego oraz powiatu tarnowskiego, jak również zlikwidowanie „dziupli”, zatrzymanie sprawcy przestępstw narkotykowych, który wprowadził w obieg ok. 200 kg narkotyków, zatrzymanie czterech sprawców przestępstw narkotykowych (główny figurant wprowadził do obrotu ok. 100 kg. narkotyków w postaci marihuany i amfetaminy). Ponadto grupa ta, bierze udział w doprowadzeniu niebezpiecznych przestępców do Prokuratury oraz Sądu, zabezpieczeniu różnego rodzaju imprez masowych i imprez sportowych o podwyższonym stopniu ryzyka na terenie całego województwa małopolskiego.
- Zespół Przewodników Psów Służbowych: oddzielna komórka w strukturach Wydziału Prewencji KMP. Funkcjonowanie Zespołu pozwala na efektywniejsze wykorzystanie policjantów i psów służbowych w służbie patrolowej. Przykładowe osiągnięcia: odnalezienie w miejscowości Zawada (dzięki pracy psa tropiącego) zaginionego mężczyzny (mieszkańca Tarnowa), zatrzymanie w wyniku podjętych czynności z psem tropiącym dwóch sprawców bójki w barze na jednym z tarnowskich osiedli, zatrzymanie sprawcy włamania do domu jednorodzinnego, zatrzymanie trzech sprawców (obywateli Rumunii) kradzieży przewodów elektrycznych w miejscowości Sieradza.

Do głównych przyczyn zaistniałych w 2011 r. wypadków drogowych spowodowanych przez kierujących pojazdami, zaliczyć należy:

- niedostosowanie prędkości do warunków ruchu: 57 wypadków (6 ofiar śmiertelnych, 88 rannych),
- nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu: 61 wypadków (5 ofiar śmiertelnych, 74 rannych),
- nieudzielenie pierwszeństwa pieszemu (nieprawidłowe przejeżdżanie przejść dla pieszych): 23 wypadków (1 ofiara śmiertelna, 12 rannych),
- nieprawidłowe wyprzedzanie: 11 wypadków (1 ofiara śmiertelna, 11 rannych),
- niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami: 13 wypadków (3 ofiary śmiertelne, 13 rannych).

Nietrzeźwi uczestnicy ruchu drogowego spowodowali 96 zdarzeń: 71 kolizji oraz 25 wypadków drogowych, w których 5 osób poniosło śmierć, a 25 zostało rannych. 19 wypadków i 66 kolizji spowodowali nietrzeźwi kierujący pojazdami, natomiast nietrzeźwi piesi spowodowali 6 wypadków drogowych i 5 kolizji.

W stosunku do 2010 r. nastąpił spadek liczby wypadków drogowych (7,4 %) i osób rannych (34,2%). Wzrosły natomiast liczby kolizji drogowych (16,4%) i ofiar śmiertelnych (150%).

18.1.2. Działalność Straży Miejskiej w Tarnowie

Straż Miejska jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Tarnowa powołaną do ochrony porządku w miejscach publicznych. Działania straży miejskiej koncentrują się na służbie patrolowo-prewencyjnej, reagowaniu na zgłoszenia od mieszkańców Tarnowa i podejmowaniu interwencji w ujawnionych przez strażników przypadkach naruszania prawa.

W 2011 r. strażnicy interweniowali 10.301 razy po telefonicznych zgłoszeniach mieszkańców Tarnowa. Najczęściej interwencje te dotyczyły:

- naruszania przepisów drogowych (3.559 przypadków),
- zakłócania spokoju i ciszy nocnej, wybryków chuligańskich (1.055 przypadków),
- nieodśnieżonych chodników i jezdnii oraz nawisów śnieżnych (42 przypadki),
- nieobyczajnych wybryków (1.221 przypadków),
- psów biegających luzem, transportu zwierząt do azylu, sprzątanii martwych zwierząt z dróg (957 przypadków),
- spraw porządkowych (766 przypadki),
- spożywania alkoholu w miejscach publicznych (725 przypadków),
- w stosunku do osób bezdomnych (363 przypadki).

Ponadto, w ramach działalności prewencyjnej:

- doprowadzono do Izby Wytrzeźwień 821 osób,
- unieruchomiono 486 pojazdów naruszających obowiązujące przepisy dotyczące zatrzymywania i postoju przez zastosowanie urządzeń do blokowania kół,
- usunięto z drogi 14 pojazdów,
- zabezpieczono 107 imprez szkolnych, kulturalnych i sportowych.

Ujawniono ogółem 11.279 wykroczeń, w których 3.655 sprawców ukarano mandatami karnymi na kwotę 346.000 zł, sporządzono 343 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego oraz pouczone 7.281 osób.

Strażnicy wystawili 2.448 patroli samodzielnych oraz 1.117 wspólnych z Policją. W trakcie tych działań ujawnili 69 spraw noszących znamiona przestępstwa. Zatrzymali i przekazali Policji 178 osób, w tym 12 sprawców uszkodzenia mienia, 6 sprawców rozboju, 5 osób posiadających narkotyki, 4 osoby poszukiwane listem gończym oraz 151 innych osób naruszających prawo.

Straż Miejska prowadziła pracę profilaktyczną z dziećmi przedszkolnymi oraz uczniami klas I-III szkół podstawowych, gdzie realizowane są programy „Bądź świetlikiem na drodze”, „Bezpieczne wakacje” i inne. W programach tych uczestniczyło 2.807 dzieci.

W 2011 r. przeprowadzono kolejny etap modernizacji miejskiego monitoringu (wydatковано 50.000 zł), realizowano także wymianę sprzętu analogowej łączności radiowej na radiostacje łączności cyfrowej z wbudowanymi GPS-ami (koszt - 38.814 zł).

Straż Miejska wzbogaciła się o nowy pojazd osobowo-towarowy Nissan Navara, który ma pomóc w patrolowaniu trudnodostępnych terenów zalewowych, a także Góry Św. Marcina, Lasu Lipie czy wysypisk śmieci. Na ten cel wydatковано kwotę 59.000 zł.

18.2. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa

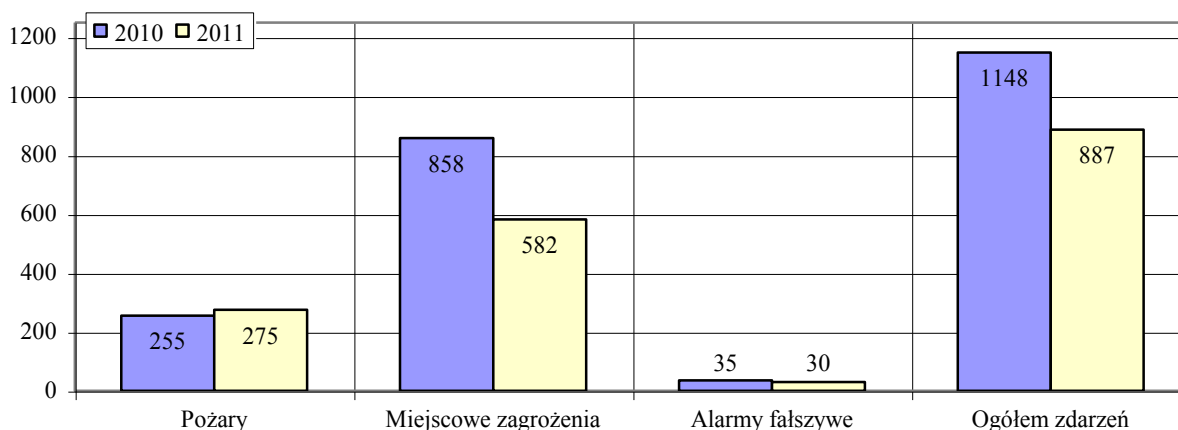
18.2.1. Działalność Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie

Tabela nr 72: Porównanie ilości zdarzeń latach 2010-2011 na terenie miasta Tarnowa

Rok	Požary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ogółem zdarzeń
2010	255	858	35	1.148
2011	275	582	30	887

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej

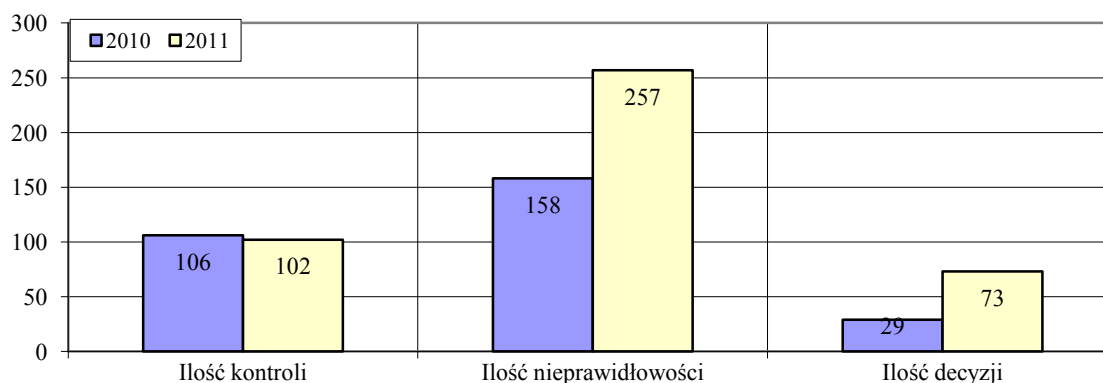
Wykres nr 9: Ilość zdarzeń w latach 2010-2011, miasto Tarnów

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej

W stosunku do 2010 r. w 2011 r. nastąpił spadek ogólnej ilości zdarzeń o 22,7%, w tym: w zakresie miejscowych zagrożeń o 32,2%, alarmów fałszywych o 14,3%. Wzrosła natomiast ilość pożarów - o 7,8%.

Wykres nr 10: Działania kontrolno-rozpoznawcze w latach 2010-2011

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej

W 2011 r. wykonywanie kontroli zostało ukierunkowane głównie na obiekty użyteczności publicznej, obiekty sakralne (głównie o konstrukcji drewnianej) oraz na stan dróg pożarowych. Efektem działań kontrolno-rozpoznawczych była poprawa stanu bezpieczeństwa, szczególnie w obiektach użyteczności publicznej i sakralnych, a także infrastruktury technicznej dróg pożarowych.

W 2011 r. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie otrzymała dofinansowanie z budżetu miasta z przeznaczeniem na:

- dofinansowanie zakupu zespołu prądotwórczego przeznaczonego do zasilania awaryjnego obiektu Komendy oraz samochodu specjalnego przeznaczonego do przewozu ratowników (100 tys. zł),
- zakup materiałów i wyposażenia - paliwa, części do aparatów oddechowych (97 tys. zł).

18.2.2. Działalność ochotniczych straży pożarnych w Tarnowie

Na terenie miasta Tarnowa istnieją dwie jednostki ochotniczych straży pożarnych. Jednostka w Tarnowie-Rzędzinie została utworzona na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.) i działa pod nazwą Ochotnicza Straż Pożarna w Tarnowie-Rzędzinie, a jej szczegółowe zadania oraz organizację określa statut. Siedzibą jednostki jest budynek należący do Gminy Miasta Tarnowa przy ul. Orkana 74 w Tarnowie. Jednostka posiada osobowość prawną i została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego. OSP czynnie wspiera Państwową Straż Pożarną w zakresie zadań ratowniczo-gaśniczych. W ramach struktur ochrony przeciwpożarowej działa w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, zrzeszającym najlepsze jednostki pod względem wyposażenia i wyszkolenia biorące udział w nadzwyczajnych akcjach zagrożeń życia i zdrowia. W jednostce działają także młodzieżowe drużyny pożarnicze chłopców i dziewcząt. Corocznie jednostka jest doposażana w sprzęt ratowniczo-gaśniczy. W 2011 r. wyposażona została m.in. w aparaty ochrony górnych dróg oddechowych, sprzęt hydrauliczny, urządzenie do wyciągu spalin, prądownice, węże tłoczne do motopomp. Posiada 3 samochody ratowniczo-gaśnicze: samochód Jelcz (przeznaczony do szeroko specjalistycznych działań ratowniczo-gaśniczych), samochód Fiat Ducato (lekki samochód pożarniczy przeznaczony do niewielkich zagrożeń pożarniczo-gaśniczych), samochód Żuk (z agregatem prądotwórczym i osprzętem oświetleniowym, niezbędnym w akcjach ratowniczych w porze nocnej).

Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Tarnowie-Mościcach posiada wóz bojowy Magirus, przeznaczony do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych o mniejszej skali zagrożenia.

Na ochronę przeciwpożarową, z przeznaczeniem na funkcjonowanie działających na terenie miasta ochotniczych straży pożarnych, w budżecie miasta w 2011 r. zabezpieczono kwotę 48.000 zł. Środki te były przeznaczone m.in. na zapewnienie gotowości bojowej, wyposażenie oraz utrzymanie tych jednostek. Ponadto, plan finansowy został zwiększony o kwotę 31.500 zł z przeznaczeniem dla OSP Tarnów-Rzędzin na zakup sprzętu hydraulicznego oraz aparatów ochrony dróg oddechowych.

18.3. Ratownictwo chemiczne, składowanie i utylizacja odpadów niebezpiecznych

Miasto od lat współpracuje z tarnowską Jednostką Ratownictwa Chemicznego w zakresie likwidacji zagrożeń chemicznych obejmujących, m. in. składowanie i utylizację odpadów niebezpiecznych, likwidację wszelkich zagrożeń w transporcie (kolejowym i drogowym) i w zakładach przemysłowych na terenie miasta.

W 2011 r. Jednostka Ratownictwa Chemicznego w oparciu o umowę z miastem wykonywała usługę polegającą na odebraniu i utylizacji materiałów niebezpiecznych w postaci odpadów zawierających rtęć w ilości ok. 27 kg oraz sorbentów z materiałami ropopochodnymi w ilości ok. 1350 kg.

18.4. Obrona cywilna, sprawy obronne i zarządzanie kryzysowe

W ramach zadań obronnych w ubiegłym roku opracowano nowy „Plan Operacyjny Funkcjonowania Miasta Tarnowa w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny” (zatwierdzony przez Wojewodę Małopolskiego 30 maja 2011 r.).

Zgodnie z planem kontroli na 2011 r. zrealizowano pięć kompleksowych kontroli zakładów pracy z terenu miasta realizujących zadania w zakresie zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej (ochrony ludności) oraz spraw obronnych.

W 2011 r. Urząd Miasta Tarnowa został wysoko oceniony podczas kontroli przeprowadzonej przez zespół kontrolny Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie - Oddziału Zamiejscowego w Tarnowie. Kontrolą objęto realizację zadań w zakresie Obrony Cywilnej (ochrony ludności) w 2010 r.

W ubiegłym roku prowadzono ciągły monitoring terenu miasta oraz sąsiednich gmin i powiatów w zakresie zdarzeń i sytuacji mogących stwarzać zagrożenia kryzysowe dla miasta, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożenia powodziowego.

W związku z wysokimi stanami wód w rzekach i potokach przepływających przez Tarnów oraz niekorzystnymi prognozami pogody, Prezydent Miasta Tarnowa 20 lipca 2011 r. wprowadził w mieście stan pogotowia przeciwpowodziowego (trwał do 25 lipca 2011 r.). W tym czasie wprowadzono całodobowy dyżur w Urzędzie Miasta Tarnowa, na którym wykonywano stały monitoring zagrożenia powodziowego.

W maju Urząd Miasta Tarnowa uczestniczył w ćwiczeniu wojewódzkim „RADIACJA 2011”, które dotyczyło realizacji działań interwencyjnych na terenie miasta w zakresie postępowania awaryjnego w przypadku wystąpienia zagrożenia radiacyjnego na obszarze województwa małopolskiego (94 uczestników na terenie miasta).

W październiku przeprowadzono szkolenie kurierów Akcji Kurierskiej Urzędu Miasta Tarnowa. Akcja Kurierska to element natychmiastowego uzupełniania Sił Zbrojnych, polegający na dostarczaniu adresatom dokumentów powołania w przypadku ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (przeszkolono 22 kurierów).

Ponadto zapewniono uczestnictwo:

- w treningu Systemu Wykrywania i Alarmowania „JESIEŃ 2011” (październik), w którym brały udział również wydzielone siły i środki tarnowskich zakładów pracy,
- w wojewódzkich ćwiczeniach taktyczno-bojowych (wrzesień), których przedmiotem było usuwanie skutków pożaru i awarii instalacji utleniania oraz zabezpieczenie przed przemieszczaniem się chmury gazowej poprzez budowę kurtyn wodnych; ćwiczenia przeprowadzone były na terenie Wydziału Utleniania Zakładów Azotowych w Tarnowie-Mościcach S.A. - Centrum Tworzyw Sztucznych.,
- w comiesięcznych treningach radiowych powszechnego ostrzegania w ramach Systemu Powszechnego Ostrzegania Wojsk oraz ludności cywilnej o zagrożeniach uderzeniami z powietrza.

19. ADMINISTRACJA

19.1. Organizacja Urzędu Miasta Tarnowa

Urząd jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Tarnowa zapewniającą obsługę administracyjną, organizacyjną i techniczną Prezydenta Miasta Tarnowa, Rady Miejskiej w Tarnowie oraz jej organów wewnętrznych.

Od początku obecnej kadencji władz samorządowych Tarnowa zmieniona została filozofia kierowania Urzędem. W ramach projektu doskonalenia systemu zarządzania Urzędem Miasta Tarnowa zmieniono strukturę organizacyjną Urzędu. Zmiany te wynikały przede wszystkim z kluczowych problemów, na które w tej kadencji zostanie skierowana uwaga władz miasta Tarnowa. Nowe rozwiązania organizacyjne należy uznać za nowatorskie w świetle współczesnych trendów w zarządzaniu jednostkami administracji publicznej.

Obecnie największymi jednostkami organizacyjnymi są centra, integrujące funkcjonalnie dziedziny zadań administracji publicznej. Każdym z centrów kieruje dyrektor centrum, koordynujący i nadzorujący realizowane procesy zadań publicznych Miasta.

W skład centrum wchodzi biura oraz stanowiska pracy, stosownie do:

- potrzeby i charakteru wykonywanych przez nie zadań,
- oczekiwanych wymagań co do ich sprawnego, skutecznego i ekonomicznego funkcjonowania w strukturze organizacyjnej,
- innych wymagań racjonalnego tworzenia struktur organizacyjnych odpowiadających specyfice danego obszaru zadań Miasta.

Poza centrami w Urzędzie Miasta Tarnowa funkcjonują również wydziały i zespoły. Nowymi jednostkami organizacyjnymi Urzędu w nowym schemacie są centra:

- 1) Centrum Rozwoju Miasta - zadania od strategii i planów operacyjnych, poprzez plany przestrzenne, obsługę nowych inwestorów po realizację inwestycji.
- 2) Centrum Usług Ogólnomiejskich - dbałość o prawidłowe funkcjonowanie Miasta w jego kluczowych obszarach infrastruktury, zaspakajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców z zakresu gospodarki komunalnej, ochrona środowiska oraz nadzór nad jednostkami i zakładami: Tarnowskim Zarządem Dróg Miejskich, Zakładem Składowania Odpadów Komunalnych, Miejskim Zarządem Cmentarzy, Zarządem Komunikacji Miejskiej.
- 3) Centrum Obsługi Mieszkańców - dotychczasowe zadania Wydziałów: Komunikacji, Urbanistyki i Budownictwa oraz część zadań wydziałów: Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Zdrowia i Opieki Społecznej, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich oraz Wydziału Strategii. Centrum ma w pełni zaspokoić potrzeby wszystkich klientów Urzędu. Jego działanie usprawni obsługę i podniesie jej jakość.
- 4) Centrum Spraw Społecznych - służba zdrowia i opieka społeczna, nadzór nad miejskimi zakładami opieki, sprawy mieszkań socjalnych i komunalnych, współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz Miejski Rzecznik Konsumentów.
- 5) Centrum Obsługi Urzędu - koncentruje komórki zabezpieczające sprawne i prawidłowe funkcjonowanie Urzędu.

Wprowadzone kreatywne zmiany systemu zarządzania i organizacji Urzędu Miasta Tarnowa zorientowane są na otoczenie, a także na wyzwania generowane i stawiane przez otoczenie gospodarcze i społeczne.

Istotą tych zmian było wprowadzenie filozofii zarządzania Urzędem zgodnej z wyznacznikami trendów nowego zarządzania jednostkami administracji publicznej. Dotyczy to w szczególności realizacji funkcji prorozwojowych i promocyjnych miasta, a także sprzyja realizacji funkcji zmierzających do poprawy i rozwoju infrastruktury technicznej Tarnowa.

Skutkiem zmian jest zmniejszenie liczby stanowisk kierowniczych, a zarazem zwiększenie kompetencji kadry zarządzającej (wyłonionej głównie w drodze konkursów), jak również sprawniejsze załatwianie spraw przez klientów Urzędu.

System nadzoru uległ uproszczeniu poprzez scentralizowanie tożsamyh obszarów zadań w centrach i krótszą drogę decyzyjną. Przyczyniło się do prostszego znalezienia wspólnych rozwiązań, realizacji celów, gromadzenia i analizowania większej ilości danych. W chwili obecnej daje to większą możliwość w zakresie sprawnego kierowania zespołem pracowników poprzez dyrektorów.

Tabela nr 73: System kierowania Urzędem Miasta Tarnowa wg stanu na 31 grudnia 2011 r.

Prezydent Miasta Tarnowa Ryszard Ścigala	Centrum Rozwoju Miasta Wydział Audytu i Kontroli Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Pełnomocnik d/s Informacji Niejawnych Pełnomocnik d/s Systemu Zarządzania Jakością Miejski Audytor Wewnętrzny
Zastępca Prezydenta Henryk Słomka-Narożański	Centrum Usług Ogólnomiejjskich Wydział Informatyzacji Wydział Geodezji i Nieruchomości
Zastępca Prezydenta Dorota Skrzyniarz	Centrum Spraw Społecznych Wydział Marki Miasta Wydział Kultury
Zastępca Prezydenta Krystyna Latała	Wydział Edukacji Wydział Sportu Urząd Stanu Cywilnego
Sekretarz Miasta Aleksandra Mizera	Centrum Obsługi Mieszkańców Centrum Obsługi Urzędu
Skarbnik Miasta Sławomir Kolasiński	Wydział Księgowości Urzędu Wydział Budżetu i Sprawozdawczości Wydział Podatków i Windykacji Zespół d/s Środków Pomocowych Zespół Nadzoru Właścicielskiego Zespół Zamówień Publicznych

Źródło: Centrum Obsługi Urzędu w Urzędzie Miasta Tarnowa

19.2. Zatrudnienie i jego jakość w Urzędzie Miasta Tarnowa

Stan zatrudnienia w Urzędzie Miasta Tarnowa w 2011 r. zmniejszył się w stosunku do 2010 r. o 13 osób (10,5 etatu) i na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosił 438 osób (436 etaty).

Wśród zatrudnionych pracowników Urzędu 69,4% posiada wykształcenie wyższe, 23,28% wykształcenie średnie (w 2010 r. odpowiednio 69,3% i 28,3%). Na studiach podyplomowych swoje kwalifikacje podniosło 59 osób, natomiast na doktoranckich 2 osoby. Pracownicy Urzędu mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez doksztalcanie, m.in. na studiach podyplomowych - w 2011 r. podpisano umowy na doksztalcanie z 6 pracownikami (3 umowy na studia podyplomowe i 3 umowy na studia I-ego stopnia).

Poziom kwalifikacji zawodowych jest nie tylko zależny od poziomu wykształcenia, ale również od ciągłego doskonalenia umiejętności i poszerzania wiedzy. Tym celom służą różnego rodzaju szkolenia, na które kierowani są pracownicy Urzędu. Szkolenia i samoksztalcanie pracowników rozumiane są jako systematyczny rozwój postaw, wiedzy

i umiejętności, niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań i stanowią priorytetowy obszar zarządzania kadrami w Urzędzie. Wszyscy pracownicy Urzędu powinni posiadać jednakowy dostęp do szkoleń i możliwości podwyższania kwalifikacji.

Podstawowym celem szkolenia jest pomoc organizacji w wykonywaniu jej zadań przez zwiększenie wartości jej najważniejszych zasobów, czyli pracowników.

Szkolenia podwyższają kwalifikacje i powodują wzrost motywacji pracowników, a nowoprzyjętym pracownikom pozwalają zapoznać się z organizacją i przygotować do wypełniania nowych obowiązków. Dzięki szkoleniom wzrasta efektywność działania organizacji, następuje też poprawa wewnętrznej komunikacji w organizacji.

W procesie realizacji polityki szkoleniowej największe znaczenie posiada analiza potrzeb szkoleniowych, a w szczególności zdefiniowanie i rozpoznanie indywidualnych potrzeb szkoleniowych pracowników, które ujmowane są między innymi w planie szkoleń. Planowane szkolenia powinny być związane z wykonywaną pracą, aby ułatwić pracownikom skuteczne wykonywanie ich obowiązków oraz realizację indywidualnych planów rozwoju zawodowego. Przy wyborze szkoleń kierowano się nie tylko tematyką, ale również profesjonalizmem podmiotu szkolącego i doбором wykładowców, stąd z reguły spełniały one oczekiwania.

Tabela nr 74: Szkolenia pracowników Urzędu Miasta Tarnowa w 2011 r.

Liczba pracowników zatrudnionych w UMT (stan na 31 grudnia 2011 r.)	438
Ilość szkoleń ogółem	162
Liczba przeszkolonych pracowników	399
Liczba uczestników szkoleń	805
Liczba szkoleń przypadających na 1 pracownika	0,37
Wskaźnik szkoleń (liczba przeszkolonych/liczba pracowników Urzędu)	91%
Koszty szkoleń ogółem	78.353,76 zł
Koszt szkolenia przypadający na 1 osobę	178,88 zł

Źródło: Centrum Obsługi Urzędu w Urzędzie Miasta Tarnowa

19.3. System zarządzania jakością

Od 2003 r. Urząd Miasta Tarnowa posiada certyfikat Systemu Zarządzania Jakością w zakresie realizacji zadań własnych gminy, zadań miasta na prawach powiatu, zadań z zakresu administracji rządowej oraz zadań zleconych ustawowo - obecnie Urząd posiada III certyfikat Systemu Zarządzania Jakością, ważny do marca 2013 r.

System Zarządzania Jakością w Urzędzie Miasta Tarnowa został zbudowany w oparciu o faktycznie realizowane procesy usługowe, które dostosowano do wymagań określonych w normie PN-EN ISO 9001:2009 i opisano w dokumentacji systemu. Głównym celem tego systemu jest wprowadzenie i stałe utrzymanie takich zasad postępowania, które gwarantują w sposób ciągły jednakowy poziom świadczonych usług, ku pełnemu zadowoleniu interesantów, a także wprowadzają elementy szybkiego reagowania na występujące niezgodności oraz elementy ciągłego doskonalenia.

Wdrażając System Zarządzania Jakością w Urzędzie Miasta Tarnowa, podjęto decyzję o zastosowaniu podejścia procesowego polegającego na identyfikacji procesów, ich sekwencji oraz wzajemnych powiązań, a także na określeniu występujących zagrożeń, koniecznych wymagań i opracowaniu procedur. W poszczególnych jednostkach organizacyjnych zidentyfikowano powtarzające się cyklicznie procesy, z których po dalszej analizie

sporządzona została mapa procesów dla Urzędu. Ustalona została sekwencja i powiązania pomiędzy realizacją poszczególnych procesów, a wymaganiami, zarządzaniem strategicznym, zarządzaniem zasobami oraz nadzorowaniem i doskonaleniem Systemu Zarządzania Jakością i nadzorowaniem procesów realizacji usługi dla klientów. Struktura procesów powiązana jest z nową strukturą organizacyjną Urzędu, obowiązującą od lipca 2011 r.

Dostosowując dokumentację Systemu Zarządzania Jakością do wymogów nowej struktury organizacyjnej, a tym samym do rzeczywistego przebiegu procesów oraz w ramach doskonalenia SZJ - wprowadzono 125 zmian w dokumentacji systemowej. Przebudowie uległy m.in. wszystkie Karty procesów. W sekwencji procesów pokazano elementy związane z zarządzaniem ryzykiem, a w danych wejściowych wymagania związane z realizacją standardów kontroli zarządczej. Realizacja procesów odbywa się przy zastosowaniu tzw. Cyklu Deminga tj. zasady: Planuj - Wykonaj - Sprawdź - Działaj. Wszystkie zidentyfikowane procesy są monitorowane, określone zostały mierzalne wskaźniki dla oceny ich zgodności i skuteczności. Do monitorowania procesów wykorzystywana jest analiza ryzyka opisana w procedurze „Zarządzanie ryzykiem w Urzędzie Miasta Tarnowa.” Wyniki są analizowane przez właścicieli procesów oraz uwzględnione w sprawozdaniach sporządzanych na przegląd zarządzania wykonywany przez dla Prezydenta Miasta Tarnowa. Ponadto monitorowanie procesów i realizacji zadań odbywa się za pomocą funkcjonującego w Urzędzie Miasta Tarnowa systemu kontroli zarządczej. System kontroli zarządczej stanowi zintegrowany zbiór uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie, Zarządzeń Prezydenta Miasta Tarnowa, procedur jakościowych i innych dokumentów określających mechanizmy kontroli zgodności działania z przepisami prawa, efektywności i skuteczności realizacji zadań, kontroli operacji finansowych itp.

Ciągły nadzór nad zgodnością działań z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2009 zapewniony jest poprzez audyty wewnętrzne, przeprowadzane zgodnie z planem, przez przeszkolonych w tym zakresie auditorów wewnętrznych. Audyty te mają na celu weryfikację:

- spełnienia przyjętych wymogów w odniesieniu do jakości pracy w Urzędzie,
- skuteczności Systemu Zarządzania Jakością,
- czy przyjęte cele przyczyniają się do realizacji Polityki Jakości Urzędu.

Audyty są planowane z uwzględnieniem statusu i ważności działań. Przy planowaniu auditów brane są pod uwagę problemy występujące w poszczególnych obszarach realizowanych procesów oraz zidentyfikowane ryzyko występujące w procesach. W 2011 r. przeprowadzono 34 audyty, w wyniku których podjęto 3 działania zapobiegawcze oraz przeprowadzono 20 działań korygujących.

Innym miernikiem skuteczności funkcjonowania systemu jest przeprowadzanie badań ankietowych zadowolenia klienta. Celem zdiagnozowania stopnia zadowolenia klienta z poziomu świadczonych przez Urząd usług przeprowadzone zostało przez firmę specjalistyczną badanie w formie ankietowej.

Badanie zadowolenia Klienta zostało przeprowadzone w lutym 2011 r. przez niezależnych konsultantów (pracowników naukowych jednej z tarnowskich uczelni). Dane pierwotne zostały zebrane metodą wywiadu kwestionariuszowego oraz poddane analizie statystycznej. Wykorzystując metodę doboru przypadkowego uzyskano próbę wynoszącą 483 respondentów. Badanie miało na celu:

- pomiar zadowolenia, określenie syntetycznego wskaźnika oraz wskaźników cząstkowych,
- interpretację wskaźników oraz wskazanie kierunków doskonalenia jakości procesu obsługi Klienta w Urzędzie.

Pomiar zadowolenia bazuje na identyfikacji dwóch wskaźników zadowolenia z obsługi w Urzędzie:

- syntetycznego - subiektywnego, streszczającego wszystkie doświadczenia respondenta z kontaktów z urzędnikami i infrastrukturą,
- ważonego - określanego na podstawie wyrażonej ważności 13 składowych zadowolenia, obejmujących takie aspekty obsługi klienta, jak otoczenie materialne, profesjonalizm i rzetelność urzędników oraz zdolność urzędników do reagowania na potrzeby klientów.

Wyniki badania wskazują na poprawę wszystkich wskaźników zadowolenia z jakości obsługi, choć nie we wszystkich sferach ta poprawa była znacząca. Obydwa główne wskaźniki zadowolenia mieszczą się w strefie średniego poziomu zadowolenia.

Poziom zadowolenia w 2011 r. wyniósł 5,7 (wskaźnik syntetyczny) i 5,6 (wskaźnik ważony), na skali siedmiostopniowej. Tradycyjnie, klienci są najbardziej zadowoleni ze schludnego wyglądu urzędników (wysoki poziom zadowolenia). Największe niezadowolenie budzi niedostosowanie Urzędu do obsługi petentów w zakresie lokalizacji i parkingu (niski poziom niezadowolenia).

W ujęciu wymiarów zadowolenia (zidentyfikowano trzy wymiary składające się z kilku składowych każdy), respondenci najbardziej zadowoleni są z „profesjonalizmu i rzetelności urzędników”, a najmniej z „otoczenia materialnego”. Po środku lokuje się wymiar „reagowania na potrzeby klientów”. Wskaźniki dla wszystkich trzech wymiarów jakości obsługi mieszczą się w strefie średniego poziomu zadowolenia.

Tabela nr 75: Wyniki badań zadowolenia Klienta w latach 2010-2011

Aspekty obsługi klienta	Wskaźnik zadowolenia	
	2010	2011
schludny wygląd urzędników	6,2	6,3
umiejętności interpersonalne urzędników, np.: uprzejmość, otwartość, umiejętność wzbudzania zaufania, komunikatywność	5,6	5,9
wiedza urzędników - znajomość prawa i procedur	5,4	5,9
dostosowanie przekazywanych przez urzędników informacji do potrzeb klienta	5,4	5,7
staranność w załatwianiu spraw klientów	5,4	5,7
indywidualne traktowanie klientów i zrozumienie ich szczególnych potrzeb	5,4	5,7
dostępność informacji o miejscach i sposobie załatwiania spraw urzędowych i oznakowanie urzędu	5,6	5,7
dotrzymywanie terminów przez urzędników	5,5	5,6
sprawność załatwiania spraw urzędowych	5,4	5,6
dostępność urzędników (w tym: czas oczekiwania na kontakt z urzędnikiem, kontakt przez telefon, e-mail, godziny obsługi)	5,3	5,5
dostosowanie urzędu do obsługi klientów (np. długopisy, stoły, ksero)	4,0	5,3
wygląd zewnętrzny budynków i otoczenia oraz wystrój pomieszczeń	5,3	5,2
dostosowanie urzędu do obsługi petentów (np. lokalizacja, parking)	4,0	3,7

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli w Urzędzie Miasta Tarnowa

Zauważono wzrost wszystkich wskaźników zadowolenia z jakości obsługi w Urzędzie, choć nie we wszystkich przypadkach był to wzrost bardzo wyraźny. Klienci Urzędu są zadowoleni

z obsługi oferowanej przez urzędników. Wskaźniki zadowolenia, zarówno syntetyczny, jak i ważony, wzrosły nieznacznie w stosunku do roku poprzedniego i mieszczą się w strefie średniego poziomu zadowolenia. Niemal wszystkie szczegółowe wskaźniki zadowolenia lokują się w przedziale średniego poziomu zadowolenia. Wysoki poziom zadowolenia wyrażany jest w przypadku schludnego wyglądu urzędników, tak jak w roku poprzednim. Respondenci są niezadowoleni z dostosowania urzędu do obsługi petentów w zakresie lokalizacji i parkingu (niski poziom niezadowolenia).

W ujęciu wymiarów zadowolenia grupujących poszczególne aspekty zadowolenia, klienci są najmniej zadowoleni z wymiaru „atrybuty materialne”, a najbardziej z „profesjonalizmu i rzetelności” - wszystkie wymiary zadowolenia lokowały się w dolnym przedziale średniego poziomu zadowolenia.

19.4. Nadzór i kontrola

Funkcjonowanie każdej administracji publicznej wiąże się z kontrolą jej działalności. Kontrola obejmuje legalność, gospodarność, rzetelność i celowość działań organów administracji. Podstawowym celem przeprowadzania kontroli ma na celu zapewnienie ich sprawnego funkcjonowania oraz eliminowania wykrytych błędów. Służy również prewencji i usuwaniu podstaw złego funkcjonowania w przyszłości.

19.4.1. Kontrole wewnętrzne

W Urzędzie Miasta Tarnowa funkcjonuje system kontroli realizowany przez Wydział Audytu i Kontroli, a podstawowym zadaniem wewnętrznych kontroli jest przede wszystkim sprawdzanie:

- zgodności z prawem,
- prawidłowości i terminowości wykonywania zadań miasta,
- efektywności i celowości gospodarowania powierzonymi środkami finansowymi budżetu miasta i składnikami mienia komunalnego,
- sprawozdawczości miejskich jednostek organizacyjnych oraz innych podmiotów zaliczonych do podsektora samorządowego,
- ocena adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej.

W 2011 r. Wydział Audytu i Kontroli przeprowadził łącznie 82 kontrole wewnętrzne w miejskich jednostkach organizacyjnych oraz organizacjach pozarządowych korzystających z dotacji udzielonych z budżetu miasta, a także 6 kontroli w jednostkach organizacyjnych Urzędu. Zakres przeprowadzonych kontroli dotyczył m.in.:

- prawidłowości przeprowadzenia spisu z natury oraz rozliczenia poszczególnych składników majątkowych,
- wykorzystania dotacji celowych przyznawanych przez Gminę Miasta Tarnowa organizacjom pozarządowym,
- wykorzystania dotacji podmiotowych przez instytucje kultury Gminy Miasta Tarnowa,
- gospodarowania środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w zakresie zgodności z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- realizacji zadań statutowych zakładów opieki zdrowotnej, prawidłowości gospodarowania mieniem, gospodarki finansowej, zakupu sprzętu medycznego,
- wykorzystania i rozliczania dotacji zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Nr XLIV/598/2010 z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji, zakresu i trybu kontroli wykorzystania dotacji udzielonej dla publicznych i niepublicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół

i placówek oświatowych prowadzonych przez osoby prawne lub fizyczne na terenie Gminy Miasta Tarnowa oraz terminu i sposobu rozliczania dotacji,

- oceny zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji - kontrole zarządcze zgodnie z art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.),
- poprawności i terminowości wydawania decyzji administracyjnych, terminowości załatwiania spraw, realizacji uchwał Rady Miejskiej oraz zarządzeń Prezydenta Miasta Tarnowa.

W 2011 r. przeprowadzono również kontrole w niepublicznych placówkach oświatowych posiadających uprawnienia szkół publicznych, w zakresie prawidłowości przedstawionych danych o rzeczywistej liczbie uczniów oraz prawidłowości wykorzystania dotacji zgodnie z celem, o którym mowa w art. 90 ust. 3d ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Kontroli poddano 7 jednostek, a w związku z tym, iż obszar niniejszy uznano za obciążony znacznym poziomem ryzyka, kontrole będą kontynuowane w tym zakresie w 2012 roku. W wyniku czynności kontrolnych prowadzonych w 2011 r. wysłano 1 zawiadomienie do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz 5 zawiadomień do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych o podejrzeniu naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Ponadto w 2011 r. w jednostkach organizacyjnych Urzędu Miasta Tarnowa oraz w miejskich jednostkach organizacyjnych wykonano 3 zadania audytowe, których tematami były:

1) dodatki mieszkaniowe i świadczenia rodzinne

- ocena przestrzegania przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych,
- poprawność wydawania decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych i dodatków mieszkaniowych,
- ocena prawidłowości dokumentowania oraz ewidencjonowania w formie rejestrów, ewidencji i dzienników prowadzonych postępowań z punktu widzenia skuteczności w eliminowaniu ryzyk wywołujących występowanie nieprawidłowości i błędów,

2) ocena działalności Działu Wykonawstwa Tarnowskiego Zarządu Dróg Miejskich

- efektywność wydatkowania środków publicznych w procesie realizacji zadań,
- sposób gospodarowania zapleczem technicznym,
- funkcjonowanie gospodarki magazynowej,
- rozliczanie czasu pracy pracowników, zasady wynagradzania,
- dokumentacja przetargowa postępowań prowadzonych na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.),

3) przegląd procedur systemu kontroli zarządczej - analiza i ocena:

- przyjętych w jednostkach wewnętrznych procedur i rozwiązań w zakresie zatrudniania pracowników na stanowiskach pedagogicznych,
- mechanizmów wspomagających proces zatrudniania pracowników w placówkach oświatowych.

19.4.2. Kontrole zewnętrzne

Działalność jednostek samorządu terytorialnego poddawana jest różnorodnym kontrolom. Przeprowadzać je mogą nie tylko wewnętrzne, utworzone w tym celu jednostki organizacyjne

(Wydział Audytu i Kontroli), ale także podmioty zewnętrzne. Uprawnienia kontrolne w stosunku do jednostek samorządu terytorialnego posiadają regionalne izby obrachunkowe, Najwyższa Izba Kontroli, wojewodowie oraz inne jednostki kontrolne takie jak Urząd Kontroli Skarbowej, Kuratorium Oświaty, Główny Urząd Geodezji i Kartografii w zakresie określonym przepisami prawa oraz rada gminy czy też sami mieszkańcy oceniający lokalne władze w wyborach i referendach. Kontrole prowadzone są w formie:

- kontroli kompleksowych obejmujących ocenę realizacji całokształtu zadań kontrolowanych jednostek,
- kontroli problemowych obejmujących ocenę realizacji wybranego zagadnienia lub grupy zagadnień,
- kontroli doraźnych obejmujących ocenę całokształtu lub wycinka działalności kontrolowanych jednostek w przypadku stwierdzenia zaniedbań, uzasadniających natychmiastową ingerencję,
- kontroli sprawdzających obejmujących ocenę stopnia realizacji zaleceń i wniosków wydanych w wyniku przeprowadzonych uprzednio kontroli.

Najwyższa Izba Kontroli posiada kompetencje kontrolne w stosunku do organów samorządu terytorialnego, komunalnych osób prawnych i innych komunalnych jednostek organizacyjnych z punktu widzenia legalności, gospodarności i rzetelności (art. 203 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). W 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli w jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa przeprowadziła 5 kontroli z zakresu:

- wykorzystania środków publicznych na pomoc materialną dla uczniów w latach 2009-2011,
- realizacji zadań z zakresu zapobiegania nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży szkolnej w okresie 2009-2011,
- realizacji działań promocyjnych Gminy Miasta Tarnowa,
- udzielania pomocy dla przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi w 2010 r.,
- pobierania opłat za zajęcie pasa drogowego w latach 2010-2011 (do maja).

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) wojewoda jest organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego i ich związków pod względem legalności. Wojewoda kontroluje pod względem gospodarności i rzetelności wykonywanie przez organy samorządu terytorialnego zadań z zakresu administracji rządowej.

W ramach swoich kompetencji Wojewoda Małopolski przeprowadził 7 kontroli (w tym jedną kompleksową) w zakresie:

- realizacji zadań w zakresie Obrony Cywilnej za okres całego 2010 r.,
- realizacji projektu „Budowa Ponadregionalnego Centrum Sportowo-Rekreacyjnego przy ul. Piłsudskiego w Tarnowie - Budowa Parku Wodnego”,
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w środowiskowych domach samopomocy oraz kierowania do nich osób wymagających opieki,
- rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk, a także ewidencji ludności i dowodów osobistych,
- realizacji zadania „Remont i adaptacja części pomieszczeń obiektu Żłobka Nr 10 w Tarnowie”,
- realizacji dotacji celowej udzielonej na wykonanie remontu cmentarza wojennego.

Marszałek Województwa, w ramach kontroli realizacji projektów i programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.) przeprowadził 2 kontrole w zakresie realizacji projektów: „Przebudowa i rozbudowa budynku bursy międzyszkolnej na ul. Szarych Szeregów 1 w Tarnowie na potrzeby Pogotowia Opiekuńczego” oraz „Modernizacja Tarnowskiego Teatru”.

Główny Urząd Geodezji i Kartografii to urząd obsługujący i działający pod bezpośrednim kierownictwem Głównego Geodety Kraju. Główny Geodeta Kraju sprawuje nadzór nad realizacją polityki państwa w zakresie geodezji i kartografii. W 2011 r. Główny Geodeta Kraju przeprowadził kontrolę w zakresie oceny wypełniania przez Prezydenta Miasta Tarnowa zadań wynikających z przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287, z późn. zm.).

Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie jest państwowym organem nadzoru i kontroli gospodarki finansowej. Izba sprawuje nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych z terenu województwa małopolskiego oraz dokonuje kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych. Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie w 2011 r. przeprowadziła dwie kontrole w jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa w zakresie wybranych zagadnień gospodarki finansowej, w tym zamówienia publiczne oraz wypłaty wynagrodzeń nauczycieli w latach 2009-2010.

Ponadto w 2011 r. jednostki organizacyjne Gminy Miasta Tarnowa kontrolowane były przez Urząd Kontroli Skarbowej w Krakowie, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie, Państwową Inspekcję Pracy, Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (przeprowadzono łącznie 14 kontroli).

Jednostki uprawnione do kontroli instytucjonalnej przeprowadziły w 2011 r. w jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa 31 kontroli, z czego 16 kontroli w samym Urzędzie Miasta Tarnowa, a 15 w pozostałych jednostkach. Spośród jednostek organizacyjnych Gminy kontroli poddawane były najczęściej placówki oświatowe, a kontrole dotyczyły głównie realizacji procesów edukacyjnych (Kuratorium Oświaty).

Większość kontroli zakończyła się pozytywną oceną funkcjonowania jednostki w badanych obszarach. Zaledwie w kilku przypadkach zostały przedstawione zalecenia i rekomendacje pokontrolne.

Wydział Audytu i Kontroli Urzędu współpracuje z przedstawicielami organów kontroli zewnętrznej w zakresie zapewnienia warunków i środków niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia kontroli, prowadzi ewidencje i dokumentacje kontroli, koordynuje udzielanie wyjaśnień oraz przygotowuje projekty odpowiedzi na wnioski i zalecenia pokontrolne.

W przypadku wystąpienia zaleceń pokontrolnych są one analizowane, a następnie na ich podstawie identyfikowane są ryzyka związane z funkcjonowaniem jednostki w określonym obszarze. Zidentyfikowane ryzyka zostają wpisane do rejestru ryzyk prowadzonego przez Wydział i na bieżąco monitorowane. W razie potrzeby Wydział kontynuuje kontrole wewnętrzne w danym obszarze w celu sprawdzenia czy zostały podjęte odpowiednie działania mające wyeliminować ujawnione w trakcie kontroli zewnętrznej nieprawidłowości.

19.5. Infrastruktura informatyczna

Rok 2011 to przede wszystkim realizacja projektów informatycznych dofinansowanych w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego Działania 1.2, a mianowicie:

- „Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowych systemu EduNet w Tarnowie”,
- „Platforma zintegrowanych e-usług dla mieszkańców Tarnowa z elementami Karty Mieszkańca”
- „Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej, wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa”.

Oprócz zadań dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej został uruchomiony pilotażowy projekt „Monitoring cyfrowy terenów Spółdzielni Mieszkaniowych”.

Projekt pn. „Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowych systemu EduNet w Tarnowie” ma na celu stworzenie rozwiązania wspierającego procesy zarządzania oświatą i usługami edukacyjnymi miasta Tarnowa. W sektorze oświaty już od kilkunastu lat wykorzystuje się rozwiązania informatyczne, ale dopiero EduNet, jako jeden z pierwszych tego typu systemów w Polsce, pozwolił na systemowe podejście do zarządzania oświatą. Aktualny projekt jest kontynuacją działań sprawdzonych w przeszłości. Całkowita wartość projektu wynosi 2.958.937,50 zł, a poziom dofinansowania, zgodnie z projektem, wynosi 1.844.821,26 zł. Na przełomie 2010 r. i 2011 r. zakupiono i rozpoczęto wdrażanie ujednoliconych systemów wspomagających zarządzanie edukacją (finanse, księgowość, płace, kadry, stołówki, elektroniczne dzienniki, sekretariaty, świadectwa, plany lekcji itp) we wszystkich placówkach oświatowych. W ciągu roku dokonano instalacji Hot-Spotów i systemu monitoringu w 52 jednostkach, w tym w 30 dokonano konfiguracji i uruchomienia. Dostarczono i uruchomiono także sprzęt i oprogramowania dla „Centrum digitalizacji”. Pod koniec roku rozpoczęto testy platformy multimedialnej oraz hurtowni danych oświatowych.

E-Karta - projekt „Platforma zintegrowanych e-usług dla mieszkańców Tarnowa z elementami Karty Mieszkańca”. Kompleksowe przedsięwzięcie zapewniające mieszkańcom Tarnowa dostęp do pakietu najbardziej oczekiwanych usług publicznych świadczonych przez Urząd Miasta Tarnowa oraz inne instytucje i przedsiębiorstwa, z którymi kontaktują się najczęściej w celu załatwiania indywidualnych spraw świadczonych drogą elektroniczną (poprzez Internet). Całkowita wartość projektu wynosi: 2.969.325,68 zł, a poziom dofinansowania wynosi: 2.001.348,01 zł. Obecnie najbardziej widocznym elementem realizacji projektu są zainstalowane w szkołach Infokioski (dostarczono już wszystkie 80 szt., w tym 47 uruchomionych). Trwają również prace nad wdrożeniem systemu zarządzania kartą miejską, który pozwoli mieszkańcom na korzystanie z imiennej e-karty, przy pomocy której będzie można kupić np. bilet komunikacji miejskiej, do kina itp. Platforma e-usług ułatwi mieszkańcom Tarnowa dostęp do usług publicznych, świadczonych przez Urząd oraz inne instytucje i przedsiębiorstwa miejskie - mieszkańiec zyskuje możliwość załatwienia indywidualnych spraw drogą elektroniczną. Platforma stworzy podstawowe funkcjonalności (identyfikacja i uwierzytelnienie klientów, definiowanie formularzy dostępu do usług publicznych na platformie zintegrowanych e-usług, możliwość tworzenia interfejsu dostępu do usługi, integracja e-usług). Kolejnym wdrażanym elementem projektu jest Wirtualny Konsultant, któremu będzie można zadać bezpośrednie zapytanie, a on w jasny sposób udzieli informacji między innymi o sposobie załatwienia sprawy w Urzędzie i jednostkach miejskich (np. repertuar kina, usługi TOSiR-u czy TCK), a także informacje o świadczeniach tarnowskich placówek medycznych. W przyszłości konsultant umożliwi także pomoc przy

sprawdzeniu i zarezerwowaniu terminu wizyty lekarskiej w placówkach, które połączą swoje systemy z Platformą Zintegrowanych E-usług.

Kolejnym projektem dofinansowanym z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013, Oś Priorytetowa I: „Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy”, Działanie 1.2 - Rozwój społeczeństwa informacyjnego jest „Budowa zintegrowanego systemu informacji przestrzennej, wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa”. Projekt dofinansowywany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, realizowany jest przez Gminę Miasto Tarnów - beneficjenta bezpośredniego przy biernym udziale wybranych miejskich jednostek organizacyjnych, będących jednymi z beneficjentów pośrednich i przyszłych użytkowników wdrożonych rozwiązań. Przedmiotem projektu „Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej, wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa” jest wdrożenie w Urzędzie systemowych rozwiązań: informatycznych i telekomunikacyjnych, których głównym zadaniem będzie gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie baz danych i zbiorów informacji o przestrzeni geograficznej miasta w celu zaspokojenia potrzeb administracji publicznej do kompleksowej, zintegrowanej i aktualnej informacji przestrzennej lub z nią powiązanych obiektów i zdarzeń. Projekt ma również na celu zwiększenie zakresu i podniesienie jakości usług świadczonych drogą elektroniczną, w szczególności wynikających z zadań statutowych jednostek samorządu terytorialnego, przy jednoczesnym zmniejszeniu społecznych kosztów ich świadczenia.

Realizacja projektu umożliwi przyspieszenie wdrażania struktur społeczeństwa informacyjnego w regionie oraz zwiększenie efektywności działania administracji publicznej odpowiedzialnej za rozwój gospodarczy i społeczny miasta. Pośrednio wdrożenie Systemu, poprzez zapewnienie dostępu on-line do baz danych i informacji przestrzennej, przyczyni się do usprawnienia działań prowadzonych przez służby porządkowe, ratownicze i straże zwiększając tym samym szeroko rozumiane bezpieczeństwo publiczne mieszkańców. Cele szczegółowe niniejszego projektu to:

- stworzenie systemu zawierającego dane przestrzenne i opisowe (podstawowe i tematyczne bazy danych), zintegrowane w jednym miejscu, przy zapewnieniu optymalnych procedur służących ich systematycznemu zbieraniu, aktualizowaniu, przetwarzaniu i udostępnianiu,
- zapewnienie szerokiego dostępu do aktualnych, wiarygodnych i kompletnych danych i informacji dotyczących przestrzeni geograficznej miasta i stanu jego zagospodarowania pracownikom Urzędu i jego jednostkom organizacyjnym oraz społeczeństwu, podmiotom gospodarczym i instytucjom współpracującym (za pośrednictwem sieci teleinformatycznych, wewnętrznych- Intranet i zewnętrznych - Internet),
- dostarczanie użytkownikom narzędzi umożliwiających zarówno dostęp do informacji o przestrzeni, jak i różnorodne analizy zintegrowanych informacji pochodzących z wielu zasobów.

W ramach rozbudowy sieci monitoringu miejskiego i poprawy bezpieczeństwa został uruchomiony pilotażowy projekt „Monitoring cyfrowy terenów Spółdzielni Mieszkaniowych”. Do współpracy przystąpiły: Tarnowska Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nadzieja”. W ramach podpisanych porozumień spółdzielnie otrzymały w użytkowanie po dwie cyfrowe kamery szybkoobrotowe wraz z rejestratorem niezbędnym dla monitorowania terenów administrowanych. Podmiot podpisujący porozumienie sam zarządza systemem. Zaproponowane rozwiązanie systemu monitoringu cyfrowego jest w pełni skalowalne umożliwiające dokumentowanie zdarzeń, zmianę stref monitorowania, udostępnianie podglądu uprawnionym służbom.

Gmina Miasta Tarnowa, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz. U. Nr 10, poz. 68) od 2003 r. realizuje obowiązek udostępniania informacji publicznej na stronach Biuletynu Informacji Publicznej (BIP). Na stronie BIP publikowane są wszystkie informacje wymagane ustawą, m. in.:

- informacje o składzie i pracach Rady Miejskiej w Tarnowie,
- skład organów pomocniczych miasta - rad osiedli,
- informacje dotyczące składu osobowego i prac ciał doradczych
- sprawozdania z udzielonej pomocy publicznej na rzecz przedsiębiorców,
- zarządzenia Prezydenta Miasta Tarnowa,
- struktura organizacyjna Urzędu Miasta Tarnowa,
- opis sposobu załatwiania spraw (procedury administracyjne),
- informacja o sposobie udostępniania prowadzonych rejestrów, ewidencji i archiwów,
- informacje dotyczące finansów (budżet) i majątku miasta,
- ogłoszenia, obwieszczenia i komunikaty urzędowe, w tym informacje dotyczące: prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonych naborów na wolne stanowiska, organizowanych konsultacji społecznych,
- informacje o przyznanych stypendiach za szczególne osiągnięcia przyznawane uczniom szkół, dla których organem prowadzącym jest miasto oraz o przyznanych stypendiach sportowych i nagrodach przyznawanych sportowcom, trenerom i działaczom sportowym,
- informacje o środowisku i jego ochronie, podlegających udostępnieniu zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

20. PROMOCJA MIASTA

Nadrzędnym celem działań promocyjnych miasta jest sukcesywne budowanie rozpoznawalnej marki Tarnowa wokół hasła „Tarnów - Polski Biegun Ciepła” (Tarnow - the Polish Hot Spot) oraz umacnianie wizerunku Tarnowa, jako miasta wielu kultur, przyjaznego i bezpiecznego, otwartego na Europę, promującego pozytywne wartości wśród tarnowian oraz społeczności międzynarodowej.

Zwiększenie spontanicznej rozpoznawalności marki Tarnów jest wynikiem wielu szeroko zakrojonych i długofalowych działań. Wartość rynkowa powyższych działań promocyjnych w stosunku do zaangażowania środków finansowych jest bardzo korzystna dla Tarnowa.

Sprawna organizacja wydarzeń o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, podnoszenie jakości życia w mieście sprawiają, że tarnowianie z urodzenia czy wyboru, chętnie uczestniczą w tworzeniu kolejnych kart historii. Dzięki działaniom podnoszącym rangę miasta jako stolicy subregionu, większej ilości nagród w prestiżowych konkursach i rankingach, wśród mieszkańców wzrosło również poczucie dumy z Tarnowa, bardziej zauważalne jest utożsamienie się z hasłem promocyjnym jak również aktywność młodych ludzi w wydarzeniach i uroczystościach o charakterze patriotycznym oraz historycznym. Świetnym przykładem poczucia tożsamości mieszkańców z miejscem zamieszkania jest np. niezwykła popularność ramek na numery rejestracyjne samochodów z hasłami promocyjnymi dot. miasta, z czego najchętniej wybierane jest „Tarnów - Polski Biegun Ciepła”. Obserwuje

się również rosące zapotrzebowanie na flagę narodową podczas majowej i listopadowej akcji „Flaga na samochód”.

20.1. Najważniejsze wydarzenia w 2011 r.

W przestrzeni promocyjnej zrealizowano kilkadziesiąt własnych projektów, a ponad 450 zostało wspartych promocyjnie, organizacyjnie i logistycznie, a także finansowo. Wiele zadań promocyjnych realizowały podmioty zewnętrzne w ramach umów.

- 1) Spotkanie Dzieci Roku Jubileuszowego (styczeń). Finał akcji skierowana do rodziców ponad tysiąca dzieci, które przyszyły na świat w jubileuszowym dla Tarnowa 2010 r. (680. rocznica lokacji miasta).
- 2) Uroczysta Inauguracja obchodów Roku Hetmana Jana Tarnowskiego (marzec).

W ramach inauguracji obchodów odbyły się po raz kolejny Słodkie Urodziny, które rozpoczęły się spotkaniem pod pomnikiem króla Łokietka, następnie na Rynku z konnym orszakiem króla i Hetmana Jana Tarnowskiego na czele. Podczas uroczystości w Ratuszu odbyła się ceremonia wręczenia światowej sławy artyście - Wilhelmowi Sasnalowi statuetki „Ambasador Tarnowa”. Podczas wieczoru wyróżniono również najaktywniejszych tarnowskich dziennikarzy „Wenami”.
- 3) Panorama Siedmiogrodzka w Siedmiogrodzie w Rumunii (marzec). Plenerowa ekspozycja repliki Panoramy Siedmiogrodzkiej Jana Styki w skali 1:2,5 w miastach Sanktu Georghe oraz Sibiu w Rumunii - jedyne w skali kraju i unikatowe działanie promocyjne w Europie.
- 4) Akcja „Daj bliskim swoje ciepło” - kilka odsłon w ciągu roku: „Wielkanocne jajo” (kwiecień) - przygotowanie wielkanocnej dekoracji miasta; „Daj bliskim swoje ciepło nie tylko na święta” (kwiecień) i „Daj bliskim swoje ciepło - zamień kartkę na gorący posiłek” (grudzień) - kampania wysyłania świątecznych kartek w formie elektronicznej.
- 5) „Dyktando ortograficzne o Złote Pióro” (kwiecień). Współorganizacja konkursu, ufundowanie nagród.
- 6) Akcja „Flaga na samochód” z okazji Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej (maj) oraz Święta Niepodległości (listopad).
- 7) Pogoda wyjazdowa TVN (maj). W programie była mowa m.in. o: Tarnowskiej Nagrodzie Filmowej, Roku Hetmana Jana Tarnowskiego, Nocy Muzeów i unikatowej w skali kraju fontannie w kształcie Układu Słonecznego.
- 8) XXIV Tarnowska Nagroda Filmowa (maj).
- 9) 450. Rocznica śmierci Jana Hetmana Tarnowskiego (maj). Uroczystości połączone z sesją popularno-naukową.
- 10) Batory Express na tarnowskim Rynku (maj). Polsko-węgierski projekt kulturalny i objazdowa galeria w samochodzie marki Nysa z okazji przekazania prezydencji UE.
- 11) „Europa bez barier” (maj). VI Międzynarodowa Spartakiada Młodzieży Niepełnosprawnej z udziałem Słowaków, Czechów, Węgrów i Ukraińców.
- 12) Kampania „Kaski i Odblaski” na rzecz bezpieczeństwa przeprowadzana wspólnie z Policją, Strażą Miejską oraz środowiskami sportowymi i edukacyjnymi, promująca dobre praktyki. W ramach akcji rozdano kilka tysięcy odblaskowych materiałów promocyjno-edukacyjnych oraz kasków rowerowych.
- 13) V Małopolski Festiwal Smaku (czerwiec). Półfinały Festiwalu w Tarnowie.

- 14) Święto Miasta - Zderzenia'2011 (lipiec).
- 15) V Międzynarodowy Zlot Motocyklowy Szlakiem Hetmana Jana Tarnowskiego (lipiec/sierpień). Udział grup motocyklowych z Polski, Czech, Węgier. Zlotowi towarzyszyły koncerty, konkursy, pokazy oraz impreza na rzecz osób niepełnosprawnych.
- 16) XXXV Międzynarodowe Targi Sztuki Ludowej na Rynku Głównym w Krakowie (sierpień). Największa w Polsce prezentacja folkloru, rzemiosła artystycznego i tradycji regionalnych. Dzień Tarnowski inaugurował imprezę.
- 17) Główne uroczystości Roku Hetmana Jana Tarnowskiego związane z 480. Rocznicą zwycięskiej bitwy pod Obertynem (sierpień). Wydanie okolicznościowej jednodniówki „Wiadomości Tarnowskie” w dwóch wersjach językowych (polskiej i ukraińskiej).
- 18) Ogólnopolska wystawa oraz międzynarodowa Sesja Filatelistyczna (wrzesień).
- 19) IV Forum Inwestycyjne Forum Ekonomicznego (wrzesień). Forum towarzyszyły pokazy artystyczne cherleadek z zespołu „Labirynt”, akcja „Dawcy Ciepła”- plenerowy wypał rzeźb połączony z termowizją , Teatr Dzieci Ognia i wystawa plenerowa.
- 20) XIX Światowe Forum Mediów Polonijnych (wrzesień). Największe przedsięwzięcie w Europie i świecie z udziałem dziennikarzy polonijnych organizowane przez Stowarzyszenie Małopolskie Forum Współpracy z Polonią, wspierane corocznie przez miasto.
- 21) Europejski Kongres Młodych Liderów (wrzesień).
- 22) Tauron Tennis Cup - Otwarte Mistrzostwa Tarnowa Par Deblowych w Tenisie Ziemnym (wrzesień). W spotkaniach z gwiazdami sportu goszczącymi w Tarnowie wzięło udział około czterystu osób. Głównymi gwiazdami tegorocznego turnieju byli Marcin Matkowski i Mariusz Fyrstenberg.
- 23) Uruchomienie Małopolskiego Systemu Informacji Turystycznej (październik).
- 24) XIV Festiwal Komedii Talia (październik). Z okazji Festiwalu wydano okolicznościową jednodniówkę Wiadomości Tarnowskie.
- 25) Międzynarodowa Konferencja „Bezpieczeństwo chemiczne: miejsce w świecie i świadomości” (październik).
- 26) Uroczysta wspólna Sesja Rady Miejskiej i Rady Powiatu Tarnowskiego (październik). Podsumowanie obchodów Roku Jana Hetmana Tarnowskiego i Jubileuszu 100-lecia Harcerstwa Tarnowskiego, Gala Wręczenia nagród im. Tadeusza Tertila.
- 27) IV Charytatywny Raut Prezydencki z okazji Święta Niepodległości (listopad).
- 28) Spotkania miast partnerskich Tarnowa (listopad).
- 29) Akcja „Młodzież Pamięta” (listopad).
- 30) XV Ogólnopolski Festiwal Artystyczny dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Śpiewaj z Nami” (listopad).
- 31) Choinka Dzieci (grudzień). Akcja z udziałem dzieci tarnowskich przedszkoli - dekorowanie choinek na tarnowskim Rynku.
- 32) Akcja charytatywna „Podziel się swoją dobrocią” (grudzień) prowadzona w dni przedświąteczne w galerii handlowej na rzecz min. kuchni przy Klasztorze O.O. Bernardynów. Akcję organizacyjnie i promocyjnie wsparł UMT oraz młodzież

ze Stowarzyszenia „Siemacha”. Zbiórkę prowadzili wolontariusze ze szkolnego koła Caritas w Zespole Szkół Plastycznych.

20.2. Działania promocyjne w mediach

W 2011 r. pozycja Tarnowa była wzmacniana poprzez systematyczną obecność w mediach elektronicznych.

20.2.1. Telewizja

- 1) TVP 1 - Telexpress: uhonorowanie Wilhelma Sasnała tytułem Ambasadora Tarnowa, Kosmiczna Fontanna z układem słonecznym atrakcją turystyczną Tarnowa, Miasto Tarnów Pierwsze Niepodległe 1918 r.
- 2) TVP 2: Listopadowa Noc Kabaretowa - Tarnów 2011 (transmisja oraz dwie powtórki), Kawa czy Herbata: wielkanocne wydanie z obecnością tarnowianki Doroty Pacanowskiej, Desingowe Miasto, promocja Listopadowej Nocy Kabaretowej - Tarnów 2011.
- 3) TVP 3 - TVP Kraków:
 - współprodukcja cotygodniowego programu „W ciepłym mieście”. Program ukazuje się od czterech lat na telewizyjnej antenie, zyskał uznanie wielotysięcznej rzeszy widzów. W 2011 r. powstało 31 premierowych odcinków wyemitowanych również w paśmie ogólnopolskim (dodatkowo 39 emisji powtórkowych), z czego 5 ze środków zewnętrznych, 8 gratis. Programy dostępne są w Internecie na stronach TVP Kraków. Rejestracja i emisja koncertu Gabrieli Kulki w ramach festiwalu Art Fest'2011,
- 4) TVP Polonia: Gra w Miasta - niekomercyjny program o największych atrakcjach i ciekawych miejscach w Tarnowie, emisja powtórkowa Listopadowej Nocy Kabaretowej - Tarnów 2011.
- 5) TVN 24 i TVN Meteo: Pogoda Wyjazdowa - dwukrotnie w 2011 r. przy okazji ważnych dla miasta wydarzeń, każdorazowo przez dwa dni z Tarnowa „na żywo” informacje o mieście, promocja najciekawszych miejsc, atrakcji turystycznych i wydarzeń historycznych Łącznie 32 wejścia, wiosenne wydanie opatrzone przed i po billboardem sponsorskim miasta. Letnia edycja finansowana ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w ramach V Małopolskiego Festiwalu Smaku.
- 6) Narodowa Telewizja Ukraińska: niekomercyjny, 32-minutowy program o Polsce (6 minut poświęcone wyłącznie Tarnowowi).
- 7) Telewizja satelitarna EDUSAT: niekomercyjne emisje cyklu programów o historii Tarnowa - 30 emisji półgodzinnych programów z cyklu „Tropami tajemnic Tarnowa”.
- 8) Telewizja Małopolska TVM: Telewizja realizowała trzy cykle audycji telewizyjnych: „Z życia miasta”, cykl audycji informacyjnych „Dwóch na jednego - pytania o miasto”, cykl audycji „Tarnów - Dziedzictwo Przeszłości”. Ponadto TVM na bieżąco i wielokrotnie emitowała niekomercyjnie programy z życia miasta w dziedzinie sportu, gospodarki, inwestycji, kultury i promocji.
- 9) TV IMAV: bieżące informacje z życia miasta, emisja cyklu reportaży z postępu prac w Zespole Szkół Plastycznych w Tarnowie w ramach promocji projektu.
- 10) TV Polsat News: niekomercyjne informacje o Forum Inwestycyjnym oraz relacja z wręczenia nagród Inwestor Roku Europy Środkowoschodniej.
- 11) TV PKP: Otwarcie Dworca PKP i inne informacje niekomercyjne dotyczące odnowionego tarnowskiego dworca,

12) telewizje internetowe: Tarwizja.tv i Tarnowska.tv, Internetowa Samorządowa Telewizja Urzędu Marszałkowskiego - bieżące informacje z życia miasta.

20.2.2. Radio

- 1) RDN Małopolska: Tarnowska Nagroda Filmowa (30 emisji 30-sekundowych), Gala Muzyczne Dary (emisja 200 spotów, zapowiedzi, transmisja Gali na antenach 25 rozgłośni radiowych), Zderzenia'2011 (emisja 70 spotów), Forum Inwestycyjne (emisja 40 spotów).
- 2) ESKA Tarnów: Forum Inwestycyjne (34 emisje spotów).
- 3) Polskie Radio Rzeszów: Tarnowska Nagroda Filmowa (30 emisji spotów).
- 4) Polskie Radio Kraków: Tarnowska Nagroda Filmowa (15 emisji spotów) oraz IV Forum Inwestycyjne - 50 emisji na antenie w dniach 1-6 września; spoty promujące i zapowiedzi cyklu „Przed Hejnałem z Tarnowa” oraz realizacja audycji na żywo z Tarnowa oraz 20 zapowiedzi programu, „Polski Biegun Ciepła w Czechach” - promocja Tarnowa w Pradze oraz akcja charytatywna „Podziel się dobrocią”, dyskusja z udziałem władz miasta na temat kondycji finansowej polskich samorządów.
- 6) Polskie Radio Program III: Tarnowska Nagroda Filmowa (emisja 20 spotów).
- 7) Radio RMF: kampania promocyjna koncertu Scorpions w Tarnowie.

20.2.3. Internet

Siłę Internetu, jako nieograniczonego narzędzia w budowaniu marki można zwymiarować poprzez statystyki obecności Tarnowa w sieci. Np. w wyszukiwarce Google hasło Tarnów pojawia się aż 39 milionów razy i jest na porównywalnym poziomie co Zakopane. Tarnów na popularnych portalach internetowych w 2011 r.:

- 1) Stopklatka.pl: kampania promocyjna związana z Tarnowską Nagrodą Filmową,
- 2) Onet.pl: tygodniowa kampania w związku z IV Forum Inwestycyjnym oraz bieżące informacje dotyczące wydarzeń w mieście
- 3) strona Ministerstwa Skarbu (www.istytutwschodni.pl): informacja o Tarnowie w związku z IV Forum Inwestycyjnym oraz link do strony miejskiej podczas trwania XIX Forum Ekonomicznego w Krynicy,
- 4) Google.pl: informacja o sukcesie Tarnowa, siódmym miejscu w dziesiątce miast najlepiej korzystających z Internetu, jako narzędzia dla firm,
- 5) bieżąca współpraca informacyjno-promocyjna z lokalnymi portalami internetowymi: www.tarnow.net.pl, www.tarnowskieinfo.pl, www.teraztarnow.pl, www.intarnet.pl, www.intermaks.pl, www.małopolanin.pl.

Logo promocyjne, herb Tarnowa i galerie dokumentujące promocję Tarnowa obecne były również na stronach wszystkich podmiotów współpracujących z Wydziałem Marki Miasta Urzędu Miasta Tarnowa (czeskie portale turystyczne, strona Instytutu Polskiego w Pradze).

20.2.4. Prasa

Publikacja komercyjnych materiałów promocyjnych w wydawnictwach oraz prasie:

- 1) Gazeta Krakowska : Nasza Mała Ojczyzna, Zderzenia'2011, Inwestycyjne podsumowanie roku, Tarnów nauczy świat bezpiecznej chemii, wywiad z prezydentem przeprowadzony przez dziecko z okazji Dnia Dziecka na stronie tytułowej wydania regionalnego,
- 2) Echo Regionu Małopolska: „Skarby Małopolski”,

- 3) Puls Biznesu: artykuł o Strefy Aktywności Gospodarczej „Tarnów uzbroi się dla inwestorów”, a także obszerny artykuł poświęcony IV Forum Inwestycyjnemu,
- 4) dwutygodnik „Tina”: promocyjny świąteczny artykuł o Tarnowie,
- 5) Unia Tarnów - Program Żużlowy: całoroczna reklama miasta w programie żużlowym,
- 6) liczne artykuły w prasie amerykańskiej dotyczące postaci tarnowianina Wojciecha Seweryna, autora pomnika katyńskiego na przedmieściach Chicago.

20.3. Promocja miasta - wydawnictwa

Wydział Marki Miasta w Urzędzie Miasta Tarnowa jest wydawcą okolicznościowej jednodniówki „Wiadomości Tarnowskie”. W 2011 r. wydano 7 numerów, które poświęcone były: obchodom Roku Hetmana Jana Tarnowskiego, zwycięskiej bitwie pod Obertynem (dodatkowo ukraińska wersja językowa), środowisku tarnowskiego „Sokoła”, jubileuszowi 15. edycji Festiwalu Komедии Talia, 100-leciu tarnowskiej komunikacji miejskiej. Ostatni numer wydany w czeskiej wersji językowej i przeznaczony był na promocję miasta w Instytucie Polskim w Pradze.

Przykładem rzetelnej ścieżki komunikacji z mieszkańcami było wydawanie miesięcznika „Tarnów.pl”. W 2011 r. zostało wydanych 11 numerów z wkładką kulturalną w nakładzie 6 tys. Redakcja, skład i łamanie wykonywane są w ramach pracy zespołu.

W 2011 r. Urząd Miasta Tarnowa był partnerem, współfinansował lub zakupił w celach promocyjnych: przewodnik „Tarnów i wokół Tarnowa” w wersji polskiej i angielskiej, „Piękne ślady wieków”, „Skarby architektury sakralnej kościołów tarnowskich”, „Wędrówka w przeszłość z kartą pocztową”, „Legends tarnowskie”, „Obozy jenieckie”, „Sport od a do z”, „Jan Hetman Tarnowski i jego czasy”, „Śpiewnik pieśni patriotycznych”.

Do pozostałych działań wydawniczych należy zaliczyć opracowanie nowej linii promocyjnej (graficznej) kalendarzy na 2012 r. z uwzględnieniem kierunków promocji, m.in.: 140. rocznica urodzin Jana Szczepanika, historia tarnowskiego sportu oraz edycja kalendarzy książkowych w indywidualizowanej okładce (perły architektury Tarnowa). W 2011 r. została również opracowana księga tożsamości związana z Rokiem Hetmana Jana Tarnowskiego.

20.4. Pozostałe działania promocyjne i informacyjne

Priorytetem jest informacja o działaniach i zadaniach realizowanych przez miasto i jego jednostki, poprzez systematyczną organizację konferencji prasowych oraz bieżący serwis informacyjny dla środków masowego przekazu. W 2011 r. zorganizowano 72 konferencje prasowe, dzięki czemu Tarnów był wielokrotnie obecny (niekomercyjnie) w mediach, również ogólnopolskich (publikacje prasowe dotyczące aktywności samorządu pojawiły się 1.749 razy). Jednym z najszybszych kanałów promocji i przesyłu informacji jest Internet. Gruntownie zmieniony nowoczesny oficjalny portal miejski www.tarnow.pl ponownie został doceniony - zwyciężył w konkursie „Najlepsza Strona Internetowa w Małopolsce”. W 2011 r. zakładka „kultura” została rozbudowana o nowoczesny moduł kultura.tarnow.pl, a zakładka „turystyka” wzbogacona została o dwie wersje językowe - ukraińską i węgierską.

Internet stanowi również jedną z form kontaktu Prezydenta Miasta z mieszkańcami - w 2011 r. odbyły się cztery czaty. Na pytania, które nie mieszczą się z przyczyn czasowych, odpowiedzi udzielane są na bieżąco na stronie internetowej www.tarnow.pl w zakładce „czat z Prezydentem”. W sumie odpowiedziano na 316 pytań.

Innym przykładem efektywności działań promocyjnych w 2011 r. była organizacja w Tarnowie jedyne w Polsce koncertu na trasie pożegnalnej zespołu Scorpions. Koncert zgromadził prawie 15 tys. widzów z całej Polski i Europy. Wydarzenie było bardzo szeroko promowane w różnego rodzaju mediach elektronicznych i nośnikach reklamowych (prasa, radio, telewizja, bilbordy, plakaty, strony redakcyjne itp.) Według raportu firmy Presige MJM, która przeprowadziła szczegółowy monitoring efektów działań promocyjnych związanych z koncertem w Tarnowie, komercyjna wartość rynkowa wyniosła ponad 4 mln zł. Sam koncert został określony przez media największym wydarzeniem kulturalnym w historii miasta.

Do pozostałych działań należały: odnowienie witaczy wjazdowych, montaż nowych tablic miast partnerskich oraz zakup profesjonalnego plenerowego systemu wystawienniczego oraz także liczne wystawy plenerowe, m.in.: na tarnowskim Rynku, na Placu Dworcowym, przed Tarnowskim Teatrem oraz na skwerze Króla Władysława Łokietka. Ciekawą formą promocji było uczestnictwo Tarnowa w wystawie plenerowej w Belgradzie.

W 2011 r. w drodze przetargu nieograniczonego zakupiono na cele promocyjne galanterię reklamową. Założenia i linie projektowe galanterii promocyjno-reklamowej opierały się na trzech priorytetach:

- Kaski i Odblaski: linia galanterii odblaskowej promująca dobre praktyki,
- Tarnów Polski Biegun Ciepła: linia promująca Tarnów i jego walory klimatyczne
- linia „tarninowa” odnosząca się do nazwy Tarnowa i jego związków z owocem tarniny.

W 2011 r. kontynuowano również akcję promocyjną na autobusach miejskich „Zmieniamy miejskie przestrzenie”.

20.5. Działalność Tarnowskiego Centrum Informacji

Tarnowskie Centrum Informacji (TCI) działa na podstawie statutu, który został uchwalony przez Radę Miejską w Tarnowie uchwałą Nr XLI/706/2005 z dnia 20 października 2005 r. w sprawie przekształcenia Tarnowskiego Regionalnego Centrum Koordynacji i Obsługi Turystyki w Tarnowie (działającego od 1999 r.) z zakładu budżetowego w jednostkę budżetową.

20.5.1. Najważniejsze wydarzenia 2011 r.

- 1) zakończenie procesu dostosowania punktu IT w siedzibie TCI do standardów Małopolskiego Systemu Informacji Turystycznej (MSIT),
- 2) uruchomienie całorocznego punktu informacji w gmachu dworca głównego PKP w Tarnowie,
- 3) ukazanie się przewodnika autorstwa Wiesława Ziobro „Tarnów i wokół Tarnowa” w języku angielskim,
- 4) TCI wyróżnione tytułem „Miejsce Przyjazne Przyszłej Mamie” (w całym kraju wyróżnione zostały zaledwie 2 instytucje oraz 8 placówek komercyjnych),
- 5) sukcesy akcji mobilizujących mieszkańców miasta i regionu do udziału w plebiscytach i głosowania na tarnowskie atrakcje:
 - zwycięstwo w konkursie „Najpiękniejszy rynek w Małopolsce”,
 - „Wielkie Odkrywanie Małopolski” - w poszczególnych kategoriach plebiscytu: drugie miejsce Mościc - Dzielnicy Ogrodu, wyróżnienie dla fontanny „Układ Słoneczny” oraz zwycięstwo restauracji „Tatrzańska”,

- tarnowska starówka w gronie 15 finalistów plebiscytu „Patrzcie, Polska! Wybieramy naszą wizytówkę na Street View” organizowanego przez firmę Google,
- Tarnów jednym z 22 polskich miast, które znajdują się na planszy gry Monopoly,

6) kategoryzacja w standardzie ****.

20.5.2. Promocja i kreowanie pozytywnego wizerunku Tarnowa i regionu

1) Informacja turystyczna

Jednym z priorytetów działalności TCI jest promocja walorów i oferty turystycznej Tarnowa i regionu tarnowskiego, rozumianego jako obszar dawnego Województwa Tarnowskiego. Ważnym aspektem wdrażania rozwiązań opartych o urządzenia, media i aplikacje elektroniczne jest minimalizacja kosztów dotarcia do pojedynczego turysty, a jednocześnie dostosowanie formuły funkcjonowania „it” do nowoczesnej formy komunikacji, coraz popularniejsze wśród osób młodych oraz aktywnych zawodowo np. formatowanie oferty regionu pod konkretnego klienta. Konstruowanie ofert celowych uwzględnia oczywiście stan lokalnej infrastruktury turystycznej oraz jej wydajność.

Uruchomiony w 2010 r. w budynku Dworca Głównego PKP punkt „it” wyposażony został w meble zaprojektowane specjalnie do secesyjnych wnętrz gmachu dworca. Docelowo znajdować się tam będą dwa stanowiska komputerowe dla turystów. Planowany jest również montaż wewnętrznego infokiosku. Punkt prowadzi zarówno dystrybucję materiałów bezpłatnych, jak i sprzedaż wybranych towarów z oferty TCI (mapy, przewodniki, widokówki, herbata Tarninówka). Godziny otwarcia punktu na dworcu dostosowane są do godzin przyjazdów pociągów i możliwości kadrowych.

Proces dostosowania punktu „it” w siedzibie TCI do wymogów systemu MSIT zmienił diametralnie wygląd obszaru obsługi turysty oraz części zaplecza biurowego: zmiana wyposażenia, wyodrębnienie trzech stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do Internetu, w tym jedno dla osób niepełnosprawnych. Specjalnie dla osób niedowidzących i słabowidzących przygotowanych zostało również 150 zestawów tyflomap. Ostatnim etapem realizacji projektu był montaż infokiosku w Ryнку.

TCI, certyfikowany „Obiekt przyjazny rowerom”, prowadzi wypożyczalnię rowerów oraz udostępnia bezpieczne stojaki rowerowe w holu budynku Rynek 7. Cykliści mają również do dyspozycji podstawowe narzędzia do naprawy roweru.

Rozszerzona została oferta nieodpłatnych multimedialnych przewodników po mieście. Do audioprzewodników dołączyły urządzenia GPS ze szczegółową mapą miasta, wzbogaconą o komunikaty turystyczne czytane przez lektora.

W 2011 r. TCI poczyniło niewielkie inwestycje, w wyniku których stało się jedynym w Polsce centrum informacji turystycznej oferującym komfortowe warunki dla osób podróżujących z małymi dziećmi - przewijak, wyznaczono miejsce do odpoczynku dla matek, łóżeczko dla dziecka, możliwość podgrzania posiłku.

TCI prowadzi wynajem sali konferencyjnej oraz pokoi gościnnych na poddaszu kamienicy Rynek 7. W 2011 r. odmalowane zostały ściany pokoi oraz korytarze, wymieniona została również część wyposażenia.

Bardzo dobrze przyjęty został nowy layout portalu internetowego www.tarnow.travel. Aktualnie wszystkie wersje językowe portalu TCI (polska, angielska, niemiecka, francuska, włoska, węgierska, ukraińska) zyskały jednolity wygląd. Jednocześnie zaczęto promować domenę www.tarnow.travel jako główną, szczególnie dla wersji obcojęzycznych.

W ramach witryny internetowej TCI funkcjonuje quasi-sklep internetowy, prezentujący towary sprzedawane przez TCI.

TCI konsekwentnie zapewnia bezprzewodowy dostęp do internetu na płycie Rynku oraz we własnych pomieszczeniach. Dla osób nieposiadających własnych urządzeń idealnie sprawdza się zainstalowany w ramach projektu MSIT infokiosk, utrzymywany również z funduszy TCI.

W ubiegłym roku TCI było aktywne na portalach społecznościowych. Stały się one medium najszybszej komunikacji z osobami zainteresowanymi sprawami tarnowskimi.

2) Udział w targach, imprezach promocyjnych, konkursach i plebiscytach

TCI dzięki współpracy z Małopolską Organizacją Turystyczną (MOT), miastem Kraków oraz Starostwem Powiatowym w Tarnowie i Lokalną Grupą Działania „Dunajec - Biała”, promuje się w innych krajach. Udział Tarnowa w MOT sprawił, że miasto nie ponosi kosztów za zagraniczną powierzchnię wystawienniczą.

Stoisko Tarnowa, na którym znajdują się promujące region wyroby gastronomiczne oraz materiały informacyjne, obecne jest na wielu targach krajowych i zagranicznych. Członkostwo w MOT pozwala miastu na obecność na targach nawet wtedy, kiedy fizycznie nie ma jego przedstawicieli - w Oslo, Utrechcie, Madrycie, Bratysławie, Brnie, Brukseli, Goeteborgu, Moskwie, Barcelonie oraz Kijowie.

W listopadzie 2011 r. Tarnów, jako pierwsze z polskich miast, rozpoczęło promocję w Czechach przy współpracy z Instytutem Polskim (IP) w Pradze. W ramach tej promocji odbyły się spotkania z dziennikarzami (reprezentanci ok. 20 redakcji) oraz z gośćmi zaproszonymi przez IP. Wieczorem w prestiżowym klubie jazzowym Pragi odbył się koncert tarnowskich zespołów: Leliwa Jazz Band oraz Monk.

Tabela nr 76: Udział TCI w imprezach promocyjnych w 2011 r.

Miasto	Nazwa	Charakterystyka
Katowice	Glob	Jedna z najważniejszych imprez branżowych otwierająca letni sezon turystyczny (Małopolska wyróżniona w konkursie „Zapraszamy do nas” na najpiękniejsze stoisko targowe).
Poznań	Tour Salon	Największe w Polsce targi turystyczne. Małopolska wyróżniona w konkursie „Acanthus Aureus”.
Warszawa	Lato	Największa w kraju giełda ofert turystycznych adresowana do bezpośrednich odbiorców.
Pszczyna	Wielki Piknik	Piknik z TVP Katowice. Ostatnia impreza promocyjna przed sezonem turystycznym.
Kraków	Krakowski Salon Turystyczny	Jedyna tego typu impreza w Małopolsce.
Gdańsk	Gdańskie Targi Turystyczne	Ogromne zainteresowanie naszym regionem (Małopolska wyróżniona w konkursie publiczności).
Łódź	Na styku kultur	Coraz popularniejsza impreza w centralnej Polsce.
Wrocław	Międzynarodowe Targi Turystyczne	Największe w regionie targi turystyczne.
Kraków	Międzynarodowe Targi Sztuki Ludowej	To największa prezentacja polskiej sztuki ludowej oraz rękodzieła ludowego i artystycznego w Europie.

Miasto	Nazwa	Charakterystyka
Wiedeń	Ferien - Messe Wien	Duże zainteresowanie związane z historią oraz z aktywnym wypoczynkiem.
Londyn	World Travel Market	Druga co do wielkości impreza targowa branży turystycznej na świecie, skierowana głównie do przedstawicieli firm i instytucji działających w ramach tzw. „przemysłu czasu wolnego” oraz wyjazdów biznesowych.
Berlin	ITB	Najważniejsza impreza turystyczna na świecie zarówno dla wystawców jak i zwiedzających. W 2011 r. Polska była krajem partnerskim targów.
Lipsk	Touristik & Caravaning International	To drugie, po ITB Berlin, największe konsumenckie targi turystyczne na obszarze wschodnich Niemiec.
Budapeszt	UTAZAS	Promocja postaci gen. J. Bema i przyjaźni polsko-węgierskiej
Budapeszt	Międzynarodowy Dzień Muzeów	Wspólnie z Muzeum Okręgowym w Tarnowie promocja miasta podczas budapeszteńskiej majówki z okazji polskiej prezydencji w UE w ogrodach Muzeum Narodowego
Mediolan	BIT Milano	Jedna z najważniejszych i największych imprez targowych o profilu handlowo-promocyjnym na rynku turystycznym.
Paryż	MAP Le Monde à Paris	Największa impreza we Francji (francuscy turyści są liczną grupą turystów w Tarnowie)
Praga	Promocja Tarnowa	Program prezentacji obejmował cykl spotkań z dziennikarzami, osób zaangażowanych w działalność Instytutu Polskiego oraz wszystkich mieszkańców miasta.

Źródło: Tarnowskie Centrum Informacji

3) Przedsięwzięcia własne i współorganizowane

Spacerki po Tarnowie (niedzielne popołudnia lipca i sierpnia): cykliczne przedsięwzięcie mające na celu przybliżenie historii miasta.

TVP Polonia - program „Gra w Miasta” zrealizowany w Tarnowie. Produkcję programu merytorycznie i logistycznie wspierało TCI oraz Wydział Marki Miasta.

Przedstawiciele wydawnictwa Globe Trotter Travel Guidebook (reporter i fotograf) zbierali materiał do pierwszego japońskiego przewodnika po Polsce.

Jedną z atrakcji ubiegłorocznych Zderzeń był organizowany przez TCI Jarmark Galicyjski. Na stoiskach prezentowało się 25 wystawców z całej Polski.

4) Reklama

Środki budżetowe przeznaczone na reklamę, TCI w całości wydatkuje na promocję - zakup powierzchni reklamowej w wydawnictwach branżowych, na drukach ogólnodostępnych (rozkładach jazdy pociągów PKP Intercity i Przewozy Regionalne). Część prezentacji i reklam odbywa się także na zasadzie barteru lub bezkosztowo. W 2011 r. TCI promowało Tarnów w „The Visitor Małopolska” oraz na rozkładzie jazdy PKP Kraków - Tarnów - Kraków oraz Kraków - Balice - Kraków.

20.5.3. Działalność komercyjna

Zgodnie ze Statutem, TCI prowadzi działalność komercyjną w zakresie: sprzedaży pamiątek, publikacji turystycznych o Tarnowie i regionie, sprzedaży map i planów turystycznych, usług hotelowych, wypożyczalni rowerów, najmu pomieszczeń w tym

powierzchni biurowej i sali konferencyjnej. Dochody z prowadzonej działalności stanowią w całości dochód miasta i stanowią uzupełnienie działalności TCI i łącznie z prowadzoną działalnością informacyjną tworzą kompleksową ofertę obsługi turystów.

20.5.4. Gromadzenie i przetwarzanie informacji, statystyka

1) Ewidencja obiektów noclegowych, firm i instytucji branżowych w mieście i regionie

Podstawą działalności TCI jest dystrybucja informacji o zasobach turystycznych regionu tarnowskiego. Prowadzona jest ona w oparciu o własne bazy danych, które stanowią najdokładniejszą i najobszerniejszą inwenturę firm branży turystycznej w całym regionie tarnowskim.

2) Statystyki ruchu turystycznego

Z uwagi na brak systemu ewidencjonowania turystów, jest to bardzo żmudna praca, w której niemożliwe jest pozyskanie rzeczywistych wielkości, jednak uzyskane dane odzwierciedlają ogólne trendy ruchu turystycznego w regionie. Badając natężenie ruchu turystycznego TCI opiera się na danych pozyskanych z Urzędu Statystycznego, urzędów gmin oraz na informacjach przekazanych przez właścicieli lub zarządzających obiektami turystycznymi. Z powodu przetwarzania wszystkich danych turystycznych z całego kraju w jednym oddziale GUS (w Rzeszowie), informacje statystyczne TCI otrzymuje z opóźnieniem - obecnie dostępne są informacje za 2010 r.

Tabela nr 77: Turystyka w regionie tarnowskim w latach 2009-2010

Region tarnowski: miasto Tarnów, powiaty: tarnowski, brzeski, bocheński, dąbrowski, część powiatu dębickiego	2009	2010
Liczba odwiedzających ogółem	900.000	930.000
w tym turyści zagraniczni	170.000	175.000
Liczba korzystających z noclegów	160.000	160.000
w tym turyści zagraniczni	14.000	16.400
Liczba udzielonych noclegów	270.000	270.000
w tym turyści zagraniczni	39.900	40.000

Źródło: Tarnowskie Centrum Informacji

Najwięcej turystów krajowych pochodziło z województw: małopolskiego, śląskiego i mazowieckiego, natomiast wśród turystów zagranicznych najwięcej pochodziło z Niemiec, Francji i Wielkiej Brytanii.

Tabela nr 78: Turystyka w Tarnowie w latach 2009-2010

Miasto Tarnów	2009	2010
Liczba odwiedzających ogółem	475.000	500.000
w tym turyści zagraniczni	82.000	85.000
Liczba korzystających z noclegów	60.000	62.750
w tym turyści zagraniczni	9.900	10.250
Liczba udzielonych noclegów	110.000	110.000
w tym turyści zagraniczni	20.000	20.000

Źródło: Tarnowskie Centrum Informacji

Wg badań przeprowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, turyści odwiedzający region tarnowski w 2010 r. wydali ok. 381,8 mln zł, w tym ponad

258 mln zł pochodziło od gości zagranicznych, w samym zaś Tarnowie odpowiednio: 193,3 mln zł i 125 mln zł.

20.5.5. Opracowanie i publikacja własnych materiałów informacyjnych

1) Wydawnictwa drukowane

Folder „Tarnów i region” pełni funkcję podstawowego materiału informacyjnego o mieście i regionie. Trafia w ręce członków oficjalnych delegacji podejmowanych przez władze miasta. Folder jest również podstawowym drukiem w kontaktach z mediami i branżą oraz podczas targów. Otrzymują go uczestnicy organizowanych przez TCI imprez studyjnych. Od końca 2010 r. ukazuje się w zmienionej szacie graficznej zgodnej z MSIT. W 2011 r. wydano ponad 63.000 egzemplarzy materiałów promocyjnych w różnych wersjach językowych. Wszystkie materiały są także zamieszczane na stronie www.tarnow.travel. W ramach MSIT Tarnów otrzymał ponad 324.000 egzemplarzy różnego rodzaju materiałów dotyczących całej Małopolski, do dystrybucji zarówno w TCI, jak i w punktach MSIT podległych pod TCI (Tuchów, Dąbrowa Tarnowska) oraz w innych miejscach odwiedzanych przez turystów (np. hotele, muzea).

2) Newslettery

TCI regularnie opracowuje i rozsyła drogą elektroniczną zapowiedzi i informacje o wszelkich wydarzeniach istotnych dla branży turystycznej, które mają miejsce w regionie tarnowskim. Jednocześnie lokalnym przedsiębiorcom i samorządom z regionu przesyłane są wszelkie wiadomości mające wpływ na ich działalność. Adresatami są: media branżowe, lokalne oraz o zasięgu ogólnokrajowym, przedsiębiorstwa branży turystycznej, instytucje kultury, samorządy, szkoły. W 2011 r. zarejestrowano ponad 330 artykułów prasowych w mediach lokalnych, branżowych i ogólnopolskich.

20.5.6. Wzmacnianie roli i pozycji Tarnowa w instytucjach o zasięgu ponadregionalnym i ogólnokrajowym

Małopolska Organizacja Turystyczna realizuje zadania związane z rozwojem turystyki w Małopolsce. Opierając się na założeniu, że największe efekty gospodarcze przynosi skoordynowanie działań i skumulowanie środków finansowych przeznaczonych na promocję, MOT organizuje współpracę samorządu terytorialnego i branży turystycznej, dla optymalizacji efektów gospodarczych i społecznych. Od 2010 r. dyrektor TCI po raz kolejny piastuje funkcję członka Zarządu MOT.

Forum Informacji Turystycznej (FIT), to zespół konsultacyjno-doradczy działający przy Polskiej Organizacji Turystycznej, stanowi płaszczyznę integracji systemu „it” i koordynacji przedsięwzięć, a także wymiany doświadczeń służących doskonaleniu ogólnopolskiego systemu informacji turystycznej. Od 2010 r. funkcję Przewodniczącego FIT pełni dyrektor TCI.

21. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I KRAJOWA

21.1. Miasta partnerskie

Tarnów od wielu lat intensywnie współpracuje z dziewięcioma miastami Europy oraz z jednym regionem. Podpisano łącznie 8 porozumień (umów) partnerskich oraz 2 listy intencyjne w zakresie współpracy.

Tabela nr 79: Międzynarodowa współpraca Tarnowa

Miasto	Kraj	Data (rok) podpisania umowy/porozumienia o współpracy
Schoten	Belgia	1991 (porozumienie)
Kiskoros	Węgry	1992 (porozumienie)
Kotłas	Rosja	1995 (umowa)
Trenczyn	Słowacja	1997 (porozumienie)
Veszprem (województwo)	Węgry	2001 (porozumienie)
Blackburn	Wielka Brytania	2001 (porozumienie)
Tarnopol	Ukraina	2004 (porozumienie)
Biała Cerkiew	Ukraina	2007 (porozumienie)
Winnica	Ukraina	2006 (list intencyjny)
Casalmaggiore	Włochy	2006 (list intencyjny)

Źródło: Centrum Rozwoju Miasta w Urzędzie Miasta Tarnowa

Współpraca zagraniczna Tarnowa obejmuje przede wszystkim takie obszary, jak kultura, oświata, nauka, gospodarka i sport. Znajduje ona swój wyraz w organizacji międzynarodowych wydarzeń kulturalnych i sportowych, w dzieleniu się wiedzą, w prezentacji dokonań miast i wymianie doświadczeń, we wspieraniu współpracy partnerskiej wymiany młodzieżowej czy też przyjacielskiej pomocy. Tarnów za tę współpracę został uhonorowany przez Radę Europy prestiżowymi nagrodami - Dyplomem Europejskim oraz Flagą Honorową.

Święto Niepodległości, jak również fakt, że w 1918 r. Tarnów stał się pierwszym wolnym polskim miastem, były powodem do szczególnego świętowania tej wspaniałej rocznicy również z miastami partnerskimi. Delegacje zagranicznych partnerów Tarnowa wzięły udział zarówno w IV Charytatywnym Raucie Niepodległościowym, jak i w uroczystościach organizowanych 11 listopada.

Rok 2011 dla Tarnowa był czasem szczególnym. Przypadło w nim kilka wyjątkowych okoliczności, m.in.: 450. rocznica śmierci Hetmana Jana Tarnowskiego i jednocześnie 480. rocznica największego zwycięstwa Hetmana - w bitwie pod Obertynem, jubileusz 10-lecia współpracy Tarnowa z regionem Veszprem, czy 15. rocznica opracowania długofalowego programu współpracy pn. „Polsko-Ukraińskie partnerstwo w regionach”. Dlatego też w 2011 r. szczególnie mocno zaakcentowało się współdziałanie z Węgrami oraz z naszymi wschodnimi partnerami z Ukrainy.

Wspólna historia Tarnowa i węgierskich samorządów jest bardzo długa i bogata. Intensyfikacja wzajemnych kontaktów polsko-węgierskich wiąże się głównie z postacią Generała Józefa Bema oraz honorowego obywatela Tarnowa, Norberta Lippóczego.

Wypadająca w tym roku rocznica 10 lat owocnej i bogatej współpracy z regionem Veszprem została formalnie podkreślona podczas uroczystego spotkania, w którym uczestniczyli również przedstawiciele innych zagranicznych partnerów.

W marcu delegacja Urzędu Miasta Tarnowa oraz Tarnowskiego Towarzystwa Przyjaciół Węgier uczestniczyła w obchodach Dnia Narodowego Mniejszości Węgierskiej w mieście Sfantu Gheorghe (Siedmiogród, Rumunia). W trakcie uroczystości dokonano odsłonięcia tarnowskiej repliki Panoramy Siedmiogrodzkiej. Jest to miejsce szczególnie wyjątkowe - to właśnie w Siedmiogrodzie miała miejsce bitwa pod Sybinem, którą Jan Styka uwiecznił w swoim dziele.

Na przełomie września i października doświadczenia samorządu tarnowskiego zostały zaprezentowane podczas zorganizowanej w Veszprem konferencji poświęconej rozwojowi miast i działaniom służącym realizacji priorytetów polityki europejskiej w zakresie ochrony środowiska. Celem konferencji była prezentacja różnych rozwiązań stosowanych w europejskich miastach oraz przedstawienie praktyk uznanych za skuteczne. Równolegle, podczas rozmów z władzami tego miasta, wstępnie przedyskutowano zagadnienia dotyczące możliwości nawiązania formalnej współpracy z miastem Veszprem.

Jubileuszowe spotkanie, zorganizowane w 15. rocznicę opracowania długofalowego programu współpracy pn. „Polsko-Ukraińskie partnerstwo w regionach”, zgromadziło z kolei przedstawicieli wszystkich jednostek, którzy inicjowali tę współpracę oraz realizują ją obecnie. Podczas tych uroczystości przyznano „Dukata Tarnowskiego” panu Anatolijowi Gołosowi - przewodniczącemu Gromadzkiej Samorządowej rady Białej Cerkwi oraz prezesowi Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości „Partner”, podkreślając jego zaangażowanie w rozwój partnerskich kontaktów między Tarnowem i Białą Cerkwią.

Obchody rocznicowe bitwy pod Obertynem miały miejsce w Obertynie na Ukrainie w sierpniu 2011 r. Jednym z głównych punktów uroczystości, które odbyły się w miejscu historycznej batalii wojsk Hetmana Jana Tarnowskiego, było odsłonięcie tablicy przypominającej o jednym z największych zwycięstw w historii polskiego oręża. Tablica została ufundowana przez samorząd miejski oraz powiatowy. Natomiast rocznica śmierci Hetmana obchodzona była uroczystością w Tarnowie, w ramach obchodów „Roku Hetmana Jana Tarnowskiego”.

Dzięki ogromnemu zaangażowaniu społeczności partnerskich samorządów sukcesywnie poszerzane są pola współpracy. W ubiegłym roku aktywnie rozwijała się współpraca teatrów oraz muzeów z Tarnowa i Białej Cerkwi. Współpraca teatrów to przede wszystkim wymiana doświadczeń i gościnne wystawianie spektakli. W 2011 r. po raz pierwszy w Tarnowie wystąpiła grupa aktorów z Teatru Dramatycznego z Białej Cerkwi, prezentując podczas XV Ogólnopolskiego Festiwalu Komедии „Talia 2011” spektakl Mikołaja Gogola „Rewizor”.

We wrześniu, podczas wizyty w Niles pod Chicago, Tarnów upamiętnił osobę Wojciecha Seweryna, pochodzącego z Tarnowa artysty rzeźbiarza, autora słynnego Pomnika Katyńskiego, który zginął w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem w kwietniu 2010 r. Wizyta ta związana była przede wszystkim z uroczystościami „Katyń Memorial” - nadania części ulicy stanowej Milwaukee Avenue imienia Wojciecha Seweryna oraz z odsłonięciem pamiątkowej tablicy z Tarnowa. Ponadto podczas pobytu w Niles (nieopodal Chicago, USA) odbyło się wiele spotkań roboczych w siedzibie władz miasta, które dotyczyły m.in. sposobów zarządzania miastami, prowadzenia spraw komunalnych, czy konstruowania planów strategicznych.

21.2. Uczestnictwo miasta w związkach/ stowarzyszeniach/ zrzeszeniach miast/gmin oraz innych jednostek samorządu terytorialnego

Od wielu lat Tarnów czynnie uczestniczy w kilku związkach, stowarzyszeniach, zrzeszeniach miast, gmin, czy powiatów, które zawiązały się w latach poprzednich i kontynuowały swoje działania w 2011 r.

Tabela nr 80: Stowarzyszenia, których uczestniczy miasto Tarnów

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Zakres działań stowarzyszenia	Data przystąpienia do stowarzyszenia
1.	Sekretariat Stałej Konferencji Miast Zabytkowych Europy Środkowo-Wschodniej	wspólne działania edukacyjne - promocja ochrony dziedzictwa ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkolnej	26 X 2000 r.
2.	Forum Rewitalizacji	ochrona tożsamości i rewaloryzacja zabytkowych obszarów	23 XI 2000 r.
3.	Związek Miast Polskich	przedstawiciele Związku wchodzi w skład Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego	29 VII 1993 r.
4.	Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski	upowszechnianie idei samorządności lokalnej, zajmowanie stanowisk w sprawach publicznych, ochrona interesów członków Stowarzyszenia	14 XI 1991 r.
5.	Zdrowe Miasta Polski	rozwijanie i popieranie współpracy z innymi miastami w ramach wspólnego rozwiązywania problemów ochrony zdrowia oraz realizacji europejskiej strategii zdrowia	22 X 2001 r.

Źródło: Centrum Obsługi Urzędu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Ponadto, na mocy podpisanych w latach wcześniejszych listów intencyjnych i umów, miasto współpracuje z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Tabela nr 81: Współpraca miasta z innymi jednostkami samorządu terytorialnego

Lp.	Sygnatariusze listu	Przedmiot współpracy	Data podpisania
1.	- Prezydent Miasta Tarnowa - Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy	wymiana doświadczeń w zakresie organizacji i zarządzania miastem.	10 X 2007 r.
2.	- Gmina Miasta Tarnowa - Powiat Tarnowski - Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie - Komenda Miejska Policji w Tarnowie - Stowarzyszenie „Miasta w Internecie” - Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego w Tarnowie	współpraca na rzecz realizacji wspólnego projektu modernizacji i zwiększenia efektywności systemu działań ratowniczych w subregionie tarnowskim.	26 II 2008 r.
3.	- Gmina Miasta Tarnowa - Gmina Pleśna	współpraca z Polskimi Kolejami Państwowymi.	23 VI 2008 r.

Źródło: Centrum Obsługi Urzędu w Urzędzie Miasta Tarnowa

22. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

22.1. Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta

Wg stanu na koniec 2011 r. Prezydent Miasta Tarnowa pełnił nadzór formalno-prawny nad 368 stowarzyszeniami, fundacjami i oddziałami terenowymi stowarzyszeń, mającymi swoją siedzibę na terenie Tarnowa. W 2011 r. zostało zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym 17 nowych stowarzyszeń i 2 fundacje z siedzibą w Tarnowie.

Stowarzyszenia i fundacje są partnerami miasta niemal we wszystkich dziedzinach działalności. Największą aktywność wykazywały organizacje w zakresie pomocy społecznej, ochrony i promocji zdrowia, na rzecz osób niepełnosprawnych, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, przeciwdziałania patologiom społecznym, kultury oraz podtrzymywania tradycji narodowych.

Tabela nr 82: Stowarzyszenia, oddziały stowarzyszeń i fundacji z siedzibą w Tarnowie - stan na koniec 2011 r.

Stowarzyszenia z osobowością prawną, w tym:	250
Stowarzyszenia zarejestrowane	227
Oddziały zarejestrowane	23
Związki stowarzyszeń	3
Stowarzyszenia bez osobowości prawnej, w tym:	89
Oddziały nie zarejestrowane	77
Stowarzyszenia zwykłe	12
Fundacje	26
Razem	368

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

22.2. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi

Działalność organizacji pozarządowych znacząco wpływa na rozwój naszego miasta i jakość życia jego mieszkańców. Mając na uwadze rosnącą efektywność organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych, miasto stara się wzmacniać finansowo i organizacyjnie współpracę z organizacjami pozarządowymi, przeznaczając co rok środki na ten cel.

Tabela nr 83: Sfery zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe w Tarnowie w 2011 r.

Sfera	Kwota [zł]
Sfera kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji	
Program Promocji Lokalnej twórczości i aktywności w dziedzinie kultury	200.000
Wydawnictwa o Tarnowie	35.000
Program szkoleniowy i aktywizujący dla pokolenia 55+	35.000
Miejskie obchody świąt państwowych, patriotycznych i historycznych	25.000
Sfera promocji miasta	
Promocja marki Tarnów poprzez eksponowanie kulturalnych, historycznych, artystycznych oraz sportowych atutów miasta	145.000
Przestrzenie sztuki - galeria twórców	10.000

Sfera upowszechniania kultury fizycznej i sportu	
Sportowe talenty: wyszukiwanie dzieci i młodzieży uzdolnionych sportowo, prowadzenie naboru i selekcji kandydatów oraz wspieranie rozwoju sportowych talentów poprzez udział w zawodach, rozgrywkach organizowanych przez kluby i związki sportowe	470.000
Sportowe talenty: organizacja wyjazdowych zgrupowań sportowych	150.000
Sportowe talenty: organizacja na terenie miasta Tarnowa zgrupowań sportowych	5.000
Upowszechnianie kultury fizycznej wśród niepełnosprawnych mieszkańców miasta	40.000
„Niepełnosprawny - sprawny w wodzie”: bezpłatne zajęcia pływania dla niepełnosprawnych ruchowo dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, mieszkających na terenie miasta lub uczących się w tarnowskich szkołach	16.000
Organizacja imprez turystycznych dla mieszkańców Tarnowa	16.000
Organizacja wyjazdowego wypoczynku z elementami sportu, rekreacji i turystyki dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, mieszkających na terenie miasta	10.000
Sfera krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, edukacji	
Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży polskiej mieszkającej na wschodzie z elementami edukacji, turystyki, ekologii i wychowania patriotycznego	60.000
Organizacja przeglądów, konkursów dla dzieci i młodzieży szkolnej, uczęszczającej do tarnowskich szkół	15.000
Sfera ochrony i promocji zdrowia	
Edukacja w zakresie transplantacji i dawstwa szpiku kostnego oraz pozyskiwanie honorowych dawców szpiku kostnego	22.000
Prowadzenie działań edukacyjnych dla osób chorych na astmę oskrzelową i inne schorzenia alergiczne	5.000
Program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych	20.000
Diagnoza oraz rehabilitacja dzieci i młodzieży	48.000
Rehabilitacja i aktywizacja dorosłych	47.000
Sfera pomocy społecznej	
Prowadzenie punktu konsultacyjnego oraz telefonów zaufania	57.000
Udzielanie wszechstronnej pomocy osobom bezdomnym	120.000
Prowadzenie profesjonalnego punktu konsultacyjno-diagnostycznego dla osób (głównie młodzieży) uzależnionych bądź zagrożonych uzależnieniem od narkotyków	15.000
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych opieki, pomocy w nauce, organizacji wolnego czasu i zajęć sportowych oraz rozwoju zainteresowań poprzez prowadzenie świetlic środowiskowych.	218.000
Zorganizowanie kampanii mającej na celu przeciwdziałanie patologiom społecznym	10.000
Organizacja dystrybucji artykułów żywnościowych dla organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Tarnowa	10.000
Prowadzenie specjalistycznej placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego	540.000
Zapewnienie pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonej demoralizacją poprzez oddziaływania metodą streetworkingu	7.000

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

23. OCHRONA KONSUMENTÓW

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów wykonuje Miejski Rzecznik Konsumentów (Rzecznik). Kompetencje Rzecznika są przede wszystkim kompetencjami o charakterze doradczym i procesowym. I tak do zadań Rzecznika należą, w szczególności:

- prowadzenie edukacji konsumenckiej, w szczególności poprzez wprowadzenie elementów wiedzy konsumenckiej do programów nauczania w szkołach publicznych,
- zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów,
- składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów,
- występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów,
- współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi,
- ewentualne wytaczanie powództw na rzecz konsumentów oraz wstępowanie, za ich zgodą, do toczącego się postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów,
- przekazywanie na bieżąco delegaturom UOKiK wniosków i sygnalizowanie problemów dotyczących ochrony konsumentów, które wymagają podjęcia działań na szczeblach administracji rządowej,
- udzielanie innych form pomocy prawnej w zakresie ochrony praw konsumentów.

Zadaniem Rzecznika jest niesienie pomocy konsumentom. Pomoc ta prowadzona jest przede wszystkim poprzez udzielanie porad prawnych, zarówno osobiście, jak i przez telefon, a także poprzez podejmowanie interwencji u przedsiębiorcy pisemnie bądź telefonicznie. Nadto Rzecznik pomaga w sporządzaniu pism w tym pism procesowych, lub też w niektórych przypadkach wytacza na rzecz konsumentów sprawy sądowe albo wstępuje do toczących się przed sądem spraw.

Tarnowski Rzecznik Konsumentów od 2007 r. jest członkiem Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów działającej przy Prezesie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W 2011 r. konsumenci zgłaszali się do Rzecznika z różnorodnymi problemami i sprawami. Ogółem prowadzono 485 spraw (w 2010 r. 484 sprawy), załatwiono łącznie 474 sprawy (w tym sprawy z 2010 r.). Ogółem w 2011 r. udzielono 19.771 porad osobiście, przez telefon lub w formie elektronicznej (w 2010 r. - 16.361). Porady te dotyczyły przede wszystkim spraw z zakresu reklamacji towarów i usług, spraw telekomunikacyjnych, ubezpieczeniowych i finansowych. Rzecznik wyjaśniał kwestie związane z tzw. upadłością konsumencką, udzielaniem pożyczek i kredytów, handlu poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość, e-handlu, turystyki, a także kwestie związane z nieuczciwą i wprowadzającą w błąd reklamą, zbiorowymi praktykami naruszającymi interes konsumentów oraz sprawami z zakresu ustawy antymonopolowej czy też nieuczciwych praktyk rynkowych.

24. RAPORT W PIGUŁCE

24.1. Demografia

W 2011 r. na powierzchni 72,38 km² żyło 114.255 mieszkańców, w tym 60.588 kobiet i 53.667 mężczyzn, 111.504 zameldowanych na pobyt stały i 2.751 na pobyt czasowy. W stosunku do 2010 r. ubyło 844 (0,33%) mieszkańców naszego miasta, mimo dodatniego przyrostu naturalnego (+9) i rosnącej liczby osób przybywających na pobyt stały do Tarnowa (dynamika 108%). Największą popularnością (wzrost liczby mieszkańców) wśród mieszkańców cieszyły się osiedla: Zielone, Chyszów, Krzyż, Rzędzin, Westerplatte i Gumniska. Zmniejszenie stałych mieszkańców odnotowano w osiedlach: Legionów, Jasna, Krakowska, Grabówka, Starówka, Koszyce, Strusina, Piaskówka, Klikowa i Mościce.

24.2. Władze miasta

W 2011 r. Rada Miejska w Tarnowie odbyła 17 sesji, łącznie podjęto 172 uchwały, a radni zgłosili 195 wniosków. Komisje Rady Miejskiej odbyły łącznie 112 posiedzeń, zgłosiły 93 wnioski i wystawiły 324 opinie.

Realizując swoje kompetencje Prezydent Miasta Tarnowa w 2011 r. wydał 98.679 decyzji administracyjnych, od których wniesiono 183 odwołania, z czego organ drugiej instancji uchylił 59 decyzji, wydał 527 zarządzeń oraz 625 upoważnień i 91 pełnomocnictw.

Zadania własne Gminy Miasta Tarnowa w 2011 r. realizowane były przez 93 jednostki budżetowe, 4 zakłady budżetowe, 4 miejskie instytucje kultury, 3 publiczne zakłady opieki zdrowotnej i 7 spółek prawa handlowego. Ogółem na rzecz tarnowskiego samorządu w w/w jednostkach pracowało 7.756 osób.

24.3. Gospodarka

W 2011 r. w Tarnowie, wg form organizacyjno-prawnych działało 11.041 podmiotów gospodarki narodowej (w tym 9.966 przedsiębiorców zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej).

W trzech strefach aktywności gospodarczej: Tarnowskiej Podstrefie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie (Czysta I i Czysta II), Parku Przemysłowym „Mechaniczne” i Zielonym Parku Przemysłowym „Kryształowy”, na terenie o powierzchni blisko 65 ha zainwestowało łącznie 48 przedsiębiorstw.

Pomoc publiczna udzielana przez Gminę Miasta Tarnowa w 2011 r. wyniosła łącznie 7.311.484,15 zł.

24.4. Rynek pracy

Stopa bezrobocia na koniec 2011 r. była o 0,1 punktu procentowego niższa niż w końcu 2010 r. - w Tarnowie wyniosła 9,1% (średnia stopa bezrobocia w Małopolsce - 10,5%, średnia w kraju - 12,5%).

Pozyskano ponad 16 mln zł środków z Funduszu Pracy, rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej i Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia.

24.5. Strategia rozwoju miasta

W czerwcu 2011 r. Rada Miejska w Tarnowie przyjęła „Strategię Rozwoju Miasta - Tarnów 2020”. Celem polityki miejskiej będzie wykreowanie miasta, które jest w stanie zapewnić

szanse rozwojowe współczesnej gospodarce; miasta komfortowego i przyjaznego, wspierającego kreatywność i przedsiębiorczość swoich mieszkańców, dającego szansę indywidualnego rozwoju.

„Tarnów - miasto komfortu i rozwoju, pomnażające bogactwa” - urzeczywistnienie tak nakreślonej wizji rozwoju Tarnowa zależy od profesjonalizmu i aktywności wszystkich osób i instytucji zaangażowanych w jej realizację. Sprawna koordynacja tego procesu jest głównym zadaniem kolejnych władz miasta. Kluczowym elementem w tym procesie jest wypracowanie takiej kultury pracy, która gwarantuje efektywność w osiąganiu celów strategicznych. Dlatego też określona została misja, którą przedstawiciele lokalnego samorządu kierować się będą przy realizacji zapisów strategii. Misja ta brzmi: „Misją władz samorządowych Tarnowa jest jak najlepsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz podnoszenie poziomu życia w mieście, poprzez świadczenie nowoczesnych usług i wspieranie rozwoju”.

24.5. Finanse i majątek

24.5.1 Finanse

Budżet Gminy Miasta Tarnowa na 2011 r. zamknął się kwotą 485.444.595,25 zł po stronie dochodów i kwotą 507.886.956,09 zł po stronie wydatków. Wg stanu na 31 grudnia 2011 r. obciążenie Gminy z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów wyniosło 243.584.445,82 zł, co stanowi 50,18% wykonanych dochodów.

Pięć spółek miejskich, których udziałowcem jest Gmina Miasta Tarnowa odnotowały dodatni wynik finansowy (prognozowany). Prognozowana kwota zysku za 2011 r. wypracowanego przez spółki, których udziałowcem jest Gmina Miasta Tarnowa wyniesie 6,3 mln zł.

Według danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego Tarnów prowadzi w rankingu powiatów w województwie pod względem dofinansowania per Capita: na jednego Tarnowianina przypada aż 1.558 zł pozyskanych w latach 2007-2011 środków.

24.5.2 Majątek

Ogólna wartość mienia Gminy Miasta Tarnowa na koniec 2011 r. wyniosła 1.048.050.245,28 zł i była wyższa od wartości mienia miasta z końca 2010 r. o 94.889.690 zł.

Wartość składników majątkowych spółek komunalnych, których udziałowcem jest Gmina Miasta Tarnowa, na koniec 2011 r. wyniosła 561 mln zł.

24.6. Inwestycje

Łączne nakłady inwestycyjne miasta w 2011 r. wyniosły niemal 78 mln zł, z czego najwyższą pozycją są w dalszym ciągu inwestycje drogowe (ponad 21 mln zł). Kwotę wydatkowaną na zadania inwestycyjne należy powiększyć o 51,6 mln zł, stanowiących nakłady inwestycyjne spółek miejskich.

24.7. Stan motoryzacji

Stale rośnie liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie miasta. Na koniec roku zarejestrowanych było ogółem 61.466 pojazdów (o 1.801 więcej niż w 2010 r.), a uprawnionych osób do ich kierowania zarejestrowano 59.121 (1.334 więcej niż w 2010 r.).

24.8. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

W 2011 r. ponad 4,5 mln zł przeznaczono na inwestycje w zakresie gospodarki komunalnej, w tym na poprawę infrastruktury służącej odprowadzaniu wód opadowych i ochronie przed

powodnią, rekultywację IV sektora składowiska odpadów komunalnych, poprawę estetyki i funkcjonalności terenów zielonych oraz ścieżki rowerowe.

Stan środowiska w Tarnowie, na tle innych miast Małopolski jest dobry. Jakość powietrza spełnia dopuszczalne wartości stężeń zanieczyszczeń podstawowych. Wody Dunajca, Białej i Wątołu osiągają średni stan ekologiczny. Na podstawie ostatnich przeprowadzonych badań gleb na terenie 4 ogrodów działkowych stwierdzono, że większość gleb na terenie Tarnowa wykazuje zawartość zanieczyszczeń określaną jako „stopień 0”, czyli gleby niezanieczyszczone, o naturalnej zawartości metali ciężkich.

24.9. Ochrona zdrowia

W 2011 r. zakłady opieki zdrowotnej, których organem założycielskim jest Gmina Miasta Tarnowa udzieliły łącznie 382.348 porad lekarskich, wykorzystując bazę 457 łóżek hospitalizowały 15.910 pacjentów wykonując 153.957 osobodni, wykonały 4.548 dializ, 1.456 koronarografii i 1.134 zabiegi chirurgii jednego dnia.

Gmina Miasta Tarnowa w 2011 r. zrealizowała cały szereg programów zdrowotnych obejmujące łącznie ok. 16.926 osób i wydatkując na ich realizację kwotę 240 tys. zł. Wszystkie programy wykonywane były przez publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej wybierane w drodze konkursu.

24.10. Pomoc społeczna

W ramach wykorzystania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznanych Gminie Miasta Tarnowa w 2011 r. na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych wydatковано 3.074.782 zł, obejmując pomocą 2.331 osób niepełnosprawnych. 2.516 osób niepełnosprawnych skorzystało z usług przewozowych dofinansowanych przez Gminę Miasta Tarnowa kwotą 41.830 zł.

W ramach aktywizacji zawodowej 47 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłków, zamieszkałych na terenie miasta, korzystających z pomocy społecznej, znalazło zatrudnienie w ramach prac społecznie użytecznych w miejskich jednostkach pomocy społecznej, a łączna kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych z tego tytułu wyniosła 111.773 zł.

Wydatki na pomoc społeczną w 2011 r. wyniosły 18.025.115 zł. Różnorodnymi formami pomocy społecznej objęto 3.632 rodziny. W zakresie dodatków mieszkaniowych dofinansowano 4.369 gospodarstw domowych na ogólną kwotę 5.338.995 zł. Wypłaty świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego zamknęły się ogólną kwotą 19.632.361 zł.

24.11. Edukacja

W 2011 r. w 43 tarnowskich szkołach publicznych kształciło się 20.315 uczniów, a do 49 szkół niepublicznych uczęszczało ponad 5.720 uczniów. Do 9 przedszkoli niepublicznych i 2 oddziałów przedszkolnych przy szkołach społecznych uczęszczało 426 dzieci, a do 28 przedszkoli publicznych - 3.268 dzieci. Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego realizowało w 2011 r. 815 dzieci 6-letnich i 921 dzieci 5-letnich w 28 przedszkolach publicznych. W miejskich szkołach i placówkach oświatowych zatrudnionych było 2.714 nauczycieli (etaty kalkulacyjne). Z oferty edukacyjnej 8 szkół wyższych działających w Tarnowie korzystało 7.911 studentów.

24.12. Kultura

W 2011 r. w Tarnowie miały miejsce ważne, ogólnopolskie i międzynarodowe, wydarzenia artystyczne, współorganizowane i współfinansowane przez miasto: koncert zespołu „Scorpions” w ramach jego trasy pożegnalnej, XXV Jubileuszowa Tarnowska Nagroda

Filmowa, XV Ogólnopolski Festiwal Komедии „Talia”, 4th Azoty Tarnów International Jazz Contest, Azoty Grand Festiwal, Festiwal Art-Fest, Dni Pamięci Żydów Galicyjskich „Galicjaner Sztetl”.

24.13. Sport, turystyka i rekreacja

W 2011 r. Tarnowie działało 97 podmiotów związanych z kulturą fizyczną, sportem i rekreacją (uczniowskie kluby sportowe, ogniska TKKF, kluby sportowe, związki sportowe, towarzystwa sportowe).

Miasto kontynuowało systemy nagradzania wybitnych osiągnięć sportowych w formie stypendiów sportowych (54 stypendystów) na ogólną kwotę 89.190 zł oraz nagród i wyróżnień dla zawodników, trenerów i działaczy sportowych (wyróżnienia dla 91 osób) na ogólną kwotę 39.155 zł.

Z organizowanych przez miasto form wypoczynku w czasie ferii zimowych i wakacji skorzystało łącznie blisko 54 tys. dzieci i młodzieży, a koszt organizacji wypoczynku wyniósł 460.137 zł. W sportowych rozgrywkach międzyszkolnych, organizowanych przez miasto, udział wzięło 15 tys. uczestników.

24.14. Bezpieczeństwo publiczne

W 2011 r. z ogólnej liczby przestępstw (7.491) stwierdzonych na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Tarnowie, 5.761 zostało stwierdzonych na terenie Tarnowa i okolicznych gmin znajdujących się w rejonie działania Komisariatu Policji Tarnów-Centrum i Komisariatu Policji Tarnów-Zachód. W stosunku do 2010 r. nastąpił spadek liczby wypadków drogowych (7,4 %) i osób rannych (34,2%). Wzrosły natomiast liczby kolizji drogowych (16,4%) i ofiar śmiertelnych (150%).

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Tarnowie interweniowali w 10.301 przypadkach na telefoniczne zgłoszenia mieszkańców Tarnowa. Ujawniono ogółem 11.279 wykroczeń, w których 3.655 sprawców ukarano mandatami karnymi na kwotę 346.000 zł, sporządzono 343 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego oraz pouczone 7.281 osób. Strażnicy miejscy wystawili 2.448 patroli samodzielnych oraz 1.117 wspólnych z Policją.

W zakresie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej nastąpił spadek (w porównaniu do 2010 r.) ogólnej ilości zdarzeń o 22,7%, w tym: w zakresie miejscowych zagrożeń o 32,2%, alarmów fałszywych o 14,3%. Wzrosła natomiast ilość pożarów - o 7,8%.

24.15. Infrastruktura informatyczna

Ludzi z pasją potrafią wykorzystać dobry klimat na biegunie ciepła. Tarnowski kompletny model platform informatycznych, obejmujący edukację, bezpieczeństwo, administrację, kataster i usługi ogólnomiejskie staje się wzorem do naśladowania. Realizacja trzech projektów informatycznych, dofinansowana w ramach MRPO Działania 1.2 za prawie kwotę blisko 8 mln zł, to korzyść dla wszystkich mieszkańców. Efektem pracy specjalistów powstała sieć monitoringu cyfrowego o wydajności do 640 kamer, 85 punktowa sieć HOT-spotów, dostępnych jest 80 infokiosków, powstało nowoczesne centrum digitalizacji. Wzorem dużych miast akademickich trwa uruchamianie multimedialnej platformy elearningowej. Dzięki stałej rozbudowie sieci światłowodowej miasta, dostępności do węzła PIONIER oraz poszerzaniu oferty usług multimedialnych przez lokalnych providerów mieszkańiec ma dostęp do globalnej wiedzy. Ostatni rok, to kontynuacja prac nad zdalną formą załatwiania spraw oraz elektronicznym wspomaganie realizacji usług. Realizowana przebudowa mechanizmów łączących cyfrową mapę miasta oraz danych o nieruchomościach i infrastrukturze komunalnej, umożliwi zdalny dostęp do informacji dla inwestorów i mieszkańców. Tarnów stał się miastem innowacji informatycznych.

24.16. Promocja miasta

Nadrzędnym celem działań promocyjnych miasta w 2011 r. było dalsze sukcesywne budowanie i wzmacnianie spontanicznie rozpoznawalnej marki Tarnowa wokół hasła „Tarnów - Polski Biegun Ciepła” oraz umacnianie wizerunku Tarnowa, jako miasta wielu kultur, przyjaznego i gościnnego dla innych narodowości, nacji i religii - miasta bezpiecznego i otwartego na Europę, promującego pozytywne wartości wśród tarnowian, ale także wśród społeczności międzynarodowej w kontekście społecznym, gospodarczym i kulturowym.

24.17. Organizacje pozarządowe

W 2011 r. Prezydent Miasta Tarnowa pełnił nadzór formalno-prawny nad 368 fundacjami, stowarzyszeniami i oddziałami terenowymi stowarzyszeń, z siedzibą na terenie Tarnowa.

Organizacje pozarządowe wykonywały zadania publiczne w sześciu sferach: kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, promocji miasta, upowszechniania kultury fizycznej i sportu, krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, edukacji, ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej. Ogólna kwota dotacji organizacji pozarządowych wyniosła 2.351.000 zł.

24.18. Nagrody, wyróżnienia, certyfikaty

2011 r. przyniósł miastu wiele nagród, wyróżnień i certyfikatów przyznanych przez niezależne podmioty w różnego rodzaju konkursach, plebiscytach i rankingach. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują:

- 1) „Lider Małopolski” - tytuł przyznany przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski za „Najlepsze przedsięwzięcie w roku 2010 w Małopolsce” - Park Wodny (styczeń’2011).
- 2) III nagroda w konkursie na najlepszy film promocyjny o mieście w I Festiwalu Filmów o Polskich Miastach i Gminach „Sosnowiec Tour Film”, towarzyszącego Międzynarodowym Targom Turystyki, Rekreacji i Wypoczynku INTOREX - Najlepszy film promocyjny o mieście - promocja i wyeksponowanie walorów turystycznych w materiale filmowym (luty ‘2011).
- 3) I miejsce w konkursie dla regionalnego stoiska Małopolski „Zapraszamy do nas” na Międzynarodowych Targach Katowickich Glob’2011 (marzec’2011).
- 4) Tytuł własności - Dyplom uznania Hasbro Poland Sp. z o. o. - tworzenie narodowej edycji gry Monopoly, Tarnów na planszy gry (kwiecień’2011).
- 5) VIII miejsce w Rankingu Powiatów i Gmin prowadzonym przez Związek Powiatów Polskich - m. in. za działania proinwestycyjne i prorozwojowe, rozwiązania poprawiające jakość obsługi mieszkańca oraz funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego, rozwój społeczeństwa informacyjnego, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, umacnianie systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji, promocja rozwiązań z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej, wspieranie działań na rzecz gospodarki rynkowej, promocja rozwiązań ekoenergetycznych i proekologicznych, współpraca krajowa i międzynarodowa, działania promocyjne. Kolejność w Rankingu uzależniona jest od osiągniętych i zgłaszanych na bieżąco zrealizowanych projektów i uzyskanych wyników w ocenianych obszarach działalności (maj’2011).
- 6) VI miejsce w Rankingu Miast Przyjaznych dla Biznesu „Newsweeka Polska” - za kryteria o największym znaczeniu dla rozwoju przedsiębiorczości, takie jak ceny gruntów czy stawki podatków (maj’2011).
- 7) Laureat Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej” 2011 - Najlepsze Miasto na prawach powiatów (lipiec’2011).

- 8) Wyróżnienie w konkursie Modernizacja Roku 2010 ustanowione przez Komisję Konkursową pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego - za modernizację i adaptację internatu na potrzeby Bursy Międzyszkolnej i Pogotowia Opiekuńczego oraz za modernizację ulic: Gumniskiej, Dąbrowskiego i Ziaji (sierpień'2011).
- 9) Wyróżnienia w konkursie „Wielkie Odkrywanie Małopolski” w kategorii miejscowość/gmina za rok 2011 - Kosmiczna Fontanna w Tarnowie i Mościcie Dzielnica - Ogród Tarnowa (październik'2011).
- 10) III miejsce w XVII Sportowym Turnieju Miast i Gmin organizowanym przez Krajową Federację Sportu dla Wszystkich na zlecenie Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach Europejskiego Tygodnia Sportu dla Wszystkich (listopad'2011).
- 11) Euro Certyfikat 2011 przyznany przez Komisję Konkursową przy współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Doradczym i Konsultingowym w kategorii „Certyfikat Dobrych Praktyk Obsługi i Usług” (listopad'2011).
- 12) Nagroda „e miasto” przyznana przez portal Google.pl - nagroda Google ma na celu wyróżnienie miast, które odnotowały największy wzrost aktywności lokalnych firm w sieci (listopad'2011).

25. ŹRÓDŁA PRAWA

1. Ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287, z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.)
13. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133 poz. 872, z późn. zm.)
14. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266, z późn. zm.)
15. Ustawa z dnia z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133 poz. 848, z późn. zm.)
16. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.)
17. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.)
18. Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194 z późn. zm.)
19. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.)
20. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.)
21. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.)
22. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz.1206, z późn. zm.)

23. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)
24. Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.)
25. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7, z późn. zm.)
26. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.)
27. Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.)
28. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.)
29. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63, poz. 587)
30. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz. U. Nr 10, poz. 68)
31. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2008 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 232, poz. 1552, z późn. zm.)
32. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 39 poz. 229)
33. Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67)
34. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników (Dz. U. Nr 111 poz. 652)
35. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209 poz.1245)

26. SPIS TABEL I WYKRESÓW

26.1. Spis tabel

Tabela nr 1:	Wydane pozwolenia na budowę wg rodzajów obiektów (dla wybranych, głównych rodzajów) w latach 2010-2011	11
Tabela nr 2:	Liczba ludności miasta Tarnowa w latach 2010-2011	12
Tabela nr 3:	Migracje w latach 2010-2011	12
Tabela nr 4:	Liczba stałych mieszkańców Tarnowa w poszczególnych osiedlach w latach 2010-2011	12
Tabela nr 5:	Gęstość zaludnienia w latach 2010-2011	13
Tabela nr 6:	Przyrost naturalny w latach 2010-2011	13
Tabela nr 7:	Prace komisji Rady Miejskiej w Tarnowie w 2011 r.	15
Tabela nr 8:	Statystyka działalności rad osiedli w 2011 r.	17
Tabela nr 9:	Wykaz tarnowskich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz jednostek powiązanych wg stanu na 31 grudnia 2011 r.	22
Tabela nr 10:	Strategia Rozwoju Miasta - Tarnów 2020.....	39
Tabela nr 11:	Budżet 2011 - wykonanie dochodów wg działów klasyfikacji budżetowej	43
Tabela nr 12:	Budżet 2011 - wykonanie dochodów w podziale na najważniejsze źródła dochodów w porównaniu do 2010 r.	44
Tabela nr 13:	Budżet 2011 - wykonanie planu wydatków w ujęciu działowym.....	44
Tabela nr 14:	Budżet 2011 - wykonanie wydatków w podziale na działalność bieżącą i majątkową w porównaniu do wykonania za 2010 r.	45
Tabela nr 15:	Struktura kapitałowa spółek wg stanu na koniec 2011 r.	47
Tabela nr 16:	Wartość składników majątkowych wg stanu na dzień koniec 2011 r.	48
Tabela nr 17:	Przewidywany wynik finansowy miejskich spółek na koniec 2011 r.	48
Tabela nr 18:	Wielkość mienia rozdysponowanego w latach 2010-2011	59
Tabela nr 19:	Wielkość mienia nierozdysponowanego w latach 2010-2011	60
Tabela nr 20:	Wartość gruntów w latach 2010-2011	60
Tabela nr 21:	Wielkość mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa w 2011 r.	64
Tabela nr 22:	Wpływy i wydatki w mieszkaniowym zasobie Gminy Miasta Tarnowa w 2011 r.	64
Tabela nr 23:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Transport i łączność	67
Tabela nr 24:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.....	68
Tabela nr 25:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Gospodarka mieszkaniowa	69
Tabela nr 26:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.....	69
Tabela nr 27:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Kultura fizyczna i turystyka.....	69
Tabela nr 28:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Ochrona zdrowia.....	70
Tabela nr 29:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Pomoc społeczna.....	70
Tabela nr 30:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Polityka społeczna - pozostałe zadania.....	70
Tabela nr 31:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Edukacyjna opieka wychowawcza	71
Tabela nr 32:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	71
Tabela nr 33:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Oświata i wychowanie	72
Tabela nr 34:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Administracja publiczna	73
Tabela nr 35:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Działalność usługowa	73

Tabela nr 36:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2011 r. - Działalność usługowa	74
Tabela nr 37:	Przewidywana wielkość inwestycji w spółkach zrealizowanych w 2011 r.	74
Tabela nr 38:	Szczegółowy wykaz ewidencji pojazdów w latach 2010-2011	78
Tabela nr 39:	Stan ewidencji prowadzonych w Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa, lata 2010-2011	78
Tabela nr 40:	Ilość i rodzaj odpadów przyjętych na składowisko w 2011 r.	79
Tabela nr 41:	Selektywna zbiórka odpadów w 2011 r.	80
Tabela nr 42:	Koszt najważniejszych wykonanych prac remontowo-konserwatorskich w 2011 r.....	86
Tabela nr 43:	Programy zdrowotne realizowane w Tarnowie w 2011 r.	91
Tabela nr 44:	Realizacja wypłat dodatków mieszkaniowych w 2011 r.	95
Tabela nr 45:	Wykonanie świadczeń rodzinnych w latach 2010-2011	96
Tabela nr 46:	Świadczenia rodzinne wypłacone w 2011 r.	97
Tabela nr 47:	Fundusz alimentacyjny - wykonanie w latach 2010-2011	98
Tabela nr 48:	Liczba szkół i placówek oświatowych publicznych, dla których Gmina Miasta Tarnowa jest organem prowadzącym - 2011 r.	105
Tabela nr 49:	Liczba szkół i placówek oświatowych niepublicznych - 2011 r.....	106
Tabela nr 50:	Liczba dzieci i młodzieży uczącej się w tarnowskim systemie edukacji ogółem w roku szkolnym 2010/11 i 2011/12.....	106
Tabela nr 51:	Liczba studentów tarnowskich szkół wyższych (stan na 31 grudnia 2011 r.) .	107
Tabela nr 52:	Działania Gminy Miasta Tarnowa w zakresie kształcenia specjalnego w latach 2010-2011.....	110
Tabela nr 53:	Nadzorowane przez miasto placówki zajmujące się szkolnictwem specjalnym w latach 2010-2012	110
Tabela nr 54:	Liczba studentów tarnowskich szkół wyższych wg rodzajów studiów (stan na 31 grudnia 2011 r.)	112
Tabela nr 55:	Oferta edukacyjna tarnowskich uczelni wyższych.....	112
Tabela nr 56:	Stypendia socjalne przyznane w latach 2010-2011.....	114
Tabela nr 57:	Nagrody, odznaczenia i wyróżnienia pracowników oświaty w 2011 r.....	116
Tabela nr 58:	Zajęcia dodatkowe dla uczniów zdolnych w latach 2010-2011.....	121
Tabela nr 59:	Wybrane przedsięwzięcia MBP w 2011 r.	126
Tabela nr 60:	Uczniowskie kluby sportowe	131
Tabela nr 61:	Ogniska TKKF	133
Tabela nr 62:	Towarzystwa sportowe.....	133
Tabela nr 63:	Związki sportowe	134
Tabela nr 64:	Kluby sportowe	134
Tabela nr 65:	Zakład budżetowy	135
Tabela nr 66:	Najważniejsze wydarzenia sportowo-rekreacyjne w 2011 r.	135
Tabela nr 67:	Przyznane w 2011 r. stypendia sportowe, wyróżnienia i nagrody wg klubów	137
Tabela nr 68:	Zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych w 2011 r.....	138
Tabela nr 69:	Wypoczynek dzieci i młodzieży niekorzystających z wyjazdowych form wypoczynku w 2011 r.	139
Tabela nr 70:	Półkolonie zorganizowane w ramach Programu „Lato w mieście bezpieczne wakacje Tarnów 2011”	139
Tabela nr 71:	Przemoc w rodzinie, procedura „Niebieskiej Karty”, lata 2010-2011	141
Tabela nr 72:	Porównanie ilości zdarzeń latach 2010-2011 na terenie miasta Tarnowa	144
Tabela nr 73:	System kierowania Urzędem Miasta Tarnowa wg stanu na 31 grudnia 2011 r.	148
Tabela nr 74:	Szkolenia pracowników Urzędu Miasta Tarnowa w 2011 r.	149
Tabela nr 75:	Wyniki badań zadowolenia Klienta w latach 2010-2011.....	151

Tabela nr 76: Udział TCI w imprezach promocyjnych w 2011 r.....	166
Tabela nr 77: Turystyka w regionie tarnowskim w latach 2009-2010.....	168
Tabela nr 78: Turystyka w Tarnowie w latach 2009-2010.....	168
Tabela nr 79: Międzynarodowa współpraca Tarnowa	170
Tabela nr 80: Stowarzyszenia, których uczestniczy miasto Tarnów.....	172
Tabela nr 81: Współpraca miasta z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	172
Tabela nr 82: Stowarzyszenia, oddziały stowarzyszeń i fundacji z siedzibą w Tarnowie - stan na koniec 2011 r.	173
Tabela nr 83: Sfery zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe w Tarnowie w 2011 r.	173

26.2. Spis wykresów

Wykres nr 1: Podmioty Gospodarki Narodowej w Tarnowie wg rejestru REGON	26
Wykres nr 2: Poziom bezrobocia w Tarnowie w latach 2010- 2011	33
Wykres nr 3: Liczba ofert pracy w Tarnowie w latach 2010- 2011.....	34
Wykres nr 4: Liczba osób podejmujących zatrudnienie w latach 2010-2011	34
Wykres nr 5: Liczba osób zwolnionych w ramach zwolnień grupowych w latach 2010-2011	34
Wykres nr 6: Osoby bezrobotne i poszukujące pracy z Tarnowa zaktywizowane w ramach programów wsparcia finansowanych z EFS i FP w 2011 r.....	35
Wykres nr 7: Wnioski o dodatek mieszkaniowy z podziałem na tytuł prawny/typ zasobu mieszkaniowego - 2011 r.	96
Wykres nr 8: Przepięstwa stwierdzone w Tarnowie w 2011 r. (7 wybranych kategorii).....	140
Wykres nr 9: Ilość zdarzeń w latach 2010-2011, miasto Tarnów.....	144
Wykres nr 10: Działania kontrolno-rozpoznawcze w latach 2010-2011	144